

Frederici Ruyschii ... Observationum anatomico-chirurgicarum centuria : accedit Catalogus rariorum, quae in Museo Ruyschiano asservantur, adjectis ubique iconibus aeneis naturalem magnitudinem repraesentantibus / [Frederik Ruysch].

Contributors

Ruysch, Frederik, 1638-1731.

Publication/Creation

Amstelodami : Apud Henricum & Viduam Theodori Boom ..., 1691.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/fyh6b4z6>

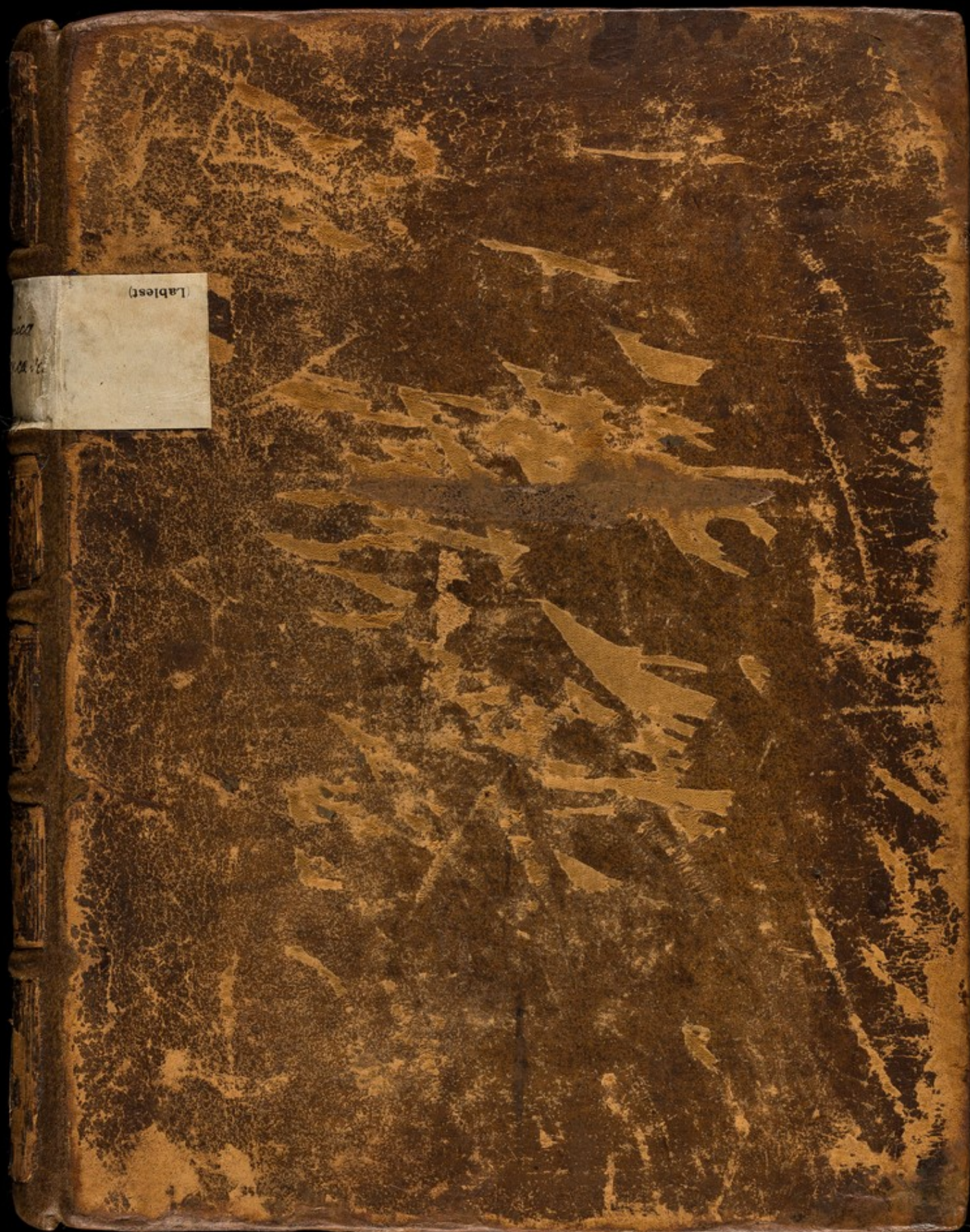
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

C
a.2. ✓

11
1

TRD
Strongroom
RANC
Coll.
/RUY

22101951937

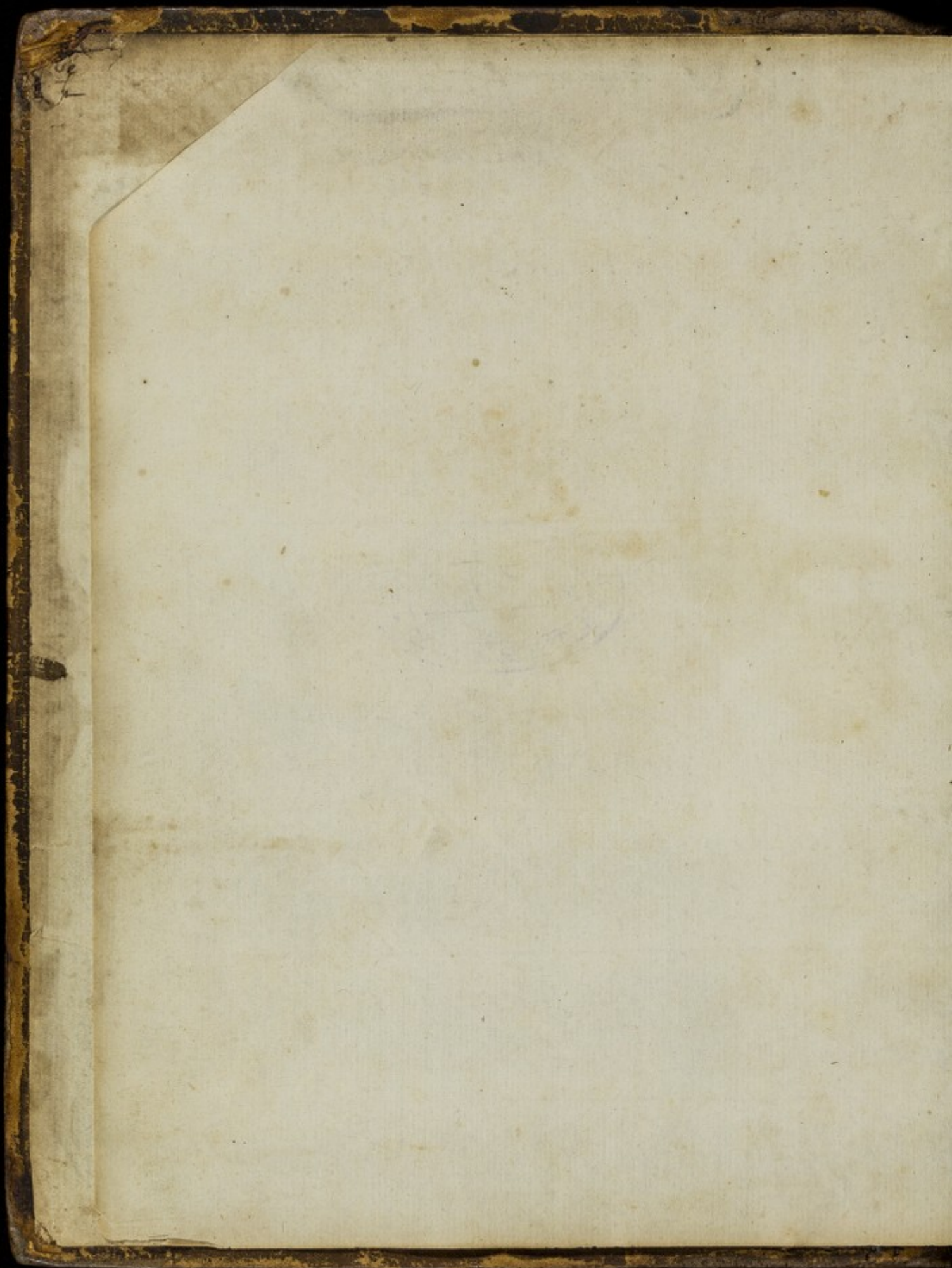
Ex Libris Wilhelmi Baronianus

John Morgan

A. Morgan

Anatomy - Surgeon

Bequeathed to the Library of the Army
Medical Department by Winian Bruce Esq
Deputy Insp^r. Genl. of Hospitals. —

1032,

154
The first of the month
of the year of our Lord
1800

1800

1 f
FREDERICI RUYSCHII

Anatomes, Chirurg., & Botanices Professoris,

OBSERVATIONUM

ANATOMICO-CHIRURGICARUM

CENTURIA.

Accedit

CATALOGUS
RARIORUM,

Quæ in Musæo RUYSCHIANO asservantur.

Adjectis ubique Iconibus æneis naturalem magnitudi-
nem repræsentantibus.

AMSTELÆDAMI,

Apud **HENRICUM & Viduam THEODORI BOOM,**

Bibliopol. cId Id c xci.

Cum Privilegio.

13091

FREDERICI RUYSCHII

Anatomes, Chirurgiæ, & Botanices Professoris,

OBSEKVATIONVM

ANATOMICO-CHIRURGICARVM

CENTVRIA.

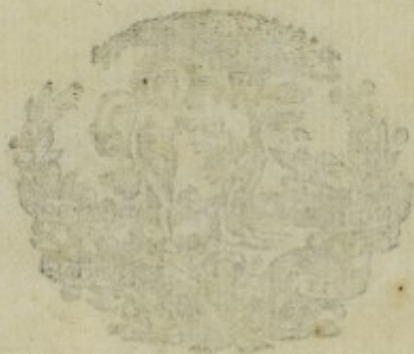
Accedit

CATALOGVS

LIBRARIORVM.

Quæ in Museo RUYSCHIANO asservantur.

Adjectis ubique Iconibus æneis naturalium magnitudi-
nem representantibus.

AMSTELÆDAMI.

Apud Hænkum & Viduum Theodori Boom.

Biblioth. class. 10. 10. 10.

Cum Privilegio.

VIRIS

Illustribus & Amplissimis

D^N. JOHANNI HUYDEKOOOPER,

Equiti, Domino in Maarseeven & Neerdijk, &c.

D^N. JOHANNI HUDDE, *Domino in*

Waveren, &c.

D^N. NICOLAO WITSEN, IC.

D^N. JOANNI de VRIES.

Consulibus & Senatoribus Reipublicæ Amstelodamensis optimè meritis ac merentibus.

Dominis, Fautoribus ac Patronis perpetim Venerandis.

Salutem & perpetuam Felicitatem precor

FREDERICUS RUYSCHIUS.

Illustres & Amplissimi Domini.

*Uam Illustrium Amplitu-
dinum Vestrarum benignis
auspiciis & favore jam ab
Annis viginti & ultra exer-*

*

2

ceo

ceo Anatomes & Chirurgiæ Professio-
nem, ejus labores & qualescunque fru-
ctus jure meritissimo Inclyto Nomini
Vestro consecrantur. Postulat, imò ju-
bet hoc debitum pro singulari toties im-
merenti exhibitâ benevolentia Vestra
gratæ mentis officium. Ne enim tum
alia innumera & continua Vestra in
me meosque beneficia, tum imprimis
quoque illud, quo præter mox memora-
tum adhuc alio, Botanices scilicet, Pro-
fessorio munere nuper me dignati estis,
ingrato obruantur silentio, nunquam
non summoperè mihi enitendum &
existimo & profiteor. Ecquod verò gra-
ti animi testimonium isti meæ Anato-
men Chirurgiamque docendi provin-
ciæ magis affine (licet Vestris insigni-
bus

*bus erga me meritis plane impar) de-
promere possem , quàm curiosorum non
minus ac utilium Observatorum hanc
supellectilem Vestro non solum conspe-
ctui exponendam , sed & Amplissimo
Nomini inscribendam ; præsertim post-
quam Vestro indultu insuper obtinui
exoptatam in publico Nosocomio Cada-
vera aperiendi , eorumque intimos Vi-
scerum recessus rimandi libertatem . Sic
igitur eorum , quæ tum ibi tum & ali-
bi animadvertere licuit , historiam &
enarrationem typis exscriptam Vobis ,
Illustres & Amplissimi Viri , de-
misse offero & in sinum Vestræ tute-
læ & benevolentiae devolvo ; certâ fi-
duciâ , hoc devoti erga vos obsequii mei
monumentum exceptum à Vobis iri*

benignis vultibus, & ea comitate, quā
me ipsum nunquam non respicere con-
suevistis. Quod quidem eò magis spe-
rare me jubet ista, quam nullo non
tempore sincere contestari Voluistis, be-
nigna conatuum meorum approbatio.
Precor Deum Opt. Max. Viri Illu-
stres, ut bono publico quā diutissimè
Vos servet incolumes, & felicem hujus
Reip. gubernationem, saluberrima
consilia & prosperimos negotiorum
quorumvis successus Vobis omnibus &
singulis constanter largiatur. Amstelo-
dami d. xxiii. Mart. clb Io c xc.

Lectori Benevolo.

Medicinam non originem tantum, verum etiam incrementum ab Experientia sumpsisse, nullamque proinde artem esse, cui tum stabiliendæ tum perficiendæ eadem experientia adeò sit necessaria, jam olim ab Hippocrate aliisque postmodum gravissimis Authoribus est demonstratum. Cum autem *Experientia*, teste Galeno, *sit observatio & memoria ejus, quod sæpe & eodem modo visum est*; mearum equidem putavi partium, nonnulla eorum, quæ per viginti tres annos (quibus in vastâ ac populosâ hâc Urbe non solum Medicam Praxin exercui, sed & frequentissimas Cadaverum tam privatim in Nosocomio nostro, quàm publicè in Theatro Anatomico, peregi dissectiones) observare mihi contigit, in lucem emittere: sicque hac etiam via Artis nostræ incrementa pro viribus promovere. Qui certe scopus nemini non è Medicorum Filiis cordi esse debet, simulac & obscuritatem & imperfectionem, quibus unâ cum tot aliis scientiis & ipsa adhucdum Medicina laborat, seriò expenderit. Sordidum enim imò vilis animæ haud fallax indicium foret, proprio solum lucello in exercendâ Praxi invigilare, tantæque aviditate oculis implendis esse deditum, ut ipsius etiam Artis ægritudines & infirmitates nihil ipsum afficiant. His verò qui sterilibus quibusdam otiosi ingenii figmentis & macris speculationum ratiocinationibus subvenire anniteretur, næ ille ægrum ægræ Medicinæ Medicum sese proderet.

A D L E C T O R E M.

deret. Mallem igitur phænomena & memorabiles rerum
eventus sedulò notare, ac fideli observatorum commemo-
ratione Reip. Medicæ inservire, quàm neglecto Experien-
tiæ fulcro, caducas ratiociniorum chimæras in aëre fabricari.
Detinuit me hætenus ab opere isthoc temporis scriben-
di, per Praxin satis fervidam imprimis erepti, penuria;
& forsan diutius detinuisset, ni sinceræ quorundam ex-
hortationes imò preces me dudum urfissent, & tergi-
versanti calcar addidissent. Quapropter tandem negotio
huic me accingere, & passim consignatas observationes ex
angulis conquirere volui; quarum nunc fasciculum hic tibi,
Lector Benevole, exhibeo, longè majorem futurum, ni-
si quidam scriptitandi libidine æstuantes ac interim re-
rum copia sufficiente destituti subinde curiosa quædam
observata ac experimenta mihi tacitè surripuissent, ac
me inconsulto imò nec nominato, publica luce jam an-
tè donassent. Quod an pio scopo me labore editionis
exonerandi, an verò nuditatem suam alienis plumis con-
tegendi illisque vanè superbiendi proposito effecerint, haud
arduum erit hariolari omnibus iis, qui arrogantia hu-
manæ genium & quid non turgiduli quorundam ho-
muncionum spiritus audeant, penitiùs cognoverint. Gau-
deant interim suâ sordidè & inique acquisitâ gloriolâ,
quæ sicut in tenebris solùm radicata, sic ejusdem fru-
ctus in tenebris quoque emorientur. Mihi sufficit, ea,
quæ in promptu habui, hac vice in unum collecta Eru-
ditorum Orbi exponere, ut Viris Cordatis & Ingenuis,
eorumque iteratis persuasionibus morem geram. Unde
nullius Zoili, quicumque fuerit, invidus oculus me retra-
here

A D L E C T O R E M.

here valet. Quod si qui, aliena rodere assueti, perversum de hoc labore meo iudicium ferre, & vel minimo errore (si qua fortè per humanam infirmitatem occurreret) apprehenso, ilico cavillari sategerint; nil reponam, nil pronuntiabo aliud quàm

Musca pupugère Maronem.

Te verò, Lector Candide, Observationum harum lectioni intentum Prologus hic noster non morabitur. Evolve igitur, si lubet, paucarum paginarum Opus; unde, varias afflictorum misérias conspiciendo, Humilitatis, & mirabilium Summi Numinis in Natura Operum excellentiam contemplando, Laudis & grati erga Sapientissimum Creatorem animi motus in te exsurgat & perpetuum incitamentum. Salve & Vale.

E L E N.

E L E N C H U S

Observationum.

O B S. I.

Mirabilis Calculorum sectio in Octogenaria.

O B S. II.

Aneurisma Brachii periculosum feliciter curatum.

O B S. III.

Patellæ fractura à causa notatu digna.

O B S. IV.

Fractura ossium duorum Carpi post tres annos nondum coalita.

O B S. V.

Os Capitis denudatum, ab aëre licet nigrescens, tamen absque visibili lamellarum separatione restitutum.

O B S. VI.

Uteri Polypus carnosus.

O B S. VII.

Uterus scirrhusus & deformis, qui in magnam molem auctus, extra pudendum propendebat.

O B S. VIII.

Vesica Ovilla quasi in duas partes divisa.

O B S. IX.

Verus Uterus è corpore subinde prolabens.

O B S. X.

Uteri inversio à partu.

O B S. XI.

Fœtus a Funiculi Umbilicalis mira contorsione necatus.

O B S. XII.

Uteri ulcus malignum.

O B S. XIII.

Diabetes à Renibus male affectis.

O B S. XIV.

Superfatationis exemplum.

O B S. XV.

E calculis in uretere hærentibus Ischuria lethalis.

O B S.

O B S. XVI.

Eruptio Ovarii post abscessum nimis profunde perforatum.

O B S. XVII.

Hydrops Ovarii muliebris.

O B S. XVIII.

Tumor Pilosus in Omento repertus.

O B S. XIX.

Orthopnœa ab obstructione & expansione vesicularum Pulmonis orta.

O B S. XX.

Idem malum ab Obstructione vesicularum Pulmonis ortum.

O B S. XXI.

Idem affectus in puero observatus.

O B S. XXII.

Partus mirabilis, in quo insolita viæ clausura, arte tamen reſerata.

O B S. XXIII.

Puellæ Pudendum monſtroſe conformatum.

O B S. XXIV.

Uteri lateralis portio in partu procidens.

O B S. XXV.

Os uteri in partu prolabens.

O B S. XXVI.

Uteri à partu inverſio ab imperita manu reddita lethalis.

O B S. XXVII.

Hydrops è congerie Hydatidum ſacco incluſa.

O B S. XXVIII.

E Placentulis poſt fœtus excluſionem in utero remanſis, Pſeudomolæ.

O B S. XXIX.

Maſſa Cruoris coagulati quandoque Molam mentiens.

O B S. XXX.

Penis cancroſi amputatio.

O B S. XXXI.

Veſicula fellea intus cellulis diſtincta & calculoſâ cruſtâ obducta.

O B S. XXXII.

Menſes à membrana vulvâ claudente ſuppreſſi, perque hujus inciſionem evacuati.

O B S. XXXIII.

Placentæ Uterinæ in Hydatides degeneratio.

O B S. XXXIV.

Tumor Lumbaris in fœtu, cum Spina bifida.

O B S. XXXV.

Idem affectus in infima Ossis Sacri parte repertus.

O B S. XXXVI.

Tumor similis in lumbis puellæ lethalis.

O B S. XXXVII.

Ab Aneurismate Arteriæ Aortæ Costarum Caries.

O B S. XXXVIII.

Monstruosum Aneurisma.

O B S. XXXIX.

Scirrhus Ventriculi lethalis.

O B S. XL.

Cephalæa à Setaceo applicito cessans, eodemque remoto recurrens, idque aliquoties.

O B S. XLI.

Ex aperto Bubone copiosus Lymphæ effluxus peculiari arte inhibitus.

O B S. XLII.

Ex Ulcere Penis Hæmorrhagia enormis, arte facili quidem at singulari cohibita.

O B S. XLIII.

In puerperæ cadavere Os Uteri hians, & pelvis humoribus repleta.

O B S. XLIV.

Succini Globulus diu in Naribus hærens topo obductus.

O B S. XLV.

In Hydropicæ Cadavere Observata varia, inter quæ Hepatis glandulæ admodum tumefactæ.

O B S. XLVI.

Hydrops Ascites ex Hydatidibus.

O B S. XLVII.

Cranii ex contusione fissura ipsas suturas pervadens.

O B S. XLVIII.

Fungus Palati cum carie, scalpello & cauteriis feliciter extirpatus.

O B S.

OBS. XLIX.

Similis Casus, dissimilis verò eventus, ob Medicastroorum inscitiam.

OBS. L.

Hepatis durities & suppuratio feliciter finita.

OBS. LI.

Ren, Hepar, Renes succenturiati, &c. pro Glandulis sanguineis non inepte haberi possunt.

OBS. LII.

Tumores à postico capite infantum pendentes, ipso capite majores.

OBS. LIII.

Vulnus Thoracis penetrans, cum egressâ Pulmonis portiunculâ, sanatum.

OBS. LIV.

Vulnus Orbitæ Oculi lethale.

OBS. LV.

Acicula deglutita per inguinis abscessum exitum quærens.

OBS. LVI.

Asthma serosum cum notabili renis calculo.

OBS. LVII.

In puello trienni calculi insolitæ magnitudinis.

OBS. LVIII.

Molarum Origo & Natura.

OBS. LIX.

Vulvæ Rectique intestini Gangræna & perforatio feliciter curata.

OBS. LX.

Capitis Contusioni solo fomento, absque incisione per imperitum temere commendatâ, feliciter prospectum.

OBS. LXI.

Uteri post partum inflammatio subinde ab Obstetricum temeritate oritur.

OBS. LXII.

Lien in Pelvim prolapsus, ejusque naturalem locum occupans analogum aliquod corpusculum.

OBS. LXIII.

Tumor ventris oblongus post partum, ex Omenti coarctatione.

OBS. LXIV.

Vermes passim intra viscera delitescentes.

OBS. LXV.

Hepar magna ex parte in hydatides degeneratum & ab imperito temere confossum.

OBS. LXVI.

Exsectus Lien vivi Canis, non obstante notabili hæmorrhagiâ superstitis.

OBS. LXVII.

Spina Dorsi in circulum recurvata.

OBS. LXVIII.

Ventriculi & Intestinorum ob inediã prodigiosa contractio.

OBS. LXIX.

Valvulæ cordis osseæ & coalitæ.

OBS. LXX.

Partium quarundam induratio in Hydropica.

OBS. LXXI.

In fetu cutis circa Umbilicum defectus lethalis.

OBS. LXXII.

ACutis circa Fetus Umbilicum defectu Viscerum profusio.

OBS. LXXIII.

Casus non minus notabilis circa cutis muscutorumque abdominis defectum.

OBS. LXXIV.

APyloro relaxato Appetitus caninus.

OBS. LXXV.

Notabile vesicæ vulnus feliciter sanatum, succedente Hernioso tumore.

OBS. LXXVI.

Linguae Ulcerosæ durities scapello & cauterio extirpata.

OBS. LXXVII.

Polypi in Antro Highmori hærentes.

O B S. LXXVIII.

Vesicæ scabies interna una cum excrescentiis glandulo-carneis.

O B S. LXXIX.

Circa Renum vasa mirabiles naturæ lusus.

O B S. LXXX.

Renis in adulto inæqualis superficies.

O B S. LXXXI.

De tumore spongioso seu ossivoro memorabilia.

O B S. LXXXII.

Alveoli Dentium ob varias causas penitus consumti; unde dentium vacillatio & casus.

O B S. LXXXIII.

Sterilitas a Tubarum Fallopiarum clausura.

O B S. LXXXIV.

Verosimilis Lochiorum eruptio per Tubas Fallopianas in abdominis cavitatem.

O B S. LXXXV.

Verosimilis eruptio menstruum per Tubam Fallopiam in pelvim.

O B S. LXXXVI.

In Hydropici Cadavere Hepar malè & quomodo affectum.

O B S. LXXXVII.

In simili alio Hepar itidem malè affectum unà cum Calculo in ductu Cystico.

O B S. LXXXVIII.

Uteri in alterutrum latus retractio.

O B S. LXXXIX.

Calculus Vesicæ cum hujus ad digiti usque latitudinem purulenta incrassatione.

O B S. XC.

Vesicula fellis sæpius (præsertim in Vitulis) bifurcata, ast rarissimè, si unquam, in totum duplex.

O B S. XCI.

Ilei affectus variæ causæ, per varia exempla demonstratæ.

O B S.

O B S. XCII.

Enormis Intestini Coli dilatatio.

O B S. XCIII.

Uteri motus imaginarius & verus.

O B S. XCIV.

Prodigiosa Ureteris, integram pintam continentis, dilatatio.

O B S. XCV.

Post Dysuriam scirrhusa Intestini Recti incrassatio & mira coarctatio.

O B S. XCVI.

Similis Recti intestini incrassatio.

O B S. XCVII.

Placentæ extractio à peculiari funiculi in eandem insertionis modo redditur difficilis.

O B S. XCVIII.

Hernia Cystica, cui ex terrore juncta Bubonocèle.

O B S. XCIX.

Renum & Ureterum Ovillorum mirabilis expansio.

O B S. C.

Glandis in Pene vera structura noviter detecta.

NB. Observatione xviii. lin. 5. post verba *disperfa invenimus*, omissa est hæc periodus: *Misere autem per omnes illos annos fuerat afflicta hæc ægra nostra.*

1

FREDERICI RUYSCHII
OBSERVATIONES
ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

OBSERVATIO I.

Mirabilis Calculorum sectio in Octogenaria.

Nter omnes corporis affectus, qui hominem miserè infestare solent, haud infimum locum obtinet Calculus Vesicæ. Hoc malum quantumvis in Batavia nostra admodum frequens, rarissimo & inaudito tamen modo sese nobis nuper obtulit in Octogenaria, præ dolore admodum emaciata, & à viginti annis propendentiam uteri perpeffa, cum intolerabili mingendi difficultate & cruciatibus, ita ut ægra emori maluerit decies, quam hoc diutius perpeti, præsertim postremis duobus annis.

Tandem mense Majo anni 1681 me vocari jussit, de Uteri propendentia, & mingendi difficultate conquerens. Mirabar Vetulæ querelas, quoniam nunquam à solo Uteri prolapsu ita dolere solent mulieres, verendumque esse adjeci, aliquid mali, præter Uteri prolapsum, hætenus in alta nocte latuisse. Hisce auditis, misera visum & ulteriorem explorationem (sine quibus nil certi asseverari poterat de absconditi morbi essentia) non renuit, osten-

▲

dit-

ditque mihi uteri, justô paulò majoris, prolapsum, eâdem formâ & magnitudine, qua illum expressit sculptor. Palpitando hunc uterum, calculos sentire putabam, nec fefellit! quamvis circa calculorum formam deceptus: videbantur enim tenuiores laminæ calculosæ, (belgicè *Leyen*) qui post incisionem reperti sunt angulosi & crassi, ut ex annexa figura liquet. Non autem interim certe determinare poteram, utrum locum haberent dicti calculi in ipsa uteri cavitate, an verò inter ejus membranas, vel in aliqua vesicæ portione. Videbantur quidem uteri locum occupare, qui totus quantus (ut Fig. prima demonstrat) è corpore propendebat, sine ulla vesicæ portione, (ut nobis videbatur.) Hisce visis & exploratis, calculorum exsectionem proposui: accersuntur magistri, Petrus Adriani filius, & Andreas Boekelmannus, de re Chirurgica bene meriti, qui eandem quoque Operationem commendabant, proximo die instituendam. Operationem in sequentem diem dilatum iri misera illa vetula audiens, lamentari cœpit, exclamans, O! me miseram, non reversuri estis, relinquetis me, &c. quibus querelis permoti, ilicò operationem instituimus, sola incisione, secundum uteri propendentis longitudinem, extraximusque momenti temporis spatio, Calculos quadraginta & duos, partim instrumentis, partim solis digitis, quorum magnitudinem & formam videtis, Fig. 2.

In hac operatione non admodum doluit ægra, eaque peracta, & hoc onere exonerata, atroces ilicò evanuerunt dolores.

Figur. 1. Explicatio.

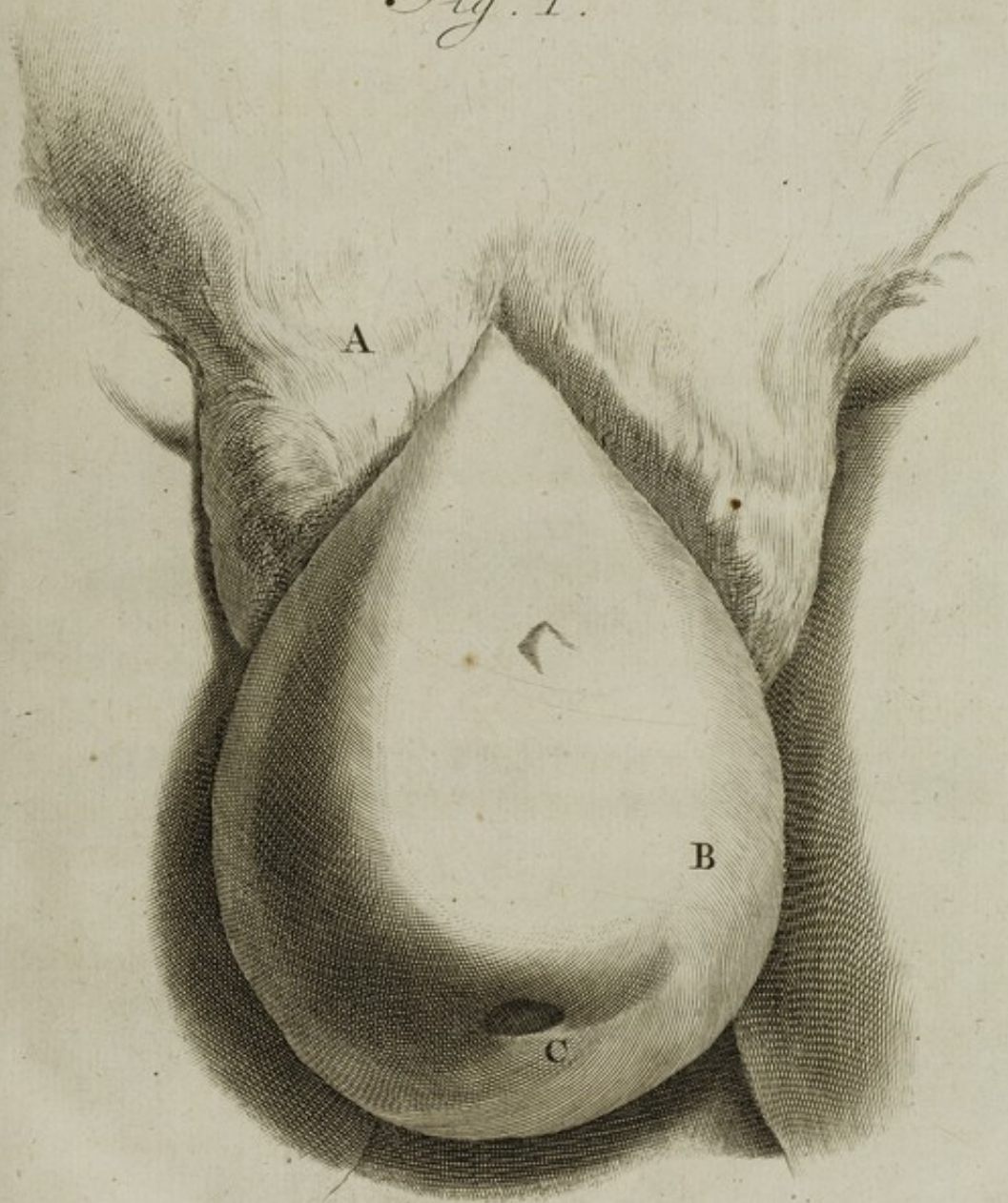
A. A. Pubes.

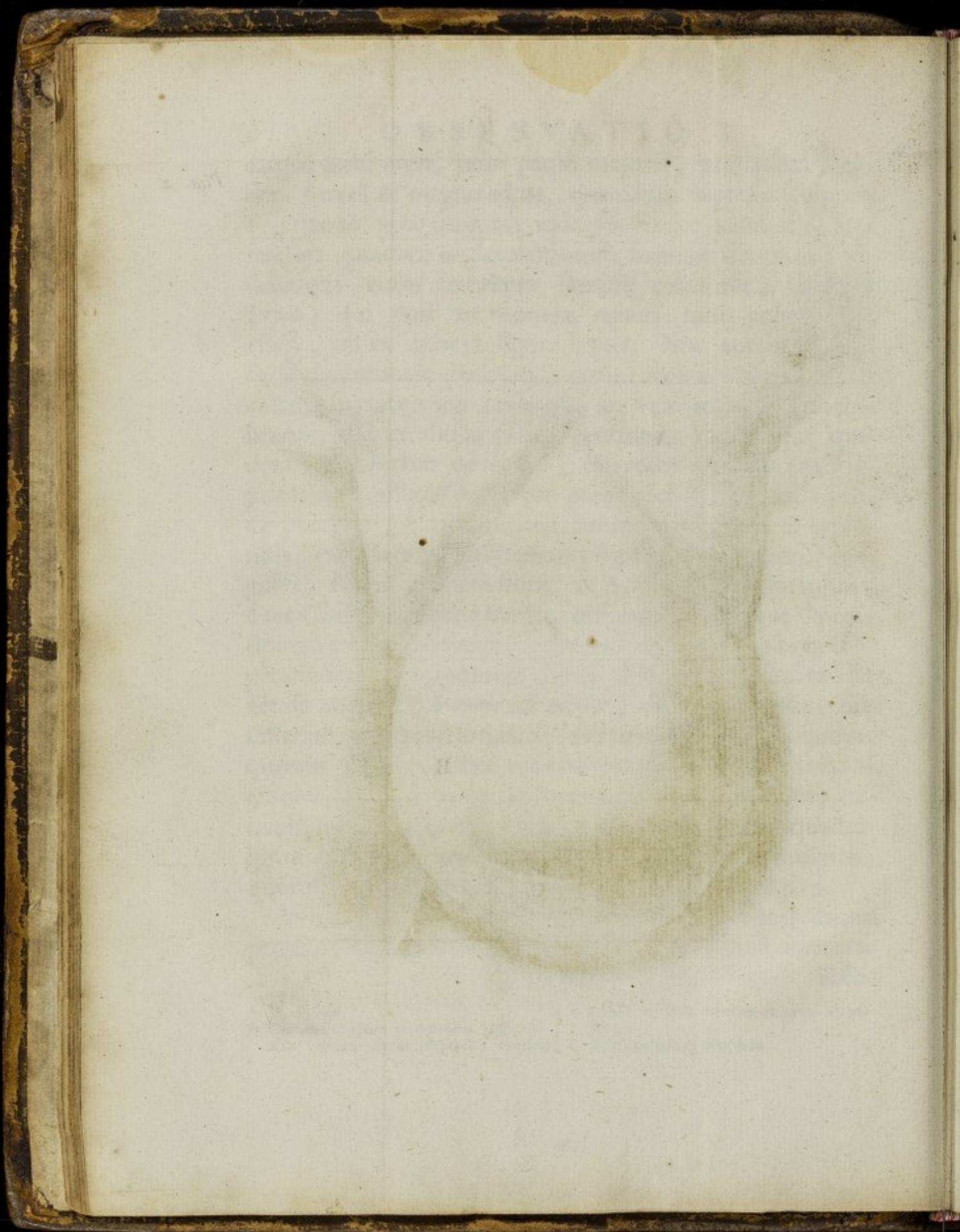
B. Uterus è corpore propendens cum vesicæ portione simul prolapsa, eundem

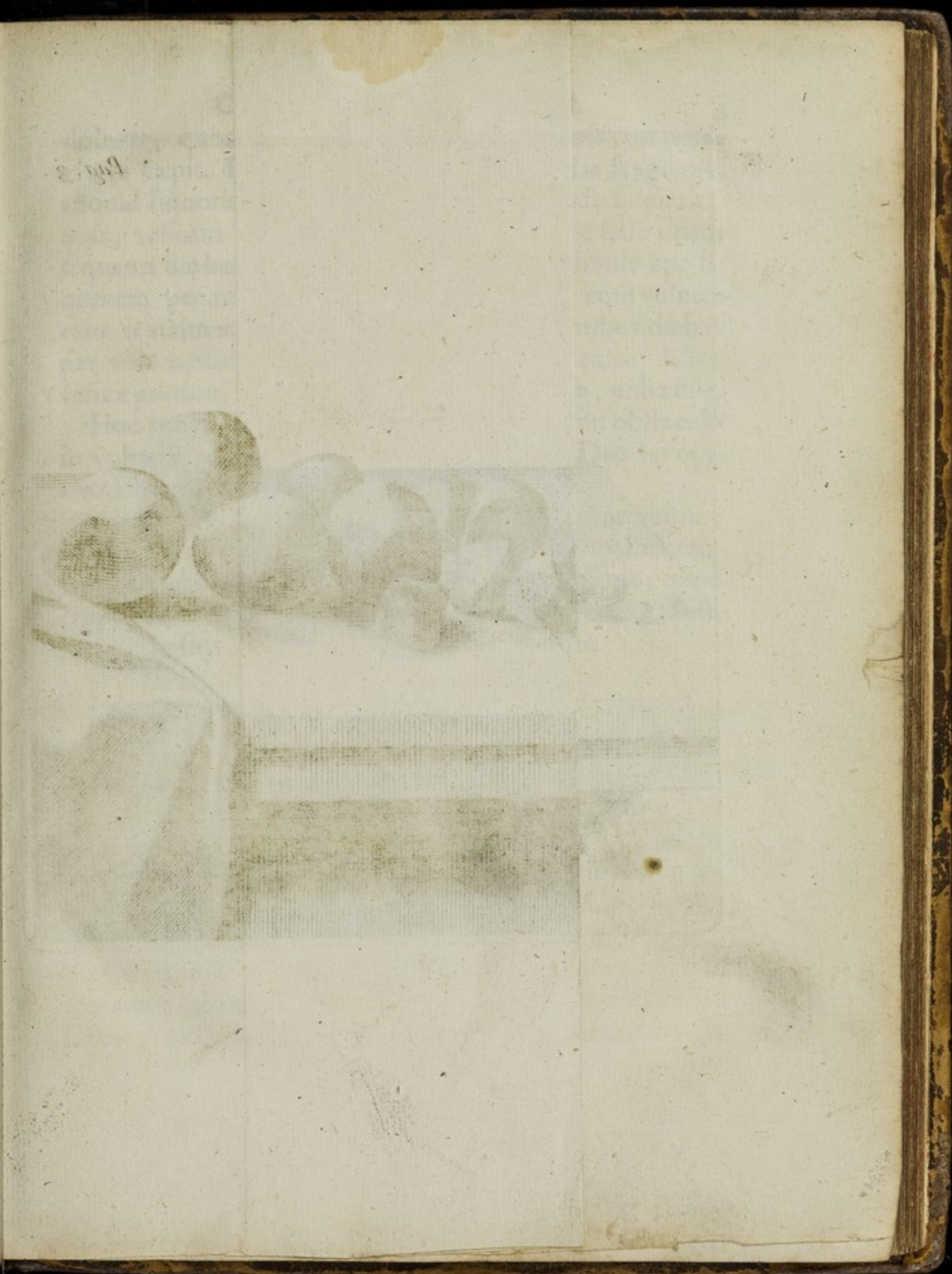
(solo orificio interno excepto) investiente.

C. Uteri orificium internum.

Fig. 1.

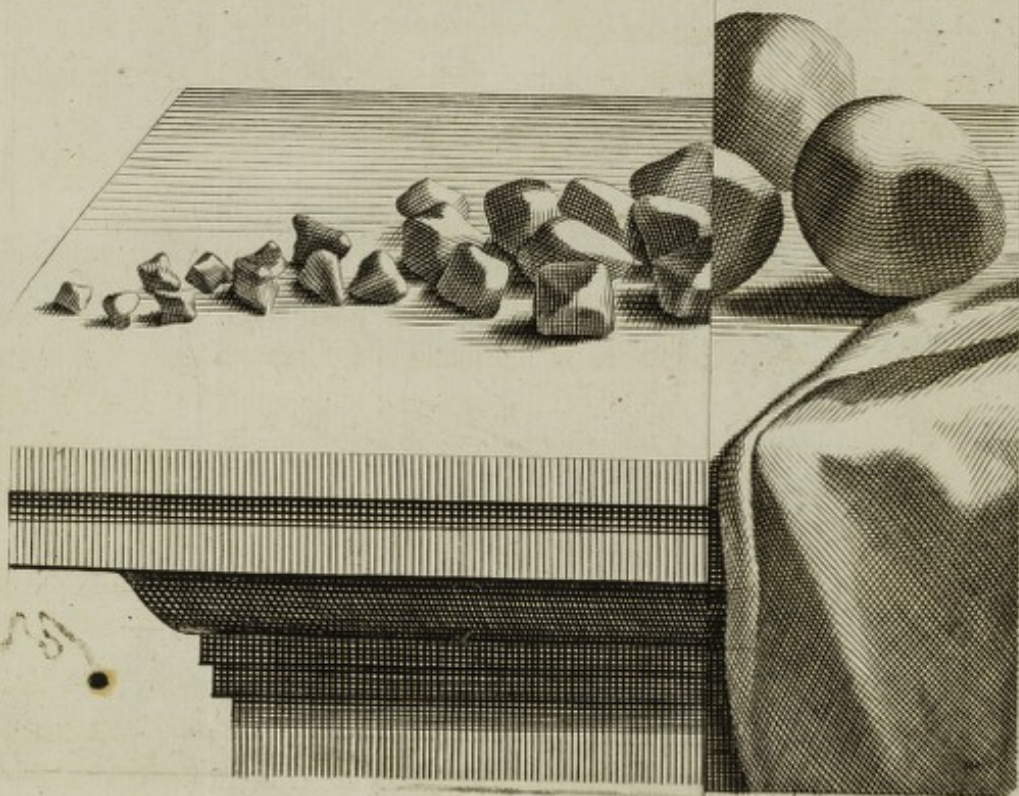
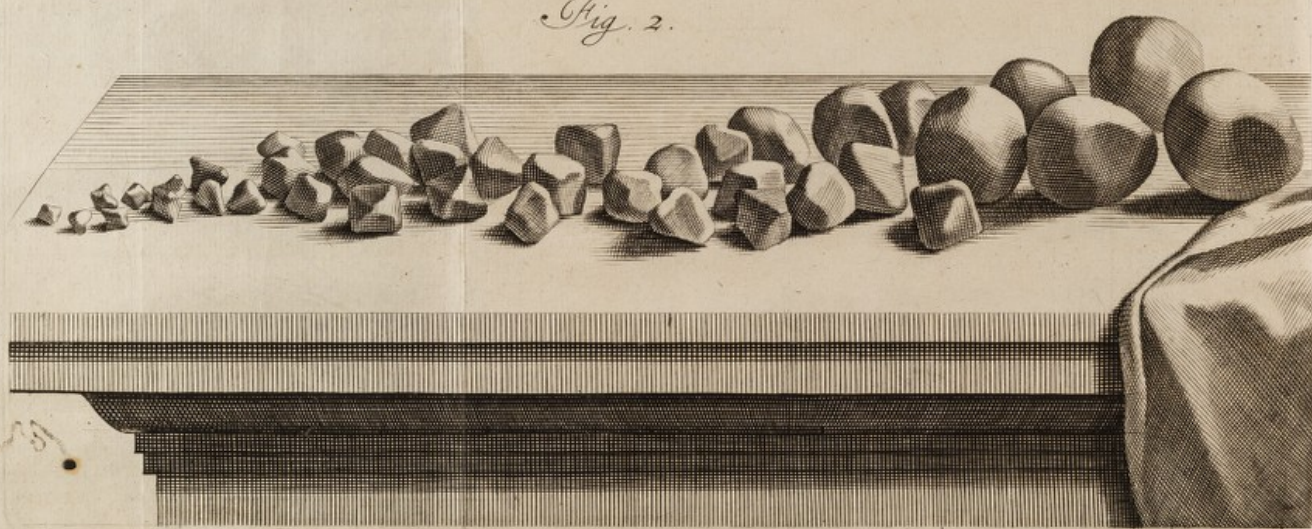

Fig. 2.

OBSERVATIO I.

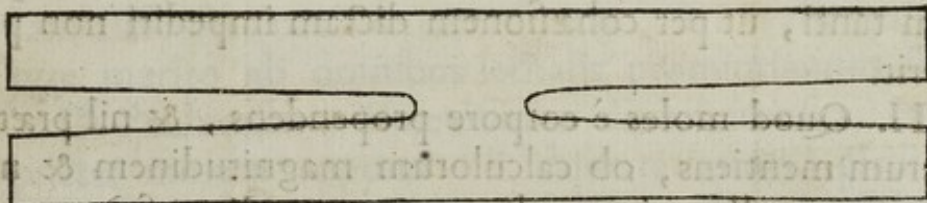
3

dolores, quos tot annis passa fuerat, & satis commode vivere cepit. In ipsa sectione, præter guttulas sanguinis, aliquid liquoris promanabat è vulnere, unde suspicabamur, vesicam quoque esse in procinctu; nec falso, nam sequenti die hoc penitus investigantes, & siphonis ope liquorem per meatum urinarium injicientes, eum vulnere exire reperimus: quod, ut & lotium sequentibus diebus per vulnus stillans, nobis manifestavit, calculos dictos vesicæ portioni simul cum uteri mole prolapsæ, inhæsisse.

Hoc urinæ stillicidium haud exiguo nobis fuit obstaculo in vulneris curatione: quæ tamen (gratiæ Deo ter opt. max.) brevi peracta fuit, sequenti methodo.

Aliquot diebus post Balsamo Arcæi illitum vulnus; labia ejus arctissime adducta sunt emplastro diapalma tantillum terebinthinæ, ut magis adhæreret, recipiente; quod emplastrum scissum fuit, ut in annexa Fig. 3. videre est, superimpositis spleniis & ligatura convenienti.

Figur. 3.

Quum autem hic faciendi modus expectationi non satisfaceret, propter Urinæ stillicidium continuum, & emplastri relaxationem, loco emplastri excogitavit Magister Boeckelmannus annulum è plumbo, cujus extremitates recurvatae attrahebantur filo, ut ex annexa Figura 4. liquet, unde labia vulneris tam arctè claudebantur, ut

nihil Urinæ amplius stillaret, & sic intra triduum conglutinetur vulnus.

Figur. 4.

In hoc affectu nonnulla considerata, imò miranda occurrunt.

I. Uterum è corpore propendentem secum rapuisse tantam vesicæ portionem; quod rarissimè (si unquam) antehac visum est, quantumvis partes sint circa oscula continuæ.

Crediderim hoc in illa vetula accidisse, propter difficultatem mingendi, à calculorum copia ortam, unde conatus urinam reddendi fuere continui, & quidem tanti, ut per cohæsionem dictam impediri non potuerit.

II. Quod moles è corpore propendens, & nil præter uterum mentiens, ob calculorum magnitudinem & numerum, nullam inæqualitatem, nec aliam formam sit adepta, superficies enim admodum erat æqualis, & figura uteri naturalis: vide Fig. 1.

III. Admirationi est, calculos omnes eandem ferè obtinere formam, & adeò æquales esse superficie, ac si essent planati. ut Fig. 2. repræsentat.

IV. Vulnus ad consolidationem pervenisse quamvis parti

O B S E R V A T I O I.

parti vesicæ membranosæ inflictum, per quod urina assiduò stillabat.

V. Considerandum est, non omnes calculos in illa vesicæ portione, quæ uterum investiens simul è corpore propendebat, hæsisse; non enim satis ampla, ratione magnitudinis & numeri calculorum, sed nonnullos in ipsa operatione ab altiori & profundiori vesicæ parte descendisse, dubitandum non est.

VI. Inauditam lithotomiam, in muliere adeò annosa cum tanto successu, esse institutam; in mulieribus calculi dilatatione urethræ quidem extrahuntur, ast perquam rarum est, sectione vesicæ idem perfici.

O B S E R V A T I O II.

Aneurisma Brachii periculosum feliciter curatum.

QUOD in dilatata vena Varix dicitur, in arteria præter naturam expansa Aneurisma est. Qui affectus tam difficulter curationem admittit, ut in vasis majoribus jure merito ab omnibus lethalis pronuntiandus sit.

D. Panhuyfen, Cerevisiarius Dordracensis, (nomen præter morem appono ob casus raritatem) pleni habitus, & in flore ætatis, mense Majo 1681, post basilicæ dextræ venæsectionem, in Aneurisma ejusdem brachii incidit, paululum sub junctura cubiti, pisi majoris magnitudine. Huic affectui compressione, ut artis est, opitulanti tentavit Chirurgus, ast incassum, tumore indies accrescente. Aliquot post diebus Amstelodamum sese contulit, consuluitque primò in arte medica expertissimum D. Do-

ctorem le Blon, me, & magistrum Petrum Adriani filium, in curandis affectibus benè versatum. Unanimiter cutis incisionem & arteriæ constrictionem commendavimus. Operationem sanè ab Authoribus magis commendatam, & laudatam, quam institutam; quod dicere non gravor, quia viginti abhinc annis, & quod excurrit, in hac vasta civitate, ad quam sine numero confluent afflicti, hanc operationem, in arteria adeo ingenti, nullus (quantum noverim) Chirurgorum instituit. Ægrotus, alias satis generosus, incisionem distulit, præferens levem tumoris compressionem, donec post diem unum atque alterum, sua sponte erumperet dilatata arteria, utpote nuda, & nulla cute tecta. Aneurismate sua sponte aperto, magno impetu profiliit sanguis, donec dictus Chirurgus Bovistâ & ligaturâ ulteriorem sanguinis motum inhiberet. Hisce visis, patiens sese non sine virium imò & vitæ dispendio hoc malum diu perferre posse, rectè judicavit, consensitque propositæ à nobis operationi, sequenti die instituendæ; sicut etiam peracta est, præsentē quoque A. Cypriano M. D. & Lithotomo Ordinario, satis experto, qui opitulabatur Chirurgo supracitato. Primò allatus fuit annulus ferreus, (alutâ crassiori & molliori munitus, ne cutem offenderet) brachii parti superiori aut supra Aneurisma, applicandus, ad sanguinis motum rapidiorem ex parte inhiibendum, quod instrumentum expectationi nostræ omnibus modis non satisfecit. Itaque confugimus ad alterum, quo arteria satis benè comprimebatur. Hoc applicito, cordate Aneurisma denudavit magister Petrus ab omnibus fasciis & spleniis, imò

OBSERVATIO II.

7

imò & à Bovista, hac intentione, ut si sanguinis impetus tantus fuisset, ut non esset sistendo, & obrui vereremur à sanguine ante interceptionem artèriæ, ilicò aperiret ipsum Aneurisma, & paxillo Præcipitati rub. vel similis escarotici, ut & Bovistâ repletet Aneurismatis cavitatem. Quid sit? Aneurisma ab omnibus vinculis & spleniis solutum, nil ferè sanguinis emisit, quoniam sanguis factus erat trombosus, non solum in Aneurismate, verum etiam per totum ferè brachium, gangrænâ jam correptum: quo viso, & instrumento aut annulo ferreo quoque adempto, multum cruoris per vulnus Aneurismatis expressit, & porro Brachium secundum longitudinem sat profundè incidit, ut sanguinem coagulatum, levi factâ compressione, auferret, & gangrænâ eò commodius opem ferret. Hac factâ incisione, sanguis arteriosus duobus è locis magna vi erupit. Læsarum arteriarum extremitates intercipiebantur acu filo munita, (ast quam difficilè sit, arterias à nervis, & aliis adjacentibus partibus in illa operatione denudare, nosse nemo potest, nisi qui ejusmodi operationi subinde interfuerit) ligabanturque exiguo frusto corii crassioris munitæ, ad artèriæ discissionem vitandam. Hisce peractis, Bovistâ & pulvere adstringenti repletum fuit vulnus, & impositis spleniis, laxâque ligaturâ, ob ulterioris gangrænæ metum, duabus manibus partes deligatas comprimendo per decem horas sic continuit famulus, ut novus sanguinis fluxus præcaveretur. Eâdem vesperâ ablata sunt ligatura, splenia, & aliquot bovistæ partes, ut gangrænâ statum videre liceret, quem pejorem non invenimus. Renovatam hanc deligationem famu-

mulus denuò continuuit, donec sequenti die omnia renovarentur, excepto exiguo bovis tæ frusto, quod in ea vulneris parte relictum fuit, ubi hæmorrhagiæ metus supererat. Tertio die, omnibus remotis, novam Bovistam eodem in loco applicuit Chirurgus, ligaturamque paulò strictius circumduxit, ita ut famuli manus diutius non fuerint necessaria: interea gangrænæ prospeximus linteo carpto theriacâ cum spiritu vini dilutâ madido. Quarto die bovis tæ omisimus, & forcipis extremo infimum filum, quò extrema pars arteriæ erat ligata, solvimus, frustum corii supra dictum satis firmiter arteriæ adhærens in vespèram relinquentes. Quinto die solvimus alterum filum, superiorem arteriæ partem constringens, relicto quoque corii frusto, quod arteriæ dilacerationem impediverat. Sexto die omnia in vulneris deligatione adimebamus, substituendo solummodo plumaceolos, digestivo imbutos, splenia, & ligaturam convenientem. Septimo die levis Hæmorrhagia suborta fuit, quam brevi, stegnotico, puta Bovistâ & pulvere astringente, sedavimus. Sequenti die hisce ademptis in fundo vulneris visui sese obtulêre arteriarum extremitates, antea ligatæ, nunc vero coalitæ, fulci coloris, quasi gangrænâ correptæ. Hisce applicuimus linteum carptum, superimposito crassioris corii frusto, ut magis comprimeretur. Sequenti die horum loco usi fuimus Bovistæ quadratæ portione magnitudine alterius partis pollicis, ab una parte saliva madida & pulvere astringenti imbuta: Hoc frustum munivimus emplastro agglutinante. Hisce remediis obliterari, novâque carne videbantur occultari

O B S E R V A T I O 2 III.

9

arteriarum dictæ extremitatēs. Verūmenimverò aliquot post diebus ambæ rursus in conspectum sese dedere, in duo Aneurismata nova degeneratæ, propter carnis dictæ laxitatem, pulsus magnitudinem, & sanguinis abundantiam. Horum Aneurismatum alterum (pisi majoris magnitudine) sua sponte apertum, sanguinem copiosum non profudit, propter citam à magistro factam compressionem; paucisque diebus, sectâ venâ, tenuiori diætâ præscriptâ, & debitâ compressionem factâ sanatum fuit. Alterum verò Aneurisma, quantumvis comprimeretur, per plures dies curationi remoram fecit. Tandem verò quoque disparuit, convaluitque æger, incolumis in hunc usque diem vivens.

O B S E R V A T I O III.

Patellæ fractura à causa notatu digna.

PAtellam propter duritiem suam haud frangi posse, nonnulli perverse asserunt. Nos vero, eandem non solum à casu graviori in genu frangi, experti sumus; verum etiam sine casu; cujus rei historiam recensere animus est. Ante tres præter propter annos, visitavi cum magistro Petro, Adriani filio, virum satis robustum, qui à ponte descendens in terram ferè ceciderat, uno pede lubrico, resistens tamen quantum potuit, in terram non fuerat prolapsus, sed ab illa resistantia vehementissima transversim fracta ejus patella, & adeò quidem evidenter, ut inter utramque partem locari potuerit manus, una enim supra, altera infra genu sentiebatur. Fracturam, ut artis est, deli-

B

gavit

gavit dictus magister peritissimus. Quid fit? Patiens, re-
ctius dixerim impatiens, contulit sese secundo die Jispam,
unde incurabilis post aliquot septimanas rediit, claudicans
in hunc usque diem. Mirabar olim patellæ molliem in
cadavere, & duritiem ejus in sceletō; & quantum hæ ab
invicem differant, sat accuratè cum doctissimo Viro Mat-
thæo Slado, Medicinæ Doctore celeberrimo, investigavi-
mus, reperimusque eas duritiæ toto cœlo inter se differre.
Ansa ergò erroris, quo nonnulli patellam frangi posse
negarunt, exinde orta videtur, quod patellas Sceletorum
solum inspexerint. Quippe per exsiccationem ita induran-
tur, ut difficile sit eas frangere, recentes non item; qui-
cunque enim utrasque ritè examinarit, reperiet recentes
extrinsecè tantum duriori lamina obductas, intrinsecè ve-
rò substantiâ osseo-spongiosâ præditas, instar diplōes in
Cranio.

OBSERVATIO IV.

Fractura Ossium duorum Carpi post tres annos nondum coalita.

FRacturam magnorum Ossium, puta Brachii, Femo-
ris &c. aliquandò talem esse, quæ nunquam ferrumi-
netur, quantumvis ex arte tractetur, noto notius est.
Ast mirandum, Ossa Carpi, quæ admodum sunt exilia,
fracta ex casu ab alto, non iterum coaluisse. Ann. 1681
Nebulonem quendam (cognomine *Slagerie*) ob furtum ad
suspensionem condemnatum, in carcere visitavi, & an-
ullo morbi genere antehac fuisset vexatus, interrogavi.
Vixi, inquit, sat pancreaticè, & nullus ferè morbus me un-
quam

OBSERVATIO V.

II

quam infestavit, præter febrem; quam ante aliquot annos perpessus fui: Præterea dextram, ajebat, in mensa planam reddere haud unquam potui, postquam semel cecidi ab alto. In hujus suspensi cadavere reperi, membranam, lienem ambientem, (quæ in naturali constitutione tenerrima) in sui medio, duobus in locis, ita incrassatam, ut maximi scriptorii calami crassitiem adæquaret; Hanc crassitiem à prægressa inflammatione ortam fuisse, dubitandum non est: quia sæpissimè ab eâ ita incrassari membranas observamus. An verò inflammatio isthæc à febre supradicta, aut febris ab inflammatione provenerit, me latet. Posthac manum ejus cultro Anatomico subjeci, & ex anterioribus Carpi ossibus duo fracta inveni, quorum fragmenta, juncturam manus violentia, obstaculo fuerant, ut manum in mensa planam reddere non potuerit: & quod magis mirum est, ossa dicta à triennio fracta, nondum erant ferruminata aut conjuncta, nec callo obfusa, quemadmodum adhuc videre est in nostro Musæo.

OBSERVATIO V.

Os Capitis denudatum, ab aëre licet nigrescens, tamen absque visibili lamellarum separatione restitutum.

Ossa capitis denudata & ab aëre denigrata non semper sensibilibiter separantur, aut lamellam osseam expellunt, ut autumant Authores. Vir quidam ab equo in capite percussus, in terram tanquam mortuus cecidit: cum tanta alterius ossis syncipitis denudatione, ut imperialis tegerendo

do vix sufficeret. Hæc ossis denudatio in totum nigricabat, circulo excepto, qui cuti proximus straminis latitudinem obsidebat. (vid. Figura 5.) Hoc circulo albo de die in diem diminuto, patiens convaluit; sine ulla visibili ossis separatione, aut raspatorii usu, solo linteo carpto, partim sicco, ut os denudatum tegeretur, partim ad prospicienda vulneris labia digestivo & melle rosaceo illito.

OBSERVATIO VI.

Uteri Polypus carnosus.

Sicut Nares sunt corporis partes, per quas humores superflui continuè excernuntur; sic etiam Uterum Humanum ei muneri inservire palam est. In Naribus tumores præter naturam, Polypi dicti, non rarò excrescunt. Nec etiam Uterus humanus ab iis est immunis. Non omnes polypi, è naribus erumpentes, ejusdem generis sunt; nonnulli carneam substantiam repræsentant; multi écontra membranæ involuti substantiam pituitosam & limosam nacti sunt. Modò nobis Polypus malignus & cancerosus occurrit: modò eum omnis malignitatis expertem offendimus. Ann. 1673 me vocarunt ad mulierem, à longo tempore, ex fluore albo immani, Uteri prolapsu laborantem, è cujus orificio interiori variæ excrescentiæ (quas ob similitudinem cum polypis narium, eodem nomine aptè vocari posse putamus) membranaceo-carnosæ propendebant, sicut Figura 6. demonstrat. Hi polypi adeò

dole-

Figur. 6. Explicatio.

A. Uterus humanus.

B. B. Oviductus abscissi.

C. C. Polypi carnosi ex uteri ore erumpentes.

D. D. Ligamenta teretia abscissa.

E. Vasa uterina.

F. Pars Vaginæ apertæ.

G. Ligamenta lata abscissa.

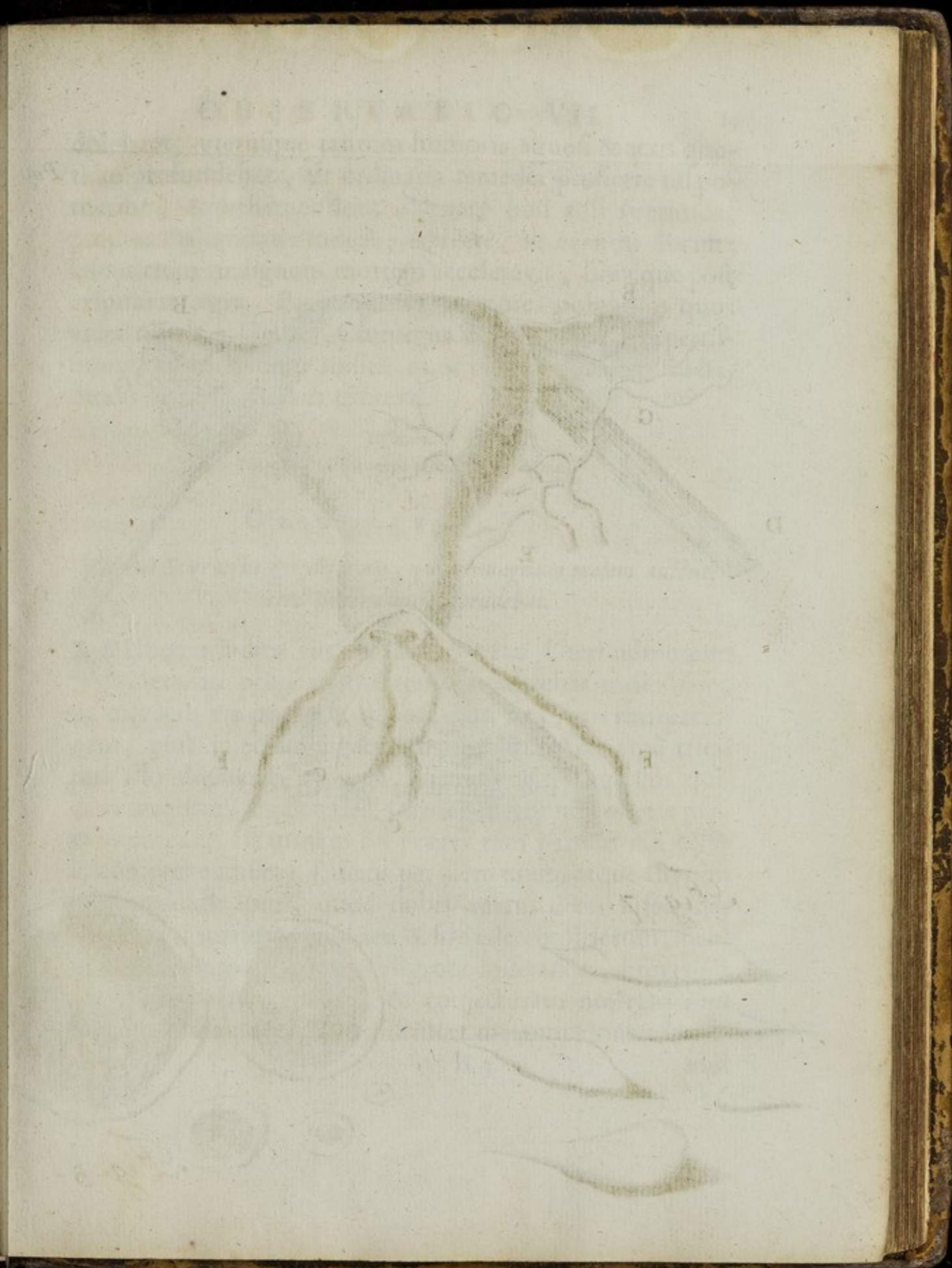

Fig. 6.

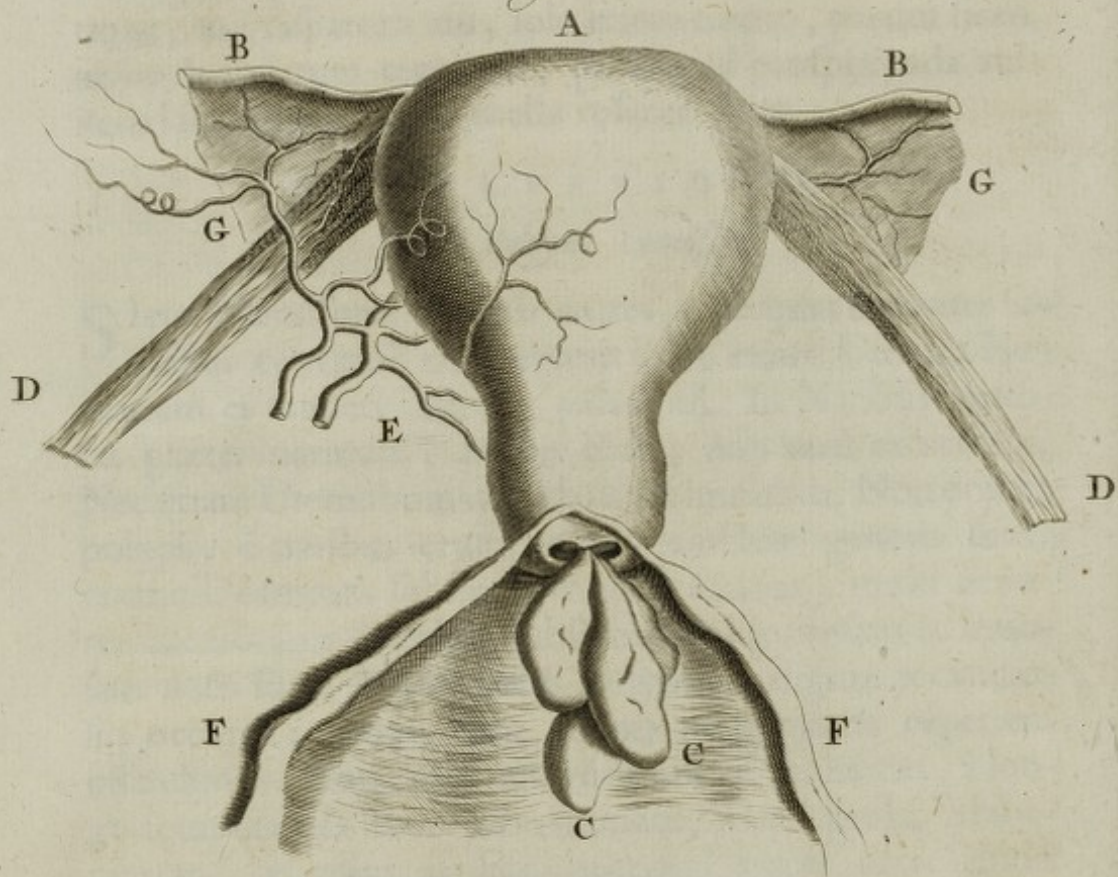
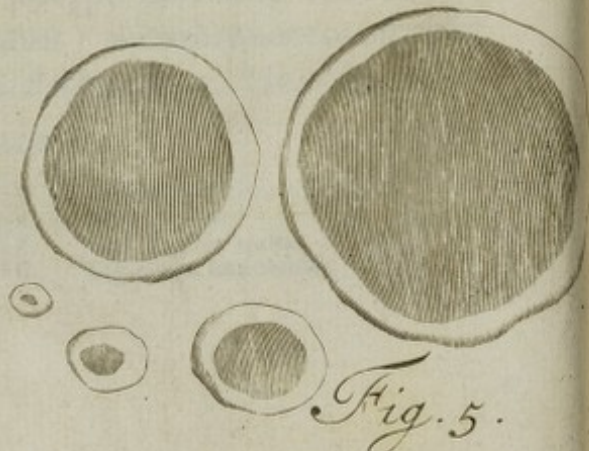

Fig. 7.

OBSERVATIO VII.

13

dolebant, uterisque tantum humoris aquosi & acris quotidie profundebat, ut ordinaria remedia proficere nil potuerint, & vehementiora usurpare non ausi fuerimus, propter malignitatis indicia; & rectè, ut eventus docuit: Ulcus enim malignum mortem acceleravit, brevique post exspiravit ægra. Ejusmodi ferè tumores polyposos quos videtis Tab. 7. Gellius, Chirurgus Wormer-Veriæ expertissimus, mihi quoque misit; quos mulier quædam ibi habitans diversis vicibus excrevit.

Figur. 7.

Polypos carnosos utero excretos representat.

OBSERVATIO VII.

Uterus Scirrhusus & deformis, qui in magnam molem auctus, extra pudendum propendebat.

Mulier triginta circiter annos natæ Uteri admodum incrassati propendentia tantam afferebat molestiam, ut incedere vix potuerit. Consultum fuit uteri extirpationem, post injectam ligaturam, moliri. Acu ergò tricipiti filo duplicato munitâ, operationem aggressus quidam magister, ligavit satis fortiter uterum è corpore propendentem, ast utinam nil præter eam partem acu & filo comprehendisset! Patiens per diem unum atque alterum nihil reddidit lotii, quod nobis ansam dedit suspicandi meatum urinarium simul acu & filo esse constrictum, prout eventus quoque docuit. Ægrotæ miserandæ, brevi post denatæ, cadaver aperui, & conjecturam nostram non inanem fuisse advertimus; scilicet meatum urinarium si-

mul cum uteri corpore tam arctè ligatum, ut nil lotii reddere valuerit. Hic mihi, quid de uteri propendentia statuendum sit, perscrutandi locus fuit. Notum est, multos reperiri qui perhibent, uterum ipsum nunquam è corpore posse prolabi. Ex iis qui contrarium propugnant, nonnulli, in prolapsu uterum quoque inverti, alii uteri prolapsum nil nisi vaginæ propendentiam esse, asserunt. Litem dissipavit cadaver hujus miserandæ fœminæ, aperto enim abdomine, in pelvi, qui locus est uteri, nil vidimus, præter unum ex Ovariis, cum annexa tuba & ligamento lato. Uterus totus quantus & non inversus propendebat, & adeo deformis ac ingens factus, ut nunquam antè cadaveris apertionem uterum esse dixissem, nisi in extimæ partis centro osculum conspexissem, è quo levi opera guttulas aliquot sanguinis exprimebam, ceu apparet Figura 8. Quid ulterius circa vaginæ & uteri propendentiam ac inversionem &c. observarim, è porro memorandis casibus palam fiet.

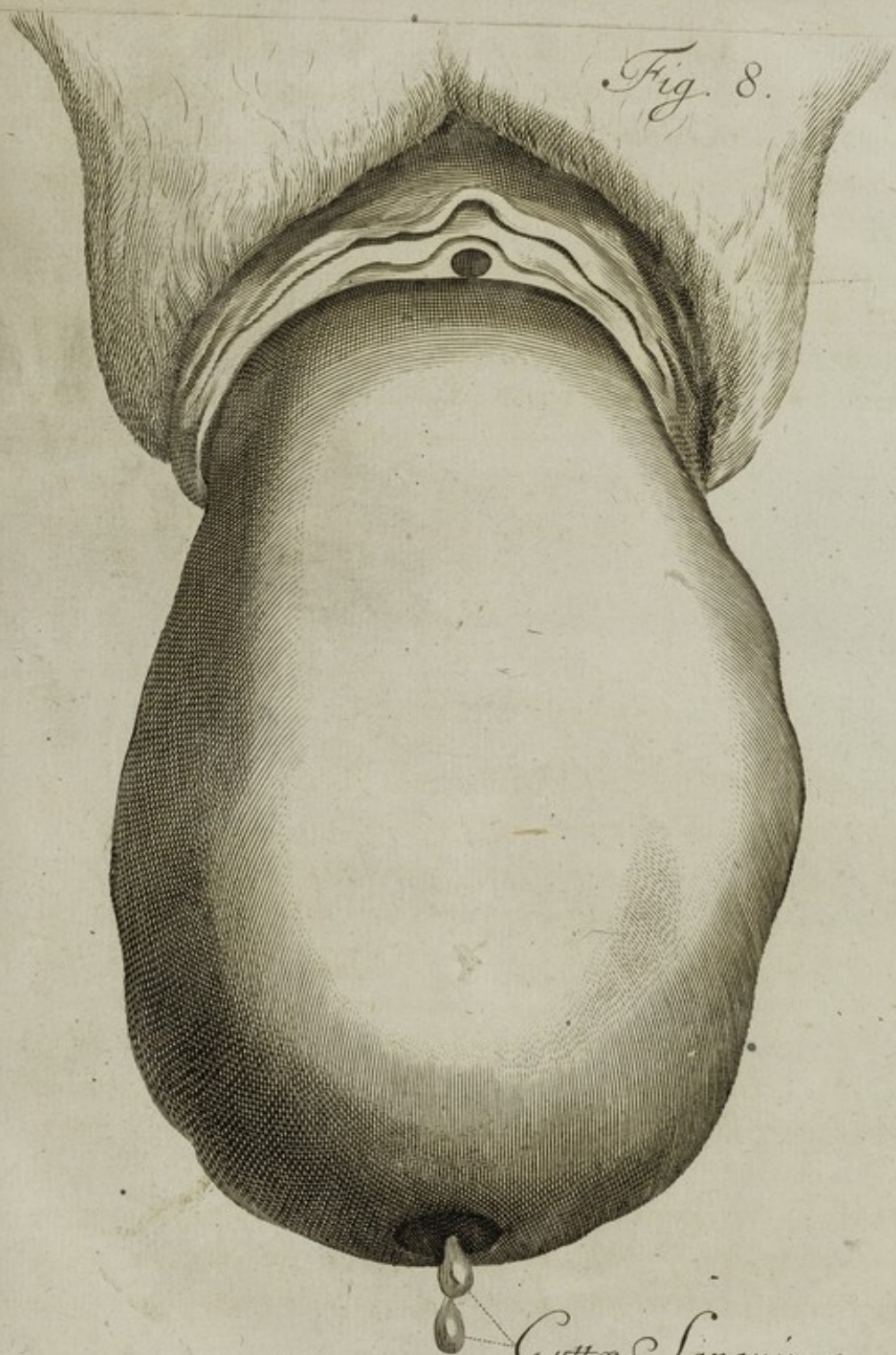
OBSERVATIO VIII.

Vesica Ovilla quasi in duas partes divisa.

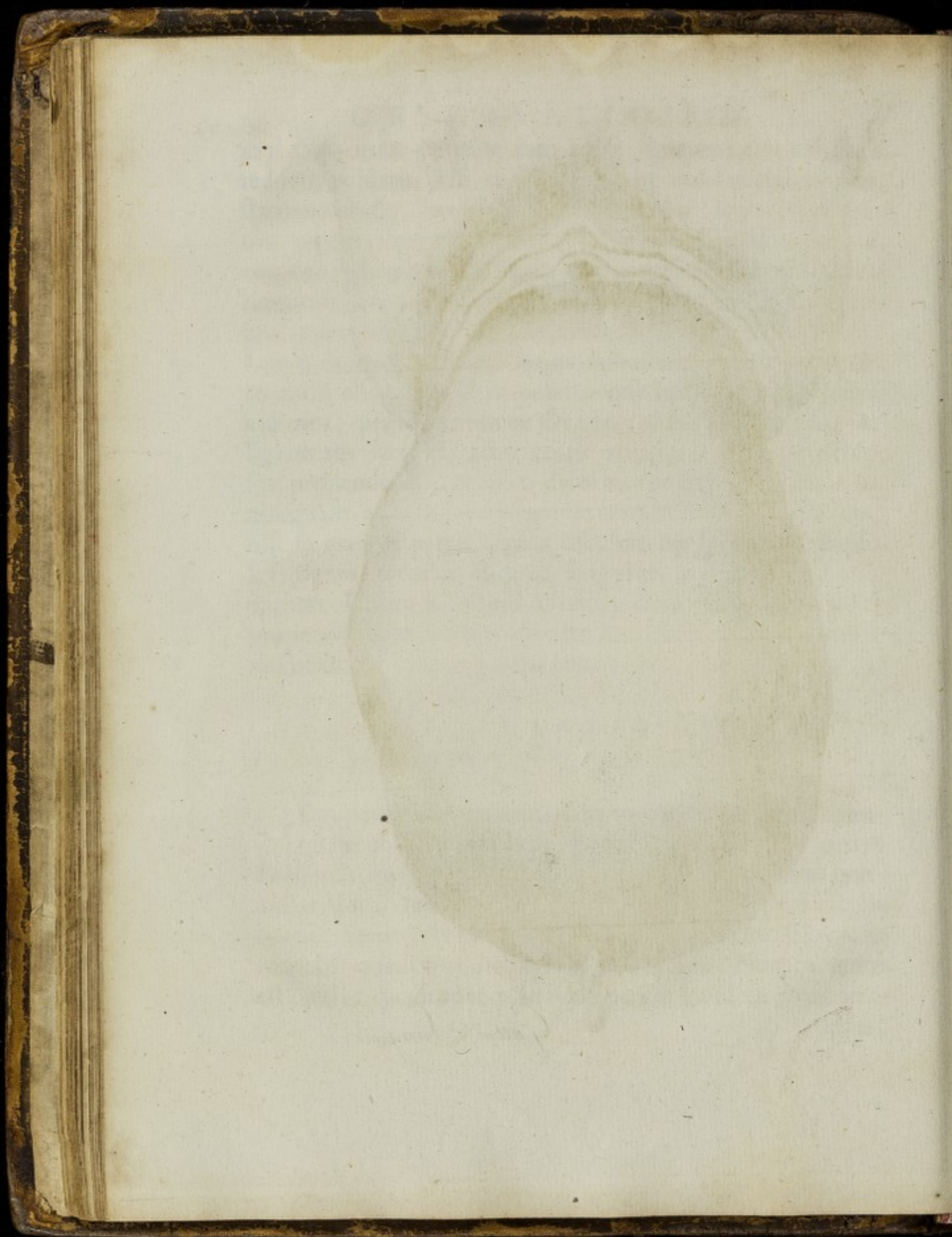
Geminam vesicam urinariam in corpore humano nunquam reperi: duplicatam verò aut in duas partes divisam in quadrupedibus aliquoties offendi, quarum nonnullas domi reservo. Si causam respiciamus istius duplicitatis, facile erit colligere, illud magis locum habere in corpore quadrupedum quàm hominum. Notum enim est, solos quadrupedes uracho pervio gaudere, qui urachus,

Fig. 8.

Pag. 14.

Guttae Sanguinea

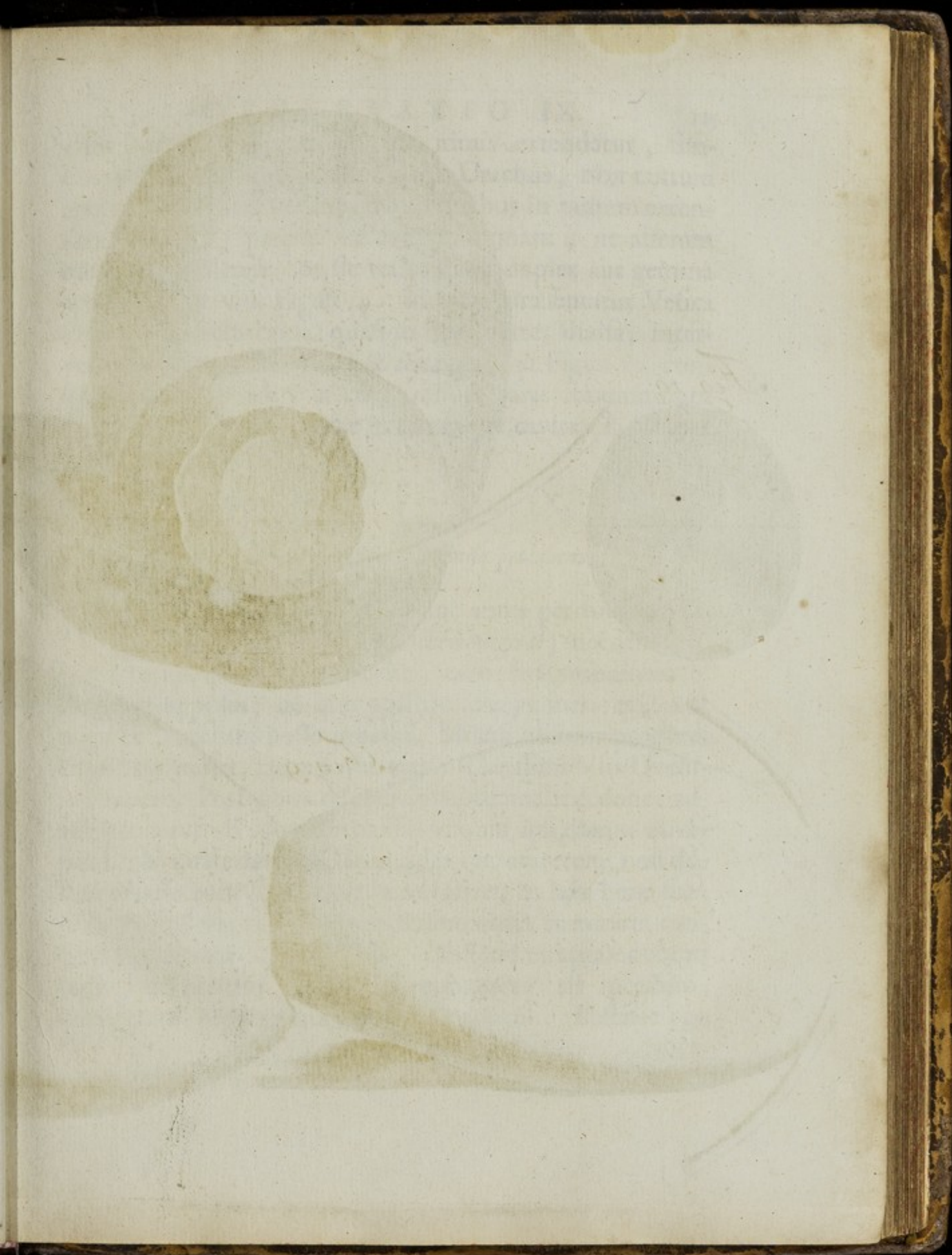

Fig. 10.

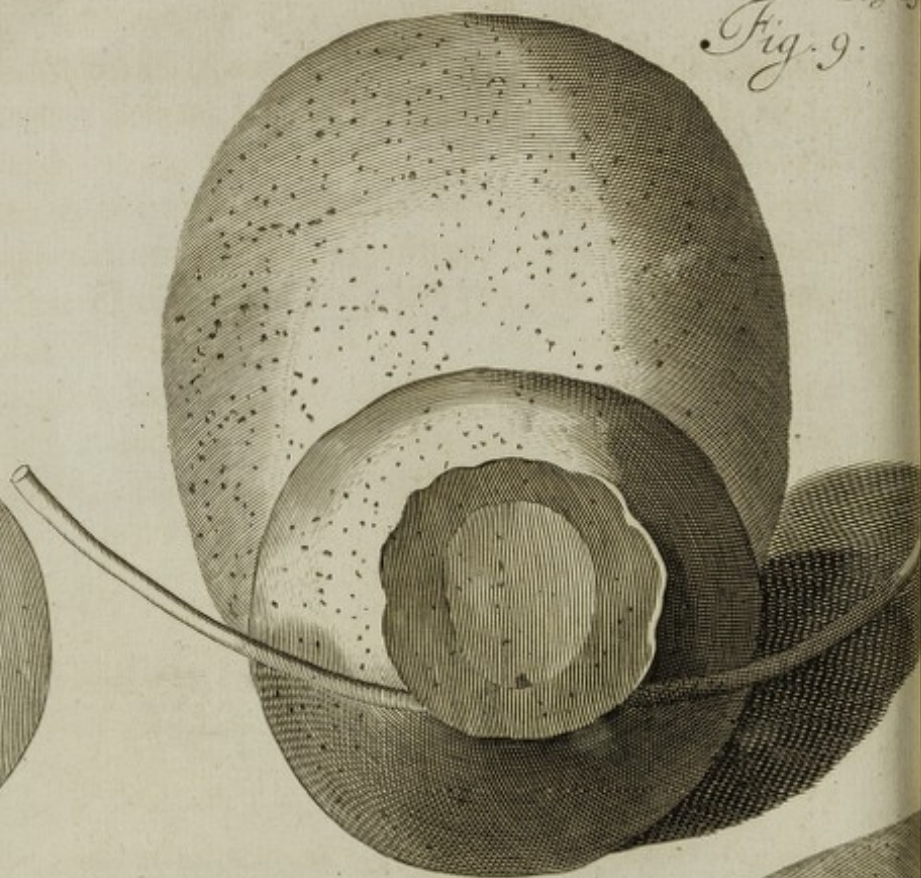
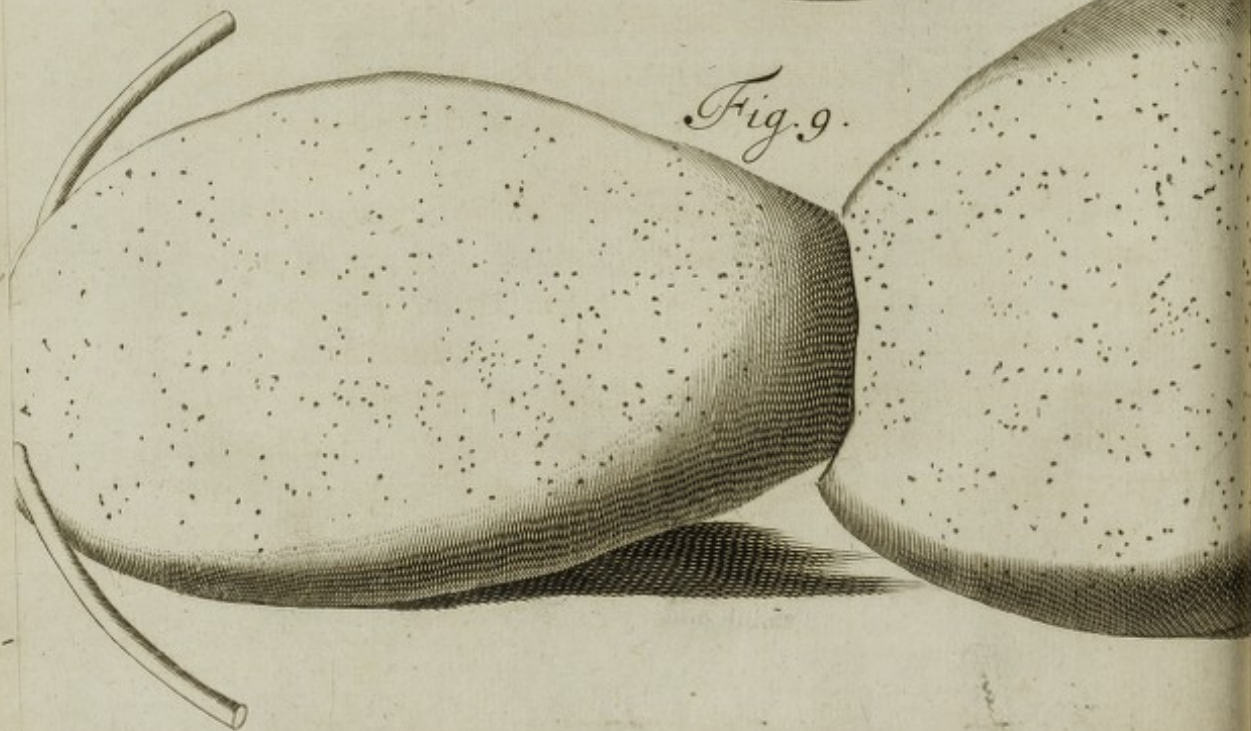

Fig. 9.

OBSERVATIO IX.

15

chus, si in aut ante partum nimis extendatur, fundus vesicæ, è quo ortum ducit Urachus, non tantum apertus remanet, verum etiam Urachus in tantam extenditur molem, propter affluentem urinam, ut alteram mentiatur vesicam; & sic vesica quasi duplex aut gemina appareat, ut vid. Figur. 9. In qua repræsentatur Vesica Ovilla, à dicta causa quasi in duas partes divisa, interveniente membrana tenui & rotunda, ut Figur. 10. conspiciendum exhibet, in cujus infima parte foraminulum spectatur, per quod urinæ in utramque cavitatem patebat aditus.

OBSERVATIO IX.

Verus Uterus è corpore subinde prolabens.

Mulier quædam aliquot abhinc annis per fossam (vulgò dictam *de nieuwe zijds Achterburgwal*) incedens, in Uteri totius prolapsum incidit, cujus magnitudinem & Figuram apposui, ne quis posthac anceps hæreret, aut negaret, uterum posse prolabi. Misera ulterius progredi cum non posset, ante fores patris Clarissimi Viri Domini Francii, Professoris celeberrimi, remansit, donec advesperasceret. Rogante Ancilla, ecquid ipsi damni obveniret, & quare tam diu ante ædes remoraretur, non dubitavit affectum suum ancillæ revelare, & hæc heræ suæ, dicti Professoris matri; quæ misericordiâ commota eandem in domum suam recepit, Obstetricemque advocari jussit, ut uterum prolapsum reponeret; ast incassum, haud enim propter magnitudinem potuit. Posthac ego

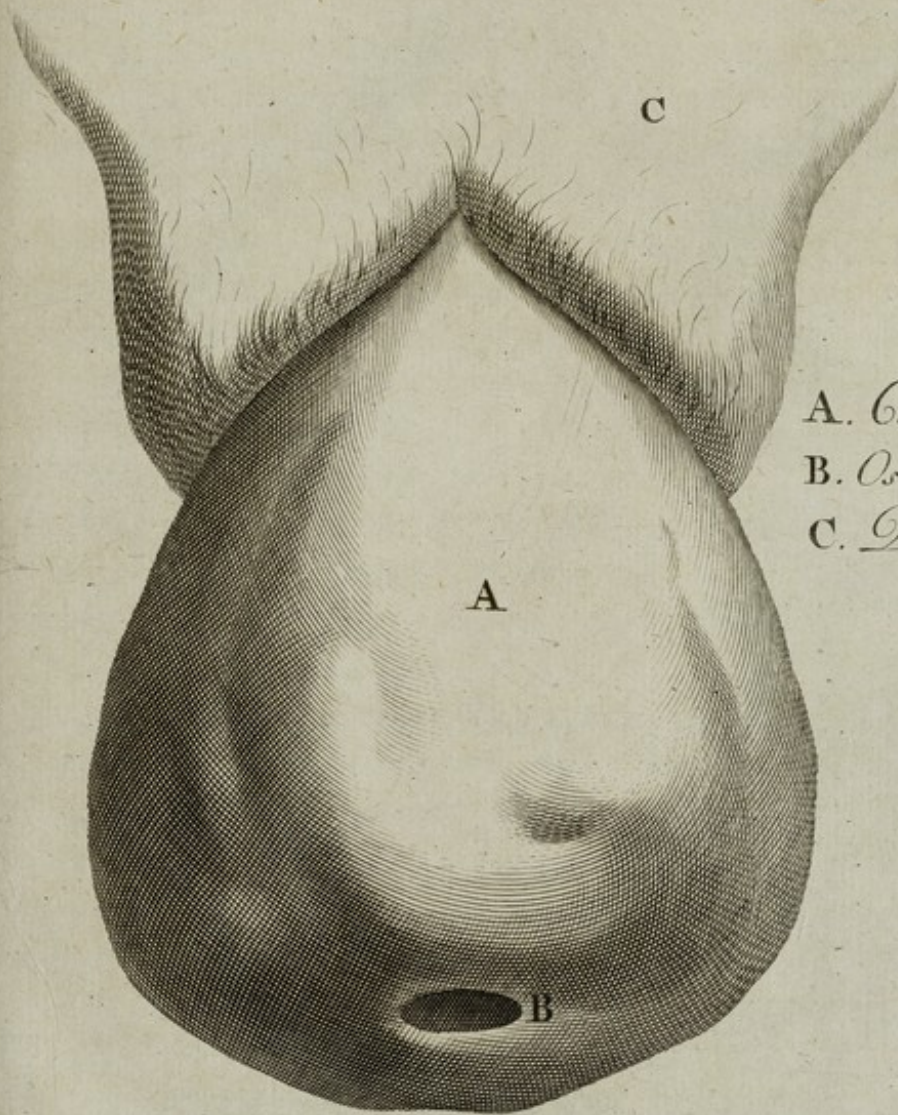
voca-

vocatus eundem ad naturalem situm reduxi, atque ægra, partibus ritè munitis, ilico domum rediit, sine notabili incommodo. Verùmenimverò uterum haud semper posse restitui, si extra partum diu è corpore prociderit; nec semper opportunum esse, illud moliri, norunt periti; qui antequam hoc suscipiant, semper uteri prolapsi constitutionem diversam investigabunt; si enim à longo tempore prolapsus, tantus sit factus, ut facili negotio in pristinum locum redigi haud possit, aut patiens uterum à longo tempore extra corpus gesserit, vel uterus prolapsus induruerit, cum inæquali superficie, aut ulcere obsessus fuerit, periculum haud faciendum; reposito enim utero pessimè sese habere solent ægræ.

OBSERVATIO X.

Uteri inversio à partu.

INter affectus deplorandos, quibus mulieres sunt obnoxiae, haud infimum locum obtinet Uteri totalis inversio, quod nunquam nisi in aut mox post partum accidere potest. Hic affectus si illicò non profligetur, mors statim subsequitur. Memini me bis una in septimana hoc vidisse, nec (nisi absque ullà morâ opem ferret obstetrix) ullam, præter uxorem cujusdam Hebræi, evasisse. Tantus enim ut plurimum sanguinis est affluxus ad uterum propendentem, ut statim inflammetur, induretur, & propter impeditam sanguinis circulationem gangrænam concipiat. In hoc affectu uterus totus quantus est, à partu invertitur. Quod non fit in uteri propendentia extra
par-

*A. Corpus Uteri.
B. Os Uteri internum.
C. Pubes.*

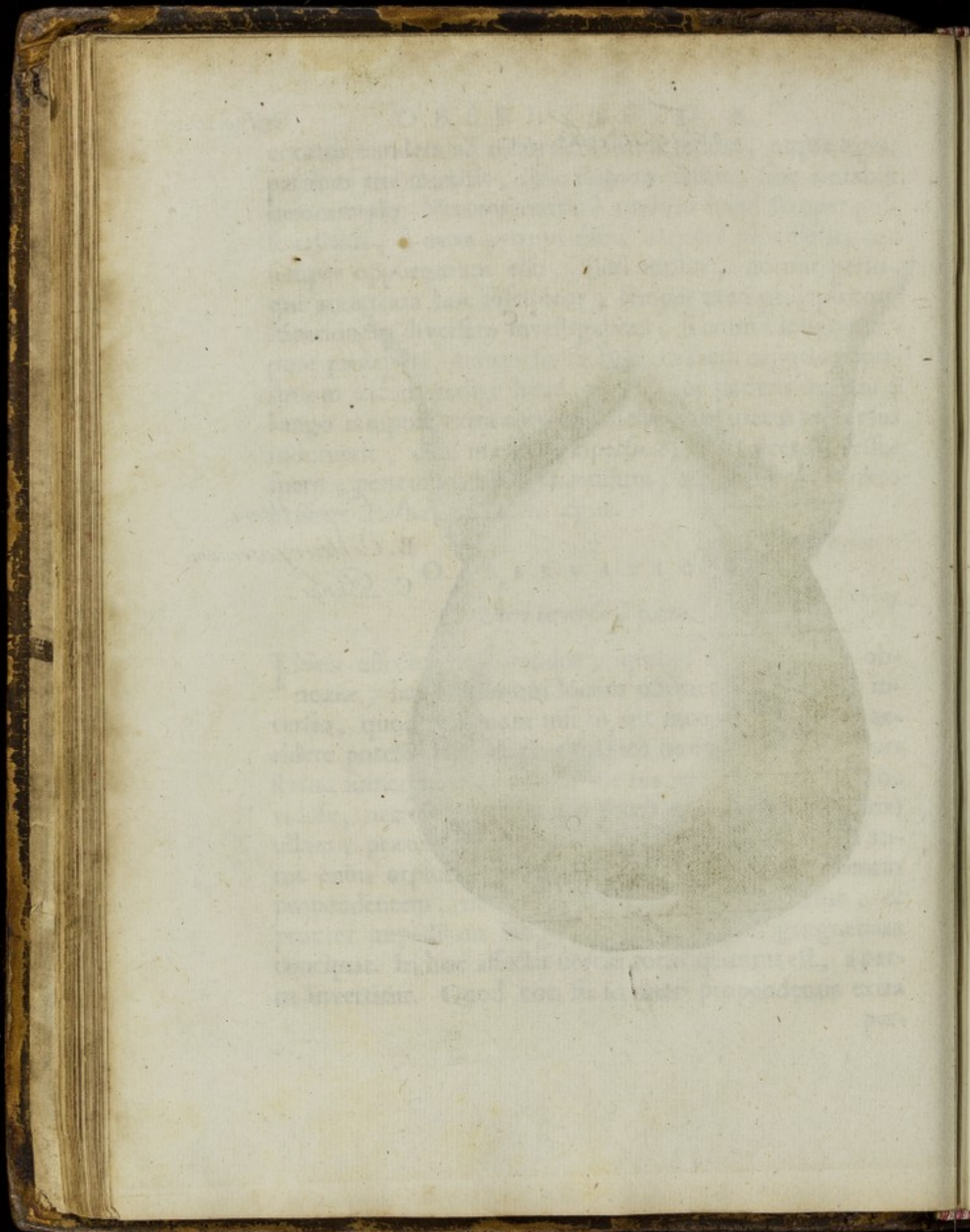
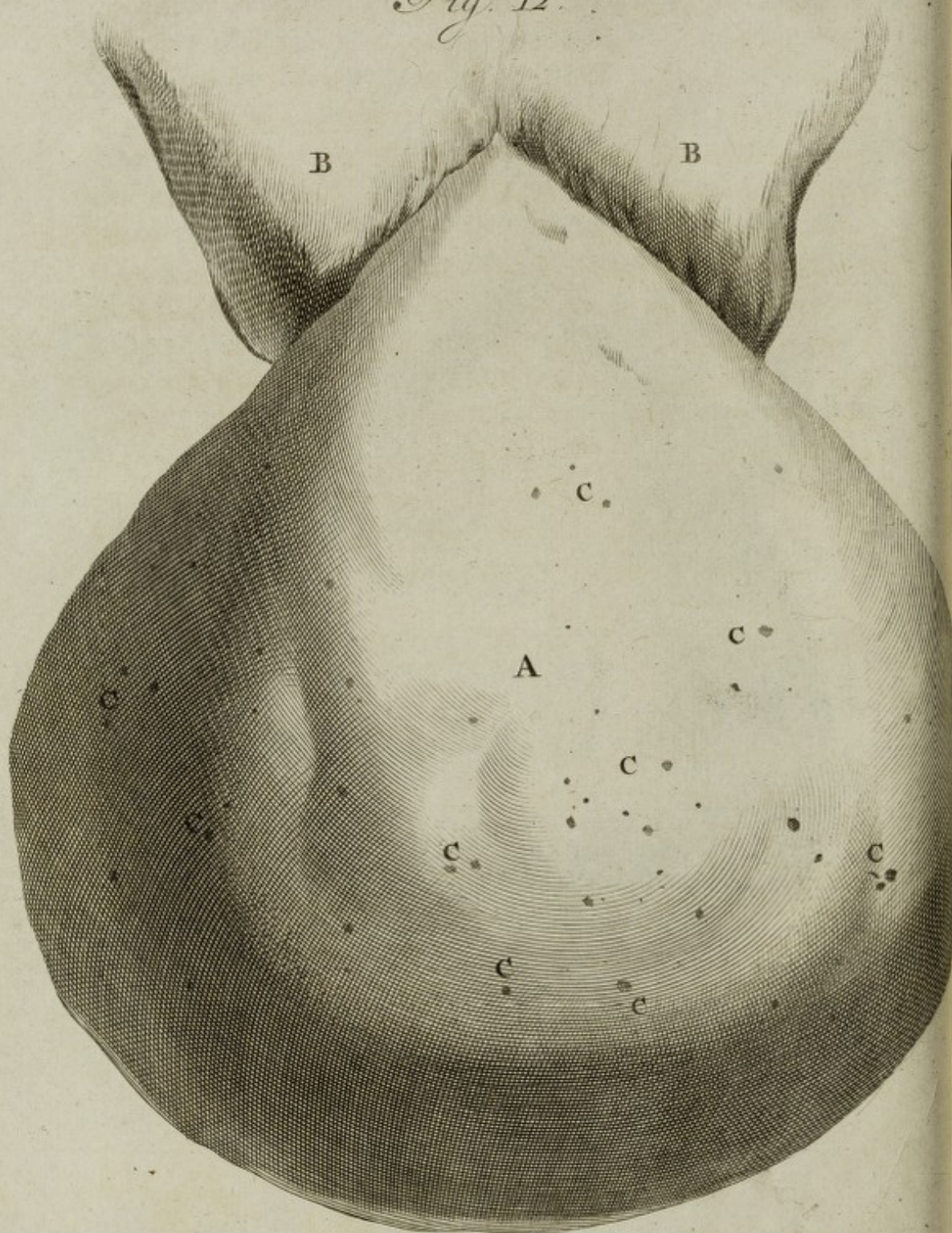

Fig. 12.

Page

partum; tunc enim non invertitur, sed præcidit tantum, ita ut os uteri internum in extimo hujus propendentis uteri, reperiatur. Hic verò os uteri non sentitur, nec oculos incurrit, ut videtis Fig. 12. Oritur hoc malum nonnunquam ab obstetricibus minus expertis, funiculum umbilicalem plus quam par est, attrahentibus, unde uterus non potest non subsequi. Aliquando etiam ortum ducit à conatibus, post partum remanentibus. Tempore, quo opem ferebam parturientibus, semel mihi contigit, cum foetum mortuum placentamque extraxissem, uterum mox subsequentem conspiciere, quo ilicò restituto, cruribusque, ut artis est, positis; brevi fuit curata ægra. Multoties Obstetrices non solum, verum etiam Chirurgos, imò & Medicos hac in re esse hallucinatos, non est, lector benevole, cur dubites. Nuper adhuc me arcessi jussit Chirurgus quidam, qui in eodem casu conjicere haud potuerat, qualis esset tumor è corpore propendens. Aliquoties me quoque vocarunt Obstetrices, mirabundæ, quod viderent ejusmodi tumores à partu sese exferentes. Nonnullæ mihi venienti dixere, hic videbis molam magnam, utero firmiter adhærentem: aliæ, hic habemus partum foetus monstrosi, &c. Hunc ergò affectum delineavi, ut unicuique Chirurgus, qui delineationem viderit, magis in memoria hæreret, & ne quis amplius in re tanti momenti, & subitam restitutionem exposcente affectu, deciperetur. Vide Fig. 12.

C

O B-

Figur. 12. Explicatio.

A. Portio uteri illicò à partu
inversi propendens. | B. Pubes.

C. Uteri vasorum oscula hiantia.

OBSERVATIO XI.

Fœtus à Funiculi Umbilicalis mira contorsione necatus.

Sicut homini in lucem edito innumerabiles mortis causæ imminet, ita quoque non paucae sunt constitutiones morbosæ fœtum in ipso jam utero enecantes. Inter eas maximi est momenti funiculus umbilicalis contortus. Nuper fœtus mortuus in lucem editus est, membranæ chorio & amnio integris existentibus, cujus funiculum umbilicalem mirè contortum inveni; sicut quotidie in fune fieri videmus, quum post tensionem ejus, & unius extremi frequentiore circumgyrationem, ad invicem duo extrema ducuntur. Vide Fig. 13. Verosimile quoque est, malum istud à frequentiori circumgyratione fœtus ortum duxisse in Utero, ejusque mortis fuisse causam: utpotè humorum circulatione per funiculum in totum impeditâ.

Figur. 13. Explicatio.

A. A. Funiculum peculiariter contortum monstrat; | B. B. Placentam Uterinam.

OBSERVATIO . XII.

Ulcus Uteri malignum.

Inter omnes corporis affectus, qui sexum infirmum vexare solent, haud postremum locum obtinent Uteri Ulcera maligna. Anno 1671. Mulierem quandam visitavi, quæ ab aliquot septimanis, uteri ulcus contraxerat, cum tanto eoque continuo sanguinis profluvio, ut omnibus admirationi fuerit. Mortem sibi sæpius optabat, propter ineffabiles dolores earum partium, donec tandem remediis,

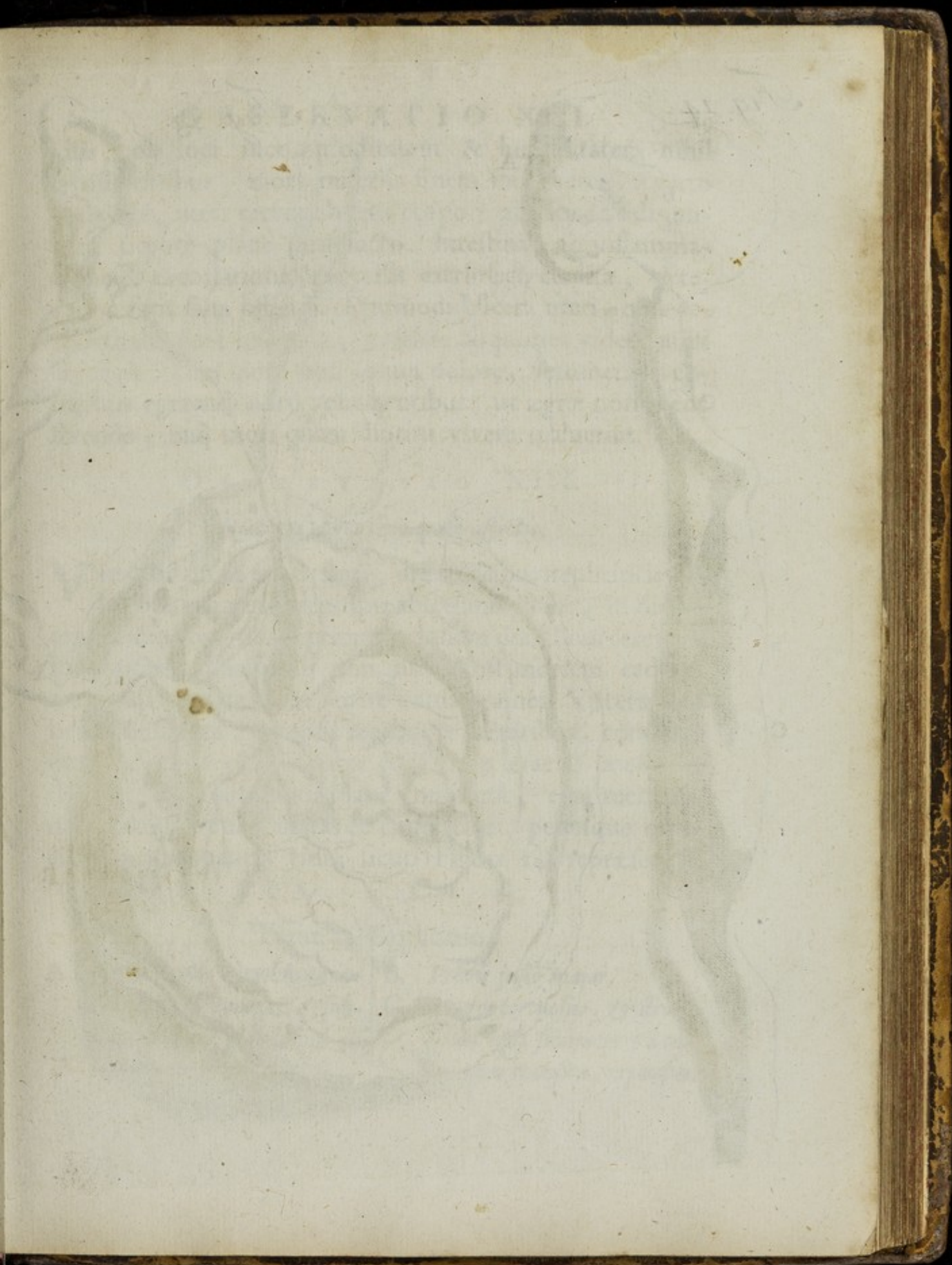
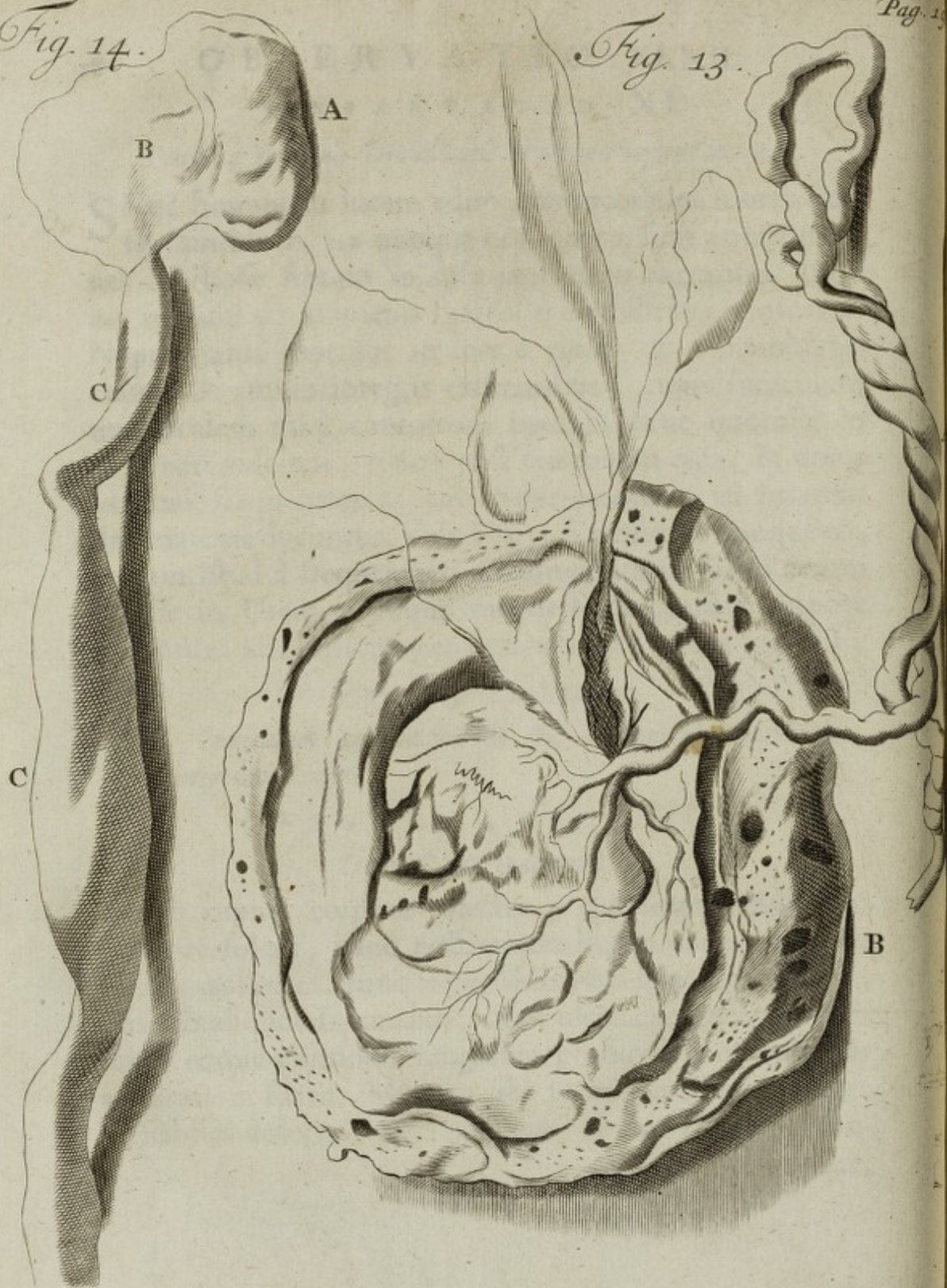

Fig. 13.

Fig. 14.

diis, ob loci incommoditatem & humiditatem nihil proficientibus, mors miseris finem imponeret. Aperto cadavere, uteri cervix ab ejus corpore attactu sese disjuncta, utpotè planè putrefacto. Intestina, ab inflammatione & excoriatione prægressis extrinsecè coalita, cæteraque satis sana offendi. Ejusmodi Ulcera uteri, quæ verè lethalia sunt habenda, posthac aliquoties videre mihi contigit, cum tanto non solum dolore, verumetiam conatibus egerendi adeò vehementibus, ut agræ non essent ferendo, imò mori quam diutius vivere maluerint.

OBSERVATIO XIII.

Diabetes à renibus malè affectis.

Vir quidam in ætatis flore, diu atrocibus nephriticis doloribus vexatus, renisque abscessum passus, in diabetem incidit. Singulis septimanis dolium dimidium cerevisiæ ingurgitare difficile illi non fuit. Post mortem cadaver aperiendi copiam mihi fecere consanguinei. Viscera satis benè constituta, exceptis renibus & ureteribus, conspexi; uterque enim ren ex parte consumtus erat, præsertim dexter; cujus substantiâ planè consumtâ, ejus membranas summopere incrassatas & contractas, pelvisque capacitatem adæquantes vidi; sicuti Figura 14. repræsentat.

C 2

Præ-

Figur. 14. Explicatio.

A. Renis dextri membrana incrassata, & contracta, substantiâ renis glandulosâ in totum consumtâ.	B. Pelvis justò major. C. Ureter tortuosus, & diversis in locis summopere à calculorum transitu, expansus.

Præterea Ureteres admodum tortuosos, variisque in locis expansos offendi.

OBSERVATIO XIV.

Superfætationis exemplum.

UXor cujusdam Chirurgi Amstelodamensis Anno 1686. infantem robustum & viventem peperit. Sex horis post hunc partum, in lucem quoque edidit embryonem, cujus figuram & magnitudinem videtis infra Fig. 15. In hoc embryone notatu digna fuere, primò, quod funiculus umbilicalis tot hydatidibus esset refertus, ut totus videretur concatenatio vesicularum aqueo humore refertarum; unde hoc? secundo, placentulam tantæ magnitudinis & crassitie inveni, ut in foetu trium mensium rarò crassiorem & majorem repererim.

Figur. 15. Explicatio.

A. Embryo, cujus caput respectu corporis ingentissimum.	instar. appositarum particularum rotundarum sese produnt, uti adhuc videre est in Museo nostro.
B. Funiculus umbilicalis in hydatides degener.	
C. Artus, in quibus nulla forma manus aut pedis, ast verò	D. Placenta Uterina solito crassior & major.

OBSERVATIO XV.

Ex Calculis in uretere hærentibus, Ischuria lethalis.

QUam deplorabile malum sit Vesicæ calculus, nemini ignotum; multo tamen adhuc crudelior affectus, Calculus

Fig. 16.

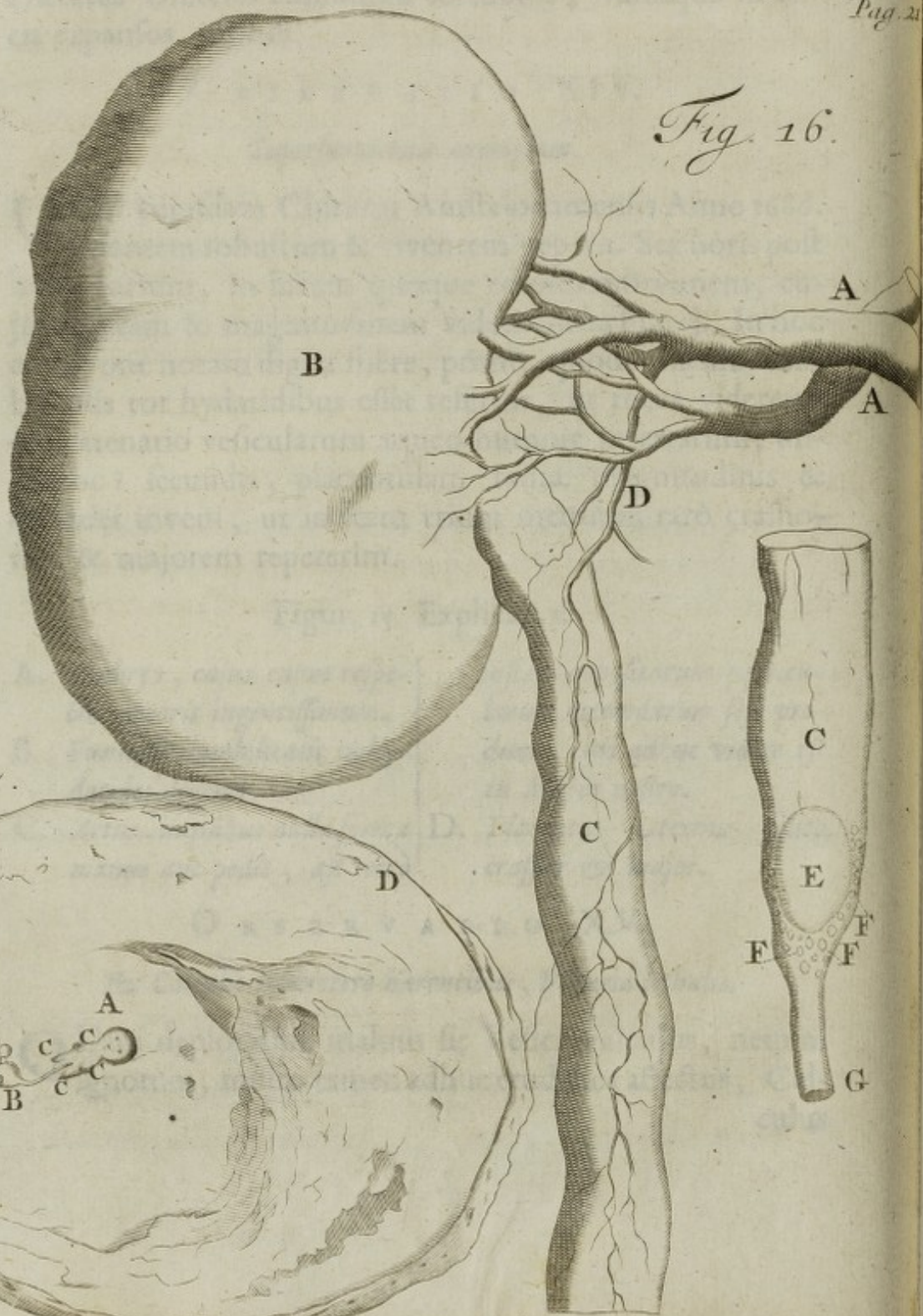
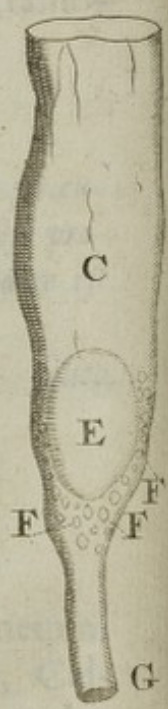

Fig. 15.

culus Renum, si tantæ sit magnitudinis, ut ureterem transire nequeat; quia in hoc casu nil valet ars Medica, nil quoque Chirurgia prodest. Exemplo sit Chirurgus quidam Amstelodamensis Anno 1682. qui à longo tempore nephriticus, multos calculos excreverat: demum in Ischuriam spuriam incidens, (à quo, semicupii beneficio semel liberatus à nobis fuerat paucis ante diebus) & vehementissimis ventris, crurumque doloribus, & vomitu materiæ nigricantis, correptus; vitam tandem cum morte commutavit.

In cadavere aperto, reperi præter duos calculos in rene dextro, unum in uretere sinistro, magnitudine & formâ olivæ exiguæ, cujus superficies innumerabilibus calculis & arenulis obsessa erat, qui omnem transitum Urinæ denegarunt. Vide Figur. 16.

Pars hujus Ureteris supra calculum, propter calculorum transitum admodum erat dilatata, infra eundem verò naturalis capacitatis, at rubicundior justo ab inflammatione excitatâ. Renem ejusdem lateris monstruosæ magnitudinis, ut & ureteris maximam partem, aqueo humo-

Figur. 16. Explicatio.

A. A. Vena & arteria renales.	D. Vena renalis ramus per ureterem dispersus.
B. Ren dexter in majorem molem extensus ob urinam in eo oclusam.	E. Calculus ingens in uretere subsistens.
C. Ureter à transitu calculorum & urinæ suppressione valde extensus.	F. Varii calculi exigui.
	G. Portio ureteris naturaliter constituta.

22 O B S E R V A T I O XVI. XVII.

re obsessum inveni; cujus liquoris motum sæpissimè percepit æger, quum sese moveret, ut nobis indicabat.

O B S E R V A T I O XVI.

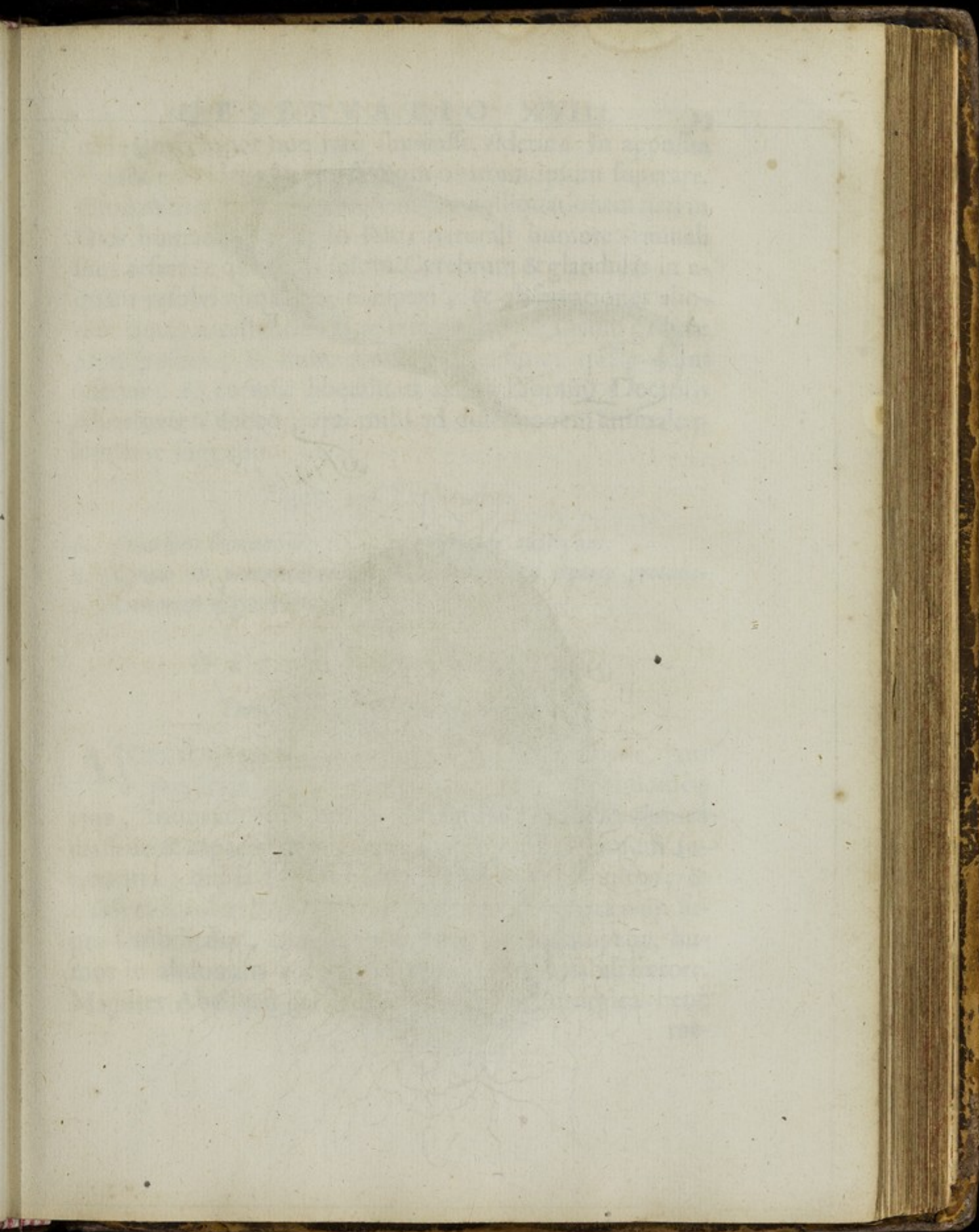
Eruptio Ovarii post abscessum ventris nimis profundè perforatum.

Q Uam necessarium sit, non solum Anatomico verum etiam Chirurgo, manum habere suspensam, nemo ignorat. Anatomici cautè partes dissecant; Chirurgis haud minori opus est circumspectione in instituendis apertionibus. Novi Chirurgum, dum viveret, admodum temerarium: is abscessum in hypogastrii parte inferiori & laterali phlebotomo magno aperturus, tam profundè instrumentum adexit, ut in abdominis usque cavitatem penetraret. Quà factâ aperturâ, momento simul cum pure unum ex Ovariis extra corpus erumpebat, quo à me viso, digitisque benè explorato, sine notabili agræ noxa, idem in naturalem locum intrusi; ita ut nullum inde ei damnum fuerit relictum.

O B S E R V A T I O XVII.

Hydrops Ovarii muliebris.

H Ydrops Ovarii, aut (si ita loqui liceat) Ovorum, affectus est ab aliis satis visus, modò satis consideratus. Hydatis audit apud Authores, cui nomini libenter acquiesco, modo de mali subjecto inter nos conveniat. Hoc utplurimum (si non semper) ipsa ova esse animadverto, ita mutata, & in tantam aliquandò molem aucta,
ut

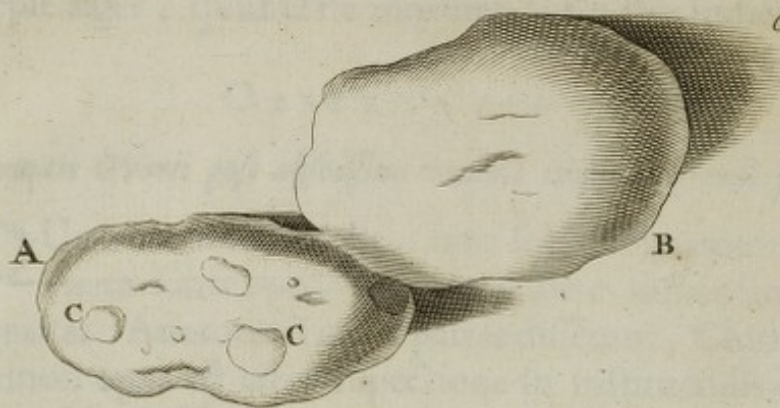
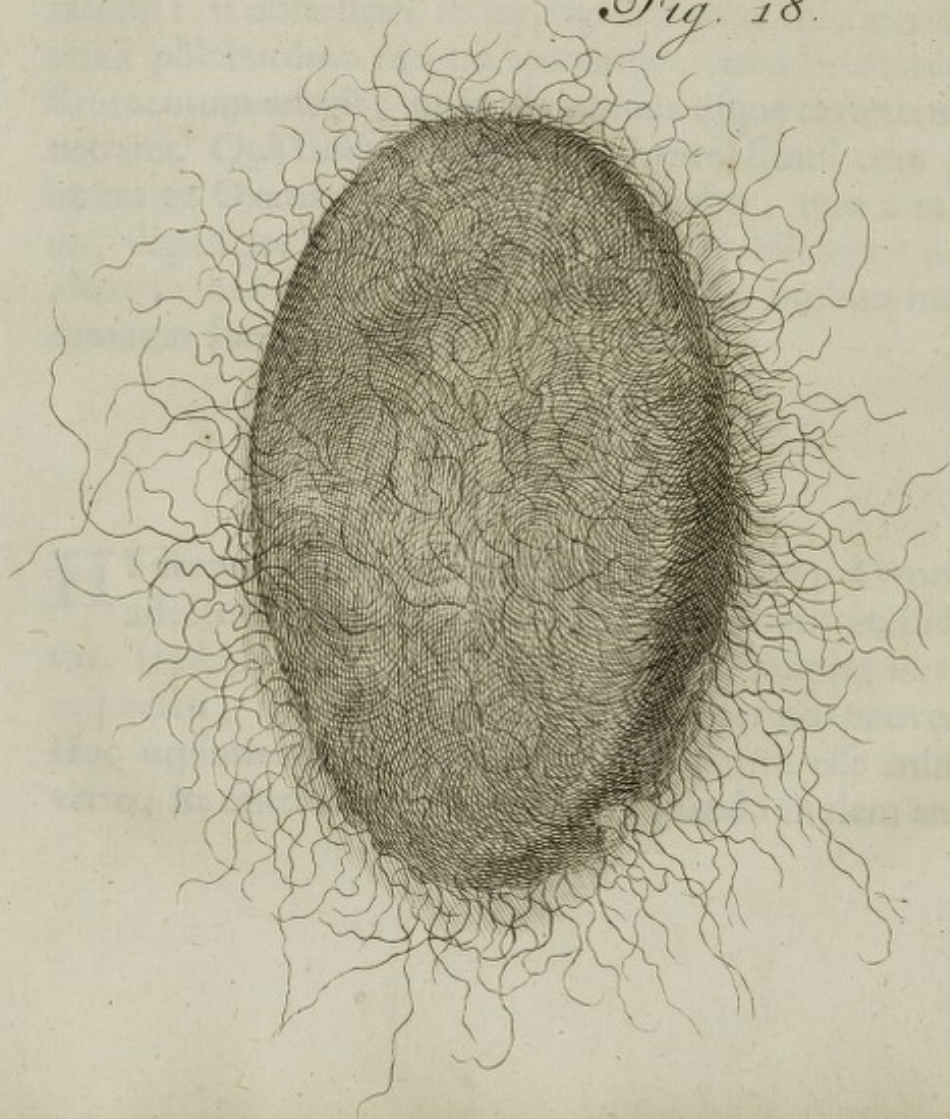

Fig. 18.

OBSERVATIO XVIII.

23

ut infantis caput non rarò superasse viderim. In apposita Figura 17. videtis hunc affectum ovarium ipsum superare. Quid mirum illam mutationem aut colliquationem fieri in Ovis humanis, quæ in statu naturali humore seminali sunt referta? quoniam ipsum Cerebrum & glandulas in aquam resolvi aliquoties conspexi, & observationes aliorum quoque testantur. Huc referri meretur Ovum gallinæ prodigiosum, in hunc modum extensum; quale domi reservo, & curiosæ liberalitati eximii Domini Doctoris Almelooven debeo, qui mihi ad dissectionem animalculum hoc suggessit.

Figur. 17. Explicatio.

A. Ovarium humanum.		valde extensum.
B. Ovum in præternaturalem humorem degeneratum, &		C. Ovum ex ovario protuberans.

OBSERVATIO XVIII.

Tumor Pilosus in Omento repertus.

ANno 1683. aperuimus cadaver cujusdam mulieris, jam à quindecim annis hydropicæ, unde per abdomen ejus, trium ulnarum spatio distentum, vasa sanguinea crassitie & capacitate calamus scriptorium maximum superantia, dispersa invenimus. Tandem post multos, & quidem intolerabiles dolores, incidit in gangrænam supra Umbilicum, qua separata, magno cum impetu, humor in abdomine contentus erupit, sine notabili fœtore. Magister Abel van der Horst, de arte Chirurgica benè me-

meritus, spleniorum, & emplastrorum glutinantium usu ulteriorem inhibuit fluxum: utque partitis vicibus daretur exitus huic liquori, singulis quadrihorii quantitate sufficientem eduxit. Hic humor paucis post eruptionem horis, tantum concepit foetorem, ut nemo perferre potuerit. Quarto quintove post apertionem die, obiit misera patiens. Cadaveris aperiendi copiam nobis suppetebant consanguinei. In Omento digitorum crasso & carnoso fixaeque peritonæo adhærescente invenimus tumorem pugni magnitudine, quo secundum longitudinem aperto, primo paululum materiæ pultaceæ, albæ, nullo foetore præditæ, erumpebat. Hac emissâ nil præter glomum durum, è capillis intricatis & crispis constantem, invenimus. Vide Figur. 18. Hi capilli diversæ erant longitudinis, nonnulli magnitudinem digiti, alii spithamam superabant. Hosce capillos microscopio subiectos planè convenire cum aliis capitis capillis reperi, excepto quod nullis gauderent radicibus. In cæteris visceribus nil notatu dignum observabam.

OBSERVATIO XIX.

Orthopnoea ab obstructione & expansione vesicularum pulmonis orta.

IN Hydrope Ascite & Orthopnoeâ Virgo quædam, quadraginta præter propter annos nata, per aliquot jam menses suffocari videbatur. Non solum labia, verum etiam tota facies fœdum contraxerat livorem. Tandem, lipothymiis variis subortis, vitam cum morte commutavit.

vit. In cadavere culter Anatomicus sequentia detexit. Musculi abdominis (sibi invicem ex naturæ lege incumbentes arctissimeque cohærentes) hic adeo laxè cohærebant, ut solis digitis, levique operâ eisdem separaverim, quod in cadaveribus ex Hydrope defunctis pluries observavi. Latex aquosus in abdomine contentus, cum igni imponeretur, concrefcebat, lymphæ ad exemplum. Omnis pinguedo per totum corpus consumpta, Peritonæum incrassatum, Omentum scirrhum & induratum. Intestina, ab inediâ longâ, coarctata & contracta. Venæ Spermaticæ ita dilatatæ, ut calamus scriptorium facile admitterent, quod nunquam antehac in Virginibus, sed aliquoties in Gravidis observavi. Membranae Hepar & Renes ambientes, duræ admodum & incrassatæ, Vesica fellea ferè vacua, Pulmo pleuræ adnatus. Cor solito grandius. Aquâ pericardio inclusa copiosior, igni imposita incrassabatur. Ren dexter inversus, ut Fig. 19. demonstrat. In aliqua autem pulmonis parte inveni vesicularum pellu-

D

ci-

Figur. 19. Explicatio.

- A. *Vena cava truncus sub diaphragmate abscissus.*
- B. B. *Venæ renales, quarum sinister & superior ramus abscissus.*
- C. *Venæ renalis ramus per ureterem dispersus.*
- D. *Ramificatio venæ renalis antequam renem intrat.*
- E. *Pelvis renis.*
- F. *Ren dexter inversus & deorsum inclinans.*
- G. *Vena spermatica justo capacior.*
- H. *Ureter.*
- I. *Venula per glandulam renalem disseminata.*

cidarum acervum, ab aëre expansarum, & ita obstructarum, ut levi compressione eas ab aëre evacuare haud potuerim. Impulsum per asperam arteriam flatum, nullum commercium cum hisce expansis vesiculis amplius habere, propter earum obstructionem, expertus sum. Post, aëre per asperam arteriam vehementer adacto, disrumpebantur nonnullæ ex iis vesiculis. Ceteræ aciculæ cuspide perforatæ aërem emiserunt, & subsidere. Vide Fig. 20.

Figur. 20. & 21.

Vesiculas pulmonales obstructas, & ab aëris occlusionē expansas, exhibent.

OBSERVATIO XX.

Idem Malum ab Obstructione Vesicularum pulmonalium ortum.

ANno 1685. præsentibus Domino Sylvio Medicinæ Doctore expertissimo, & Magistro Heyunga, in arte chirurgica benè versato, Cadaver cujusdam mercatoris dissecai, qui à longo tempore dyspnœam passus erat, cum tussi & febricula continua. Hic affectus tantopere ingravatus est postquam in aquam incidisset, ut temporis progressu respirare vix amplius potuerit, imò non longe post è vita discesserit. In cadaveris apertione observavimus quoque totum malum hæsisse in obstructa pulmonis parte, in qua omnes vesiculæ oppilatæ & extensæ apparebant, ut videre est Figur. 21.

Fig. 19

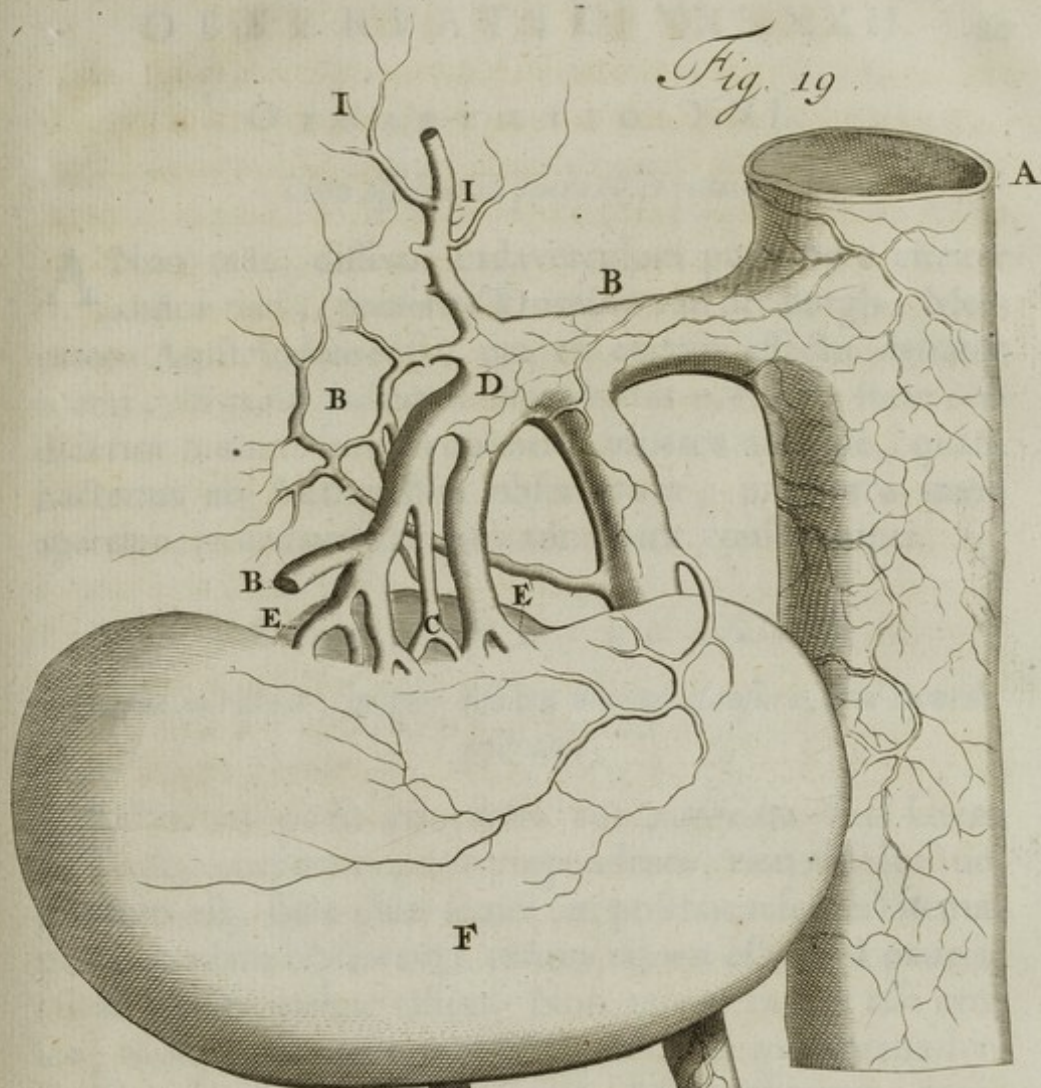
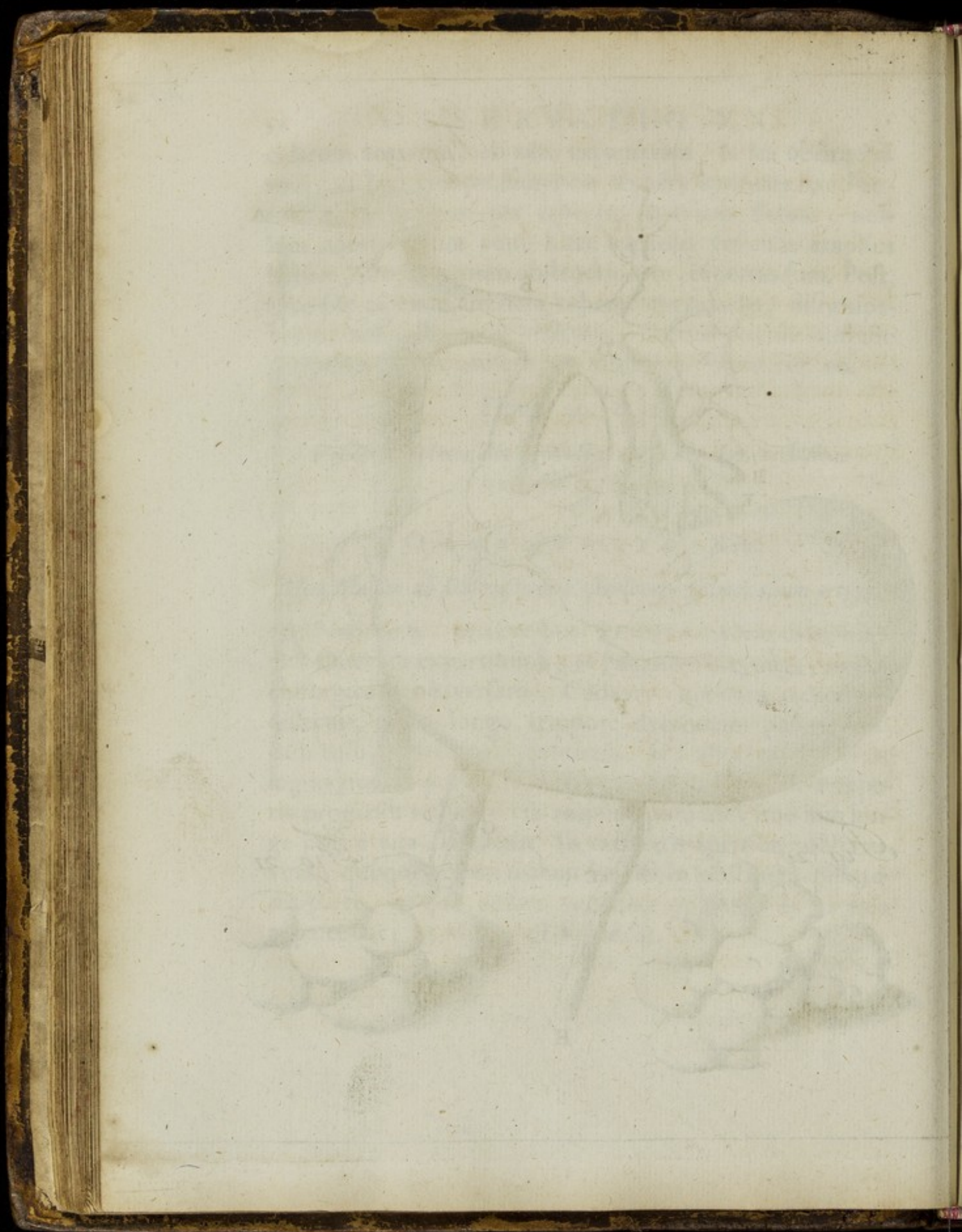

Fig. 20.

Fig. 21.

OBSERVATIO XXI.

Idem affectus in puero observatus.

ANno 1686. dissectui cadaverculum pueri octo circiter annos nati, (præsente Domino van der Burgh, Mercatore Amstelodamensi) qui ex eodem affectu denatus fuerat, in cuius pulmone idem nobis occurrit; ita ut crediderim malum hoc frequentius miseros affligere, quàm hactenus ab Authoribus observatum, propterea quod apertionem cadaverum rarò admittant consanguinei.

OBSERVATIO XXII.

Partus mirabilis, in quo insolita viarum clausura, arte tamen reſerata.

Mulierem posse concipere aut gravidam fieri Utero ipso è corpore ex parte propendente, non absolutè negandum est, quia illud semel (ut posthac referam) in matrona quadam observavi; rarum tamen est, & à paucis, (si ab ullo) antehac visum. Non minus rarum esse censeo, mulierem imprægnari salvâ manente membrana hymene, idque ad tempus partus. Ast rarissimum, vaginam uteri, tempore partus, membranâ præternaturali pone Hymenem esse clausam, sicut jam recensebimus.

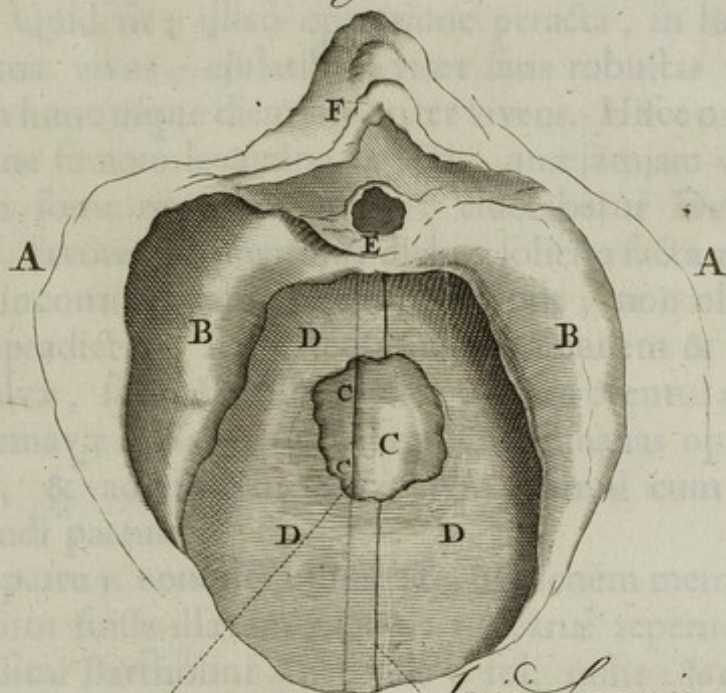
In Fossa Principis, è regione fossæ, vulgo dictæ *de Angeliers graft*, tabacum vendebat eo tempore *Ian Pieterfz.* Nomen & locum præter morem (solent enim plerumque id ægre ferre, ad quos pertinet) apposui, quia

omnium admirationem excitabit hæc historia. Hujus uxor in partu versans fœtum in lucem edere non potuit, quantumvis conatus & labores partus essent adeo vehementes, ut clamoribus ejus transeuntes in dicta fossa detinerentur. Tandem me vocari jusserunt huic operi admotæ duæ obstetrices, (nempe *Annetje Moer in de Blaauwe Pot op de Keyfers graft*, en *Stijntje Moer in de Huyde straat*) jam-jam enim videbatur moritura misera illa patiens. Exploratâ difficultatis partus causâ, inveni membranam Hymenem esse integram, valde crassam & à fœtus capite, exitum quærente, foras extensam. Hoc viso, incidendam esse dictam membranam, judicavi. Vocantur itaque Andreas Boeckelmannus, & Petrus Adriani filius, Chirurghi expertissimi, quorum ultimus primo accedens, mecum hanc suavit Operationem; quæ statim à nobis instituta est forfice & stilo excavato, ne fœtus caput læderetur. Hac factâ incisione (ut figur. 22.) frustra fœtus exclusionem expectavimus, propter alteram præternaturalem membranam, crassam, vulvam profundius claudentem, fœtusque exitum impredientem. Hac observatâ membranâ

Figur. 22. Explicatio.

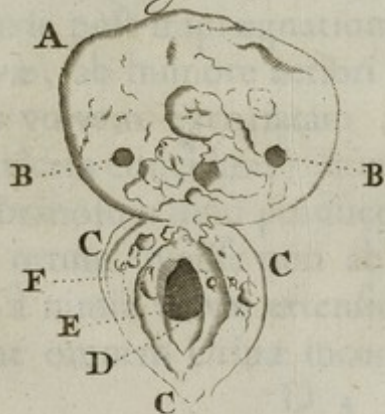
- A. *Vulvæ labia à se invicem diducta.*
- B. *Nymphæ.*
- C. *Vagina membranâ præternaturali clausa, c. c. incisio per dictam membranam facta.*
- D. *Membrana Hymen.*
- E. *Meatus urinarius.*
- F. *Clytoris.*

Fig. 22.

Incisio hymenis.
Incis: membrana praternat: pone hymenem.

Fig. 23.

branâ spem in angusto esse judicavimus: ne tamen simul cum foetu periret mater, hujus incisionem quoque moliti sumus. Quid fit? illicò operatione peracta, in lucem editur foetus vivus, ejulatibus vires satis robustas prodens, & in hunc usque diem salubriter vivens. Hisce omnibus non sine summo levamine peractis, quæ jamjam videbatur cum foetu moritura mater, eluctabatur Dei ter Opt. Max. favore. Sequentibus diebus sollicita facta ægra, ob urinæ incontinentiam, quam persensit; non ob incisiones supradictas, sed extensionem immanem & diurnam vulvæ, sphincterisque vesicæ, quod eventus quoque confirmavit: Nam post aliquot septimanas optimè convaluit, & adhuc pancreaticè vivit, simul cum foetu admirandi partus.

In hoc partu i. considerandum est, hymenem membranam in coitu fuisse illæsam, (cujus rei variæ reperiuntur in oculatissimi Bartholini Anatomia, fol. mihi 286r. historix) sive à nimia crassitie, vel alia causa hic reticenda, ne verecundiæ limites transeam. Secundò, profundius, & ponè dictam hymenem vaginam fuisse occlusam à membrana quadam præternaturali, quæ, dubio procul, ortum duxit post imprægnationem ab excoriatione quadam vulvæ, ab humore acriori oriunda; videmus enim aliquoties vulvam excoriatam (cujus latera extra coitum ad se invicem concidunt) non solum claudi, verum etiam membranofum quid producere. Tertio, Urinæ incontinentiam ortum duxisse non ab operatione aut incisionibus, sed à nimia vulvæ extensione. Nonnulli imperiti existimant omnem Urinæ incontinentiam obstetri

cibus (aut Magistris qui fœtum mortuum extraxere), imputandam esse, aſt inconfultò. Multoties enim provenit ab extenſione nimia vaginæ, unde ſphincter veſicæ, qui vaginæ arctè cohæret, ita extenditur, ut urinam per aliquot dies, imò ſeptimanas, retinere non valeant puerperæ. Hanc ſphincteris atoniam ſæpiſſimè curavi: rarò verò curantur, ſi Urinam non retineant, à gangrænâ, quam parturientes ſæpius contrahunt poſt vulvæ extenſionem diutinam & immanem, aut digitorum attritum immodicum.

O B S E R V A T I O XXIII.

Puella pudendum monſtroſè conformatum.

A Nno 1670. Puellam ſex dies natam viſitavi, cujus pudendum cum umbilico unitum, aut potius cum eo, quod loco umbilici erat; nimirum chaos ex tuberculis excoriatis conſtans; ut videtis Figur. 23. In hujus parte inferiore duo in conſpectum ſeſe dedere foramina, è qui-

Figur. 23. Explicatio.

- A. Chaos è tuberculis excoriatis & carnoſis conſtans.
- B.B. Duo foramina urinam continuè eruſtantia.
- C.C.C. Pudendum muliebre.
- D. Membrana Hymen figuræ ſemicircularis, quemadmodum utplurimum (ſi non ſemper) in nuper natis reperitur. In ætate provecſioribus è contra circulum efficit.
- E. Nymphæ.
- F. Labia vulvæ.

OBSERVATIO XXIV.

31

quibus Urina guttatim continuè stillabat, præsertim cum lachrymas funderet infans. Hunc autem infantem vesicâ destitutum fuisse, dubitandum non est, præsertim quia meatus urinarius quoque deficiebat. Id quod in dissectionibus cadaverum aliàs quoque animadverti. An ex terrore? Mater enim paucis ante partum septimanis ex alto ceciderat.

OBSERVATIO XXIV.

Uteri lateralis portio in partu procidens.

Innumerabiles ferè sunt Uteri affectus, inter quos nonnulli tam rarò obveniunt, ut nullus Authorum mentionem eorum fecerit. Inter hos merito numerandum censeo prolapsum veræ lateralis portionis corporis uteri parturientium, qualem semel tantum vidi. Mulier quædam in platea Judæorum, lata vulgò dicta, in partu versans, à conatibus vehementioribus incidit in tumorem durum, minoris pugni magnitudine, idque solummodo in latere dextro vuluæ. Hoc viso tumore, Obstetrix me vocari jussit, nesciens quid esset. Primâ fronte placenta uterinæ portio mihi videbatur, quæ non rarò exitum ante foetum quærens, mihi hic ferè imposuisset; ast verò re penitus investigatâ, veram uteri lateralem portionem esse deprehendi: quod eventus quoque edocuit: foetu enim in lucem edito, statim ad naturalem rediit locum, patiensque convaluit sine ulla ulteriori fomentatione; quâ usi sumus in partu, ne pars uteri prolapsa gangrænam conciperet.

O B-

OBSERVATIO XXV.

Os Uteri in partu prolabens.

PLacentam Uterinam imò Collum (Vagina dictum) in partu ante fœtum sæpissimè exire, notum est. Verum-enimverò mirari subit, os uteri internum in partu idem moliri, quod aliquoties observavi. Mirum dictum, quanta monstrositate sese offerat eo tempore dictum uteri os, & quanta circumspeditione opus sit in tali partu, norunt ii, qui hisce nobiscum adfuerunt casibus. In hoc statu fœtus adhuc viventis exitum naturæ committendum esse existimo, & os uteri utraque manu retinendum. Denato vero fœtu totum negotium in eo consistit, ut una manu quantum possibile est extrahatur, & alterâ os retineatur, ne simul cum fœtu prolabatur & invertatur uterus, eo tempore ad inversionem pronus.

OBSERVATIO XXVI.

Uteri à partu inversio ab imperitâ manu reddita lethalis.

QUam malè sibi consulant homines, qui ægri corporis sui curam imperitis & circumforaneis temerè committunt, varii tragici eventus quotidie testantur, idemque sequens observatio palam facit. Uxor cujusdam Laniionis peperit nuper fœtum robustum, & illicò simul etiam cum placenta Uterus inversus sequebatur, uti videtis in Observ. 10. præcedenti. Quid fit? ignarus vocatur medicafter, (cujus nomen præstat reticere) cui dubio pro-

OBSERVATIO XXVII.

33

procul ejusmodi deplorabilis affectus nunquam obven-
erat. Is loco repositionis uteri in proprium suum locum,
cultelli cuspide leviter tumorem tetigit, perscrutandi cau-
sa, qualis esset, an humoribus refertus tumor præterna-
turalis, an verò placenta uterina &c. Hoc temerarium &
inauditum perscrutinium vitæ finem breviter imposuit,
statim enim tanta suborta est hæmorrhagia, ut non fuerit
ferendo, quantumvis vocatus stegnoticis opitulari conarer;
verum omnia incassum; paucis enim horis post lipothymiis
subortis ultimum diem obiit.

OBSERVATIO XXVII.

Hydrops è congerie Hydatidum sacco inclusâ.

Quid sit Ascites membranis involutus, nemini ex illis,
qui Medicam Praxin exercent, est obscurum. Hic ve-
rò exemplum in medium profero multo rarius: scilicet
vesicam bursulis aqueo humore refertis infarctam, aut sac-
cum membranaceum crassum, & magnitudine stomacho
haud absimilem, (supra quem etiam locatus erat) hydati-
dibusque repletum; idque in Cadavere asthmaticæ, cui respi-
ratio adeò erat difficilis, ut nonnunquam ex orthopnœa
videretur moritura; concomitantibus febriculâ lentâ, &
cardialgiâ frequentiori. Harum Hydatidum multas in sac-
co dicto membranaceo fluctuantes, alias quoque firmiter
eidem adhærentes reperi. Vide Figur. 24.

E

Figur.

Figur. 24. Expositio.

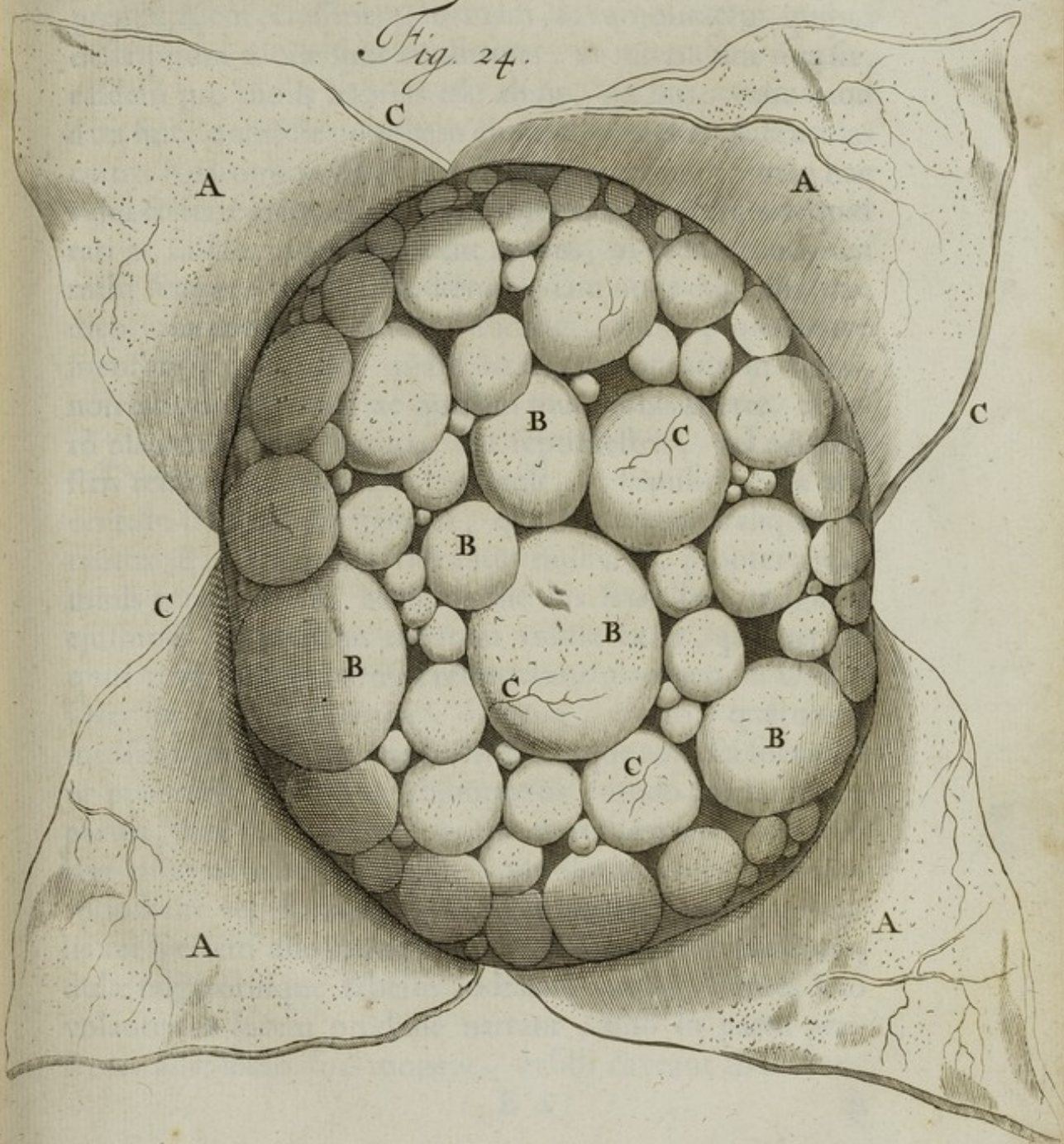
- AAAA. Saccus membranaceus cruciali incisione apertus.
 BBBB. Hydatides diversæ magnitudinis dictum saccum replentes.
 CC. Vascula sanguinea per saccum disseminata.
 ccc c. Dicti sacci crassities.

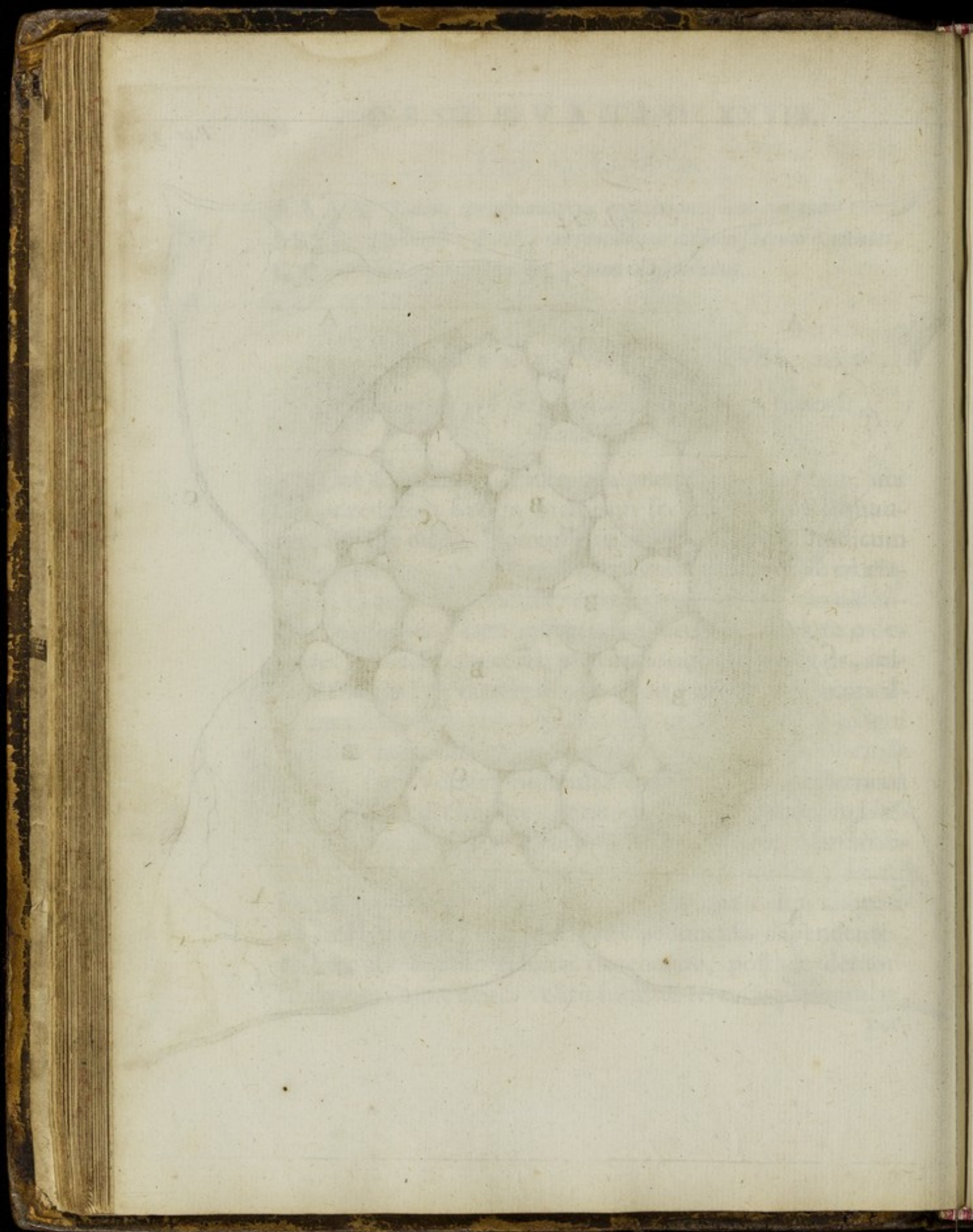
OBSERVATIO XXVIII.

*Ex Placentulis post fœtus exclusionem in utero remansis,
 Pseudomole.*

QUot & quanta incommoda puerperis obveniant, ubi præeuntem fœtum maturum secundinæ non sequuntur, difficile dictu. Nonnullæ in uteri fluorem immodicum & irregularem, per intervalla repetentem, non sine cruciatibus, eâ de causâ incidunt. Aliis in magnam molem distenditur abdomen, cum respirandi difficultate, pedum cedemate, ventriculi anorexiâ, præcordiorum anxietatibus, animi deliquiis, & faciei pallore. Non rarò quoque mors illarum miseriis imponit finem. Ita ut malum illud magni quidem momenti & periculosum sit, non verò lethale per se, sicut voluere nonnullæ minus peritæ obstetrices. Non rarò per decimestre, & quod excedit spatium, in Utero remanet placenta, fœtu jam in lucem edito. Mirum dictu, quantam mutationem & metamorphosin, ut ita loquar, placenta præter naturam subeant! Eas aliquando in Hydatides, aut vesiculas è pedunculis dependentes, & humore aquoso refertas degenerare, posthac demonstrabimus; nunc oculis vestris sistimus retentas placentulas, per-

Fig. 24.

OBSERVATIO XXVIII.

35

perperam ab aliis pro molis habitas; pro molis dico, i. propter duritiem, crassitiem, formam, & carnositatem, quibus descriptioni molæ sunt conformes; ut mirandum non sit, easdem pro molis habitas esse ab iis, quibus occasio haud data fuit, quotidie nobiscum ejusmodi retentas placentulas cultro Anatomico subjicere: A quo tempore enim in hac vasta civitate lectiones in usum obstetricum habui, quicquid rari ac insoliti in earum incidit manus, in redhostimentum mihi semper afferunt. Rediens in viam unde digressus sum, dico, placentulas foetuum, duorum, trium, quatuorve mensium, si diutius, quàm par sit, remaneant in utero, non tantum periculi, ac quidem mutationis afferre. Si verò placenta foetus maturi, aut septimestris, vel octimestris remaneat, plus subest periculi, & sæpissimè tota placenta in hydatides degenerat, quarum numerus aliquando tantus est, ut gravidæ videantur mulieres, propter abdominis extensionem. Memini me bis scutellam magnam ejusmodi hydatidibus refertam vidisse ex iis, quæ per aliquot post partum menses retinuerant placentas in Utero. Dixi superius placentulas, duorum, trium, quatuorve mensium abortûs, ita indurari, talemque adipisci formam, ut pro molis habeantur ab imperitis, modo diutius quam par sit, aut per dies aliquot, in utero hæreant: humoribus enim cum foetu expulsis, contrahitur placenta ab Utero in hanc vel illam formam, & sic talpæ, ranæ, aut similis rei speciem aliquando induit: unde fæminæ nimis credulæ nugatoriisque fabellis addictæ, molas viventes imò volantes in lucem prodiisse narrant, imò in partu præsentis alias socias suas monent, ut sibi caveant ab ejusmo-

di molis, ne scilicet molæ istæ ipsas adorianur & sub vestimentis sese insinuent. Hisce rejectis anilibus nugis, observatu dignum esse censeo, tales placentulas, si per septimanam aut diutius retineantur in utero, fœtu in lucem edito, ita ab utero comprimi, ut non solum carne musculosâ solidiores evadant, verum etiam formâ & magnitudine Uteri naturalis exteriorem faciem adæquent. Vide Figur. subsequentes.

Mulier ab undecim septimanis (ut ipsa mihi referebat) gravida facta, ab animi pathemate, abortiit: remanente, per aliquot hebdomadas, placentula; quæ, ab Uteri compressione, cum ad pristinam ferè magnitudinem & formam rediret Uterus, ita induruit, & deformis facta est, ante excretionem, ut, nisi rite examinasssem ejus substantiam, molam credidissem. Vide Fig. 25.

Alia quædam, in quintum mensem gravida, peperit fœtum immaturum, & post eum quoque secundinam integram benè constitutam. Hisce in lucem editis, secuta est carnea moles, formâ & magnitudine Uterum naturalem referens; vide, Figur. 27. Hac incisâ & ritè examinatâ placentulam quoque esse deformem, & justo duriorem, deprehendi. A quo tempore gesserit hanc secundam placentulam dictu difficile. An gemellis gravida fuerit, & uno in nihilum redactò, aut insciâ gravidâ excluso, ejus placentula remanserit; an verò ante hanc ultimam impregnationem gravida jam fuerit, & embryo excluso, placentulam retinuerit, (quod pluries contingit) & de novo uterum gesserit, haud licuit investigando determinare.

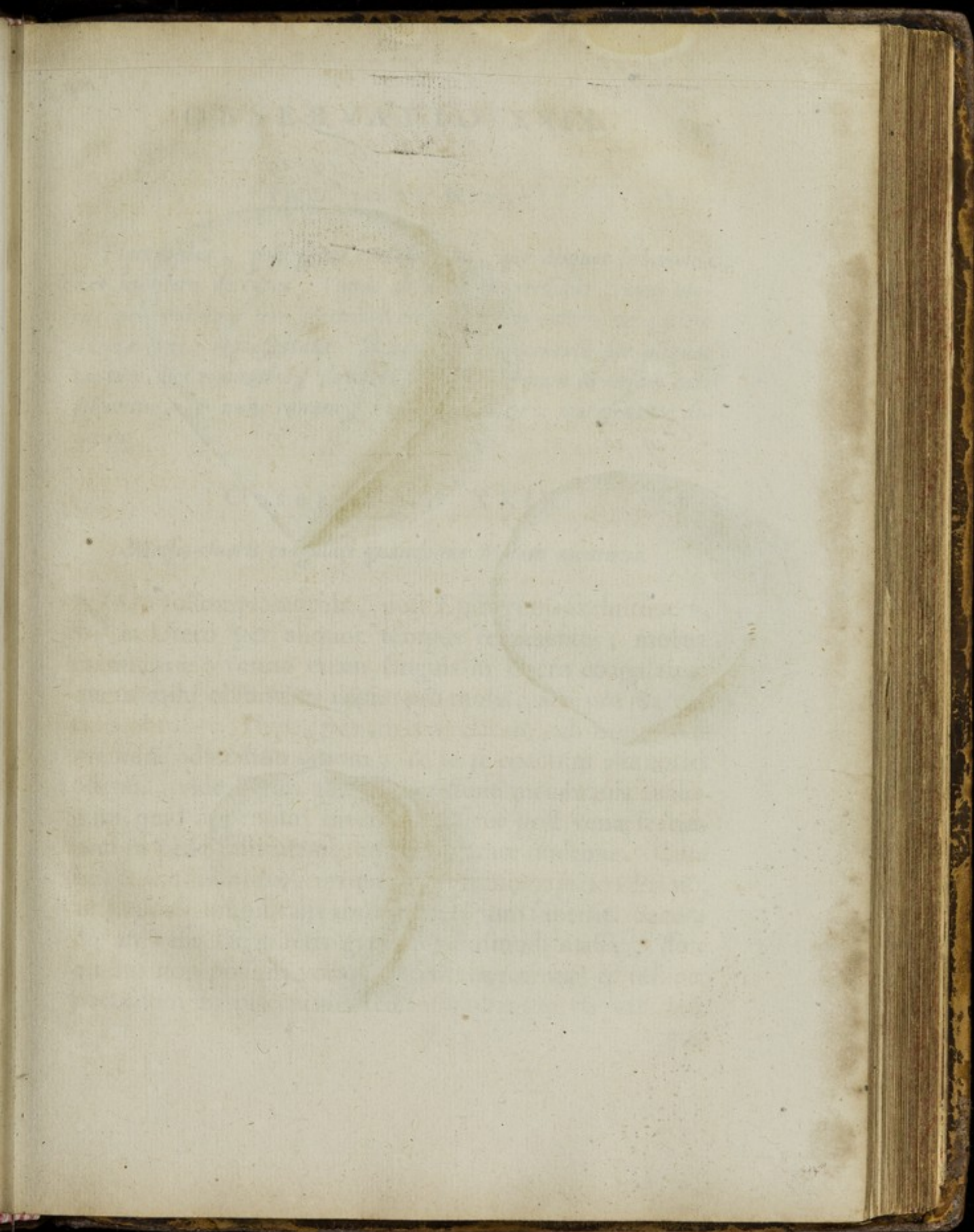

Fig. 25.

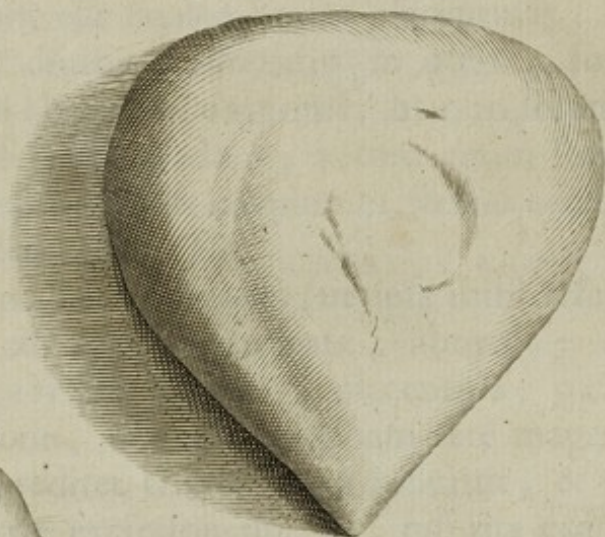

Fig. 26.

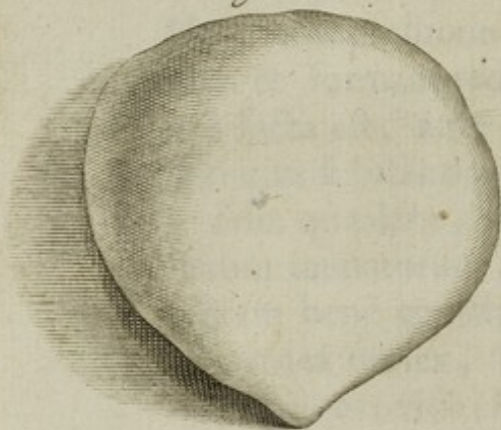
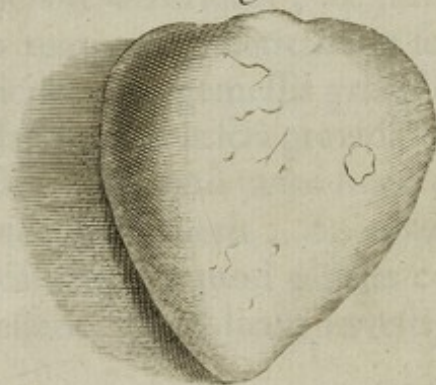

Fig. 27.

Figur. 25. 26. & 27.

Placentulas, post fetus exclusionem, per aliquot hebdomadas in utero detentas, (unde ab uteri compressione, cum uterus ad pristinum ferè statum rediret, Uteri exteriorem faciem adeptæ sunt) representant. Si vero dictæ placentulæ per aliquot tantum dies remansere, duriores sunt & formam diversam adipiscuntur, & nunc ranam, nunc talpam &c. representare dicuntur.

OBSERVATIO XXIX.

Massa cruoris coagulati quandoque Molam mentiens.

NOn solum placentulæ, post Embryonis exclusionem, in Utero per aliquot tempus remanentes, molam mentiuntur: verum etiam sanguis in Utero coagulatus, quem mihi obstetrices sæpius pro molis, aliæ pro placentulis obtulere. Hunc cruorem coagulatum, ab uteri compressione admodum durum, & in se coactum aliquoties offendi, vide Figur. 28. cui sæpiissimè membranis analogum quid appensum invenitur, sicut post venæ sectionem in pede institutam, aquæ innatare videmus. Cum hæc & similia mihi occurrunt, ad hæc duo respicio: Primò, an funiculi umbilicalis abrupti vestigium supersit. Secundo an vasis sanguiferis gaudeant ejusmodi massæ, (sine quibus non possunt vocari placentulæ retentæ) & insuper notandum in placentulis remansis quantumvis vasa fan-

guifera adsint, ut plurimum eadem sanguine cassa reperiri, ita ut magis fibras, quam vasa sanguinea referant.

Figur. 28. Explicatio.

A A. *Cruor coagulatus propter duritiem & colorem molam mentiens.*

B B. *Membranis analogum quid.*

Figur. 29. Explicatio.

A A. *Cruor durus molam mentiens.*

OBSERVATIO XXX.

Penis Cancrofi amputatio.

UTerum prolapsum, & in prodigiosam molem auctum, extirpari posse, ex observationibus præcedentibus patet: quod tamen nunquam moliendum sine catheteris immissione in Urethram, antequam ligetur Uterus, ne tam abominabile malum similiter sequatur, quale in præcedenti observatione septima refertur. Non minus etiam penis virilis desperatè corruptus extirpari potest, modo omnia rite peragantur. Rusticus quidam suburbanus à duobus annis incidit in scirrhum extimam partem penis obsidentem, tandemque in carcinoma exulceratum degenerantem, inque tantam molem auctum, ut pugni magnitudinem adæquaret. Joachimus Schraderus Chirurgus satis versatus, qui huic curæ præerat, in consilium vocavit expertissimum

Do-

Fig. 29.

Pag. 38.

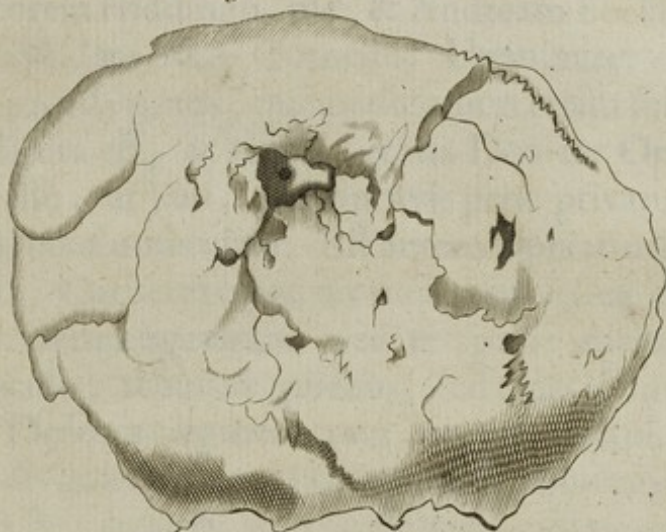
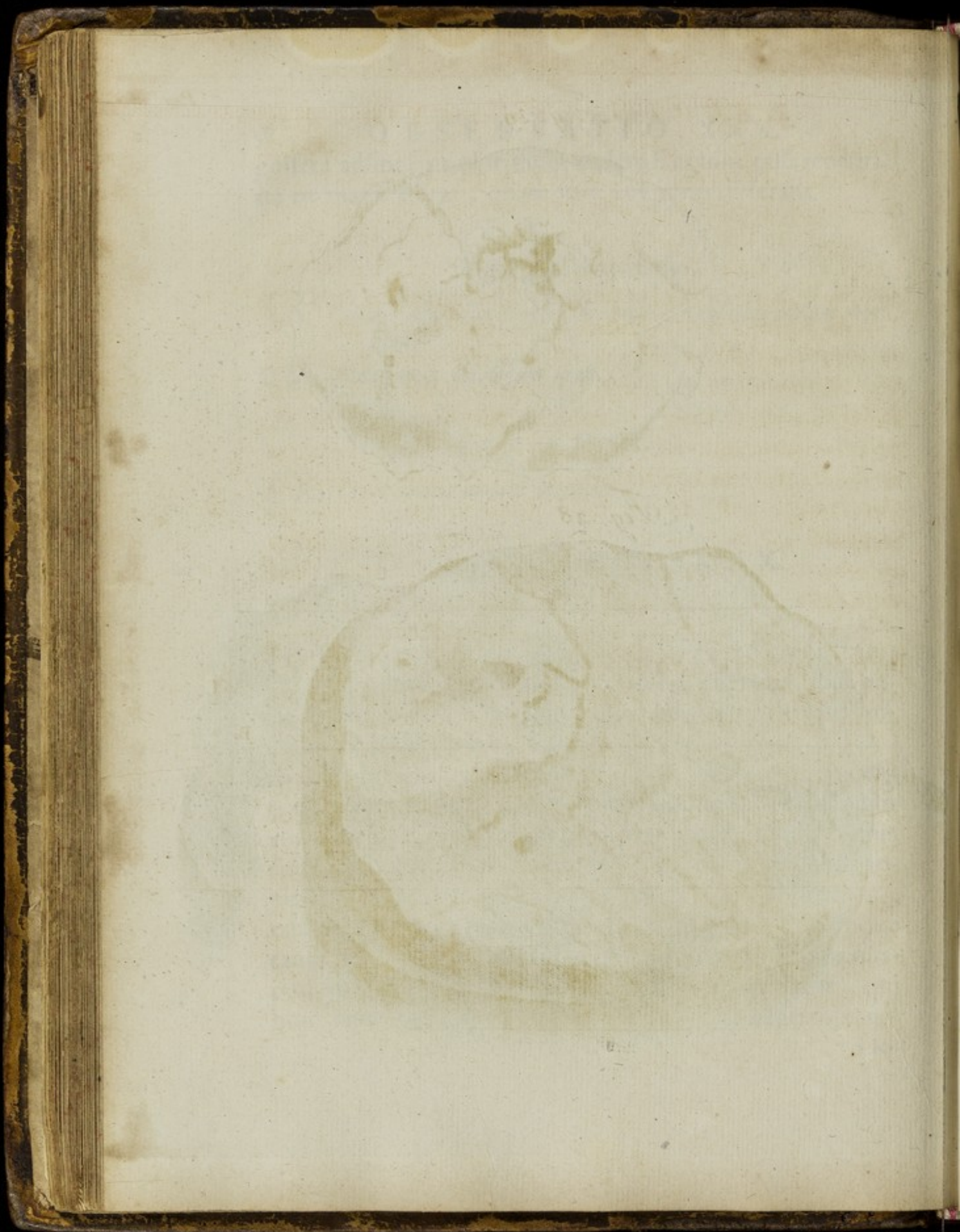

Fig. 28.

OBSERVATIO XXX.

39

Dominum Doctorem Hiddingh, me, & Andream Boeckelmannum, cum ejusdem filio Cornelio. Unanimiter extirpationem commendavimus, quemadmodum etiam subsequente die instituta est, & tanto (gratia Deo ter Opt. Max.) cum successu, ut jam, quantumvis pene privatus, domum redierit & incolumis vivat. Est autem Operatio illa hoc modo peracta: Cathetere per urethram in vesicæ cavitate immisso circumligavimus penem ponè malum supradictum funiculo, tenuiori quidem, sed tenacissimo, idque fortiter. Dolores ægrotus tam viriliter pertulit, (paucos enim audivimus ejulatus) ut omnibus admirationi fuerit. Injecta hac ligatura ita munivimus catheterem filo, ut è canali urethræ sese subducere haud potuerit. Sequenti die novam injecimus ligaturam, ut eò citius emoreretur pars affecta. Interim totum involvimus penem vesicæ madefactæ ad fœtorem arcendum, & lotium recipiendum. Quinto, ni fallor, die cultello membrum emortuum fuit ablatum, sine ulla hæmorrhagia, in totum enim erat emortuum. Relinquebamus interim adhuc per diem unum atque alterum catheterem in vesica, donec separata sua sponte ligaturâ, patiens eo non amplius indigeret. Restitutus jam, per instrumentum ex ebore confectum lotium reddit: in totum enim pars penis relictâ in abdomen retracta est, ita ut illud instrumentum ventri adaptare debeat, lotium emissurus, ne vestimenta madefiant.

O B-

OBSERVATIO XXXI.

*Vesicula fellea intus cellulis distincta & calculosâ
crustâ obducta.*

Tunicam interiorem pori Bilarii in calculosam substantiam degenerare, in hepate vaccino rarum non est, hoc enim sæpissimè à nobis repertum fuit. Idem etiam fieri in cista fellea, aliquoties observavi in eodem animali. Rarissimum verò, naturam idem moliri in vesiculâ felleâ humanâ. Ante annos aliquot publicè dissecai cadaver humanum, cujus vesicula fellea quasi in multas cellulas erat divisâ, tunicâ interiori magna ex parte lapidifactâ. Quid mali ex eo contraxerit, dum viveret, patiens, haud potui perscrutari, nulli enim adstantium quod sciam, notus fuit. Bilis in dicta cistula justò crassior existerat, forsân à remora, quam fecerat in dictis cellulis, è quibus tam liberè effluere haud potuit; quemadmodum sæpissimè fieri videmus in poro bilario hepatis vaccini, dum nempe in hoc vel illo loco porus bilarius nimis contrahitur, & materia calculosa porum coarctavit, sicut Figur. 30. ostendit, aut vermes lati qui sæpe eo in loco inveniuntur obstaculo sunt, quo minus sat promptè effluere possit. Tunc bilem puto crassiorem fieri: & quod observatu dignum est, bilis, quæ in vesicula fellea continetur haud differt ab ea, quæ in poro bilario reperitur: ejusdem enim est consistentiæ & saporis, eâque de causâ assentiri minime possum illis, qui sibi persuadent hanc utramque bilem non esse eandem, imò multum

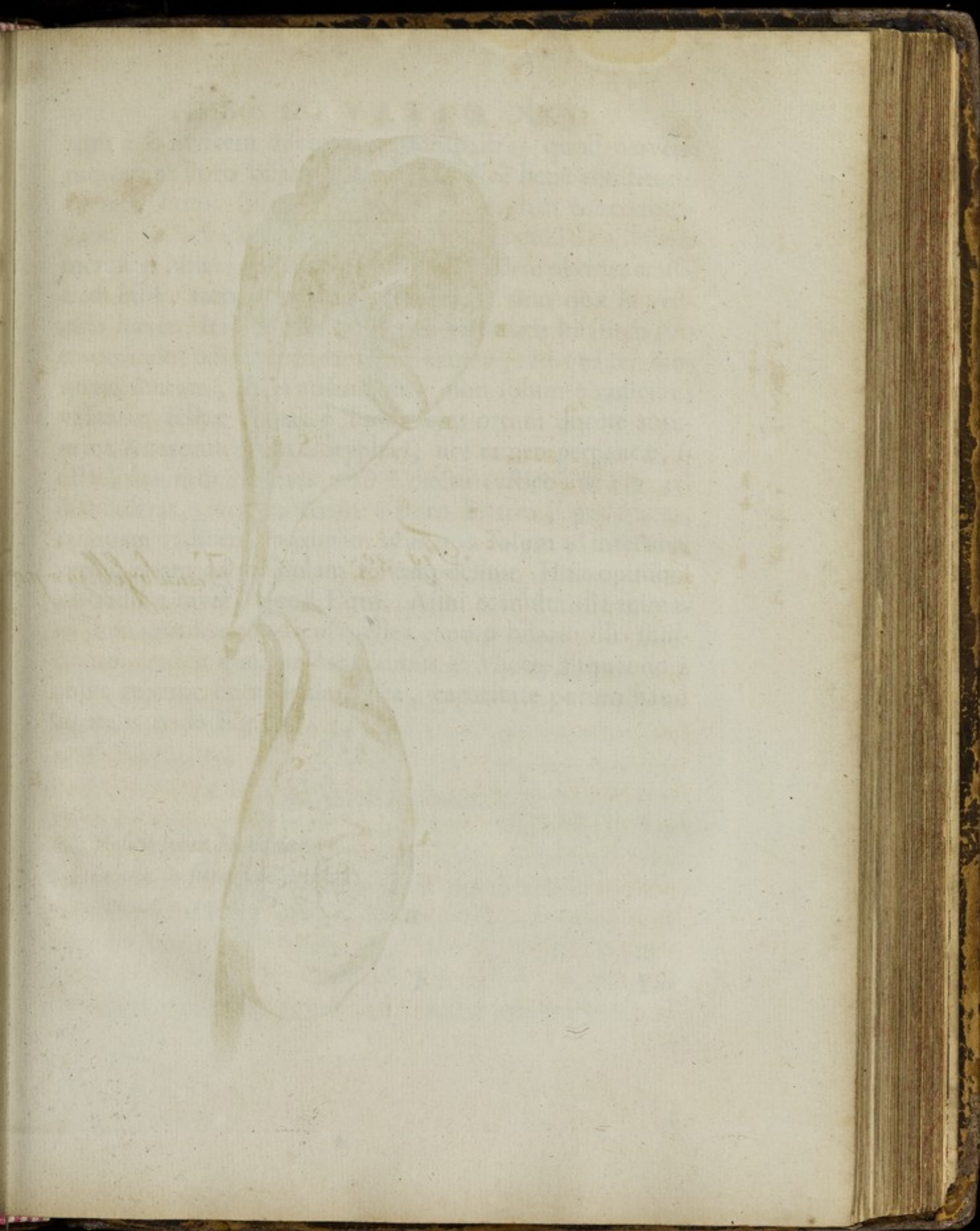

Fig. 30.

Vesicula fell. in 2 part.

tum à se invicem discrepare consistentiâ ; quod perverse judicarunt Poro bilario & Cistulâ felleâ benè constitutis. Si vero Porus bilarius à calculoso quodam concremento in hoc vel illo loco obturetur, non potest non ibidem incrassari bilis : Ast cæteris paribus, eandem obtinet crassitiem bilis, tum quæ in poro bilario, tum quæ in vesicula hæret. Itaque non immerito Cistulam bilariam pro diverticulo bilis habendam esse censeo, ad quam, tanquam thecam, bilis amandatur, non solum è radicibus vesiculæ felleæ (quas è fundo ejus ortum ducere autumant Anatomicorum Coryphæi, ubi tamen perpaucæ, si ullæ, oriuntur ; plures verò è ductu cystico, ut Fig. 31. demonstrat,) verum etiam è poro bilario, per quem, tanquam radicem maximam bilis non solum ad intestina, verum etiam ad vesiculam felleam defluit. Huic opinioni admodum favet, quod Equi, Asini & multa alia animalia non gaudeant vesicula fellea, poro bilario illis sufficiente. Adde quod in Hominibus & Vaccis aliquando à nobis reperta sit vesicula fellea, capacitate porum haud superans; vide Fig. 31.

Figur. 30. Explicatio.

- A. Vesica fellea humana.
- B. Cellula in superficie interna.
- C. Calculosa crusta.

F Fig.

Figur. 31. Expositio.

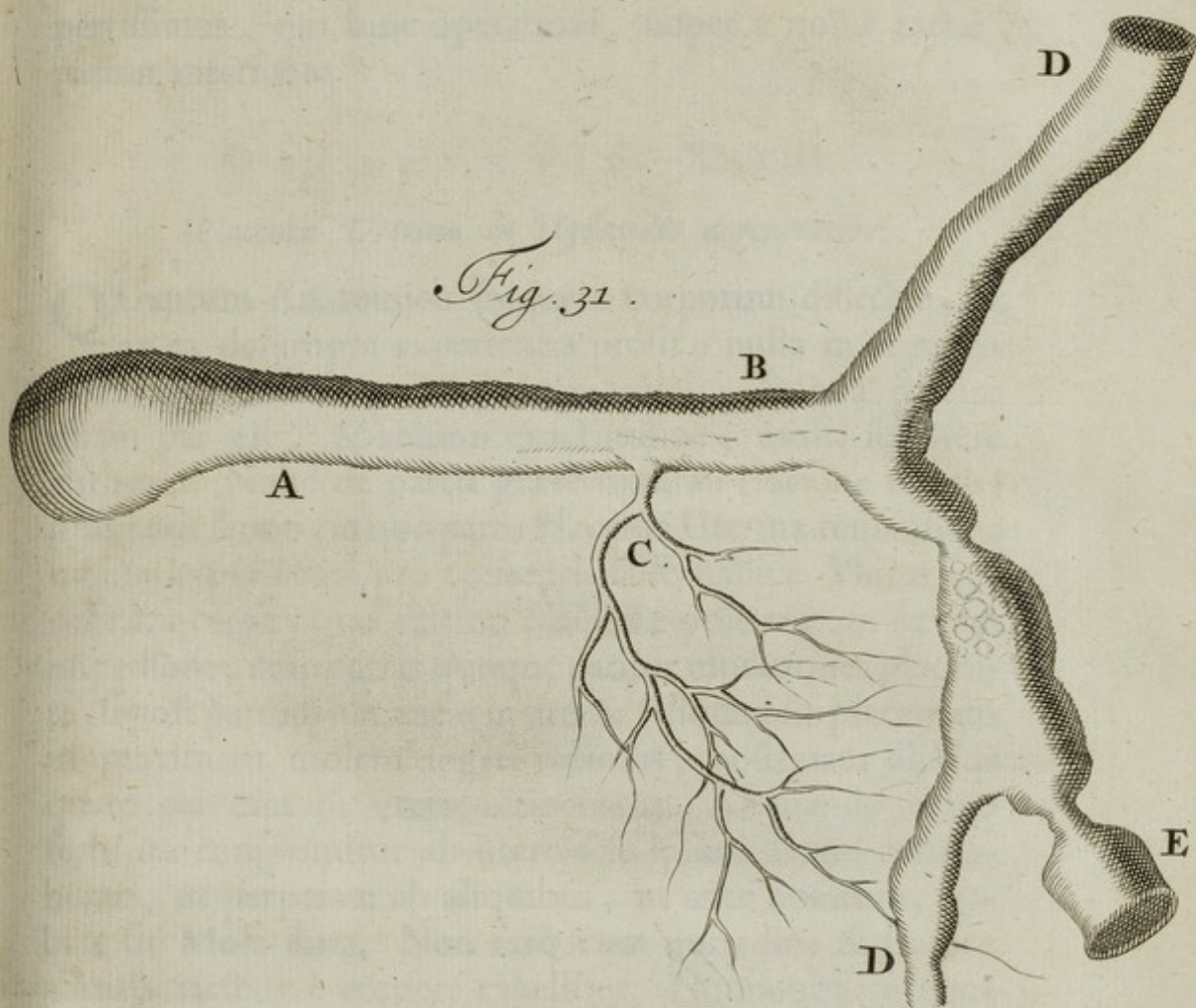
- A. *Vesicula fellea bovina summoperè contracta & angustata.*
- B. *Ductus cysticus.*
- C. *Radix ejusdem ductus cystici.*
- D D. *Porus Biliaris intus crustâ calculosâ obsessus.*
- E. *Ductus communis per quem bilis ad intestina amandatur.*

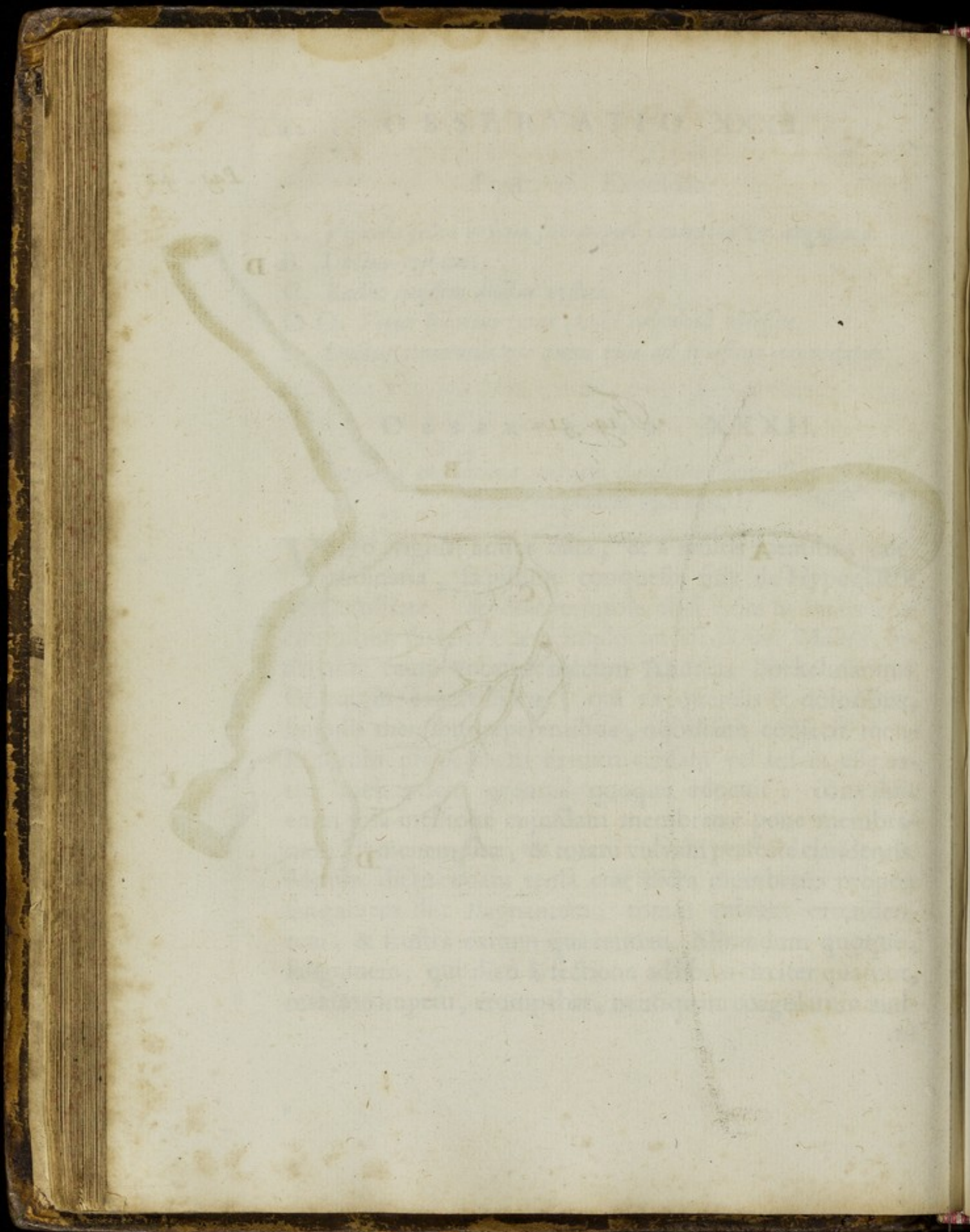
OBSERVATIO XXXII.

*Menses à membrana vulvam claudente suppressi, perque
hujus incisionem evacuat.*

Virgo viginti annos nata, & à multis mensibus valedudinaria, sæpissime conquesta fuit de Hypogastrii ponderositate, & dolore intolerabili: ita ut mater ejus consultum duxerit opem implorare Medicam. Malum indagandi causâ vocatur mecum Andreas Boeckelmannus Chirurgus expertissimus, qui ex querelis & doloribus, singulis mensibus repetentibus, nobiscum conjecit menstruorum præpeditum exitum causam vel ansam esse totius mali: sicut eventus quoque edocuit: convaluit enim solâ incisione cujusdam membranæ pone membranam Hymenem sitæ, & totam vulvam perfectè cludentis. Mirum dictu quam tensa erat dicta membrana propter sanguinem illic stagnantem, totam vulvam extendentem, & frustra exitum quarentem. Mirandum quoque, sanguinem, qui ilicò à sectione ad libras circiter quatuor, maximo impetu, erumpebat, neutiquam coagulatum multò

Fig. 31.

O B S E R V A T I O XXXIII.

43

tò minus putrefactum, ast nigricantem fuisse, sicut nobiscum attestantur Nosocomii medicus meritissimus Johannes Dankers ut & Abel van der Horst Chirurgus expertissimus, qui huic operationi, nuper à nobis factæ, pariter interfuere.

O B S E R V A T I O XXXIII.

Placentæ Uterinæ in Hydatides degeneratio.

Quantum Anatomicis frequens corporum dissectio, & ex ea desumpta experientia prodest, nulla in re magis elucet, quam in partu præternaturali: de qua parcius quam par est, & minori exactitudine, multi scripsere authores. Nunc de partu præternaturali (ratione matris) nobis erit sermo, in quo partu Placentæ Uterinæ remansit, à nonnullis perperam pro conceptu falso habita. Plures sese offerunt causæ, quæ exitum placentæ post editum fœtum impediunt; multifarias quoque patitur mutationes placenta, si post partum remaneat in utero. Aliquando placentam in maximam molem augeri vidimus, postquam diutius quam par erat in utero retinebatur. Aliquando enixio fœtu ita comprimitur ab utero sese ipsum denuo contrahente, ut perperam ab aliquibus, ut ante notatum, habita sit Mola dura. Non rarò cum putredine & fœtore partitis vicibus è corpore expellitur. Nonnunquam quæque in Hydatides limpidas degenerat: ut videtis Figur. 34 & 35. Ejusmodi mutationes placentæ in Hydatides multoties vidi, & quid esset rei tam diu anceps hæsi, donec mihi videre contigit placentam ex parte sanam, ex par-

te in Hydatides degeneratam. Hæ Hydatides nil aliud esse mihi videntur quam minutissimæ glandulæ placentæ in Hydatides degeneres; qui affectus in hepate, renibus & aliis glandulosis partibus satis est familiaris. Vasorum extensiones esse quis sibi posset imaginari? tum enim maximæ reperirentur Hydatides circa placentæ medium, jam vero sine ullo ordine positæ sunt & majores & minores; præterea observavi vasa illa annihilari ut vix ramulus restet. Quid ulterius de glandulis placentæ sentiam contra nonnullorum neotericorum opinionem, posthac revelare decrevi.

Figur. 34. Expositio.

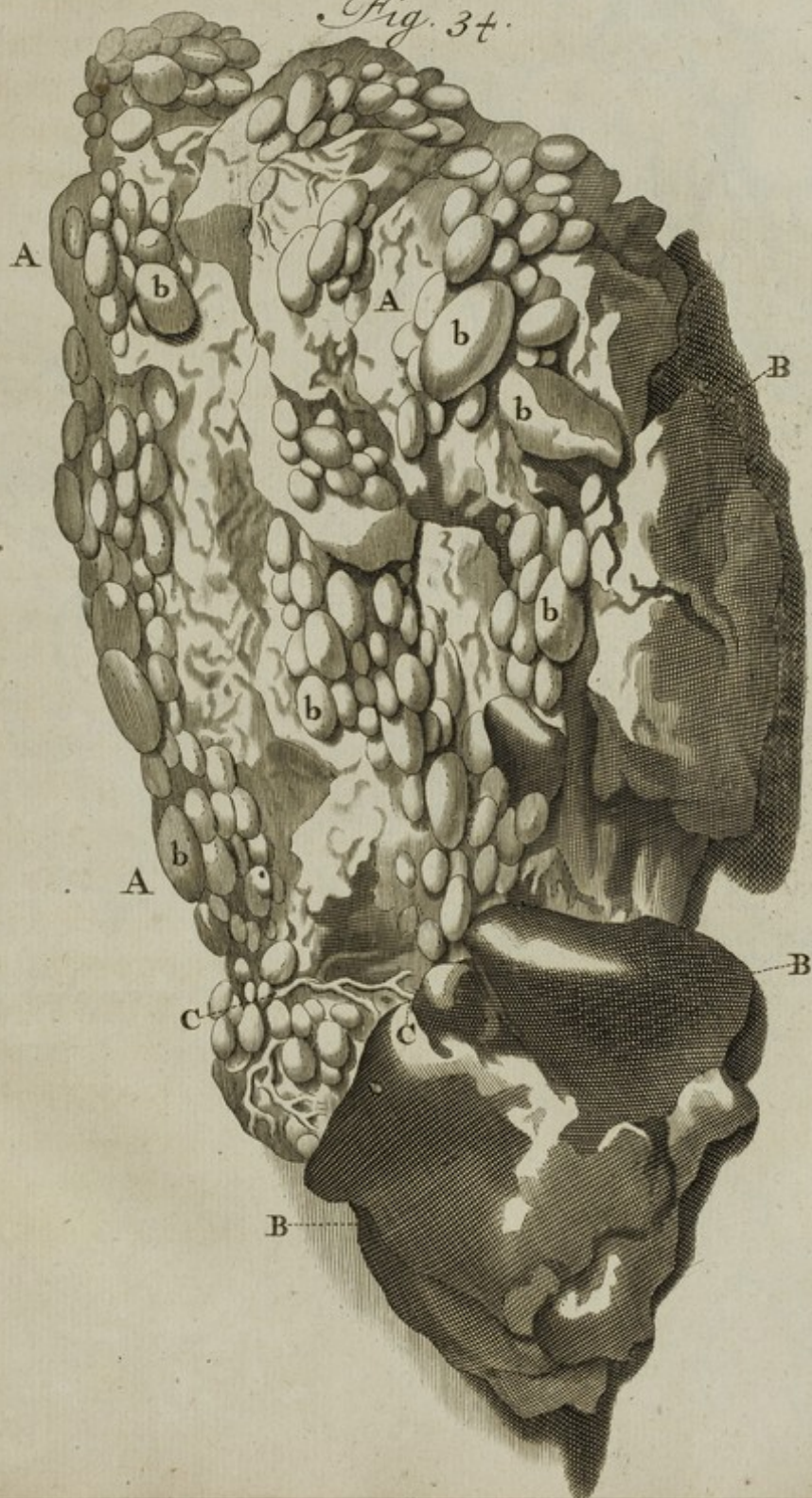
- A. *Placenta uterina maxima ex parte in Hydatides degenerata.*
 BBB. *Portio placentæ in substantiam carni analogam mutata.*
 bbbb. *Hydatides.*
 C. *Vascula sanguinea per placentam dispersa.*

Figur. 35.

- Placentam totaliter ferè in Hydatides degeneratam, & racemum uvarum referentem, representat.*

Fig. 3t.

Pag. 44

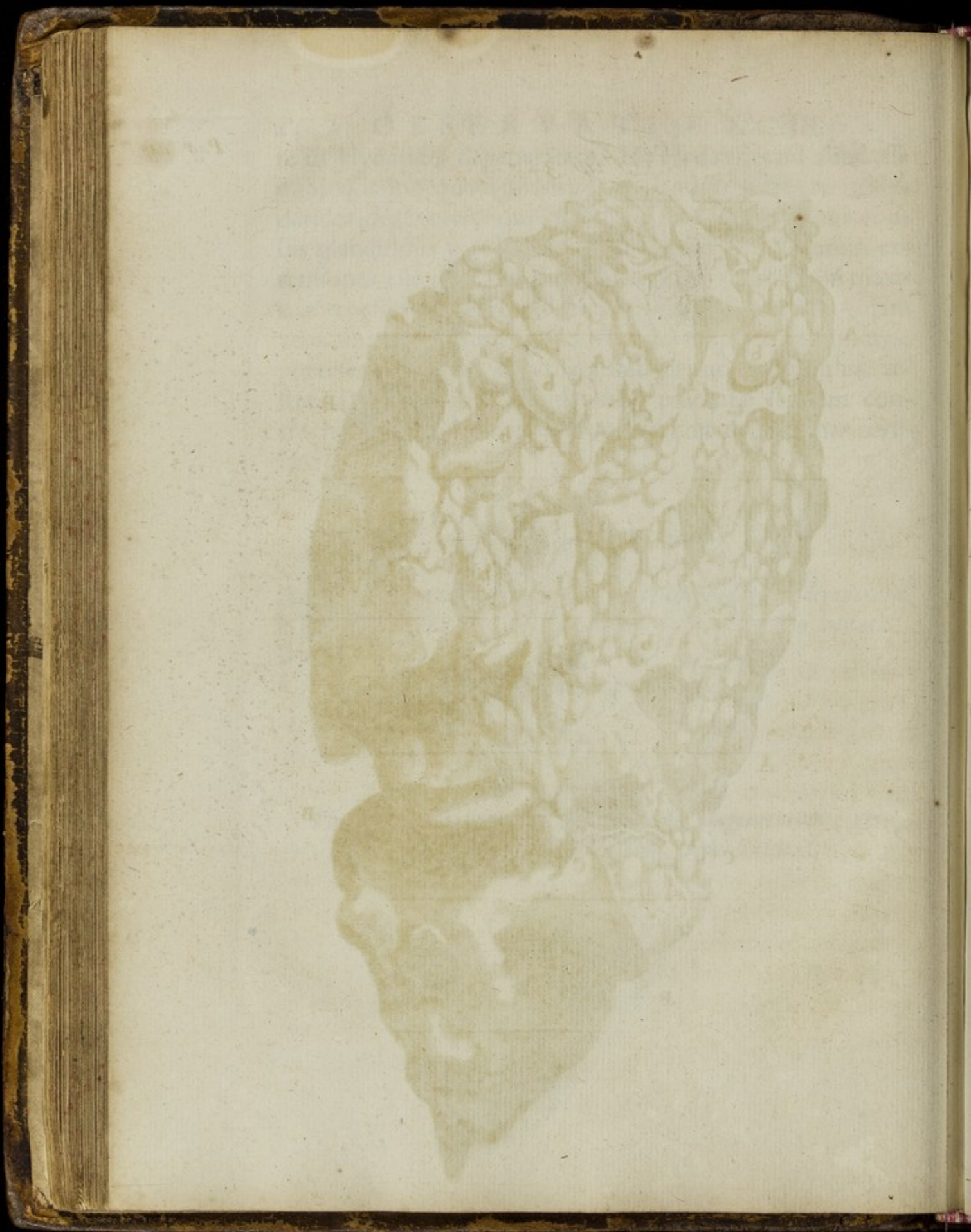
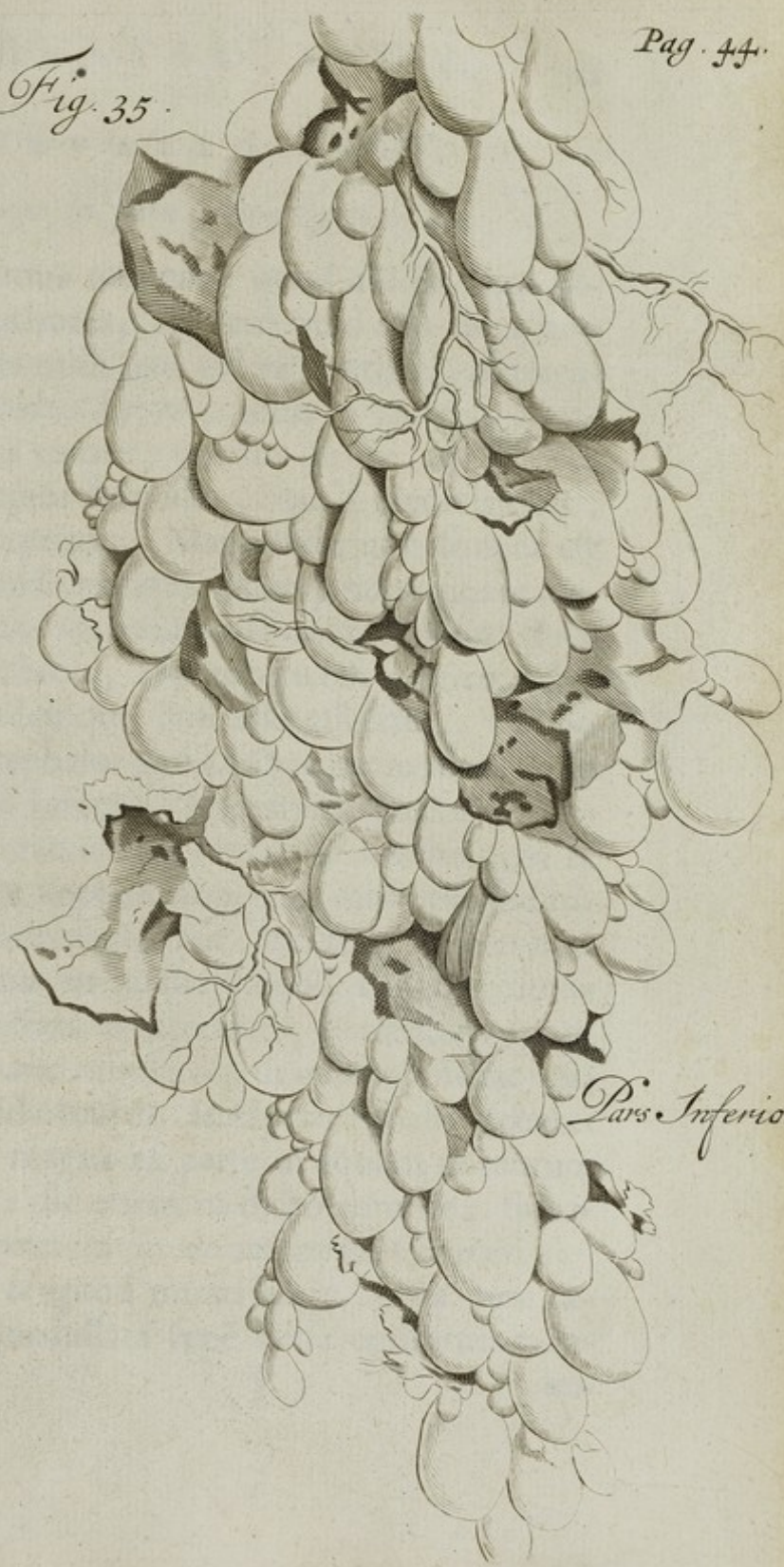

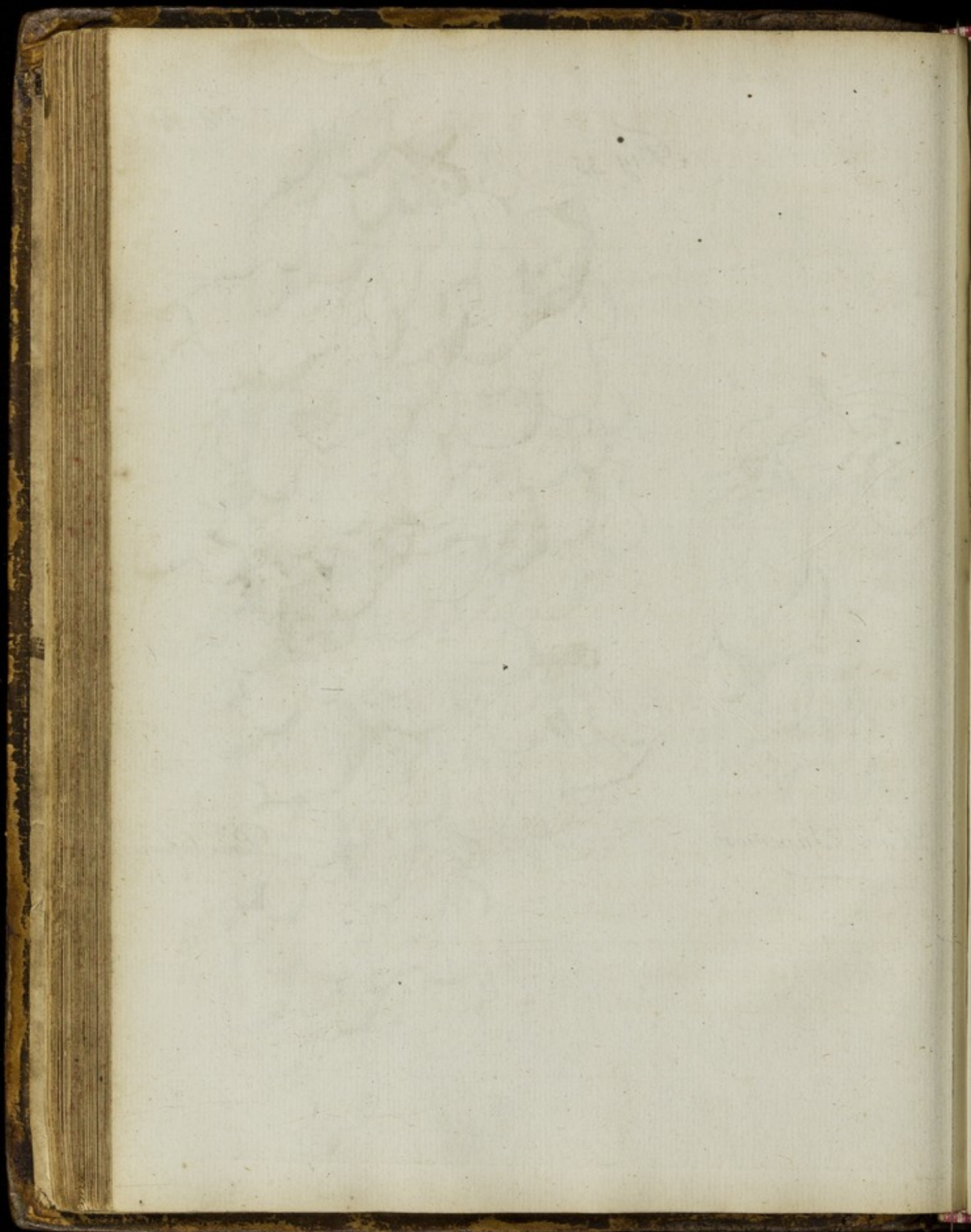
Fig. 35.

Pars Superior.

Pars Inferior.

OBSERVATIO XXXIV.

Tumor Lumbaris in fœtu ; cum Spina bifida.

NON est mihi animus refutare, quod alii de spina bifida sentiunt Authores, ast verò quid ego circa hoc malum, quod decies mihi jam videre contigit, observarim, eloqui. In lumbis fœtus, dum in utero hospitatur, non rarò oritur tumor, partim mollis, præsertim in sui medio, & sæpius limpidus, quasi Hydatis esset; aliquando opacus reperitur. Magnitudo non semper est eadem, nucem juglandem nunc æquans, nunc rapam mediocrem. Si ritè hunc examinaverimus tumorem, luce meridianâ clarius constabit, Hydropem esse particulæ spinalis medullæ, eundemque ferè esse affectum, qui in capite fœtus Hydrocephalus audit. Quemadmodum enim in capite fœtus, imò infantis, (antequam futurarum beneficio capitis ossa uniantur) membranæ cerebri, ut & cutis capitis ob aquæ copiam non rarò valdè expanduntur, mollemque tumorem excitant; ita etiam sæpe in dorso, aut lumbis, rarius in nucha (quod semel vidimus & in museo nostro adhuc conspicitur), & rarissimè in inferiore & exteriori parte ossis sacri, ut referre posthac animus fert, simile quid occurrit. In Hydrocephalis recentiorum, cerebrum magna ex parte in aquam resolutum esse, rarum non est; sic etiam in dicto tumore, spinalem medullam deficientem in aquosam substantiam degenerasse existimo, & quod mirari subit, infra eum tumorem, spinalem medullam sæpè benè constitutam in-

venio : Unde nonnulli aliqualem motum in artibus inferioribus retinent. Alios quoque offendi, quorum artus inferiores Paralyfi erant correpti, ob defectum spinalis medullæ; quod etiam observatum video à Viro Eximio Justo Schradero, Med. Doctore, & Practico felicissimo, in suis curiosis observationibus Anatomico-Medicis fol. 204. Nunquam in hoc affectu vertebrae ita esse bifurcatas notavi, (ut nonnulli voluere) quasi totaliter in duas partes essent divisæ, ut laniones facere assolent, quum animalia mactata in duas partes securi findunt. Dehiscunt tantum vertebrae à parte posteriore circa processus spinosos, potiori parte, puta corpore vertebrae, manente, ut Figur. 37. demonstrat, integra. Quod ad curationem hujus affectus; quantumvis vix ac ne vix quidem profligari possit, nemo enim inter eos quos tractavi hactenus infantes, evasit, nec unquam ab aliis curatum percepi, tamen curatio palliativa instituenda astringentibus & confortantibus remediis in forma fomenti, quo bis singulis diebus adhibito, emplastrum applicandum, quod tumori tenero haud nimis adhæreat, ne aperiatur ejusdem tenacitate : Observamus enim tumore aperto, aut rupto, mortem accelerari, & ea de causa non immeritò mone-mur ab Antecessore meo piæ memoriæ Nicolao Tulpio, Viro, dum viveret, Nobilissimo & Consultissimo : *Cave sis improvidè unquam aperias*, (loquitur de eodem affectu,) *quod tam facile occidit hominem*; nullus enim eorum, quibus adfui, & sua sponte aut sola acu erupit aqua in hoc tumore contenta, evasit, sed omnes ferè paucis post diebus exspirarunt. Delineavi hunc affectum magnitudine

Fig. 36.

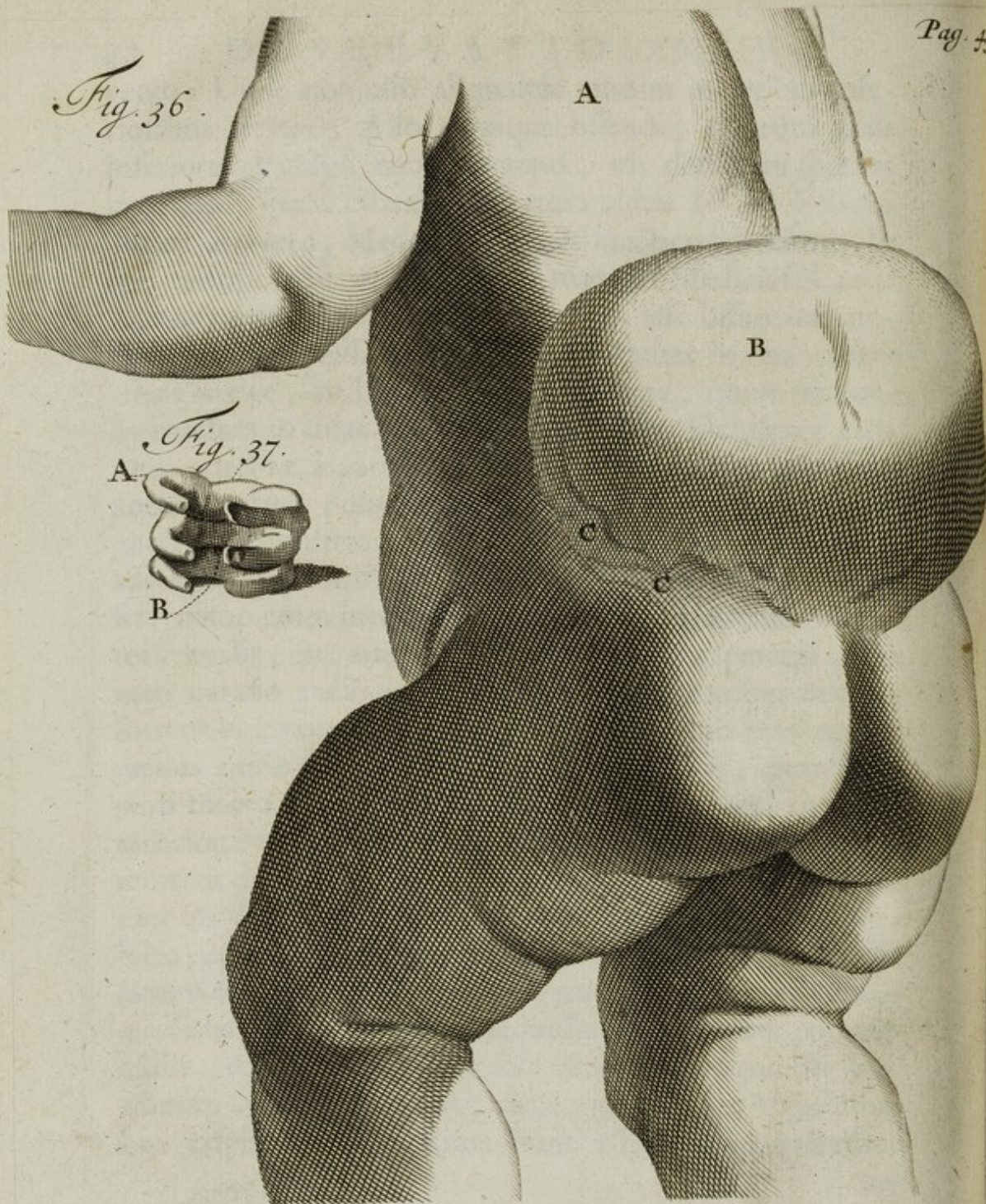

Fig. 37.

naturali, ut magis memores essemus cum nobis occurrat. Vide Figur. 37.

Figur. 36. Explicatio.

- A. *Fœtus octo præter propter mensum decimo quarto die post natiuitatem mortuus.*
- B. *Tumor mollis partim limpidus, propter cutis rarefactionem, (que membranæ instar nobis obvenit) partim opacus ob cutis densitatem.*
- CC. *Rugæ cutis cuticulâ ex parte privæ, & quasi gangrenâ levi obsessæ, quod sæpissimè contingere observavi.*

Figur. 37. Explicatio.

- A. *Fœtus jam jam nati, & ex eodem affectu brevi post denati vertebræ lumborum tres, à postica tantum parte fissæ, aut dehiscentes, & spinali medullâ orbata, relictis ejusdem membranis, præter naturam simul cum cute expansis, jam verò adeptis, ut vertebrarum fissura clarius videri possit.*
- B. *Fissura aut dehiscencia dictarum vertebrarum cum quâ natus est fœtus.*

OBSERVATIO XXXV.

Idem Affectus in infima Ossis Sacri parte repertus.

HUic affectui valde similem nuper observavi casum cum Domino Doctore Egberto Veen, & Andrea Boeckelmanno, Viris in arte sua peritissimis; non in lumbis, ubi ut plurimum sese offert, ast verò in infima ossis sacri parte infantis: ubi partim pellucidus, partim opacus, & admodum mollis (propter ichorosam materiam, quâ erat refertus) existebat. Hic præter emplastrum, fotum exsiccantem, & cingulum, nil instituimus, quippe certi, siquidem aperiretur, mortem acceleratum iri. Sæpius miratus sum hunc affectum non esse frequentiore in dicta parte ossis sacri, utpote magis ad producendum hunc affectum disposita; infima enim pars ossis sacri à postica parte semper in naturali statu hiat, & quasi in duas partes est divisa, quæ fissura naturalis pinguedine solummodò est referta, ut infima pars medullæ spinalis esset tecta. Inter omnes dicto affectu correptos, nullum vidi infantem tam diu superstitem, quam hunc; vivit enim in hunc usque diem annum jam ferè agens. Forsan ob affectus declivioris situm.

OBSERVATIO XXXVI.

Tumor similis in lumbis puellæ lethalis.

A. B. affectu in præcedenti observatione memorato, Spina nempe bifida, non semper multæ vertebrae circa spinosos processus bifurcantur; unam sufficit vertebra esse læsam, quemadmodum anno 1684. mense Decembri vidi in filiola cuiusdam Procuratoris Amstelodamensis, in quo tumor lumbaris minoris pugni magnitudinem æquans, rugisque refertus brevi gangrænam conceperat, & quamvis satis leniter tractaretur fomentis contra gangrænam, tamen decimo quinto post nativitatem mense (raro autem tam diu vivunt) humor contentus erupit, & secundo aut tertio die vitam finivit afflicta puella: unde malum scalpello Anatomico perscrutandi nobis nata est occasio. Observavimus autem aperturam in unica vertebra, eamque tam exiguam, ut vix ciceris granum admitteret. Stilum levi opera in totam cavitatem spinæ dorsi sursum deorsumque adégi, quò magis certior factus sum, tumorem nil esse præter expansionem membranarum spinalem medullam investientium, ab humoris replentis copia. In principio nullum percepimus motum in artubus inferioribus, valde macris, tanquam paralyti correptis; postea verò obesoires facti ad motum redintegrandum vires recepere. In cadaverculi dissectione omnibus qui eidem interfuerant summæ admirationi quoque fuit, sub cute abdominis pinguedinem digiti crassitiem adæquare.

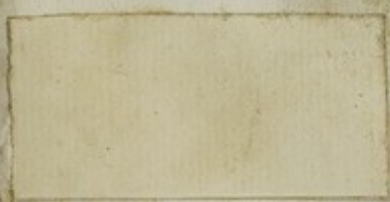
OBSERVATIO XXXVII.

Ab Aneurismate Arteriæ Aortæ Costarum Caries.

Sicut sudores per cutis poros erumpentes in aliquibus adeò sunt acres, ut indusia, imò & subuculæ, putredinem brevi ex iis concipiant; ita etiam humores simile quid præstant, dum costæ veræ à solo Aneurismate Arteriæ Aortæ ascendentis cariem contrahunt. Ante duodeviginti annos cadaver cujusdam Viri dissecai, qui à longo tempore aneurisma gestarat in pectore tantæ magnitudinis, ut infantis recenter nati caput adæquaret, cum tanta pulsatione, ut manum pectori admotam percuteret. Aperto cadavere Aneurisma invenimus in arteria magna ascendente transversum digitum unum atque alterum à corde, ut annexa Figur. 38. representat. In accretione hujus Aneurismatis non solum costæ veræ à se invicem abscedere coactæ fuere, verum etiam eas invenimus ita corruptas, ut magna ex parte deficerent, quodque ex iis restaret, digitis confricando in pulvem comminuere haud difficile esset. Hanc historiam cum ante multos annos Domino van der Schagen, Medicinæ Doctori, dum viveret, celeberrimo referrem, dixit mihi à se quoque visam costarum cariem ab Aneurismate pectorali ortam. Magis certè mirandum quàm explicandum foret, quomodo clausum Aneurisma (quod tantum Arteria dilatata audit) costas ita corrumpere valuerit, nisi sequens historia nuper mihi obvenisset.

143

143

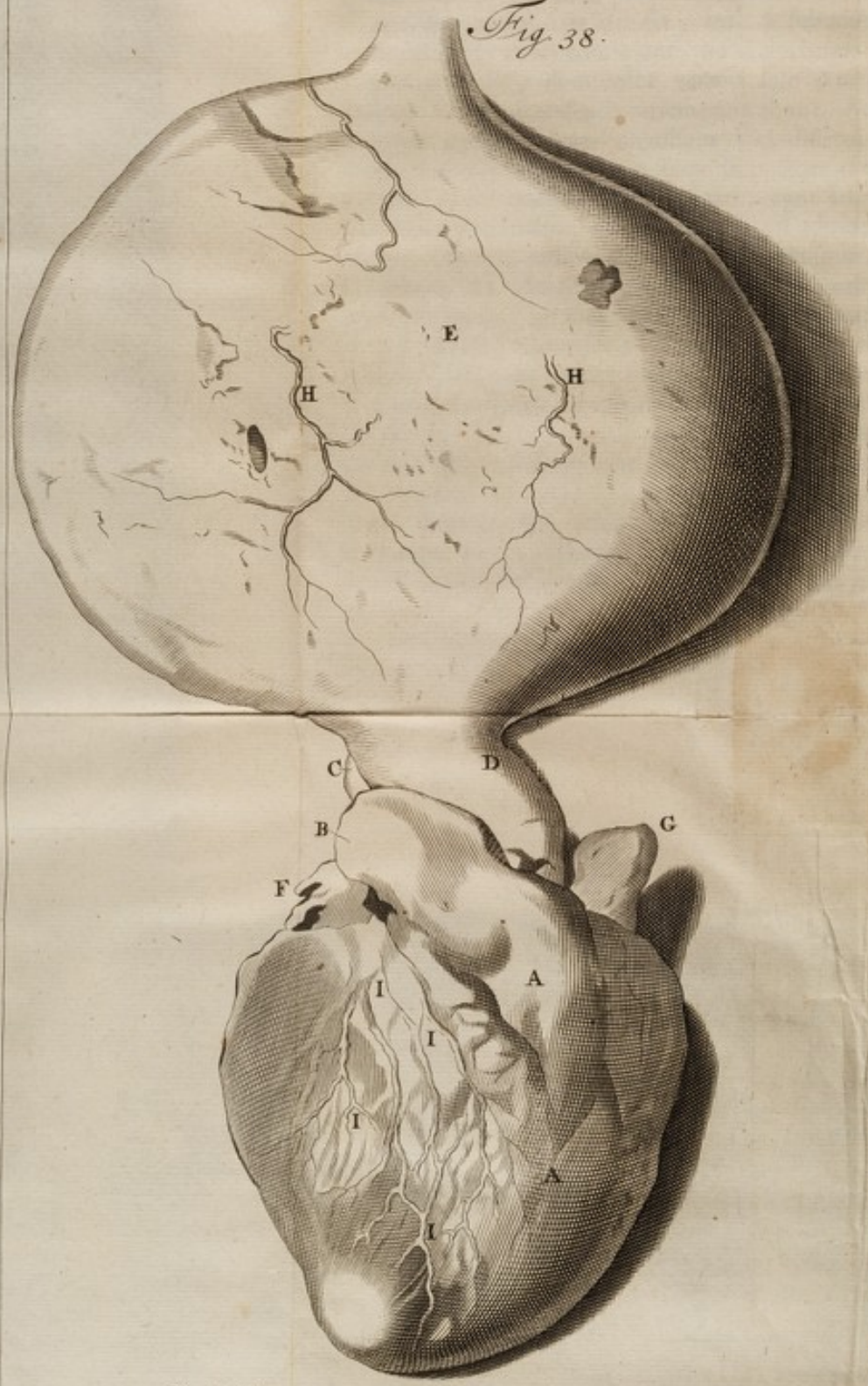

G 2

apc.

Fig. 38.

Cor. hum. postica sua parte visum.

Fig.

OBSERVATIO XXXVIII. 51

Figur. 38. Explanatio.

- A. Cor Humanum.
- B. Arteria pulmonalis.
- C. Arteriæ Aortæ descendentis portio.
- D. Arteriæ Aortæ ascendentis portio.
- E. Aneurisma dictæ arteriæ.
- F. Ventriculus sinister.
- G. Ventriculi dextri portio.
- HH. Vasa per aneurisma dispersa.
- II. Vasa coronaria.

OBSERVATIO XXXVIII.

Monstrosum Aneurisma.

Authores, qui statuunt Aneurisma Arteriam esse dilatatam, aut præter naturæ leges extensam, ob alterius tunicæ puncturam, aut corrosionem ab acriore humore, cum pulsatione evidenti; hujusce affectus naturam non satis perspicue depingunt. Ist hæc enim aneurismatis descriptio aut definitio solummodo vera est de multis & exiguis aneurismatibus; ast plura sunt addenda, ne quis amplius decipiat in ejus curatione. Non in omni aneurismate præcise sentitur pulsatio, quantumvis Authores eam tanquam pathognomonicum habeant signum. Si sanguis in Aneurismate coaguletur, nulla percipitur pulsatio. Hoc olim decepit Chirurgum expertissimum mihi dum viveret amicum familiarem, qui circa talum aneurisma, nucis juglandis magnitudine,

aperiebat, nesciens tamen tumorem dictum Aneurisma esse, quia omnis pulsatio deerat. Aperto tumore, & sanguine coagulato expresso, tanta suborta est hæmorrhagia, ut vix esset sistendo. In quibusdam Aneurismatibus ingentissimis nullam quoque pulsationem percipi posse expertus sum. Nuper visitavi prope vicum vulgò dictum *de Nes*, pone macellum, cum Chirurgo perito *Willard*, militem, qui in pectore gerebat sua sponte generatum Aneurisma, tam monstrosæ magnitudinis, ut pulvinar mediocre, quo in sedili utimur (demptis quatuor angulis, rotundum enim erat dictum Aneurisma) adæquaret. Multis diebus antequam mors esset in procinctu, variis in locis aperiebatur sua sponte, sine magno sanguinis dispendio, & quod notandum, pulsatio, quæ vehementissima antea fuerat, in totum aliquot septimanis ante apertionem cessaverat; quod facile credideris, benevole lector, si audieris, post obitum hoc Aneurisma, (quod ortum duxit ex arteria Aorta tribus circiter digitis transversis supra cor) à me inventum fuisse quasi lamellatim (ut ita loquar) dispositum, aut ex innumerabilibus tunicis, crassis, carnosiss, & satis tenacibus, sibi invicem impositis, conflatum, inter quas tunicas sanguis copiosus & coagulatus delitescerebat. Harum tunicarum extima, quæ propriè arteria Aorta erat, straminis habebat latitudinem. Notandum ulterius, omnes ferè pectoris costas, ut & os sternum, quasi in nihilum fuisse reducta, & totum ferè pectus ab illis fuisse denudatum, ceu etiam legitur in observatione præcedenti. Inde Anhelitus difficultas, animi deliquia, & febris continua, quibus

OBSERVATIO XXXIX. 53

bus, patiens per plures septimanas correptus fuerat. Hæc memorata videntur aliquid luminis afferre explicandæ cariei costarum, dum scilicet sanguis inter lamellas istas stagnans & exinde acrimoniam contrahens, paulatim transfudat, & ossa lentè corrodit. Id quod haud metuendum judico in simplici arteriæ expansione, à qua communiter Aneurisma oriri credimus: ubi per continuum novi sanguinis affluxum tum stagnatio tum ejusdem acrimonia præpediuntur.

OBSERVATIO XXXIX.

Scirrhus Ventriculi lethalis.

Non esse in Medico semper relevetur ut ager, varia nobis quotidie confirmant exempla, inter quæ scirrhosus ventriculi tumor haud infimum obtinet locum. Vir quidam in flore ætatis diu de ventriculi læsione & dolore conquestus, demum tale mali sui sensit incrementum, ut præ dolore assiduo diutius aurâ vesci haud potuerit, præterea vomitus continui & animi deliquia ipsum non defererent, donec ultimum obiret diem. Cadaver aperiendi copiam mihi suppetebant consanguinei, cupiditate rapti quidnam illum tam diu vexasset. Hostis infestissimus in cadaveris apertione non diu sese abscondere potuit, sed statim in conspectum venit: fundus enim ventriculi ingenti erat obsessus tumore scirrhoso pugni fere magnitudine, materia tenaci & atrâ referto, qualem materiam quoque paucis horis ante mortem vomitionibus rejecerat.

OBSERVATIO XL.

*Cephalea à Setaceo applicito cessans, eodemque remoto recurrens,
idque aliquoties.*

Filia cujusdam mercatoris Amstelodamensis octodecim circiter annos nata, temperamenti sanguinei, diu laboraverat capitis dolore, assiduo & intolerabili. Varia à me & magistro Petro Adriani filio ad arcendum malum istud incassum adhibita sunt remedia; ut sunt, purgantia cephalica, alterantia, venæsectiones tam in pede quam aliis partibus, vesicatoria, sternutatoria, cucurbitulæ &c. Tandem quoque à nobis propositam admisit crucialem incisionem in bregmate, quam notabilis sequebatur hæmorrhagia, sine ulla tamen euphoria. Consultationes diversas instituimus cum Celeberrimo Practico Matthæo Slado. Tandem nullis remediis proficientibus animus nobis erat cranium terebrâ perforare; antequam verò hæc extrema institueretur operatio, Setaceum in nucha proposui, cui remedio dicti Viri Celeberrimi calculum apposui. Remedio hoc celebrato, statim evanescere dolores, & quod notatu dignum est, post aliquod tempus ægra hujus remedii pertæsa, extraxit setaceum; quo factò illico recruduit malum, ita ut coacta fuerit ad novi setacei usum confugere, quo instituto extemplo rursus cessarunt dolores ægram vexantes: tum igitur prudentior facta gestavit hoc setaceum renovatum, donec sua sponte natura illud expelleret. Quid fit? tertia vice setaceo abdicato, recidivam patiebatur, & coacti denuo eandem en-

OBSERVATIO XLI.

55

encheiresin iterari iussimus, quâ sic repetitâ iterum liberata fuit ab hoc malo, & posthac pancreaticè vivere cœpit, quemadmodum in hunc usque diem incolumis degit.

OBSERVATIO XLI.

Ex aperto Bubone copiosus Lymphae effluxus peculiari arte inhibitus.

Multos Chirurgiæ tyrones tam otiosos & circa nugas assiduè occupatos esse, dolendum est. Inter omnes, quæ discuntur artes, nulla est, quæ Chirurgiam antecellat. Aliorum artificum subjectum est Ferrum, Lignum, Lapides, &c. Chirurgorum verò Corpus Humanum, tam affabre à Deo ter opt. max. fabricatum, ut nemo vel ab ulla adhuc parte illud unquam satis perspectum habuerit; eâque de causâ omnes, qui Chirurgiæ operam dare decreverunt, perpetuò sese exercere debent, non in fistulæ, plectri, aliorumve Musicorum instrumentorum lusu, uti inter ipsos nunc consuetum est, sed in rebus Anatomicis: sic in millenis occasionibus non solum afflictis sæpè opem ferrent, verùm etiam summos honores sibi ipsis procurarent. Mirari quoque subit, nonnullos tam fatuos reperiri Chirurgos, qui non verentur profiteri, sufficere Chirurgi rudem corporis humani scientiam, curiosiora Medicis relinquenda. Ex horum rudiori cohorte nuper quidam Bubonem venerum aperuit ante perfectam maturitatem, (qua in re culpandus non erat, sic enim & nos facere solemus) simul autem importunâ dextrâ suâ vas Lymphaticum dissecuit.

Mi-

Mirum dictu, quantum lymphæ singulis diebus è vulnere effluerit ! omnia linteamina continuè madefiebant. Tandem consilii expers à me idem exquisivit, nesciens unde tantum liquoris quotidie promanaret. Hic constabat necessarium esse Chirurgo corpus humanum omni curiositate rimari, nec rudem ejus scientiam ei sufficere; judicavi igitur splenia ex linteis complicatis esse applicanda, eademque arctè fibulà (Belgicè *een Gespe*) comprimenda, sperans fore, ut vasa lymphatica, per quæ lymphæ ab artubus inferioribus redux continuè sursum fluit, ita comprimerentur, sicque lymphæ motus inhiberetur; quod tam ex voto successit, ut sequenti die æger ab hoc malo fuerit liberatus: interim Chirurgus buboni prospicere poterat, sine ullo obstaculo aut relaxatione fibulæ, donec nulla amplius novi fluxus superesset formido.

OBSERVATIO XLII.

Ex ulcere penis hamorrhagia enormis, arte facili quidem at singulari cohibita.

PRægressæ Observationi fert animus & aliam magis raram subungere. Chirurgus quidam, in affectibus veneris curandis satis benè versatus, me noctu ad ægrum arcessivit, cui ex aperta arteriola in ulcere inter glandem & præputium penis tantum sanguinis illa nocte profluxerat, ut ipse propemodum exsanguis videretur. Imò auisim dicere, me dimidiam cupam linteaminibus cruentis opletam in cubiculo, ubi ille decumbebat, invenisse; non aliter ac si fœmina quædam in procinctu puerperii fuisset.

Di-

OBSERVATIO XLIII.

57

Diverſi generis ſtyptica applicuerat Chirurgus ante meum adventum, ſine ullo tamen levamine; compreſſioni vix ullus quoque ibi locus erat, propter membri conſtitutionem: itaque in ſummis anguſtiis erant & Chirurgus & æger, quem tamen momenti temporis ſpatio ab hoc periculo, Dei auxilio, liberavi; idque remedio ſimpliciſſimo: ſcilicet glandem penis præputio ſtrinxi, & ſic præputium arctè digitis compreſſi, unde ne gutta quidem amplius effluere potuit, ſicque miſer fuit reſtitutus.

OBSERVATIO XLIII.

In Puerperæ Cadavere os Uteri hians, & pelvis humoribus repleta.

Quam malè ſibi conſulant puerperæ in hac regione, quæ purgationis tempora haud benè obſervant, & nimis citò domo exeunt, ſequenti Obſervatione & annexa uteri Figura 39. ſatis conſtabit. Anno 1676. menſe Martio in uſum Obſtetricum cadaver cujuſdam mulieris, à tribus cum dimidia ſeptimana puerperæ, publicè diſſecui, (præſentibus Spectatiſſimis Viris Collegii Medici Inſpectoribus) cujuſ Uterus talem magnitudinem & figuram obtinebat, ſicuti annexa Figur. 39. demonſtrat; imò tantum aberat os uteri ad naturalem coarctationem perveſſiſſe, ut facillimè & ſine ulla vi digitos duos immittere potuerim. Dicet forſan aliquis, illud rarum & contra naturæ leges eſſe: & ſufficere hoc in aliquibus locum habere, præterea nemini notum eſſe, quoties hoc quidem contingat; & hinc ſapentiſſimè illæ lachrymæ, &

H

que-

querelæ de intolerabili hypogastrii dolore & frigiditate, obstructionibus, imò non rarò quoque de menstruum stillicidio perpetuo. In hac anatome hujusce cadaveris quoque observavi pelvim ab humorum colluvie refertam, imò pintas fere duas continere, non sine magno fatore. An isti humores ex utero per tubas aut oviductus ad pelvim propulsi fuerint; quod facile crediderim, quia pluries in pelvi humores reperi illis similes, quos in utero inveniebam: an vero aliunde venerint, aliorum judicio relinquo; saltem ego sum in ea opinione, in difficillimo partu caput aut clunes infantis vaginam uteri non rarò ita occludere posse, ut ne gutta quidem amplius utero exire valeat: atque in tali casu non video quid possit esse obstaculo, quo minus humores in utero contenti conatibus aut partus doloribus vehementissimis per tubas Fallopianas ad pelvis cavitatem deriventur, eò magis quod nullæ in dictis tubis reperiantur valvulæ: & hinc febres atroces, tormina circa hypogastrium, lipothymia, & similia mala, imo mors ipsa, superveniunt.

Figur. 39. Explicatio.

- A. Uterus à tribus cum dimidia septimana puerperæ.
 B. Os Uteri valde adhuc patulum.

Fig. 39.

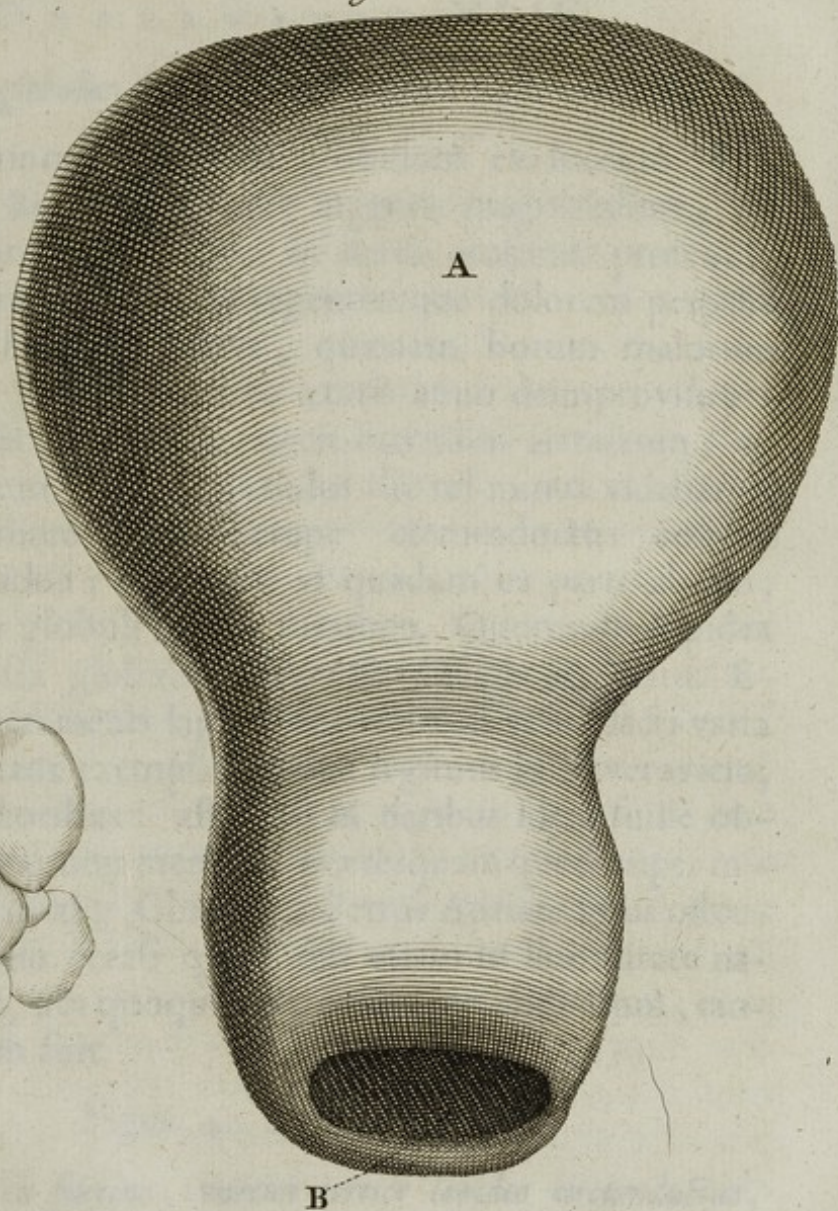

Fig. 41.

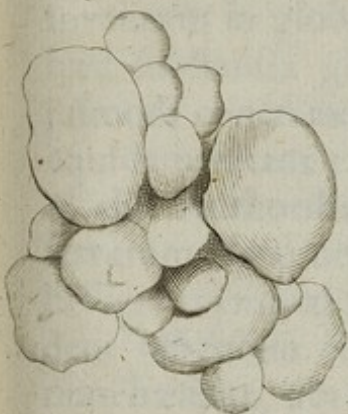
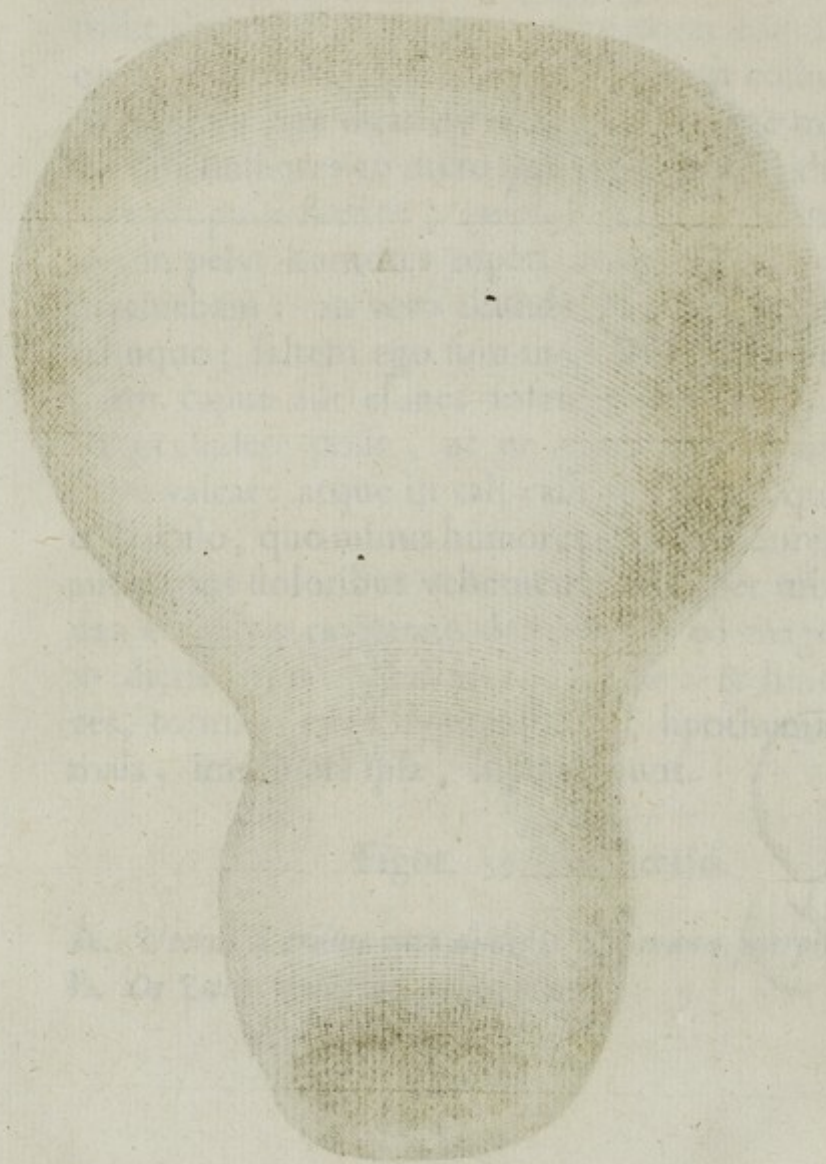

Fig. 40.

OBSERVATIO XLIV.

Succini globulus diu in naribus hærens topko obductus.

Flliola quinque annorum globulum ex succino (Belgicè *een Bernsteene Coraal*) ingentis magnitudinis, uti apparet Figur. 40. ludendo in nares profundè protrusit; unde varia incommoda, ingentemque dolorem perpeffa est. Nullus hariolari potuit, quanam horum malorum esset causa: Decimo quarto ætatis anno deimproviso per sternutationem è naribus rejecit succinum attractum; de quo notandum, quod globulus ille nil minus videbatur, quàm succinum, ita nempe circumductus cortice quodam lapideo; quo cum vi quadam ex parte abrafo, inventum in globuli medio foramen. Quomodo lapidea hæc substantia globulo accreverit difficile explicatu. Ejusmodi concrementi lapidei corticalis in vesica facti varia equidem extant exempla, qualia legimus in Beverovicio, & aliis Authoribus: ast verò in naribus idem fuisse observatum planè non memini, præterquam quod nuper mihi supra memoratus Chirurgus Petrus Adriani filius ostenderit officulum cerasi quod diu etiam in summitate narium hæserat, ubi quoque cortice lapideo obductum, tandem excretum fuit.

Figur. 40. Declaratio.

- A. *Globulus ex succino, partim cortice lapideo circumductus, partim nudus.*
 B. *Fragmenta corticis lapidea globulo abrafa.*

OBSERVATIO XLV.

In Hydropicæ Cadavere Observata Varia, inter quæ hepatis glandula admodum tumefacta.

HEpar humanum magna ex parte è glandulosis corporibus constare, jam à longo tempore deprehendimus. Anno 1686. Vetulæ, ex hydropæ Ascite mortuæ, cadaver in usum discipulorum aperui. Primò cuspide cultelli exitum paravi tenuiori sero, in abdomine contento. Post grandiori facta incisione, visui sese obtulit humor flavus, lentus, & limosus, satis indicans in hydropæ ascite non tanti esse momenti Paracentesin; nec adeò temerè instituendam, prout nonnulli voluere Authores: pauci enim evadunt, nisi ichor intra musculos & peritonæum (alii dicunt inter duplicaturam peritonæi) hæreat. Tubis Fallopiæ compressis materia quædam, spermatis humano analogæ, effluebat. Ovaria comparebant admodum exilia; quemadmodum in vetulis ut plurimum visuntur. Intestina non solum undiquaque peritonæo, verum etiam sibi invicem connata. Hepatis superficies inæqualis, propter glandulosa corpora tumefacta. Ejusmodi corpora glandulosa, aut glandulas hepatis magnitudine ætas nuper quoque publicè demonstravi, & aliquoties conspexi, nunquam tamen adeò copiosa, quam in supradictæ vetulæ hepate; totum enim hepar è meris glandulis magnis constare videbatur, unde perquam inæqualis existeret ejus superficies: ut videre est Figur. 41.

Fig.

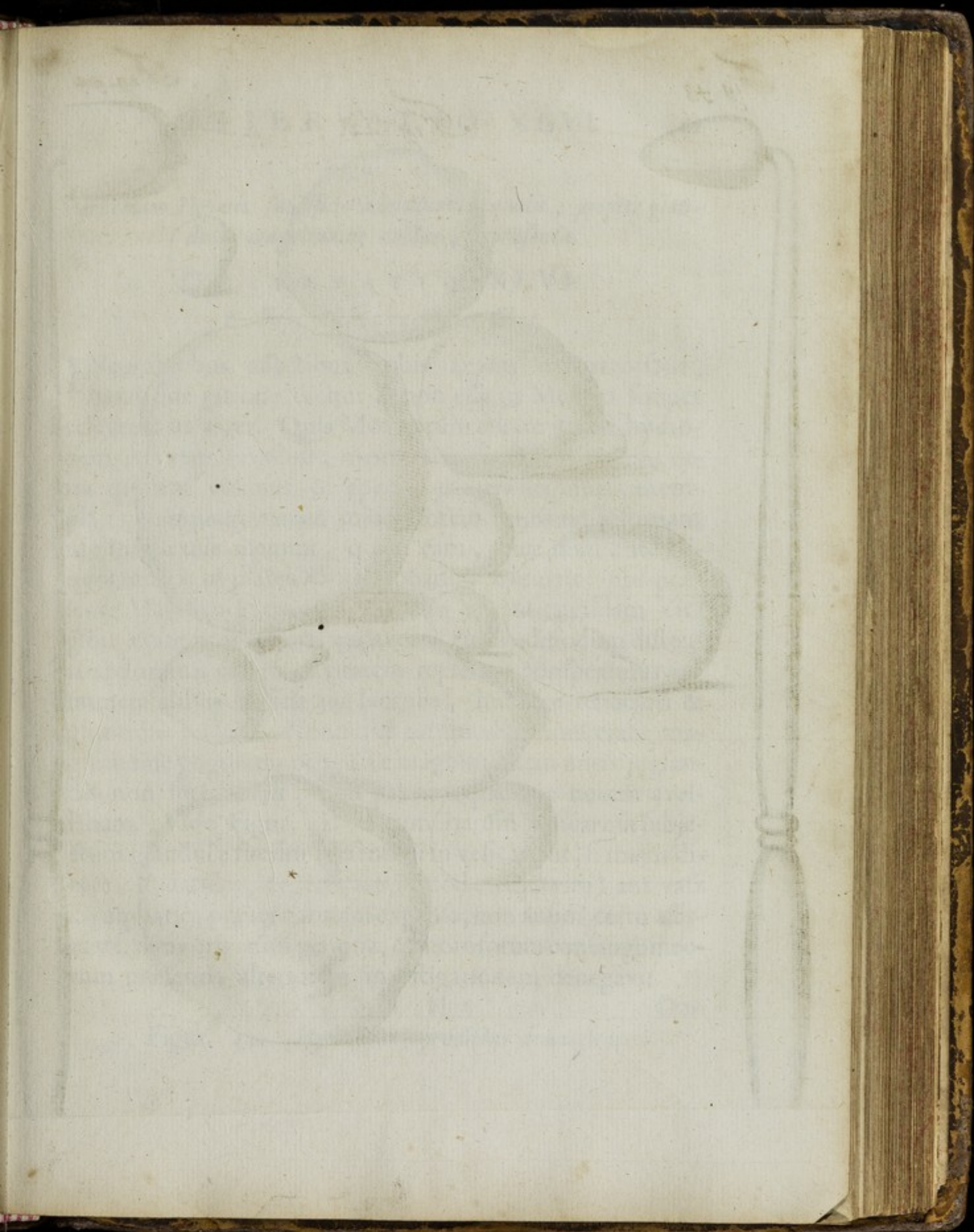

Fig. 43.

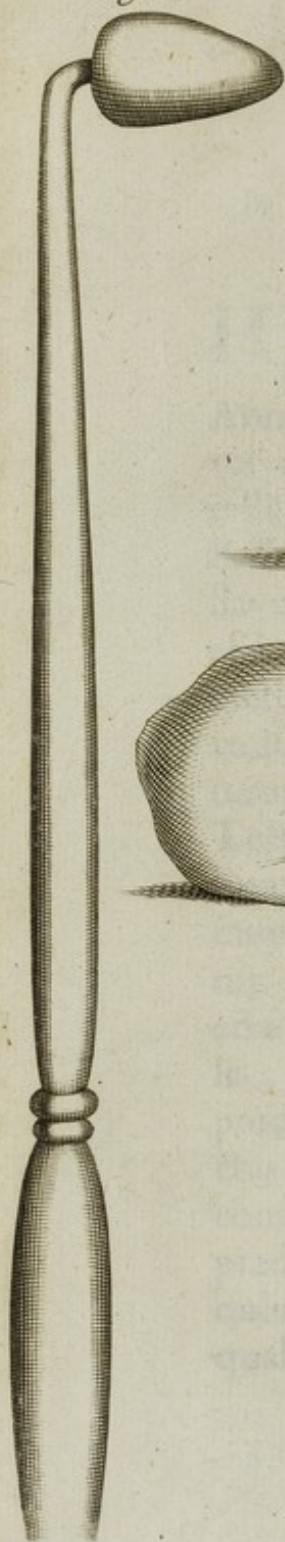

Fig. 42.

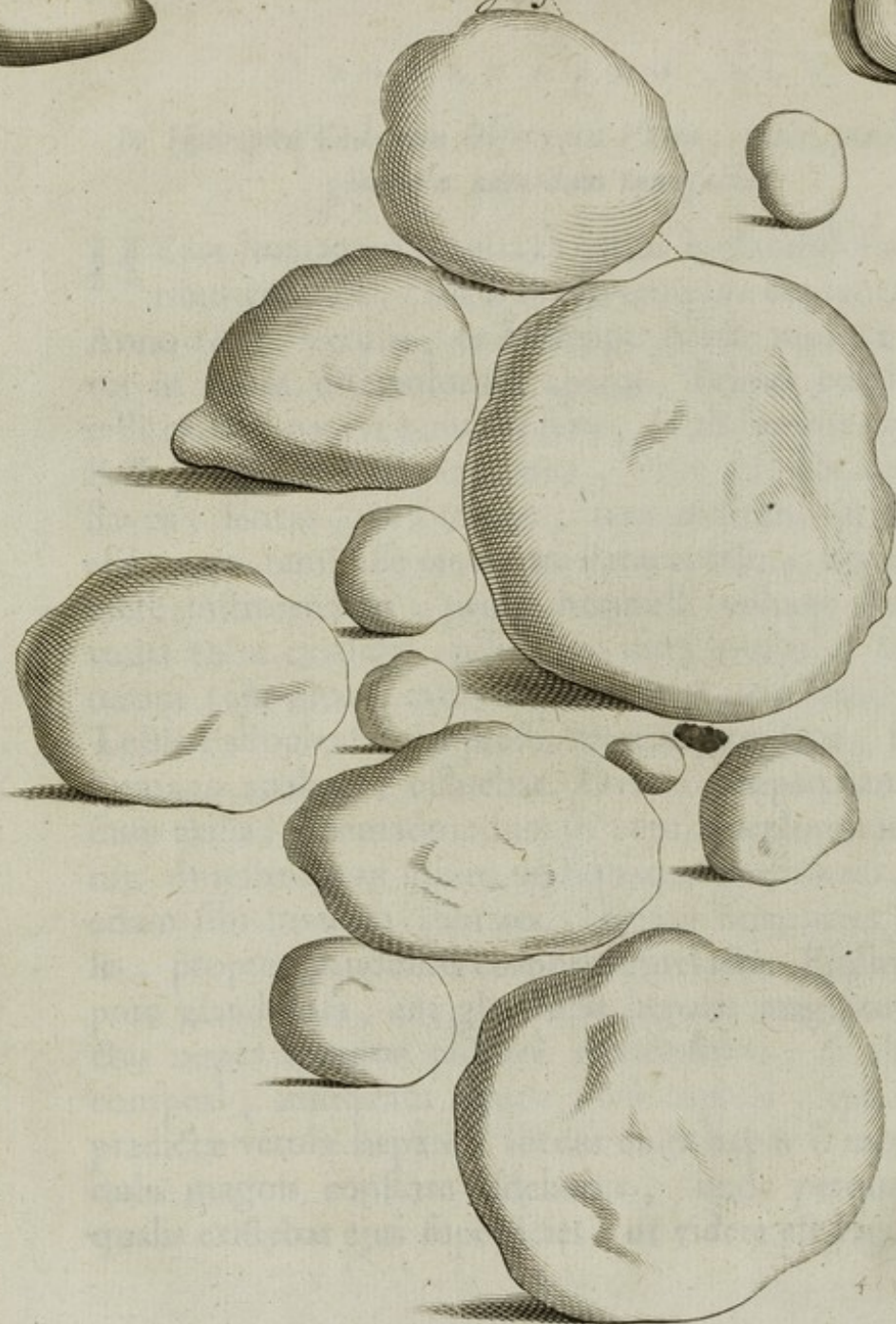

Fig. 44. Pag. 61.

Figur. 41.

Particulam Hepatis superficiei admodum inæqualis, propter glandulas magnitudine auctas, representat.

OBSERVATIO XLVI.

Hydrops Ascites ex Hydatidibus.

INcurabilibus affectibus nobis sæpius occurrentibus, haud sine ratione dicitur, non esse in Medico semper releveretur ut æger. Quis Medicorum curare potest hydropem Ascitem limosum, membranis inclusum? cujus varia quidem vidimus & apud Authores legimus exempla: Nunquam tamen mirabiliorem hujus rei historiam me intellexisse memini, quam eam, quæ mihi ante aliquot annos in platea Sancti Johannis occurrit: ubi præsentem Magistro Petro Adriani filio aperui cujusdam Virginis ætate provectoris cadaver, cujus admodum distenti abdominis totam cavitatem repletam conspeximus innumerabilibus vesicis aut sacculis, humore tenaciori & glutinoso refertis. Nonnullæ earum vesicarum erant magnitudine pugni minoris, aliæ magnitudinem nucis juglandis non superabant, non paucae æquabant nucem avelanam. Vide Figur. 42. Utrum harum vesicarum subiectum glandulæ fuerint mesenterii in vesicas, aut, si mavis dicere, hydatides, degeneratæ (quod crediderim) aut vasa Lymphatica præternaturam expansa, non ausim certò affirmare; temporis enim penuria, & morosorum consanguineorum præsentia ulteriorem investigationem denegavit.

H 3

O E-

Figur. 42. *Hydatides supradictas demonstrat.*

OBSERVATIO XLVII.

Cranii ex Contusione fissura ipsas suturas pervadens.

Quam malè usum Partium comprehendant ii, qui Sutures eum solummodò in finem homini esse datas asserunt, ne, uno cranii osse fisso, alterum quoque findatur, norunt ii, qui contrarium istius nobiscum observarunt. Anno 1670. moles illa lignea, qua palos humo infigunt (Belgicè *een Heyblok*) in cuiusdam viri bregma devolvebatur, unde in terram prolapsus, omni-que sensu interno privatus, sanguineque auribus effluente, brevi post animam Deo reddidit. Oblatum mihi fuit, mali causam investigandi ergò, cadaver. Cranio denu- dato, os bregmatis (si benè memini) sinistrum à parte superiore ad inferiorem ex toto fissum reperi: Quæ fissura progressum fecit per suturam squammosam, totum os petrosum, & os occipitis, ad magnum ejusdem ossis foramen; futuris ad fissuræ cursum sufflaminandum nil valentibus.

OBSERVATIO XLVIII.

Fungus Palati cum Carie, scalpello & Cauteriis feliciter extirpatus.

Multi magni morbi sæpius à nobis curarentur, si magis fiderent Medico, minusque meticulosi forent afflicti. Nobilissimus Dominus Colijn, Jurisconsultus, dum viveret, apud Amstelodamenses meritissimus, (cujus no-
men,

men, propter raram & inauditam animositatem in admit-
tendis & sufferendis remediis, licet durissimis, præter
morem appono) ante aliquot annos me convenit,
dicens sese aliquid incommodi in postica & laterali parte
palati sentire; quo viso & bene explorato, hisce usus
sum verbis: Noli spectatissime Domine hoc malum flocci
facere, & multo minus unicuique revelare; verèbar enim
ne in manus incideret eorum, qui omnis generis reme-
dia nil profutura illi præscriberent, imò periculum,
quod erat præ foribus, interim augerent. Hisce auditis ro-
gavit me Dn. patiens, qualis esset affectus, quomodo &
quibus remediis morbo occurrere vellem? respondi, ma-
lum consistere in carie posticæ & lateralis partis ossis pa-
lati cum carnea excrescentia fungosa, eandemque excre-
scentiam esse extirpandam, & ossis cariem inurendam.
Patiens generosissimus hanc curam diu non distulit, ast
verò quamprimum vocari jussit Allardum Cyprianum,
Petrumque Adriani filium, Chirurgos dexterrimos; qui ean-
dem à nobis propositam commendarunt curationem. Ita-
que confectis cauteriis loco affecto appropriatis, univer-
salibus præmissis, ut & dentibus aliquot molaribus, qui
nobis in ipsa operatione obstitissent, evulsis, aggredieba-
mur curam ut sequitur. Omnibus prospectis, & rite præ-
paratis, monuimus patientem, ut digitum elevaret simu-
lac inustio suffocationis periculum afferret & diutius non
esset ferendo, ipseque respirare vellet; nam experientia era-
mus edocti tantum fumum oriturum, quantus in reno-
vandis soleis equinis excitatur. Hisce monitis frustum li-
gneum digiti crassitie inter utramque maxillam immi-
simus

simus, ne in Operatione os clauderet; posthac scalpello acuto, recurvato, & secundum palatum accommodato abstulit alter Chirurgorum totum tumorem, alter interim buccarum partem internam spatulâ admodum latâ muniebat, ne à cauteriis nimis læderentur, in quem finem etiam spleniis è linteo carpto confectis & aquâ frigida madefactis buccis prospiciebat. Ablato tumore cauteria (Figur. 43. & 44. depicta) candentia successive fortiter unum post alterum adacta sunt, donec nobis videretur sufficere: cum interim patiens digitum attolleret, eduximus dicta cauteria candentia. Hisce peractis composuimus ægrum in lectum, non sine facetis verbis, quibus subridens nos alloquebatur. Interim præscripsimus hordeatum, ad ardorem compescendum, ut & oris collutionem, dolorem leniendi causâ. Sequenti die invenimus afflictum nemini magis esse dissimilem, quàm sibi ipsi, ita intumuerat ejus caput, propter inflammationem immanem, unde etiam à febre haud manserat immunis. Hæc omnia remediis inflammationi resistentibus oppugnantes, brevi inde cessaverunt & inflammatio & febris. Interim ad escharæ casum promovendum, decoctum malvæ, ficuum &c. usurpavimus, addendo sufficientem quantitatem mellis rosacei, quod pro re nata mutavimus. Post escharæ separationem omnibus rubicundis apparentibus, videbamur in portu navigare. Paulo verò post exigua particula carnis fungosæ in conspectum sese dedit, quod nobis ansam dedit cogitandi malum non esse in totum eradicatum; Itaque novam inustionem commendavimus, quam æger neuti-quam renuebat, dicens: Facite quod artis est. Proximo die

OBSERVATIO XLIX.

65

die instituimus novas inustiones cum simili ferè eventu, caput enim rursus vehementer intumuit, comite febriculâ, quæ iisdem profligavimus remediis, brevique post in totum convaluit patiens, qui postea per plures annos incolumis vixit.

Figur. 43. & 44.

Cauteria in dicta Operatione adhibita demonstrant.

OBSERVATIO XLIX.

Similis casus, dissimilis verò eventus ob medicastrosum inscitiam.

Eodem ferè tempore Mercator quidam contra fungosum palati sui sarcoma, junctamque ei cariem, remedia quæsit apud Pharmacopœos, & audaces medicastrosum, quorum cæcâ & stolidâ temeritate malum eò deducebatur, ut propemodum esset inexpugnabile. Tandem sciolorum istorum nugatoriis remediis fatigatus me aliosque arcessivit; Audito verò, sine inustione nil boni esse sperandum, recusavit nobis obedire, eò magis quod non deessent, qui eum spe recuperandæ valetudinis inescabant, solis scilicet medicamentis loco affecto applicandis, quæ tanquam secreta nec ulli revelanda servabant. Post aliquod tempus me de novo consulere consanguinei, dicentes ægrum inustionem admissurum: quid sit? Chirurgus, qui curationi præerat, inurere partem affectam volens, eum in finem cauteriolum, quo dentes cariosos inurere solemus, attulerat: Rogatus quid facere vellet, respondit, palati cariem inurere. Quum verò audivisset

I

qua-

qualibus cauteriis indigeret ad opus illud perficiendum, animus illi ferè defecisset; & sic patiens defectu requisitorum remediorum miserrime per aliquot hebdomadas adhuc vixit, donec vitam cum morte commutaret.

O B S E R V A T I O L.

Hepatis durities & suppuratio feliciter finita.

Quantum sufferre possit pars adeo nobilis prout est Hepar, Medicorum monumenta testantur. Hic quoque recensimus exemplum non inauditum attamen rarum, quod in eadem parte accidit. Juvenis quidam Amstelodamensis, qui Chirurgiæ operam dabat, ante tres fere annos nobis querebatur de epigastrii tensione, cum dolore gravativo, ad Hypochondrium sinistrum sese extendente; tandem tumor durus ibidem ortus, cum aliquali difficultate respirandi & febriculâ. Hisce exploratis, hepar esse induratum judicavi; diversisque emplastris emollientibus applicitis, tandem cataplasmatibus maturantis adminiculo tumor mollior redditus ad suppurationem pervenit, quo post cauterii potentialis applicationem, phlebotomo aperto, multum puris effluxit, & brevi post, ulcere purgato, sanatus est. In hoc casu non est dubitandum, quin à prægressa inflammatione, gibba hepatis pars fuerit connata peritonæo, unde ulcere aperto, puri denegatus fuit in abdominis cavum decubitus. Ejusmodi exempla reperiuntur quoque in observationibus curiosis Nobilissimi Viri Domini de Marchettis, Professoris Patavini, pag. mihi 120.

OBSERVATIO LI.

Lien, Hepar, Renes succenturiati &c. pro Glandulis sanguineis non ineptè haberi possunt.

JAm Lien glandula audit, nec immeritò: si enim glandulas Lieni sæpius adsitas, imò & Thyroideas ritè examinaverimus, eas à liene parum differre, observabimus. Multum quidem à pancreate & glandulis salivalibus discrepat Lien, attamen jure merito pro glandula habetur: nimirum pro glandula sanguinea, id est sanguini inserviente, vel cum sanguine respectu coloris conveniente. Ejus generis sanguineæ glandulæ quoque sunt, Renes succenturiati, Hepar, & nonnullæ spleni communiter adhærentes. In iis nullum vas excretorium peculiare, præter venam, hætenus repertum: Nec magis opus esse videtur, quam in ejusmodi glandulis conglobatis, quæ Lymphæ ad cor reducendæ inserviunt: in quibus præter vasa Lymphatica nullum peculiare vas excretorium unquam conspicias. Dubitandum tamen non est, quin exaltationi & ulteriori perfectioni lymphæ inserviant, aut succum peculiarem ex arterioso sanguine intra se conficiant, quem lymphæ impertiunt. Idem sentiendum de glandulis sanguineis, quæ sanguinis exaltationi & perfectioni inserviunt: Hincprehendimus quoque, liene obstructo, tumefacto, indurato, aut aliàs malè constituto, sanguinem fieri crassiorem & melancholicum. Lienem ergò pro glandula sanguinea habendum, cum Celeberrimo Malpighio, Anatomico oculatissimo, censeo.

Eò magis, quod aliquoties glandulas prope lienem inveni, lieni undiquaque similes. Memini, me ante aliquot annos in Nosocomio Amstelodamensi (in quo mihi Nobilissimi consultissimique Domini Consules, ut & Præfides dicti Nosocomii Humanissimi cadavera disseccandi copiam concedunt) ejusmodi glandulas lienares aut lieni adsitas demonstrasse, in cadavere cujusdam mulieris quadraginta præter propter annos natæ, & ex diarrhæa biliosa, cui junctus fuerat icterus, mortuæ. Præsentes habebam D. B. à Dortmund, Joh. Dankers, Rogier Rhooenhuyfen, Adriaan Coenerding, Viros de re Medica & Chirurgica benè meritos. In hoc cadavere me demonstrasse, inquam, præter scirrhum nucis juglandis magnitudine, in ipso liene, duas glandulas lieni adsitas, imò lieni (sola magnitudine exceptâ) similes. Conveniebant enim cum lienis colore extrinseco livido, & nigricante aut rufo intrinseco. Substantia plane quoque eadem cum liene. Inflatibus vasis spleneticis extendebantur quoque vascula harum glandularum, à spleneticis vasis oriunda. Ita ut exiguos pseudolienes hæc glandulas nominare, haud absonum putemus, præsertim cum ita augeantur (liene indurato) ut nucem juglandem magnitudine adæquent, quemadmodum olim vidi.

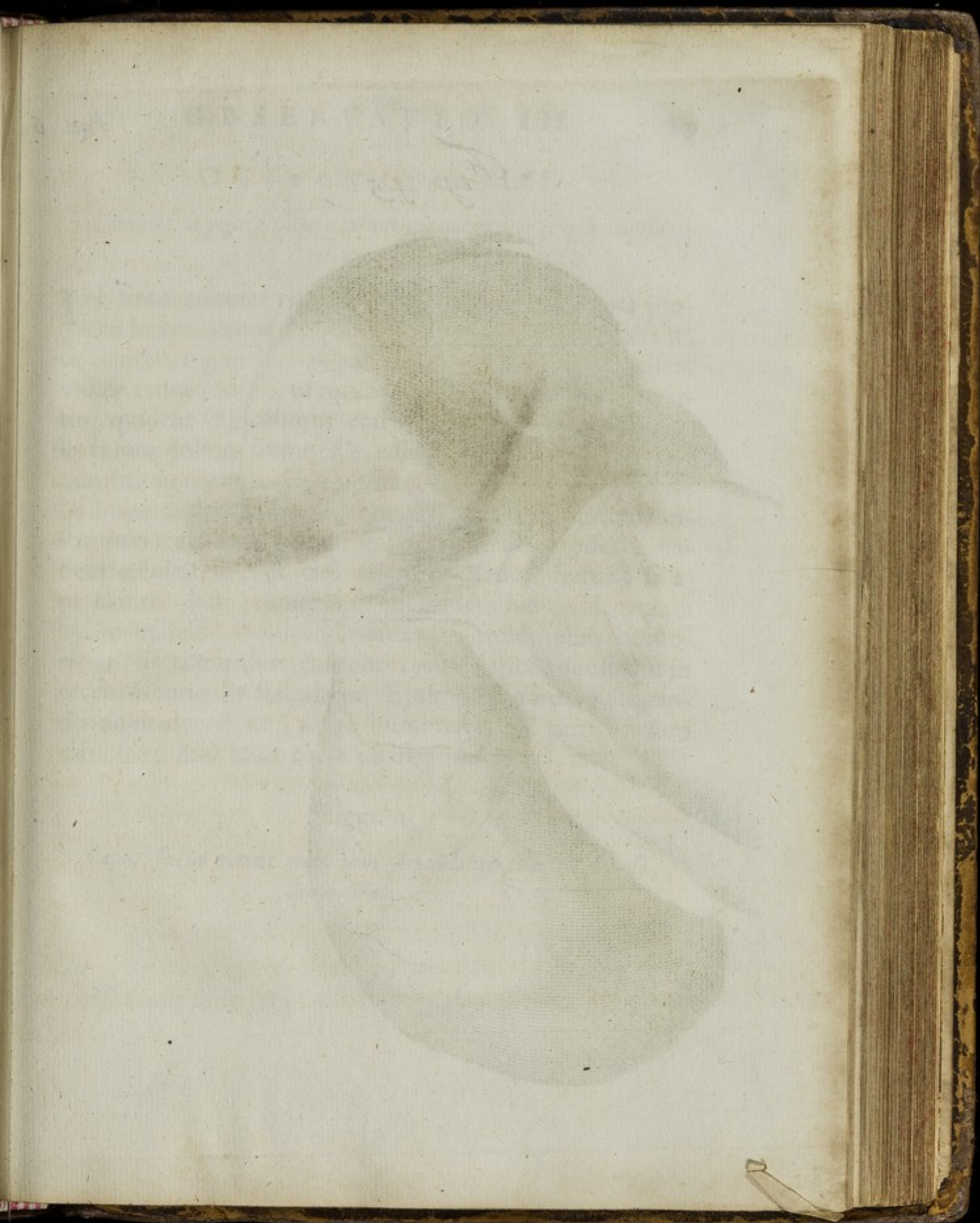
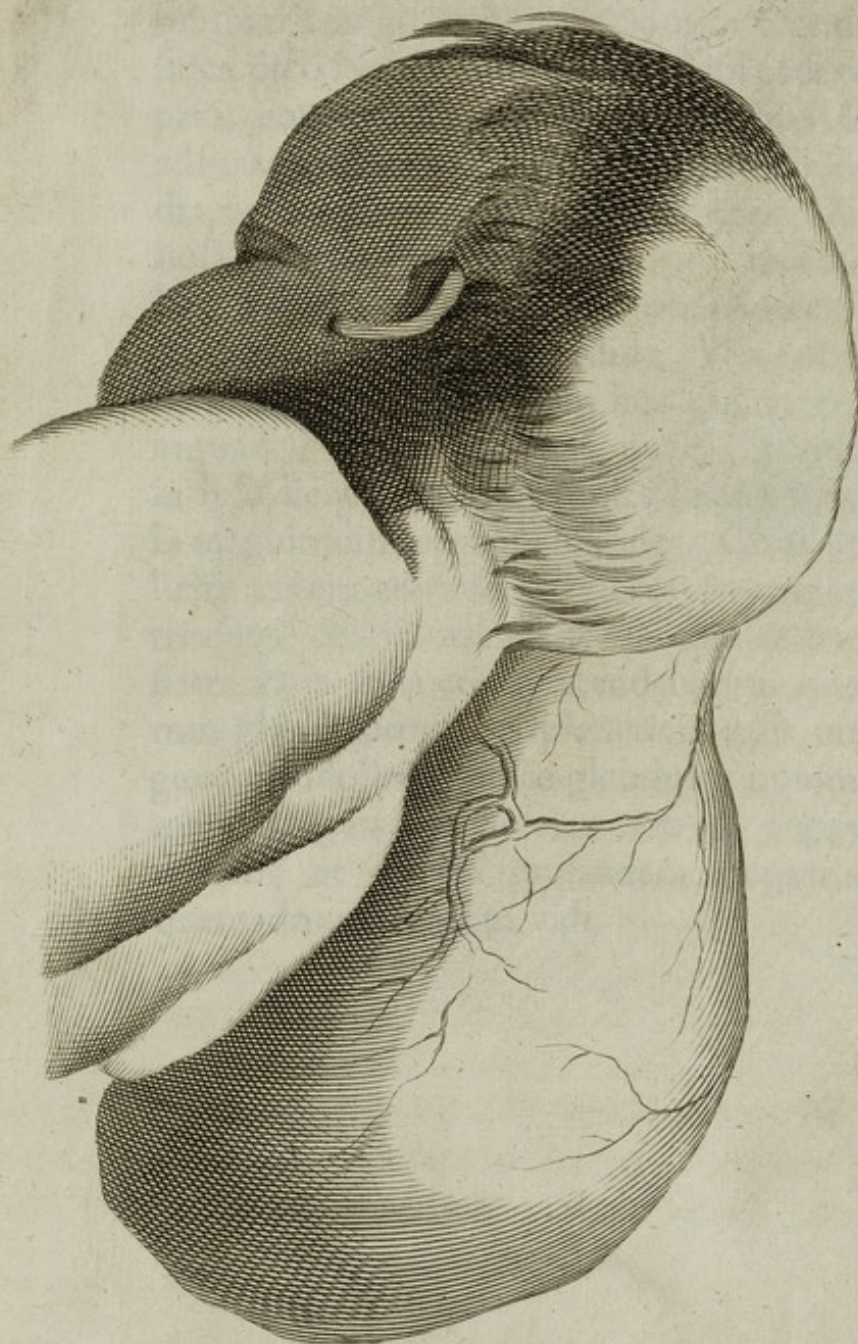

Fig. 45.

OBSERVATIO LII.

*Tumores à postico Capite infantium pendentes, ipso capite
maiores.*

IN fœtu recenter nato aliquoties tumores à capite pro-
pendentes conspexi, qui caput magnitudine superabant,
ut videtis Figur. 45. memini quoque me semel eundem
vidisse tantæ molis, ut totum superaret fœtum; unde par-
tus quidem difficillimus erat, attamen quum totus il-
le tumor solùm humoralis esset, non poterat partum
omninò præpedire. Hi tumores, quantumvis improprie
hydrops capitis audirent, (quamdiu caput benè est con-
stitutum) attamen tantam sæpius cum dicto affectu ha-
bent affinitatem, ut citò etiam moriantur fœtus, si a-
periantur dicti tumores; quemadmodum videmus in
hydrocephalo. Communicant enim utplurimum humo-
res in iis tumoribus contenti, cum latice aquoso qui in
cerebri venticulis stabulatur. Ejusmodi tumores aliquan-
do animadverti non planè humorales, ast partim etiam
carnosos, imò & ex parte cartilaginosos.

Figur. 45.

*Caput fœtus recens nati cum dependente tumore aquoso,
demonstrat.*

OBSERVATIO LIII.

Vulnus Thoracis penetrans , cum egressâ Pulmonis portiunculâ , sanatum.

Non solum hepar , verum etiam pulmo magnos quandoque perferre potest affectus , sine vitæ dispendio , modo ex arte tractentur. Famulus cujusdam nautæ fauciatus parte inferiore & anteriore thoracis , ad ejus usque cavum , Chirurgum vocari jussit , qui , visâ particulâ pulmonis è vulnere expulsâ (quam pro omenti parte habuit) ilicò vinculo fortiter totum , quod erat expulsum , ligavit , & me statim in consilium vocavit : Quum verò à me audivisset , vulnus esse inflictum non in abdominis sed pectoris cavitatem , & eam quæ eminebat , & ab illo ligata erat , particulam pulmonis esse portionem , obstupuit. Rebus ita constitutis suasi vulnus ita esse relinquendum , & digestivo emplastroque defensivo singulis diebus semel ei esse prospicendum , donec particula pulmonis ligata esset emortua , & sua sponte decideret , ea spe suffultus , ut , qui sub vinculo erat pulmo in ipso vulnere consolidaretur ; quod tam benè successit , ut brevi post convaluerit æger.

OBSERVATIO LIV.

Vulnus Orbitæ Oculi lethale.

Vir quidam ante aliquot annos baculi extremo , non admodum acuto , vulnerabatur in oculi sinistri orbitâ,

râ, quæ solutio, quantumvis illis qui curationi præerant videretur exigui momenti; tamen brevi post acceptum vulnus, obiit patiens. Nobilissimi Prætor & Scabini hujus urbis mihi & Chirurgis Ordinariis injunxere, cadaveris apertionem mortis subitanæ causam investigandi ergò. Extrinsece exiguam ecchymosin in oculi parte superiore invenimus, ast verò superiore cranii parte ferâ ademptâ, anguem in herba latere experti sumus, vulnus enim cerebrum ipsum sat profunde penetraverat; quod facillime evenire potest eo loci, propter superioris partis orbitæ tenuitatem, in multis enim chartam scriptoriam os ibi haud superat, & præterea tam molle existit, ut in multis solo digito perforaverim. Itaque vulnera orbitis oculorum inflicta non flocci facienda, præsertim si instrumenta, per quæ inferuntur, non sint obtusa, aut vulnerati fiant somnolenti, nauseabundi, febricitantes, vertiginosi, convulsi.

OBSERVATIO LV.

Acicula deglutita per inguinis abscessum exitum querens.

NOn sine ratione dicitur in proverbio, Naturam esse sui conservatricem: Hoc luce meridiana clarius mihi constitit in filiola cujusdam Domini, quæ insciis parentibus aciculam deglutiverat. Tumore duro & inflammatorio in inguine orto, non sine febre & dolore me accersi jusserunt parentes. Quum intellexissem tumorem non ilicò, sed paulatim incrementum sumsisse, nullosque adesse vomitus, nec alvi indurationem, judicavi hunc

tu-

tumorem bubonem esse, seu glandulæ inguinalis tumorem & inflammationem; & cum ita doleret, nil magis ad rem fore existimavi, quam cataplasmatibus emollientis applicationem. Hoc remedio à Chirurgo adhibito tumor nobis visus fuit ad maturationem vergere; itaque maturantibus additis ad perfectam suppurationem eundem perduximus, & phlebotomi cuspide aperuimus tumorem; quid sit? statim simul cum pure copioso acicula ærugine obducta prodit, non sine excrementorum alvinorum commixtione. Hisce visis spes nobis quidem videbatur in angusto, non verò naturæ, quæ non rarò ad sui conservationem mira molitur. Abscessum itaque mundificantibus & incarnantibus tractavimus, donec in totum esset consolidatus. In hac curatione non est dubitandum, quin in principio, suborta inflammatione, intestinum, ab aciculæ mucrone læsum, arctè connatum fuerit peritonæo; (sicut in aliis inflammationibus quotidie fieri videmus) unde nobis occasio orta est excrementorum alvinorum liberaliter effluentium; præterea obstaculo fuit, quo minus dicta excrementa in abdominis cavitatem descendere potuerint.

OBSERVATIO LVI.

Astma serosum cum notabili renis calculo.

INter omnia, quæ hæcenus dissecuri, humana cadavera, non memini ullum majores in rene calculos mihi exhibuisse, quam ii erant, quos sequentibus Figur.... depictos vides. Anno 1684. In Nosocomio (præsentibus

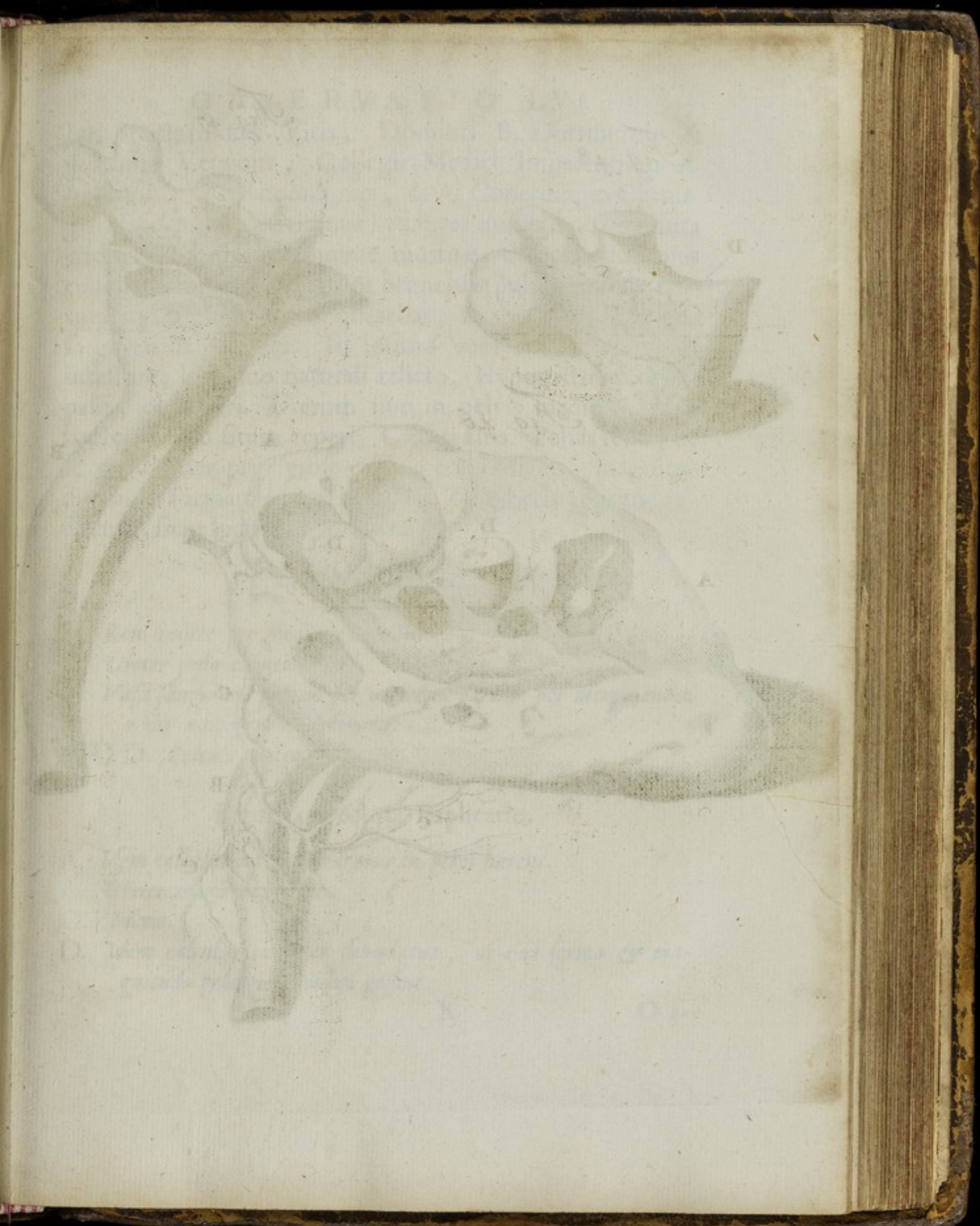

Fig. 48.

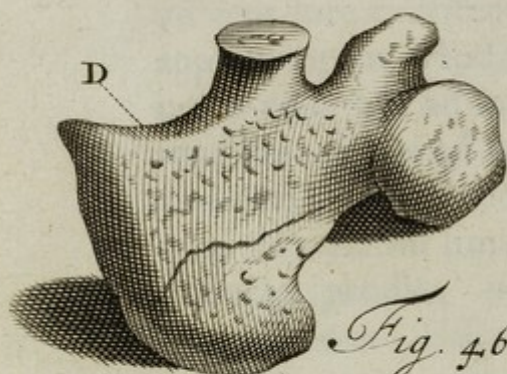

Fig. 47.

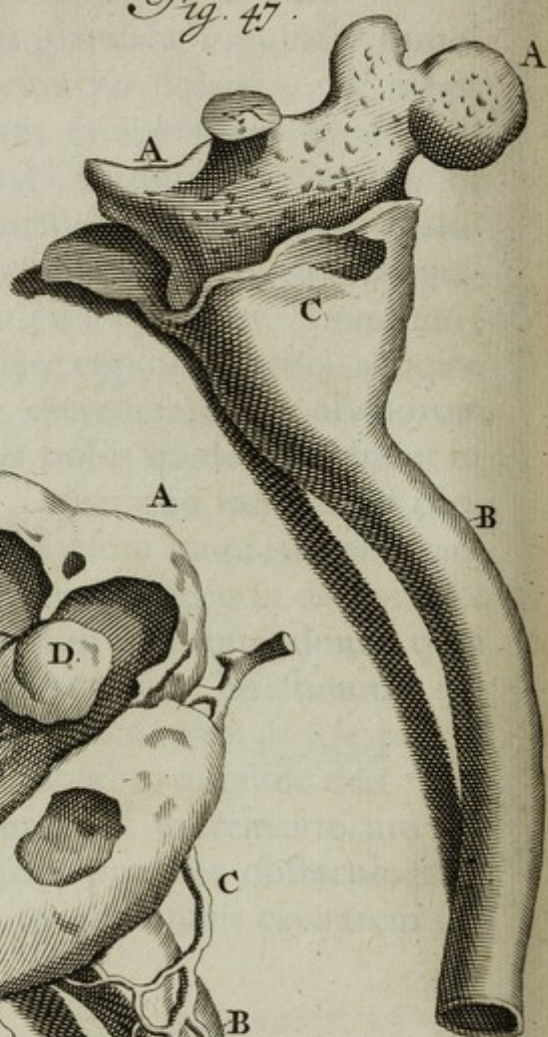

Fig. 46.

bus Spectatissimis Viris, Dominis B. Dortmuntio & Johanne Verwout, Collegii Medici Inspectoribus dignissimis: R. Rhoonhusio, & A. Conerdingio Chirurgis Nosocomii meritissimis) cadaver mulieris quadraginta circiter annorum, asthmate mortuæ, dissecai, in cujus cellulis membranosis, ut & bronchiis pulmonalibus tantum aquæ spumosæ sese offerebat, ut ex particula abscissa guttatim efflueret. In infimo ventre stomachum & intestina, loco suo naturali relicto, Hypogastrium occupasse, observavi. Uterum non in pelvis medio, ast in latere sinistro situm reperi; Cætera sana. Pelvis renis, ut & ren sinister prodigioso calculo erat obsessus, magnitudinem & formam ingentis radices Zinziberis apprimè referente, sicut Figur. 48. monstrat.

Figur. 46. Expositio.

- A. Ren sinister per medium dissectus.
- B. Ureter justo capacior.
- C. Vasa sanguinea partim per ureterem partim per membranam renis adiposam disseminata.
- D D D. Calculi partes eminentes.

Figur. 47. & 48. Explicatio.

- A. Idem calculus à rene separatus in pelvi hærens.
- B. Ureter magis expansus.
- C. Pelvis.
- D. Idem calculus totaliter denudatus, ut ejus forma & magnitudo prodigiosa videri possint.

OBSERVATIO LVII.

In Puello trienni calculi insolite magnitudinis.

PUellus tres annos præter propter natus, plus quam quinquaginta calculos excreverat, inter quos multi fuere magnitudine pisi minoris, ex relatione Domini Doctoris Bronckhorstii Medici Amstelodamensis, dum viveret, celeberrimi. Quantis cruciatibus miser ille fuerit vexatus, facilis est conjecturæ; neque cessarunt. Aperto dein cadavere, inveni renis sinistri pelvim admodum dilatatam, calculoque ingentis magnitudinis (pro ratione scilicet ætatis, quamobrem hanc recensere historiam mihi animus fuit) obsessam. Vide Figur. 49.

Figur. 49. Declaratio.

- A. Ren sinister.
- B. Ejusdem pelvis calculo magno referta.
- C. Ureter.
- D D. Calculi duo in dicta pelvi reperti.

OBSERVATIO LVIII.

Molarum Origo & Natura.

MOla dicitur caro deformis, ossibus destituta, & ex imperfecta aut mala conceptione generata. Quod si verum sit, mirari subit, ejusmodi molas à virginibus (aut saltem, de quibus nulla alia suspicio erat) fuisse exclusas, sicut ostendit Figur. 50. Vetulas Viris non utentes ali-

Fig. 52.

Fig. 51.

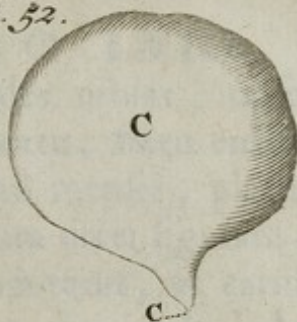
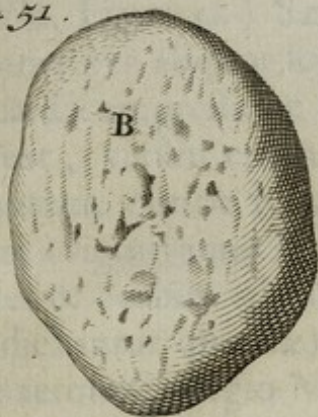

Fig. 50.

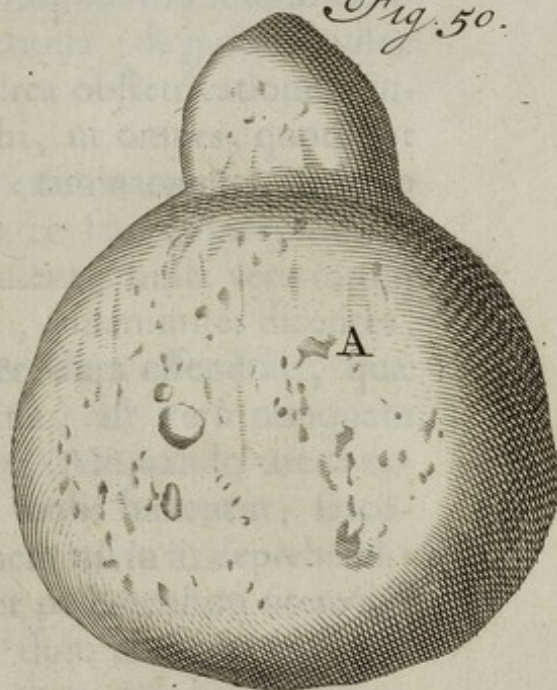
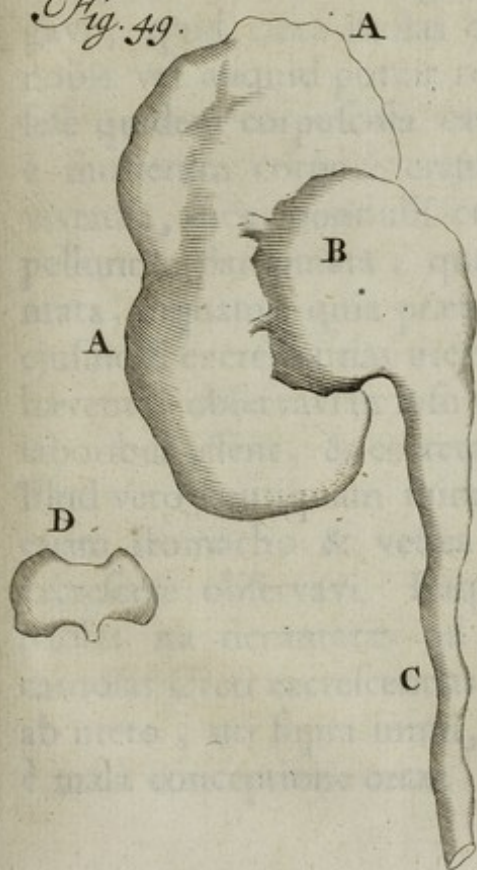

Fig. 49.

aliquando in lucem exposuisse tales molas, observavi. (Vid. Figur. 51.) Sapissime in abortu, fœtu enixo, remanet per aliquot septimanas, imò menses, placentula, quæ à compressione uteri non solum uteri figuram adipiscitur, verum etiam sæpius ita induratur, ut carnis substantiam duritie longè superet, & pro mola habeatur. Jam à viginti annis Nobilissimi & Amplissimi Domini Consules & Scabini ad ulteriora infortunia (de quibus multæ audiebantur querelæ) vitanda, circa obstetricationem injunxerunt Collegio Medico & mihi, ut omnes, quotquot essent Amstelodami, Obstetrices examinarem; quarum numerus haud erat exiguus; hæc fere omnes interrogavi, quid circa molas observassent, nulla vero earum nobis vel aliquid potuit revelare, unanimiter dicentes, sese quidem corpuscula carnosæ & dura offendisse, quæ è mulierum corpore erant exclusæ, ast verò nunquam viventia, sicut nonnulli credidère. Aliquando utero expelluntur Sarcomata, quæ pro molis habentur; sarcomata, inquam; quia præter carnem nil in iis deprehendi: ejusmodi excrescentias uterinas per pedunculum utero adherentes observavi in ipso utero, dum mulieres in partus laboribus essent, & excretarum iconem exhibet Figur. 52. Illud verò neutiquam mirandum, quandoquidem in ipso etiam stomacho & vesica urinaria ejusmodi corpuscula excrescere observavi. Itaque verosimile admodum est, Molas ita decantatas nil aliud esse, quam ejusmodi carnosas Uteri excrescentias, aut placentulas retentas, & ab utero, uti supra innui, compressas; neutiquam verò è malà conceptione ortas.

Figur. 50. 51. 52. Explicatio.

- A. *Carnea excrescentia vetulae Utero exclusa.*
- B. *Carnea uteri excrescentia, quam mulier à longo tempore gestarat, tandemque excreverat.*
- C. *Carnea moles, quam ipsemet sensi uteri interiori membrana adherere, idque in muliere in partu versante.*
- c. *Pedunculus è quo dependebat.*

OBSERVATIO LIX.

Vulvæ Rectique Intestini Gangræna & perforatio feliciter curata.

IN gravioribus affectibus haud decet Medicum facile desperare; sæpius enim fiunt, quæ fieri posse pernegares. Reperiuntur Ardeliones qui non verentur mox exclamare: *Non curabitur. Non eluctabitur. Moriendum est ægro, &c.* Attamen si nomini & famæ suæ cuperent consulere, cautius certè prognosticari deberent. Uxor cujusdam Pistoris Amstelodamensis, ob partum difficilem, incidit ante aliquot annos in vulvæ intestinique recti gangrænam adeò enormem, ut multi existimarent afflictam brevi è vivis excessuram. Post gangrænae separationem foramen vulvæ à nobis repertum fuit tantum esse, ut facillimè *Nux juglans* viridi cortice obducta per illud ad intestini recti cavitatem inferi potuisset: Unde facibus alvinis dabatur locus, ut ex intestino recto ad vulvam nullo negotio transirent; id quod in tali casu admodum fa-

familiaire, vulva enim tam arctè cohæret intestino recto, ut quasi continuum sint corpus: Itaque si alterutra pars afficiatur, altera nequit remanere immunis. Chirurgus, qui mecum curationem suscipiebat, excogitabat instrumentum è bractea confectum, in forma pessarii excavati, cujus superficiem exteriorem obduxerat sarcotico medicamento: quale juxta Theoriam Chirurgicam equidem non erat improbandum, sed tamen in praxi præsentī inutile fuit repertum, neque enim illud perferre potuit ægra. Itaque dictis medicamentis, plumaceolis exceptis, aperturæ dictarum partium prospeximus, quibus brevi in totum reconvaluit hæc puerpera. Ubinam jam sunt scioli, qui effutiunt ejusmodi malum esse incurabile, & sine fistula remanente nunquam curam posse absolvi? sciant non solum hanc puerperam in totum fuisse restitutam, ita ut nulla superesset labes, verum etiam diversas ex eodem affectu à nobis esse curatas. Hoc verò discrimen in gangrænis earum partium animadverto: scilicet, si partes posteriores, nempe quæ os sacrum respiciunt, tali afficiantur morbo, facilius curantur, propter intestini recti carnositatem, vulvæque dispositionem, quæ versus intestinum rectum non gaudet tot rugis transversis, nerveis, & duris, curationi obstaculum inferentibus, sed quod omnia ibidem molliora, curationique magis prona. Præterea in parte anteriore, nempe, quæ meatum urinarium respicit, propter continuum Urinæ stillicidium sanatio præpeditur, unde tum sæpissimè fistula relinquitur incurabilis.

OBSERVATIO LX.

Capitis Contusioni solo fomento, absque incisione per imperitum temerè commendatâ, feliciter prospectum.

Quod si verum sit Hippocratis effatum, Experientiam nimirum esse fallacem, eò magis verum esse dixerim, fallacissimam esse praxin sine experientia. Mulier quædam è curru cecidit in terram gelu induratam, unde frons tam vehementer fuit contusa, ut ingens statim ibidem elevaretur tumor. Chirurgus suburbanus tumore explorato, & ægrotam aliquoties vomuisse intelligens, cranium esse impressum & fissum, nec sine cruciali incisione & ossis elevatione posse curari, judicavit. Hisce propositis, adstantes me vocari jusserunt, quando ego hanc propositam encheiresin renuebam, nulla quippe cranii fissi signa præstò esse asseverans. Ad hæc respondit audaculus ille incisor, sese digitis impressionem sentire, nullam verò esse impressionem sine fissura. Revera nisi ejusmodi tumores sæpius in capite digitis explorassem, perque experientiam de eorum vera natura edoctus fuisset, dixissem & ego ipse cranium esse impressum: Ita enim tumores capitis post graviolem contusionem sæpissime palpantibus sese offerunt. Quando namque locus inter tumorem & partem sanam digito comprimitur, cranium sæpè videtur impressum, sicque junioribus faciliè imponit. Proinde cauti hi esse debent, ne in similem incidant errorem. Itaque loco crucialis incisionis fomentum ex optimis cephalicis applicitum est, ceu videtis infra scriptum,

cu-

OBSERVATIO LX. LXI. 79

cujus beneficio tumor intra duos tresve dies evanescere cœpit, atque ægra nostra brevi convaluit, sine ulteriori magno remedio externo. Non solum autem in hoc casu, verum etiam in cranii vera fractura, in qua symptomata non augentur, haud statim ad incisionem & terebrationem esse confugiendum, existimo. Præstat post venæsectionem ejusmodi adhibere fomenta Cephalica, quæ non parcè, nec linteis exiguis, sed latioribus pannis laneis, calidè sunt applicanda, totumque caput iisdem obvolvendum. Sic non rarò felicissimè opem tuli iis, quorum capitibus jam scalpellum incisorium imminebat.

Fomentum cephalicum superscriptum,

℞ *Herb. Betonicæ*

Majoranæ \overline{a} m. ij.

Salviæ

Rutæ \overline{aa} m. i. s.

Flor. Stæchados

Lavendulæ \overline{aa} m. s.

Rosarum rub. m. j.

Cog. s. a. ex s. q. Vini alb. ad ℥ iij.

Col. detur usui.

OBSERVATIO LXI.

Uteri post partum inflammatio; subinde ab Obstetricum temeritate oritur.

INTER omnes affectus, quibus obnoxius est Uterus, haud infimæ notæ est Uteri induratio & inflammatio tem-

tempore partus ; per quam multæ è medio tolluntur puerperæ. Sæpius miratus fui in nonnullis parturientibus Uterum tam facile inflammari , in aliis verò non. Vidi in puerperis post partum , & quidem satis facilem , Uterum inflammatum. Discant ergò Obstetrices uterum neququam fortiter extrinsecè comprimere , ut fœtus caput versus uteri osculum ducant ; discant cautius agere in secundinis extrahendis , ne abdomen & per consequens uterum nimis comprimant. Sint prudentiores obstetrices in obstetricatione , ne continuè absque necessitate manus in utero habeant , à qua frictione non rarò expertus sum uteri partem inferiorem fuisse inflammata. Et quid dicendum de illis audaculis & temerariis , quæ non verentur digitos in anum intrudere , ut fœtus capiti exitum parent , unde tam facile inflammantur intestinum rectum , & partes huic adsitæ. In summa absit omnis crudelis Uteri tractatio , ne tale amplius occurrat malum abominandum.

OBSERVATIO LXII.

Lien in pelvim prolapsus , ejusque naturalem locum occupans analogum aliquod corpusculum.

INter corporis humani partes , quæ situm naturalem aliquando mutant , non infimum locum obtinet Lien : qui in statu naturali sub costis spuris palpari digitis nequit. Verumenimverò in statu præternaturali ejusdem magnitudine aucta , fit , ut mole ac ponderositate suâ aliquando ita descendat , ut non solum sub costis nothis ,
ve-

verum etiam in hypogastrio manu evidenter sentiri possit. Anno 1670. Mulier quædam in Nosocomio nostro, post dolorosum & difficilem partum, in hypogastrio duritiem contraxit, non sine dolore vehementissimo. Nonnulli suspicabantur placentam uterinam intus retentam, duritiem illam producere. Variis itaque usurpatis remediis eandem nitebantur expellere, quibus tamen nil efficientibus, animam Deo tandem reddidit puerpera. Dissecandi cadaver ansam & copiam mihi faciebat eo tempore Nosocomii Medicus ordinarius, Gerardus de Penijn. Partes interiores omnes satis benè dispositas deprehendi, præter Lienem, qui naturali liene octuplo, & quod excedebat, major, & bilanci impositus quatuor libras pendens in pelvim descenderat: in cujus naturali loco lieni analogum comparuit corpus, castaneæ majoris magnitudine, colore autem substantiaque lienem exactè referens. Vide Clarissimi Domini Schraderi Observationes rariores Anatomico-Medicas. Decad. III. Obs. 4. ubi eandem recenset historiam.

OBSERVATIO LXIII.

Tumor Ventris oblongus post partum, ex omenti coarctatione.

Quales essent tumores illi duri & oblongi, quos mulieres post partum in abdomine non rarò retinent, tam diu anceps hæsi, donec, datâ mihi occasione, in dissectione cadaveris cujusdam rem perspicuè detegerem: quando observavi Omentum duos ferè digitos crassum, tres digitos latum, spithamam cum dimidia longum,

L

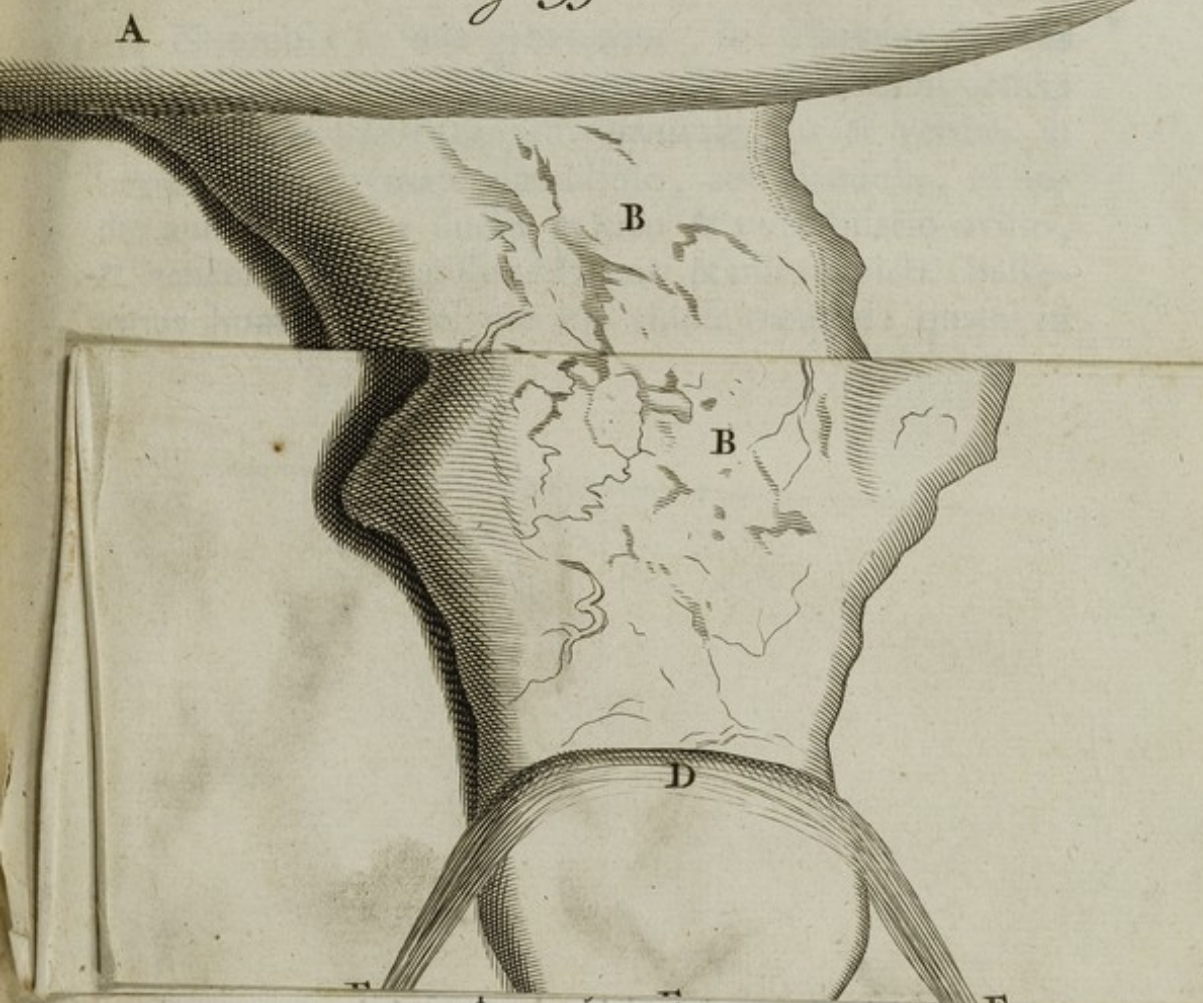
gum,

gum, & in substantiam adipo-carnosam degeneratum, atque insuper scirrhum. Vide Figur. 53. Ejusmodi tumores in abdomine viventium mulierum, postquam pepererunt, multoties contrectavi, quorum nonnulli transversim positi erant, alii situm obliquum obtinebant. In tali casu crediderim omentum à visceribus circumjacentibus, tempore gestationis, aut quum utero gerunt mulieres, aliquando ita comprimi, ac in se ipsum adigi ac cogi, (Belgicè *soo in malkander gaat zitten*) uti nonnunquam inflammatur, incrassetur, & ita concreseat, quemadmodum fieri videmus in aliis membranosis corporis humani partibus, postquam inflammationem, quantumvis levem, conceperunt. Notandum quoque hosce tumores oblongos manibus, dum vivunt mulieres, ita sæpius comprehendi posse, ac si quis farcimen manu prehenderet. Mulieres eos tumores, sine magno, imò aliquando sine ullo dolore, ast non sine aliquali incommodo, per plures annos gestaſſe, aliquoties notavi.

Figur. 53. Explicatio.

- A. Stomachi pars inferior.
- B B. Omentum integrum scirrhum factum, & farciminis instar in se ipsum adactum.
- C. Incisio à me facta, ut intrinsecum, quasi lamellatim dispositum, conspici posset.
- D. Uteri fundus, cui connatum erat omentum.
- E. Uterus circa osculum abscissus.
- F. Uteri ligamenta.

Fig. 53.

viderit. Itaque ancipitem hærere hic oportet, donec vera & indubitata lux nobis affulgeat ab ingenio illorum, qui omnia mathematicè & à priori (si Diis placet!) demonstrare gestiunt.

Fig. 53.

A

B

B

C

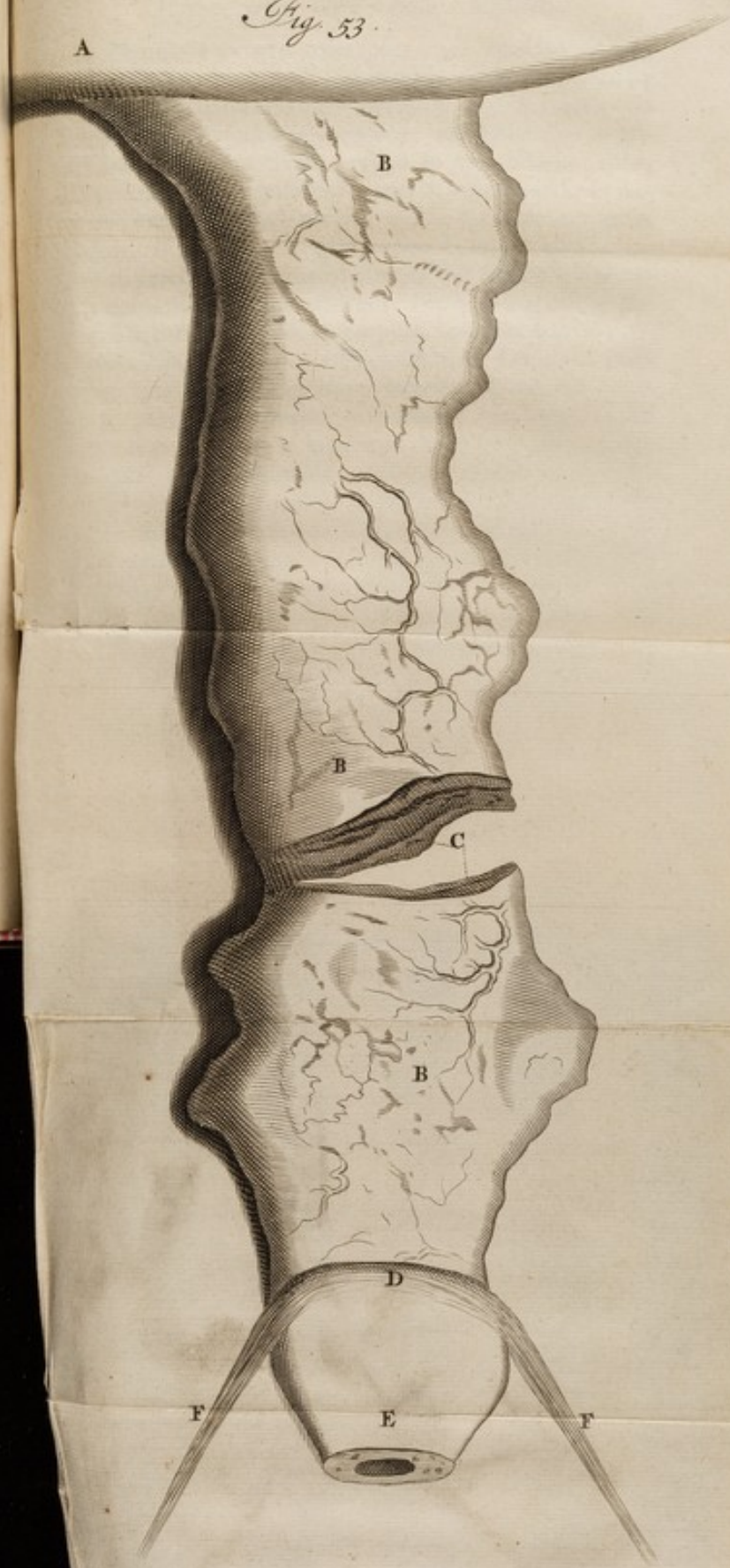
B

D

F

E

F

- ... , compier possit.*
D. *Vteri fundus , cui connatum erat omentum.*
E. *Vterus circa osculum abscissus.*
F. *Vteri ligamenta.*

OBSERVATIO LXIV.

Vermes passim intra viscera delitescentes.

AN omnia ex ovo generentur, uti Harvéus & ejus sectatores perhibent, dubitandi ansam mihi dedere Vermes in arteriis equorum viventium, ut & vermes in hepatis parenchymate glanduloso, aut glandulis, ut hodie audit, imò in ductu cystico & poro bilario ovillo, & vesicula fellea sæpissimè Inveni & infra depicti. In Renibus humanis semel eos me vidisse memini: quales in canum renibus longè frequentius occurrunt. Vermes quoque in cerebro esse repertos, nemo ibit inficias, qui magni nominis Authores evolverit. Per quas vias isthæc animalcula eorumve ovula in corporis interiora sese insinnaverint, haud in proclivi est determinare. Per poros enim cutis, per partes respirationi inservientes eos ad dictas partes pervenisse probabile non videtur, multoque minus eorundem ova per os introitum habuisse, & ulterius ad dictas partes penetrasse neutiquam verosimile videtur: neque enim in ventriculo, in quo ob chylicationem notabilis fit fermentatio & destructio assumptorum, integra manere potuissent. Vasa quoque chylosa aut lactea nequeunt ovis transeuntibus viam præbere. Adde quod nullus mortalium unquam ejusmodi vermes extra corpus viderit. Itaque ancipitem hære hic oportet, donec vera & indubitata lux nobis affulgeat ab ingenio illorum, qui omnia mathematicè & à priori (si Diis placet!) demonstrare gestiunt.

Sequentes Figuræ vermes supra memoratos
demonstrant.

- A Vermes in ipsa hepatis substantia aselli majoris reperti.
- B Vermis per vias urinarias excretus.
- C Vermis è pisce Bel. Bley desumptus.
- D Vermes in aneurismate arterie magnæ reperti, idque in equo.
- E Vermes è ductu cystico & poro bilario Ovis desumpti.

OBSERVATIO LXV.

Hepar magna ex parte in hydatides degeneratum, & ab
imperito temere confossum.

HEpatis substantiam glandulosam, aut è minimis glandulis esse compositam, variis observationibus jam ante comprobavi; glandulas in hydatides degeneres multoties quoque demonstravi. Hic verò historiam, satis mirabilem, recensere animus est de hepate magna ex parte in hydatides degenerato. Chirurgus quidam temerarius, in loco quodam suburbano habitans, paracentesin in thorace instituturus, ob hydropem pectoris (ut sibi imaginabatur) me in consilium vocari jussit; quando tamen propter adversam valetudinem illuc pergere haud potui. Quid fit! Proprio Marte, idque solus, non thoracem, sed in hypochondrio dextro abdomen perforat. E vestigio hydatides multæ successivè erumpunt. Hisce visis obstupescens turundam indidit, & me convenit, ast incassum, brevi enim post obiit misera fœmina: unde
no-

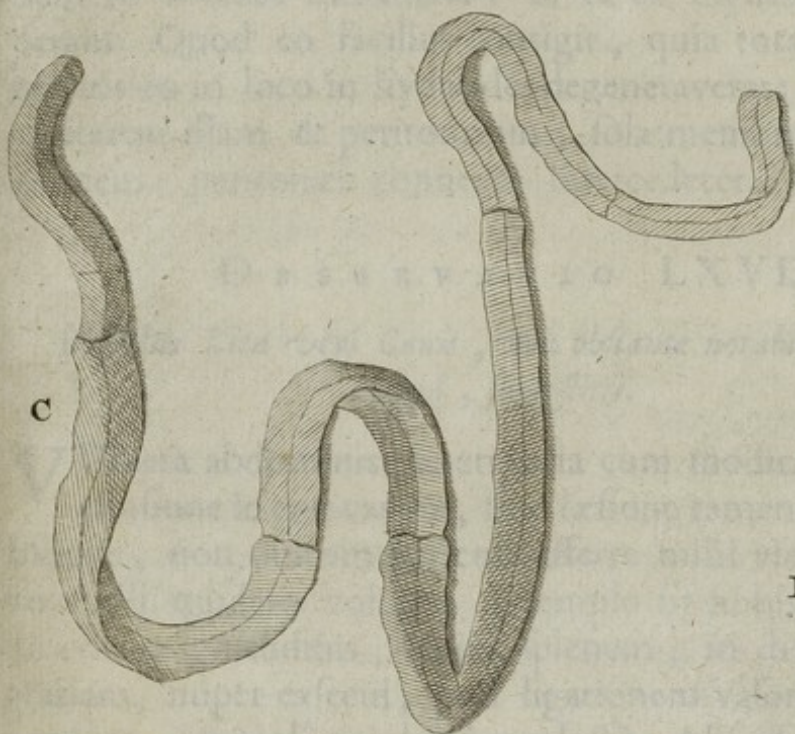
B

E

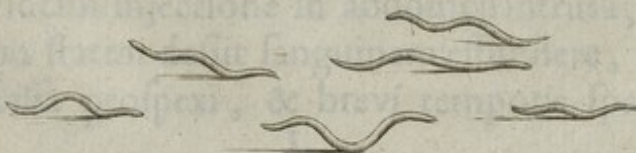
C

D

A

DE SERVATIO LXV

Summa figurae huius memorie

A. Figura in huius figura sub figura huius

B. Figura in huius figura sub figura huius

C. Figura in huius figura sub figura huius

D. Figura in huius figura sub figura huius

E. Figura in huius figura sub figura huius

DE SERVATIO LXVI

Summa figurae huius memorie

Summa figurae huius memorie

H. Figura in huius figura sub figura huius

I. Figura in huius figura sub figura huius

K. Figura in huius figura sub figura huius

L. Figura in huius figura sub figura huius

M. Figura in huius figura sub figura huius

N. Figura in huius figura sub figura huius

O. Figura in huius figura sub figura huius

P. Figura in huius figura sub figura huius

Q. Figura in huius figura sub figura huius

R. Figura in huius figura sub figura huius

S. Figura in huius figura sub figura huius

T. Figura in huius figura sub figura huius

U. Figura in huius figura sub figura huius

V. Figura in huius figura sub figura huius

W. Figura in huius figura sub figura huius

X. Figura in huius figura sub figura huius

OBSERVATIO LXVI. 85

nobis rem penitus investigandi occasio relinquebatur. Aperto igitur thorace, nil liquoris præternaturalis invenimus. Imo viscera benè ibi vidimus constituta. In abdomine vero Hepar peritonæo connatum, & propriæ substantiæ loco ex hydatidibus magna ex parte coagmentatum sese obtulit. Hanc hepatis partem peritonæo connatam perforaverat iste audaculus, cum apertionem in thorace institueret; & ex ea Hydatides proruperant. Quod eo facilius contigit, quia tota substantia hepatis eo in loco in hydatides degeneraverat: ita ut inter cavitatem illam & peritonæum, sola membrana, hepar ambiens, peritonæo connexa, intercederet.

OBSERVATIO LXVI.

Exsectus Lien viri Canis, non obstante notabili hæmorrhagiâ, superstitis.

Vulnera abdominis penetrantia cum modica sanguinis effusione in ejus cavum, sine læsione tamen visceris nobilioris, non tantum periculi afferre mihi videntur, ac nonnulli quidem voluere. Exemplo sit nobis canis mediocris magnitudinis, cujus splenem, in discipulorum gratiam, nuper exsecui, post ligationem vasorum splenicorum, arteriolâ epiploicâ neglectâ. Abscisso liene cum annexis & ligatis vasis, tantum effundebat sanguinis dicta non ligata arteriola, ut jam jam videretur moriturus canis. Eâ tamen sine vinculi injectione in abdomen intrusâ, ubi dubio procul non statim desiit sanguinem effundere, vulneri futura abscissa prospexi, & brevi temporis spatio,

id est intra 6. 7. dies , vulnere consolidato convaluit canis. Primis à sectione diebus, nec cibum nec potum appetebat, subinde vomendo. Post hosce dies cibum avidissime devorabat, quemadmodum in hunc usque diem.

Itaque vulnera, in abdominis cavitatem penetrantia, cum sanguinis effusione modica in ejus cavum sine visceris nobilioris læsione per se lethalia haud sunt pronuntianda, quantumvis paracentesi nullus ferè hic detur locus in tali casu: Anxie inquirendum non est, quando, & per quas vias dictus cruor à naturâ superabitur: experientia sæpius confirmavit, ejusmodi sanguinis effusiones sine ulla noxa fuisse reparatas. Præter vias adeo decantatas, uti sunt alvus, pori, renes, &c. alios quoque esse meatus credo, nec ipsa Lymphatica & sanguinea vasa secludenda puto. Sanguis enim extra vasa effusus, & in cavitate hac vel illa conclusus, aut concrescit, aut fluidus remanet. Si concreseat, sicut post venæsectionem fieri videmus in scutellis, dubio procul post aliquod tempus, si non in totum, saltem maxima ex parte etiam in serosum resolvitur humorem, sicut vena secta quoque videmus fieri; & sic aptus natus redditur ut partim recipiatur à vasis. Si vero non concrescit effusus cruor, non minor est ratio, quod à vasis, præsertim venis, resorberi possit; modo quantitas sit modica, & aër secludatur. Si verò multum sanguinis detineatur in abdominis cavo, vulnusque magnum, aërque non secludatur, corrumpitur sanguis; febres accedunt & vulnerati in periculo magno versantur.

OBSERVATIO LXVII.

Spina Dorsi in circulum recurvata.

INter ossium affectus nunquam me vidisse memini rariorem, quàm talem ferè in nihilum redactionem Corporum, (sic dicuntur partes anteriores vertebrarum) in qua corpora aliquot vertebrarum ita in se invicem erant adacta, ut vix corpori unius vertebræ in omnidimensione responderent; & quod omnium admirationem excitare aptum est, in Muséo nostro reservamus septem dorsi vertebrae per ancylosin aut osseam substantiam coalitas, & in orbem ita recurvatas, ut corpus supremæ vertebræ cum corpore infimæ sit conjunctum. Vide Fig. 54. & 55. Corpora quatuor dictarum vertebrarum vix unius vertebræ corpus adæquant. Videmus in gibbosis spinam dorsi semper recurvari: verum enim verò ita incurvari, ut unius pars suprema cum alterius parte infima sit conjuncta, summam meretur admirationem. Gibbosum fuisse hominem, è quo desumptæ sunt dictæ vertebrae, non est dubitandum: satis verò mirari non possum, quomodo corporibus vertebrarum in se invicem ita adactis, ac si sub prælo fuissent pressa, (unde multo brevior reddita erat spina) hoc fuerit ferendo spinalis medulla, pars adeò nobilis, & tanta sensus tenebritudine prædita, ut vix ac ne vix quidem lædi sine summo corporis detrimento possit. Siquidem dictus affectus morbus congenitus fuisset, non foret tam mirabilis, ast verò credibile est post nativitatem vertebrae eandem incurvationem contraxisse, in gibbosis enim pluries con-

contingere talem corporum vertebrarum in nihilum redactionem, varia specimina in nostro Museo conservata testantur.

Figur. 54. Explicatio.

A Septem vertebrae spinæ dorsi lateraliter visæ, quarum corpora per osseam substantiam non solum connata sunt, verum etiam corpus supremæ adnata est corpori infimæ.

B Corpus supremæ vertebrae.

C Corpus infimæ.

D. D. D. D. D. D. D. D. Spinosi processus.

d. d. d. d. d. d. d. Processus transversi.

Figur. 55. Easdem septem vertebrae, parte anteriori visas, repræsentat.

A Corpus supremæ.

B Corpus infimæ.

OBSERVATIO LXVIII.

Ventriculi & intestinorum ob inediam prodigiosa contractio.

POst inediam diuturnam, & post atroces dolores, non solum emaciari corpus humanum, verum etiam aliquando & Stomachum cum annexis intestinis ita contrahi, ut nil minus quam intestina & stomachum repræsentent, observavi. Hujus mali exemplum ostendimus in cadavere cujusdam viri Nobilis, præsentibus D^o. Pisone & de Dieu, Medicinæ Doctoribus celeberrimis, ut & Chirurgur-

Fig. 55.

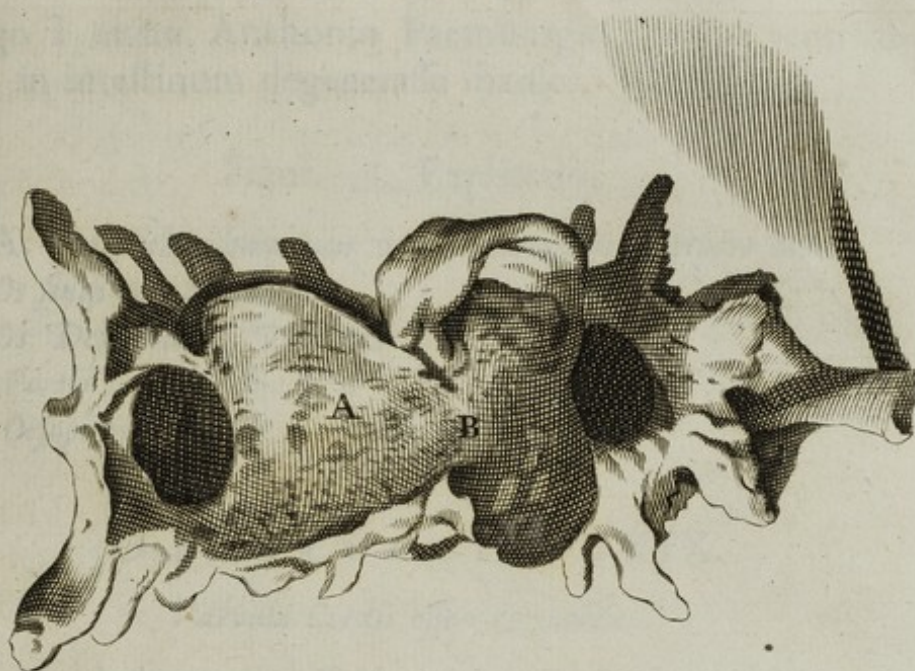
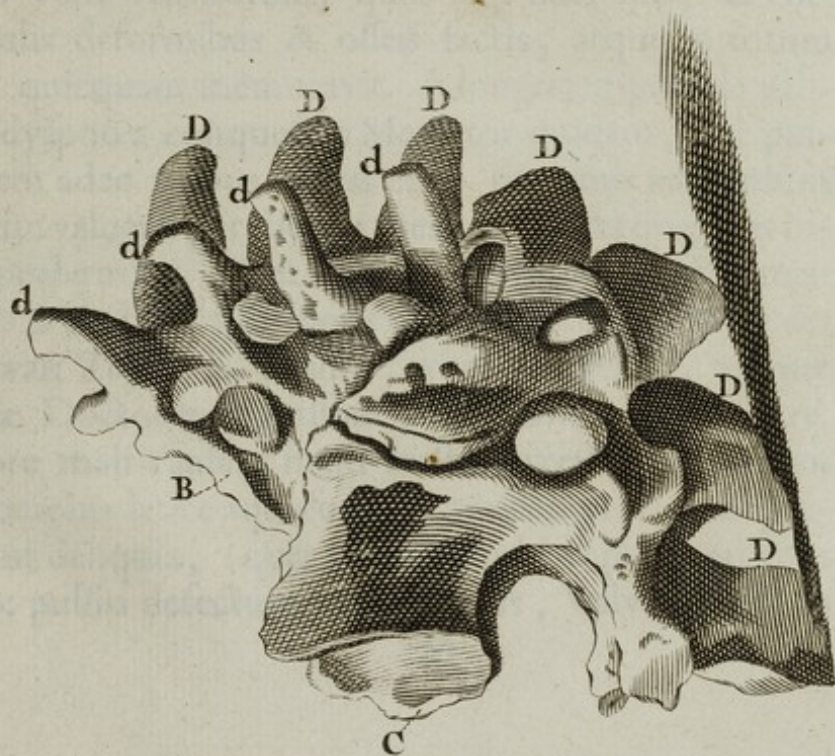

Fig. 54.

Faint, illegible text, possibly a caption or description, located below the first illustration.

Faint, illegible text, possibly a caption or description, located below the second illustration.

urgo à manu Anthonio Paemburgio; cujus ventriculum in intestinum degenerasse dixisses. Vide Fig. 56.

Figur. 56. Explicatio.

A. A. *Stomachus humanus valdè contractus è corpore adulti.*

B. *Os sinistrum Stomachi.*

C. *Os Dextrum s. Pylorus.*

D. *Portio intestini duodeni.*

E. *Oesophagi seu gulæ particula.*

OBSERVATIO LXIX.

Valvula Cordis ossæ & coalitæ.

IN Corde humano ossa reperiri non est planè insolitum. Nullus verò Authorum, quos legi hætenus, de cordis valvulis deformibus & ossæis factis, atque in totum coalitis, quicquam memoravit. A longo tempore de asthma & dyspnœa conquestus Mercator quidam, cui pulsus tandem adeo parvus factus est, ut nemo adstantium eum sentire valuerit per aliquot dies, & sic in continuas incidens lipothymias, diem suum, nullis remediis levamen afferentibus, obiit. Cadaveris dissecandi copiam mihi fecere R. van Zeyl, L. Mahiu, van Tongeren, alique Medicinæ Doctores dignissimi, qui curationi præfuere. In pectore mali causam haud frustra investigavi, totum enim thoracem latice aquoso repletum conspexi; Cor propter animi deliquia, (quæ in fine morbi sæpius perpessus fuerat) & pulsus defectum, perscrutans, Valvulas Cordis

Semilunares dictas, deformes, in osseam substantiam degeneratas, & ita coalitas, observavi, ut nulla visibilis via aut exitus sanguini è corde amplius superesset: sicut Fig. 57. repræsentat, & Museum nostrum exhibet. Rogabit hic aliquis, quomodo vivere potuerit æger postquam sanguinis è corde egressus in totum fuit impeditus, propter ossificationem, & coalitionem valvularum semilunarium? & haud dubitandum esse, sanguinis fluxum perseverasse quantum ad vitam absolute necessarium fuit, donec flamma vitalis obrueretur, propter omnimodam occlusionem & obturationem dictæ viæ. Dixi me nullam aperturam naturalem vidisse, neque pulsum ultimis diebus perceptibilem fuisse. Sed ex iis haud constat, pulsum & sanguinis egressum tunc è corde in totum fuisse prohibitos: Vixit quamdiu aliquid adhuc restaret pulsus, & sanguinis è corde effluxus. Quibus deficientibus, moriendum erat ægro.

Figur. 57. dilucidatio.

- A. Pars arteria magnæ circa cordis egressum.
- B. Valvula in exitu cordis sita, & ab ossificatione & coalitione tam deformes facta, ut nil minus quàm valvulas semilunares repræsentent.
- C. Pars arteria magnæ ascendentis.
- D. Pars arteria magnæ descendentis.

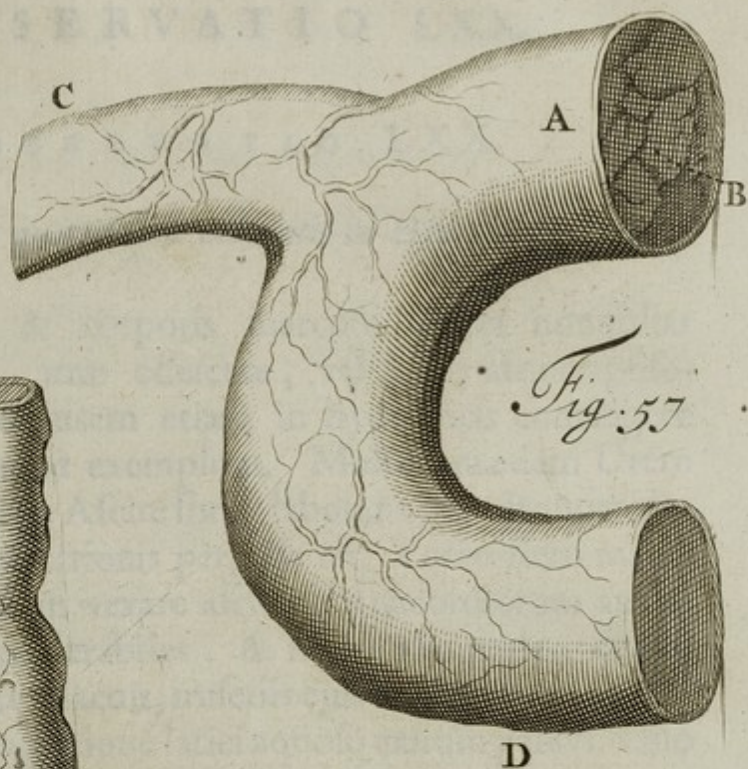

Fig. 57

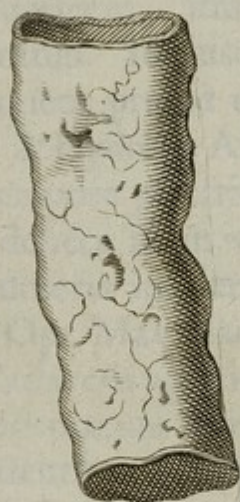

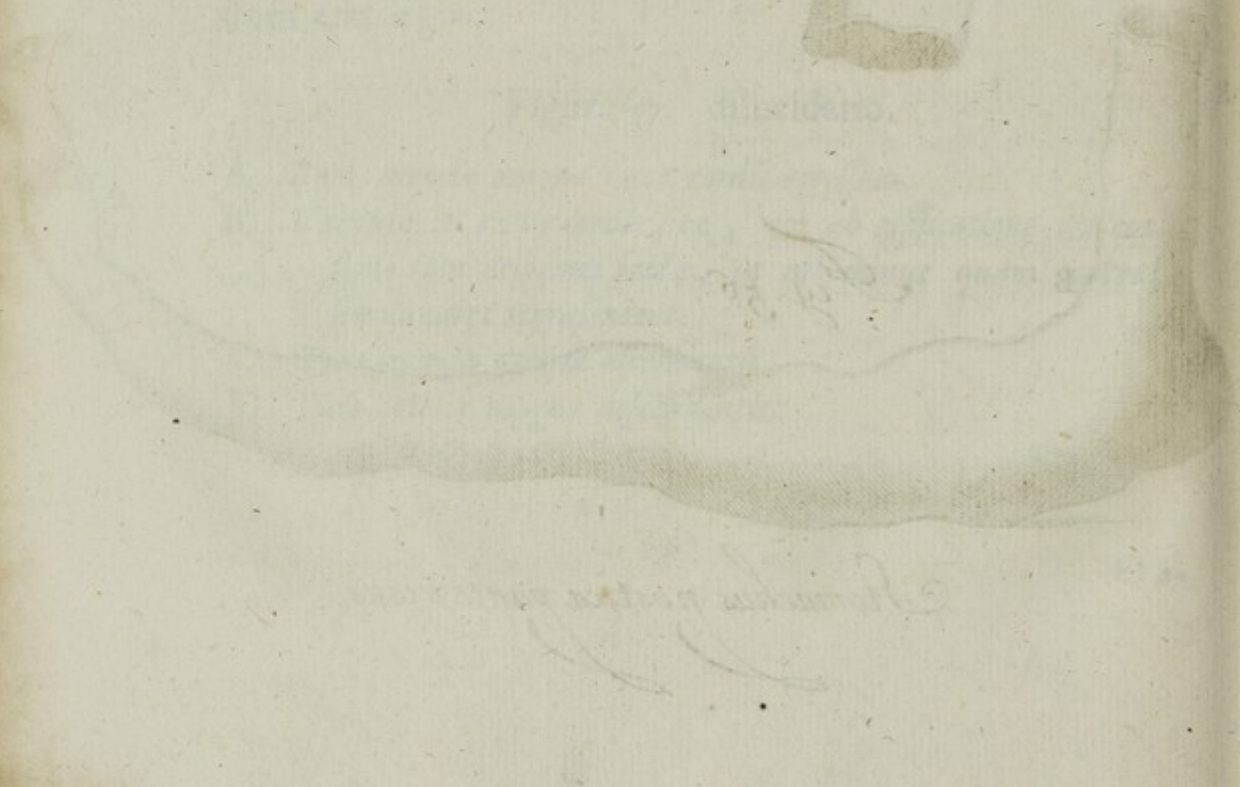
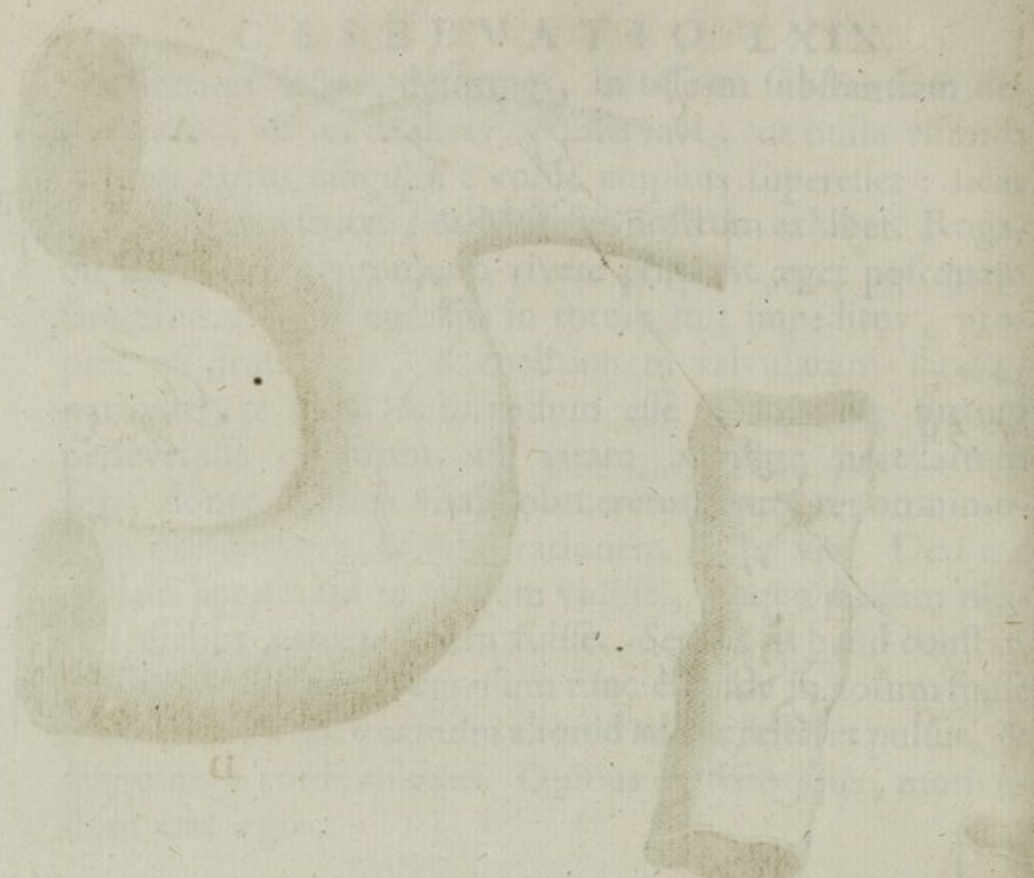
Fig. 58.

Fig. 56.

Stomachus postica parte visus,

CASEVATOLIX

OBSERVATIO LXX.

Partium quarundam induratio in Hydropica.

AB atrophia & corporis marcore partes nonnullas indurescere, imo ossescere, vel lippis atque tonso-ribus notum. Id autem etiam in hydropicis contingere posse sequens probat exemplum. Mulier quædam Utero gerens, & Hydrope Ascite simul laborans, syndromen ma-lorum tempore gestationis perpeffa est. Enixo fœtu matu-ro non defière illam vexare ascites, præcordiorum anxie-tates, dolores intolerabiles, & multa alia mala; donec Deo ter Opt. Max. placuit, miseriis ejus finem morte impo-nere. Cadaveris apertione latici aquoso exitum paravi. Quo facto peritonæum variis in locis duris particulis, arenu-las mentientibus, conspersum, venamque portæ ex parte osseam factam, reperi. vide Fig. 58. Venamque ipsam domi reservo. Cætera Viscera satis bene erant constituta, Omento excepto, quod in totum erat consumtum.

Figur. 58.

Exhibet portionem Venæ portæ ossificatam.

M 2

O B-

OBSERVATIO LXXI.

In Fœtu cutis circa umbilicum defectus lethalis.

MUltoties infantulos vidi in lucem editos, quibus abdominis cutis & muscutorum pars in ambitu funiculi deerant, magnitudine solidi argentei, (Belgicè *een schellingh*) ita ut intestina eo loco tenuissima tantum pelliculâ tegerentur: vide Fig. 59. Hunc affectum sæpius à me visum, at nunquam curatum memini: Omnes enim ab utero ad tumulum delati fuère 5°, 6°, 7°, 8°, aut 9°. die. Iste affectus ab aliis audit Hernia umbilicalis, à qua tamen multum discrepat; nulla enim hernia potest dici umbilicalis, antequam umbilicus existat, quemadmodum in recenter natis, in quibus nullus umbilicus; nisi in tam larga significatione hanc sumseris vocem, uti nonnulli fecère, qui funiculum umbilicalem subinde Umbilicum nominarunt. Umbilicus proprie loquendo est rugosa illa particula cutanea in abdominis medio prominens, quæ post nativitatem decidente funiculi particulâ remanet, sæpiissimeque summopere extenditur, & Hernia Umbilicalis audit. Hic verò habemus morbum in Numero; cutis enim & cuti substrati muscoli in funiculi umbilicalis ambitu deficiunt, unde funiculus umbilicalis sese quoque circa insertionem in abdomen ita extendit, ut pellicula tantum videatur, intestinaque transpareant. Hic affectus omnem perfectam curationem eludit, itaque palliativa instituenda, solo emplastro diapompholigos, aut simili, quod nullam obtinet tenacitatem, ne nimis parti teneræ adhærens, viscerum eruptioni occasionem præbeat.

Fig.

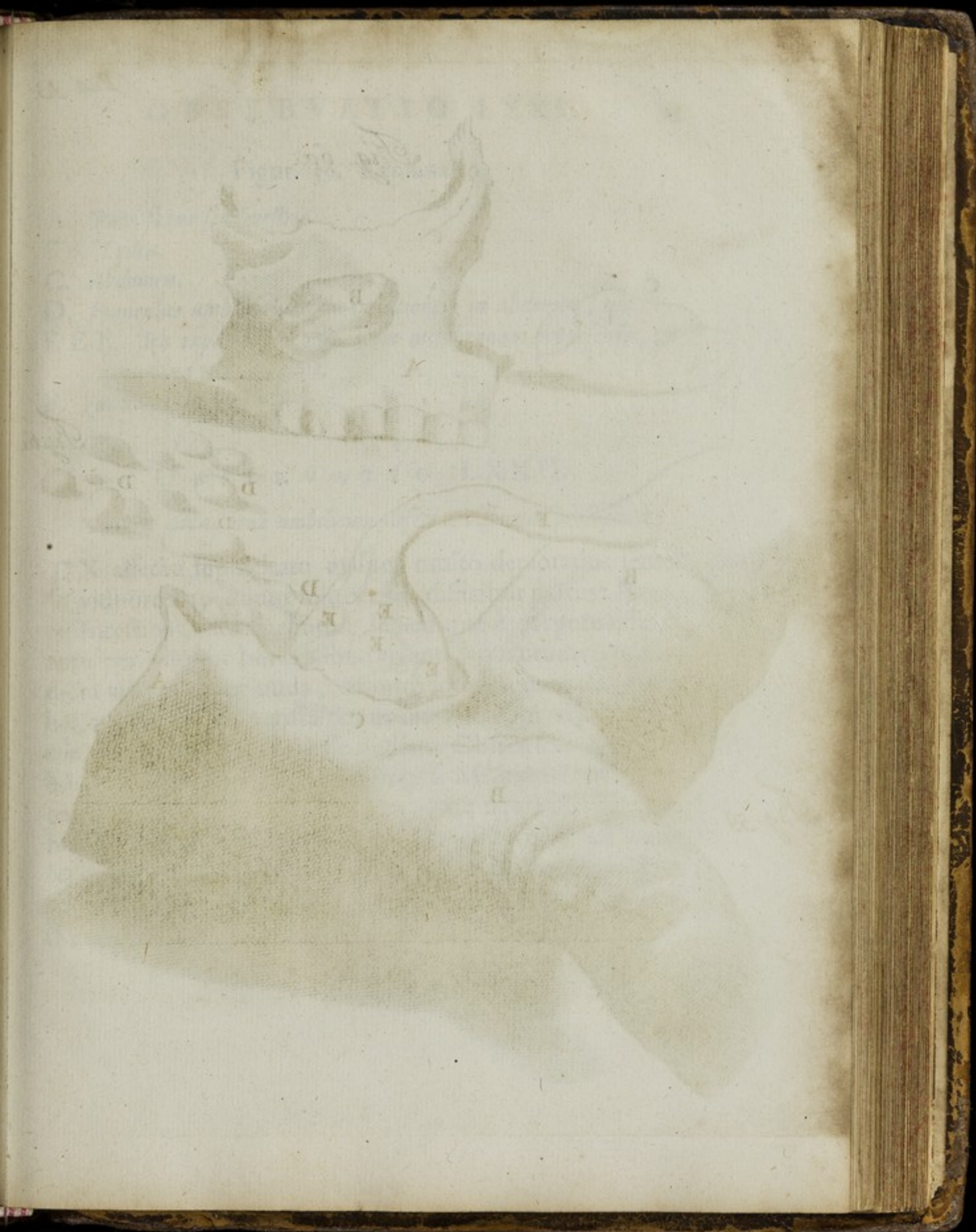

Fig. 60.

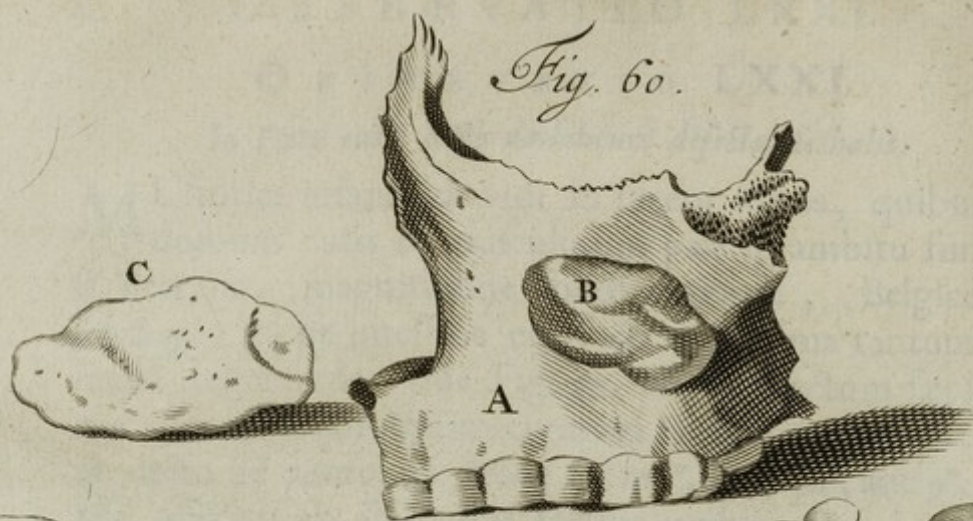

Fig. 61.

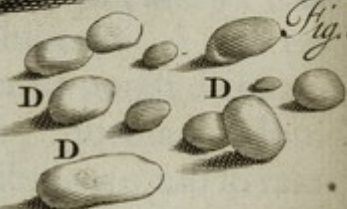
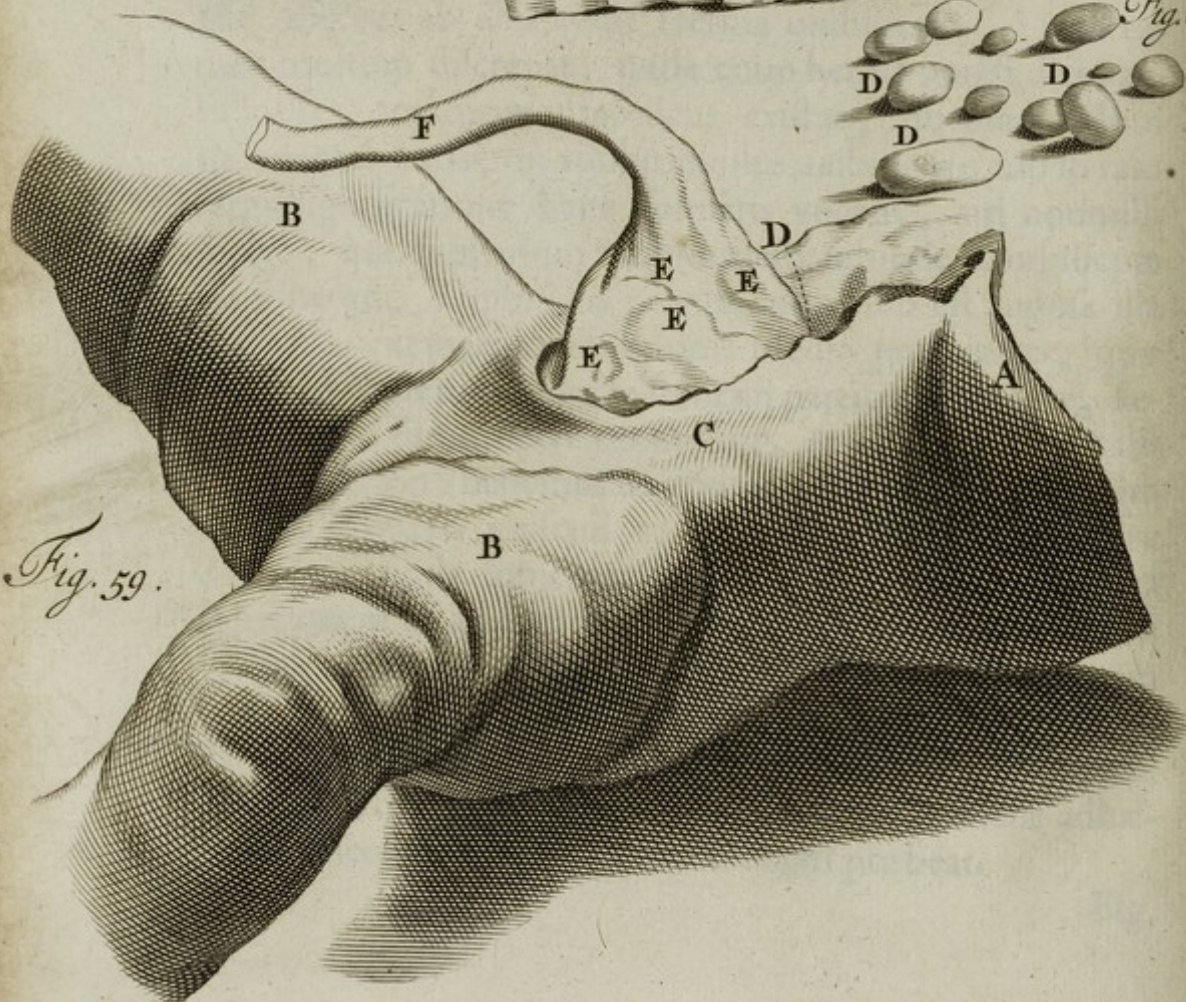

Fig. 59.

Figur. 59. Explanatio.

- A. *Pars fetus septimestris.*
 BB. *Crura.*
 C. *Abdomen.*
 D. *Funiculus umbilicalis circa insertionem in abdomen, qui*
 E E E. *Ita expansus ut pellucidam membranam representet, &*
intestina transpareant.
 F. *Funiculus umbilicalis.*

OBSERVATIO LXXII.

A cutis circa fetus umbilicum defectu viscerum profusio.

EX affectu supracitato malum multò deploratius semel vidi ortum, quum solito esset difficilior partus: Nempe Intestina, Stomachum, lienemque è corpore effusa, fætu per aliquot horas adhuc vivente, quantumvis omnia dicta viscera essent nuda, & omni integumento destituta; hic nobis motum peristalticum intestinorum videre difficile non erat. Quam male audiant Obstetrices, quibus hoc in obstetricatione contingit, si Medici hac in re imperiti accedant, qui hoc malum nunquam viderunt nec norunt, facile est colligere. Non obstetrix, ast cutis & cuti substratorum muscutorum defectus in causa sunt viscerum eruptionis, quæ in partu, præsertim difficiliori, exitum quærunt.

OBSERVATIO LXXIII.

Casus non minus notabilis circa cutis muscutorumque abdominis defectum.

Affectus supra memoratus semel mihi obvenit in fœtu jam jam in lucem edito, in quo maxima pars cutis muscutorumque in anteriore abdominis parte deficiebant. Hic videbamus viscera solo peritonæo tecta, quod adeo tenue existebat, ut non solum viscera distinctè videremus, verum etiam intestinorum motum peristalticum. Hic fœtus vixit per diem unum atque alterum.

OBSERVATIO LXXIV.

A Pyloro relaxato Appetitus caninus.

Quamvis variæ appetitus canini & Lienteriæ intra viscera delitescant causæ, evidentiores tamen nullam unquam offendi, quam nuper reperta est in dissectione cadaveris fœminini, præsentis D^o. Joh. Smedingh, Medicinæ Doctore præstantissimo. Mulier quædam à longo tempore appetitu canino vexata assiduâ aviditate cibos ingerere debuit ac voluit. Stomachus alimentis infarctus, eadem haud diu retinere potuit, propter pylori relaxationem: Unde intestina justo celerius onerabantur cibo, quorum quidem munus similiter est ulteriori ciborum coctioni inservire, non tamen cibum crudum in chylum convertere: Itaque paulo post pastum semper ferè de terminibus ventris fuit conquesta, idque tam diu donec
Deus

OBSERVATIO LXXV.

95

Deus ter Opt. Max. hisce miseriis finem imponeret morte. Aperto cadavere viscera satis benè constituta reperiuntur, solo Stomacho excepto, cujus Pylorus, ut mox ante dictum, ita erat relaxatus, ut omnes digitos junctim compositos admitteret.

OBSERVATIO LXXV.

*Notabile Vesicæ vulnus feliciter sanatum, succedente
Hernioso tumore.*

Quanti sint momenti vulnera Vesicæ circa fundum aut latus inflicta, ex eo constat, quod multi eadem lethalia pronunciarint. Quin difficilioris sint curationis, gravioraque inferant symptomata, nullum est dubium: at verò notabilia partis istius vulnera ad consolidationem perducere, hoc certè rarum esse nemo non fatebitur; subinde tamen observatum. Præterito anno civis Amstelodamensis in hypogastrio sauciatus tantum accepit vesicæ vulnus, ut ne guttam quidem urinæ amplius per penem excerneret; è vulnere contra tantum urinæ continuè profunderetur, ut æger in lecto quasi nataret, & omnia abunde humectarentur. Post vulnus inflictum, brevi scroto tumefacto, in levem incidit gangrænam scroti, non sine animi deliquiis. Huic gangrænae cataplasmatibus convenientibus è Phellandrio, Mica Panis, & Vino occurrentes, brevi eandem vidimus coërcitam, multumque solatii obtigit ægro, duabus spongiis lateribus vulneris applicitis, quæ maximam urinæ partem resorbebant. Post aliquot dies in ipso vulnere, sarcoticis medicamentis linteo carpto exceptis
pro-

prospecto, exiguam conspeximus incarnationem, & per penem sanguinis grumosi portionem cum guttis aliquot Urinæ ejectam; quod nobis & ægro animum addidit. Sequentibus diebus incarnatio tantum fumsit incrementum, ut omne lotium per penem redderet, brevique post sanaretur. Ab hoc tempore benè sese habuit, nuper verò sine prægressa notabili causa conquestus est de exiguo dolore circa cicatricem, qui locus in tumorem cœpit attolli, dubio procul herniosum: hoc enim sæpius comperi, post sanata vulnera in abdominis cavum penetrantia, herniam exoriri; propterea quod peritonæum rarò ad perfectam coalitionem pervenire soleat, quamobrem prudenter agunt, qui post ejusmodi curam cingulum per aliquot annos gerunt ad præcavendam herniam. Curationi supra memoratæ mecum præfuere Dom. van der Wenden, Medic. Doctor eximius, ut & Johannes de Wall Chirurgus satis expertus.

OBSERVATIO LXXVI.

Linguae ulcerosæ durties scalpello & cauterio extirpata.

Quæ in monetis Belgicis invenitur inscriptio, *idem Tutor & Hostis*, (nempe Mare) eandem Dentibus nostris accommodare liceat; qui benè constituti (præterquam quod linguae & faucibus tutelæ sunt) cibum diminuunt, variisque in rebus nobis inserviunt; male è contra affecti hostes nobis infestissimi evadunt. Ecquæ pars corporis tam immanes in nobis excitat dolores, prout illi, simulac cariosi redduntur? Imo ne linguae quidem

dem parcunt, quæ ab illis cariosis non rarò ita induratur & exulceratur, ut homines è medio tollantur. Varia in medium possem proferre exempla, ast illa extra scopum forent. Videamus solummodò quomodo curanda sit lingua, ab hac causâ non solum indurata, verùm etiam exulcerata. Curatio isthæc semper ab evulsione dentium malè constitutorum est inchoanda, linguæque Mel rosarum, cum olei Vitrioli tantillo pro re nata mixtum, applicandum, idque sæpius uno die, quia diu non adhæret parti affectæ: si huic aut simili remedio non cedat malum, tumorque incrementum sumat, aut pars affecta magis magisque exulceretur, & magis fungosa appareat, aut labia recurventur, tota pars linguæ indurata & exulcerata extirpanda, & post extirpationem inurenda; per experientiam enim sum edoctus, nil magis valere (malignitatis signis apparentibus) quàm inustionem cauteriis actualibus, extirpata corrupta portione, institutam. Alii potentiale cauterium præferunt, ast minus prudenter. Vetula quædam à longo tempore hoc malum perpeffa, post iteratam sectionem recidivam passa est; inde exanimis fere facta à nobis auxilium petiit; itaque cum magistro Petro Mennonistâ, sæpius memorato, qui antea malum semel quoque incassum (quamvis satis profundè sectio fuerat facta) amputaverat, deliberavi quo remedio affectus radicitus foret evincendus, decrevimusque iterandam extirpationem, & post eâdem peractâ inustionem cauteriis appropriatis & satis magnis faciendam. Postquam ægra hæc à nobis perceperat rem nondum esse desperatam, & aliquod adhuc remedium superesse, nempe amputationem,

nem, & post eam, inustionem; facile consensit, animoque adeò forti & infracto operationes pertulit, ut vix ullos ejulatus emisit. Præmissis itaque universalibus linguam linteo comprehendimus, quo melius posset ore extrahi, postea scalpello acuto incurvatoque totum malum abstulit dictus magister: quo facto parti interiori buccæ linteum aquâ frigidâ madidum applicitum est, ne bucca nimis à cauteriis læderetur. Hoc facto partem læsam cauteriis inuissimus, sat fortiter cauteria adigendo, idque semel atque iterum iterando. Posthac oris collutionibus emollientibus usa est ad dolorem compescendum & escharæ casum promovendum, quâ separatâ cura brevi absoluta est tincturâ myrrhæ & aloës, mixtâ cum decoctis exsiccantibus & melle rosaceo, chelidonii, &c. Atque hac peracta cura vetula isthæc vivit & valet in hunc usque diem.

O B S E R V A T I O LXXVII.

Polypi in Antro Highmori hærentes.

Qualis sit affectus, Polypus, vel lippis atque tonsoribus notum: Sedes verò, & è qua parte idem erumpat, non item. Sunt qui existimant Polypum nares tantum obsiderè, alii fauces, imò aures etiam ab eodem occupari autumant. Nos in quarti paris (quod apud alios tertium par audit) ossium maxillæ superioris cavitate, ab Highmoro *Antrum* dictâ, bis polypos invenimus. Semel in publica Anatome videre mihi contigit polypum in hac ossis cavitate: cujus formam videtis. Fig. 60. Secunda vice

OBSERVATIO LXXVIII. 99

vice eos offendi in eodem Highmori antro anno 1679. præsentibus expertis Chirurgis magistro Petro Adriani filio, & magistro van Ulsen: scilicet in muliere quadam, quæ à malæ tumore & gingivarum excrescentia maligna pessimè habebat. Post excrescentiæ amputationem, dentium aliquot molarium evulsionem, inusserunt me præsentem partem affectam supra citati magistri, ad antri dicti cavitatem usque cauterio actuali. E quâ sequentibus diebus minimo digito plurimos polypos extrudimus. Vide eodem depictos Figur. 61.

Figur. 60. & 61. Explicatio.

- A. *Os malare.*
- B. *Polypus in Antro Highmori repertus.*
- C. *Dictus polypus ex Antro desumptus.*
- D D. *Polypi varii Highmori Antro digitis expulsi in muliere.*

OBSERVATIO LXXVIII.

Vesicæ scabies interna unâ cum excrescentiis glandulocarneis.

QUamvis proprium Impetiginis subjectum communiter, & quidem non malè, statuatur Cutis; aliquoties tamen ferè eandem in interiori Vesicæ tunica observavi, cum dolore vehementiori, mingendi desiderio frequentiori, Urinæ purulentæ excretionem, & tanta vesicæ incrassatione, ut revera digiti spissitudinem adæquaret. Ex hoc affectu scabioso ortum quoque ducunt tumores, seu excrescentiæ glanduloso-carneæ, ex interiori vesicæ

tunica propullulantes, quæ si prope collum vesicæ hæreant, non rarò Ischuriam inducunt tantam, ut non nisi cathetere inserto lotium reddi possit. Vide Figur. 62.

Figur. 62. Elucidatio.

A A. *Hominis Vesica urinaria, cujus substantia*

B B. *Summoperè est incrassata.*

C C C. *Interior Vesicæ tunica scabioso affectu obsessa.*

D D. *Ureteres.*

E E E. *Caruncule ex interiori tunica erumpentes, quarum maxima pedunculo interiori tunicæ adhæret.*

OBSERVATIO LXXIX.

Circa Renum vasa mirabiles naturæ lusus.

SI ullibi in Corporum sectione Lusus naturæ conspiciuntur, certè potissimum circa vasa Renalia istud contingit. Quoad Arterias renales, seu emulgentes, quamvis ut plurimum simplices, non rarò tamen duplicatæ imò triplicatæ quoque ex arteria magna erumpunt. Antequam dictæ arteriæ renes intrant, diversimodè ramificantur, nunc enim bifurcantur, nunc trifurcantur, nunc magis ac magis multiplicantur rami, quemadmodum abundanter in Muséo nostro easdem arterias præparatas conservo. Quod ad ureteres & pelvim, licet utrumque renem ut plurimum unicâ tantum gaudere pelvi observamus: non rarò tamen eandem bifurcatam, imo trifurcatam inveni, quemadmodum inter nostra rariora talem commonstrare possumus. Hanc pelvim à calculis, & urinæ obstructio-

nibus

Fig. 62.

Pag. 100.

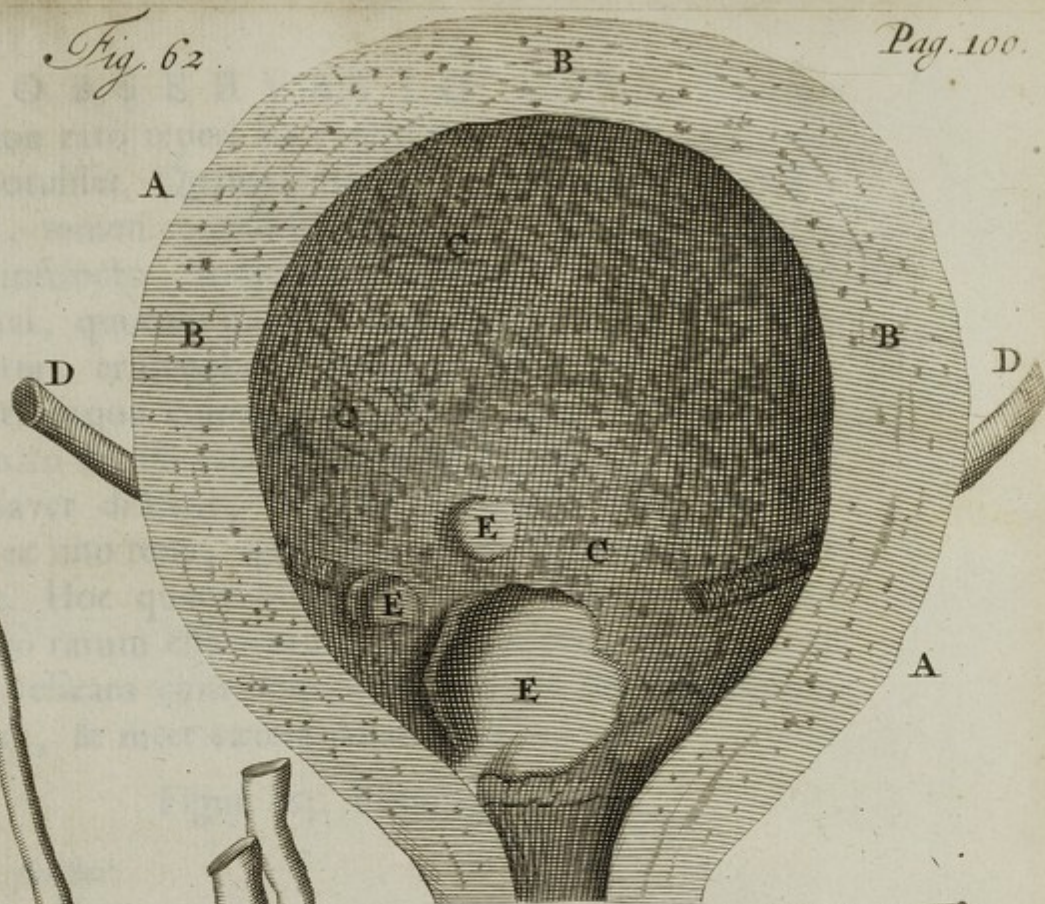
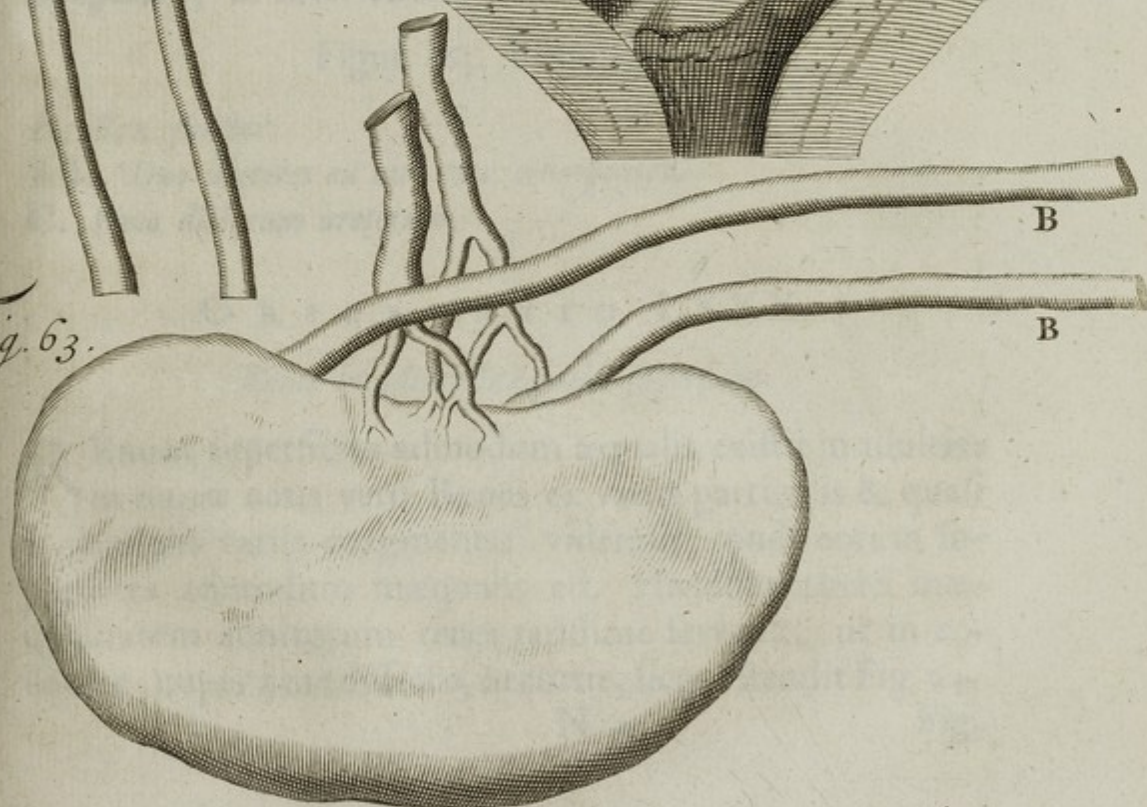
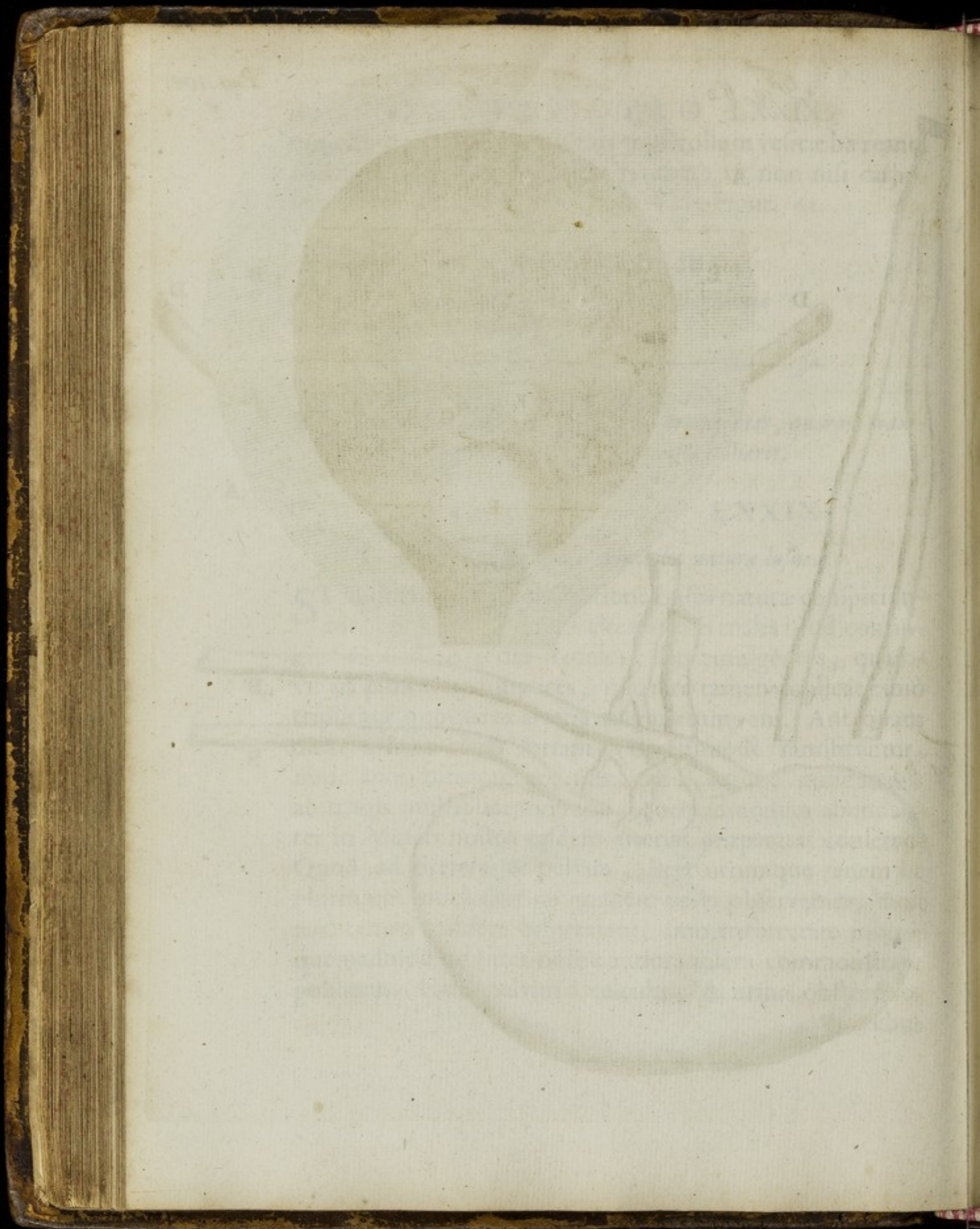

Fig. 63.

OBSERVATIO LXXX. 101

nibus non rarò reperi ita extensam, ut renem ipsum recipere potuisset. Quamvis etiam simplices communiter sunt ureteres, tamen contrarium in rene sinistro, duobus ureteribus instructo, in cadavere ante tres annos publicè demonstravi, quorum unus ex superiore, alter ex inferiore renis parte, erumpebat: hosce ulterius denudavi, reperi que utrumque coire ante suam in vesica insertionem, ita ut unico canale vesicam intrarent: Vide. Fig. 63. Post hac cadaver dissectui, in quo observavi duos ureteres prodire ex uno rene, quorum uterque separatim Vesicam intrabat. Hoc quantumvis etiam à Riolano visum, tamen adeò rarum esse censui, ut operæ pretium duxerim dictam vesicam cum annexis ureteribus Balsamo nostro præparare, & inter cætera Anatomica reponere.

Figur. 63. Expositio.

A. Ren sinister.

BB. Duo ureteres ex uno rene erumpentes.

C. Unio dictorum ureterum.

OBSERVATIO LXXX.

Renis in adulto inæqualis superficies.

Renum superficies admodum æqualis existit in adultis, in nuper natis vero Renes ex variis particulis & quasi è glandulis variis coagmentati videntur, unde eorum superficies admodum inæqualis est. Hanc superficiei inæqualitatem adultorum renes rarissimè servant, ut in cadavere, nuper à me dissecto, occurrit, sicut ostendit Fig. 64.

N 3

Fig.

Figur. 64. Explicatio.

- A. Ren sinister cujus superficies admodum inæqualis existit.
- B. Vena & arteria renalis.
- C. Vena & arteria per ureteris partem superiorem dispersæ, quarum origo vena & arteria renalis.
- D. Superior pars ureteris.

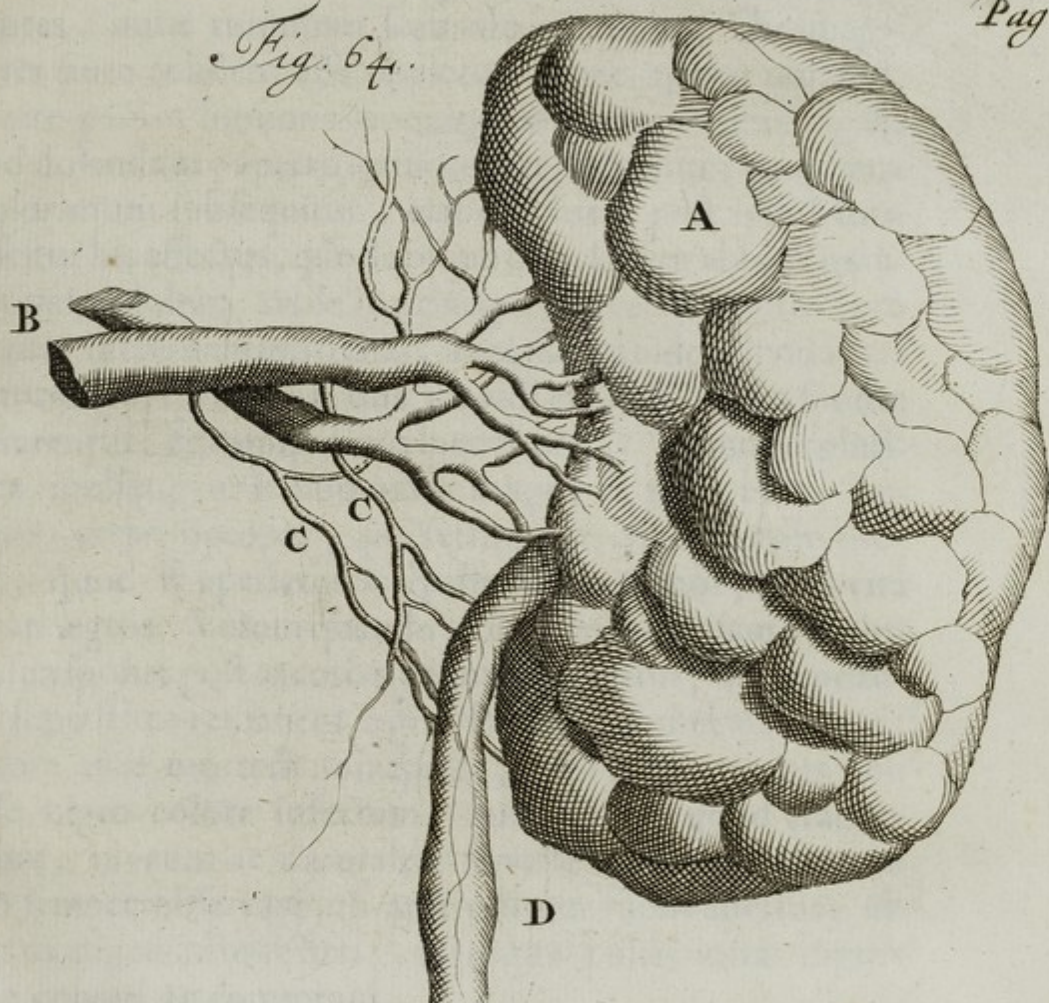
O B S E R V A T I O LXXXI.

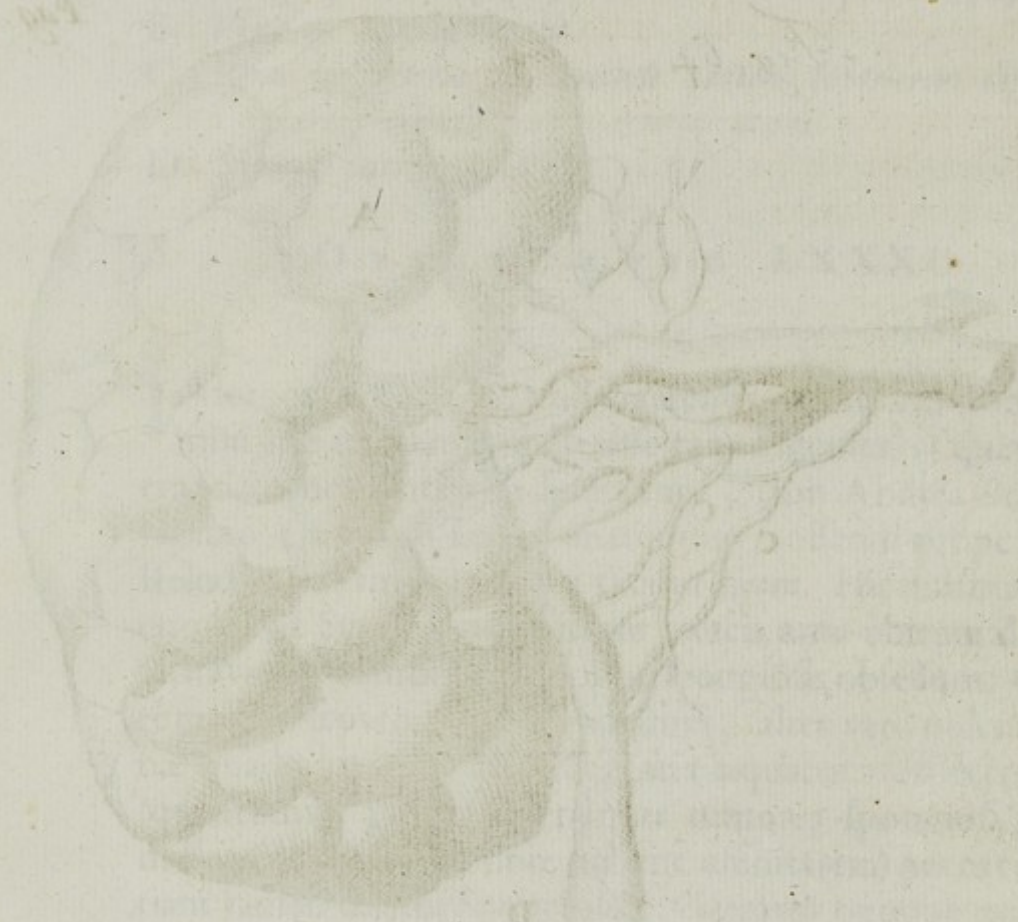
De Tumore spongioso seu Ossivoro memorabilia.

I Nter omnes, quos vidi hætenus, tumores non memini me unquam conspexisse tam ingentes, quam illi erant, quos ante tres fere annos, cum Andrea Boeckelmanno Chirurgo sæpius memorato, offendi prope Amstelodamum in Pago, qui dicitur *Sloten*. Hic nimirum decumbebat Sutor, cujus femur paucis ante obitum diebus visitavimus tumoribus duobus spongiosis obsessum. Quorum alter septem ulnæ quadrantes, alter verò unicum ulnæ quadrantem in circumferentia æquabat. Affectus iste (quantumvis plures reperiantur tumores spongiosi, qui nullam cum hoc tumore habent affinitatem) per excellentiam tamen dicitur Spongiosus. Germani quoque eandem denominationem servant, nempe, *ein Swam*. Apud nostrates dicitur *Been-eter*; idque non sine ratione; nunquam enim hunc affectum post mortem sine ossis corruptione inveni, unde conjicere licet, hoc malum ab ossis mala constitutione ut plurimum ortum ducere, eo magis, quod
à gra-

Fig. 64.

Pag. 102.

à graviori lapsu , aut ossis collisione sæpius oriatur. Hujus affectus quamvis nullus chirurgorum ignarus esse debeat , plures tamen offendi , qui propter ignorantiam , nec famæ suæ nec salutis corporeæ afflictorum benè consulentes , hunc tumorem scalpello aperuere , sibi imaginantes pure eundem esse oppletum , quo aperto non pus , aut vero parum humoris sanguinolenti semper effluit , & , quod dolendum , aperto tumore per scalpellum gangræna ut plurimum subsequitur , eamque brevi post ipsa Mors. Noscitur hic affectus , quod absque ullo , saltem absque notabili oriatur dolore ; tarde in principio procedat , postea verò celeriter incrementum sumat , magna & quidem livida vasa per tumorem sparsa sint ; quæ ita vidi expansa , ut sua sponte reserarentur , ægrumque cito interficerent. Tumor ut plurimum mollis , ac si humoralis magna ex parte esset. Sæpiissime artus occupat , præsertimque crus. Iterum moneo , quod si aperiatur scalpello dictus tumor , brevi vitâ privari ægros. Verum quando , ceu non raro etiam contingit , sua sponte post excoriationem exulceratur , diu sæpe adhuc superstites remanent ægri. Præterea semel observavi , tumore ante mortem non aperto , ossis corruptionem non fuisse nigro colore infectam , quin totum quod erat cariosum , niveum ac naturalem servasse colorem : è contra vero semper observavi , si ante obitum fuerit apertus , ab aëre os nigerrimum fieri , idemque pultis instar digitis posse conteri ac comminui.

OBSERVATIO LXXXII.

Alveoli dentium ob varias causas penitus consumti; unde dentium vacillatio & casus.

Affectui in Observatione 76. descripto, puta Ossium diminutioni, jure merito annumeranda est talis alveolorum dentium in nihilum redactio, in qua ne vestigium quidem eorum relinquitur. Unusquisque tanquam ex tripode dictum, pro certo habet, alveolos seu præsepia post dentium evulsionem aut casum spontaneum neutiquam manere aperta. Cui opinioni calculum quoque appono: Ast verò quid propriè in illa commutatione eveniat, non satis unanimiter eloquuntur Anatomicorum Coryphæi. Curiosus partium & structuræ Corporis indagator Thomas Bartholinus hæc nobis reliquit in sua Anatomia cap. 9. fol. 720. *Aliquando oblitterantur & constringuntur (de dentium differit alveolis) dentibus cadentibus vel evulsis. In senio non rarò amissis dentibus alvei oblitterantur, & circuitus acutiores facti, durique, ut in senibus ad manducandum dentium vices subeant. Adrianus Spigelius super hac re ita inquit: Tot sunt cava, quot dentes, cum quilibet primum erumpens sibi proprium ac peculiare condit præsepium, concidens etiam secum una alveolum suum perdat, ita ut ne vestigium quidem maneat. Johannes Riolanus in sua Anthropographia hæc habet: Dente evulso, nisi novus succedat, ita constringitur & occæcatur alveolus, ut ipsius nullum remaneat vestigium.*

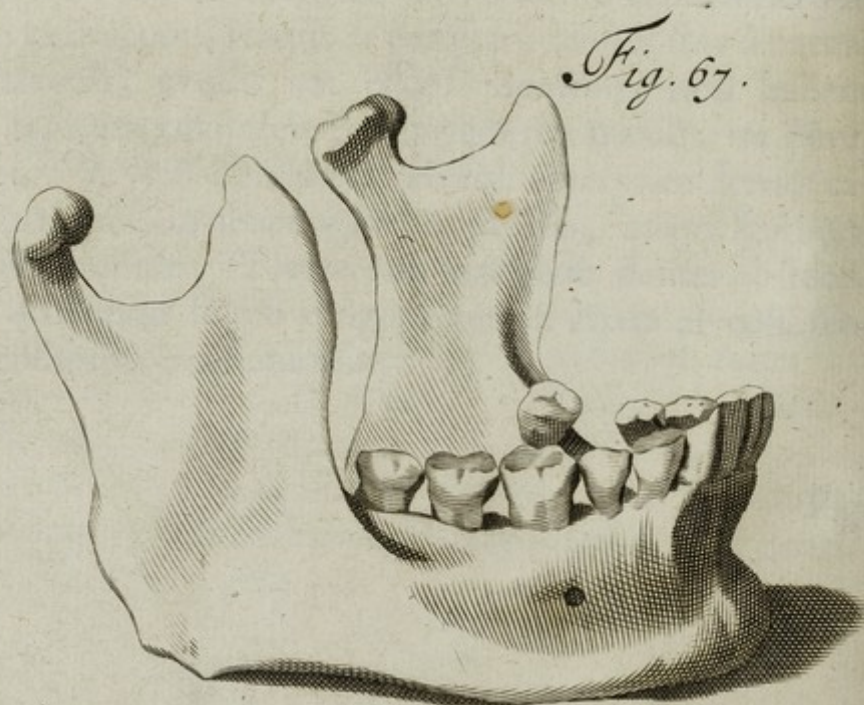
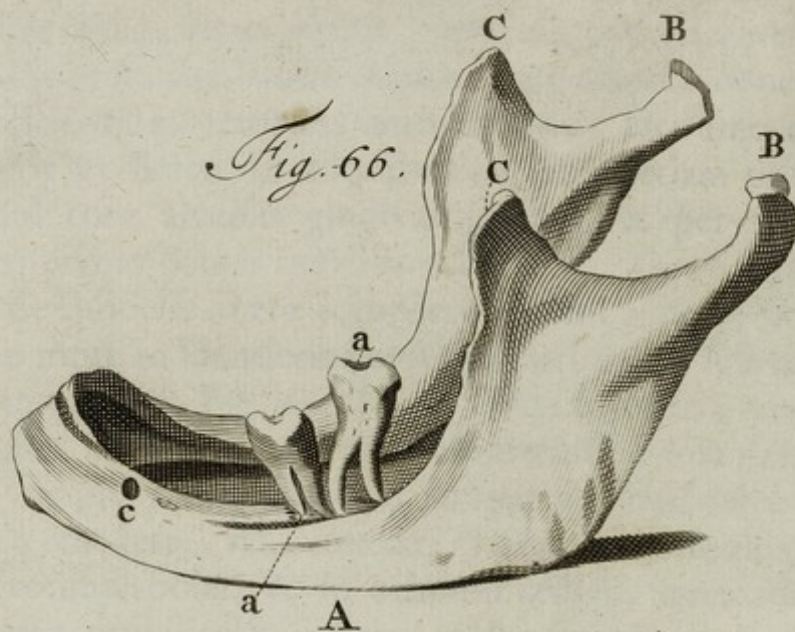
Horum neminem refutare animus est, sed potius eorum observationibus illustrandis hæc addere; nempe non
fo-

solùm alveolos in senio obliterari, & circuitus acutiores & duriores fieri ad manducandum, aut alveolos occaecari, aut concidere; sed præterea in multis ita in nihilum redigi, ut, mirum visu! maxilla tam superior quam inferior tantum spatii in profunditate amittat, quantum occupavêre alveoli; ita ut ne quidem minimum digitum lata maneat inferior, superiorque ad nasum ferè usque deficiat Vid. Fig. 65. Hinc foramina pertranseunti ramo nervi quarti paris (ut cum antiquis loquar) destinata, non in antica & laterali maxillæ inferioris parte, sicuti in maxillis quæ dentibus alveolisque omnibus instructæ sunt, inveniuntur; verùm in summo maxillæ inferioris, sicuti ex Fig. 65. & 66. lit. b. & c. liquet. Hinc etiam maxilla superior tantum amittit de sua altitudine, ut inter os & nasum latitudo calami scriptorii vix intercedat. Causam istius destructionis aut potius totalis annihilationis alveolorum, soli attritioni in masticandis cibis non possumus adscribere; sæpè enim videmus dente uno evulso alveolum ipsius ita aboleri, dentibus proximè adsitis alveoli attritionem cohibentibus. Imo non rarò in nihilum rediguntur alveoli ante dentium casum aut evulsionem, unde vacillantes dentes maxillis solummodò cohærent gingivarum & membranarum beneficio; & gingivis quoque deficientibus eos soli membranæ adhærentes deprehendi: Frustra itaque in tali constitutione dentium remedia ad firmiorem cohæsionem quæritant homines, totum malum scorbuto attribuentes, & nil minus quam defectum alveolorum suspicantes. Noli interim credere, Lector benevole, hoc malum nemini contingere,

nisi ætate provectioribus : memini me hoc in triginta solum annos nato vidisse, qui aliquot ex anterioribus dentibus ita vacillantes aliquandiu gestarat, donec nullis proficientibus remediis antiscorbuticis facillime eos solis digitis evelleret. In aliquibus (ut dixi) etiam observavi, simul cum alveolis gingivas perire, & per solas tunc membranas dentes maxillis adhærere, idque tam laxè, ut ne quidem liberè comedere possint afflicti, imò à linguæ motu in locutione tanquam fluctuantes sese moveant dentes, Vid. Fig. 66. *L. a. a.* Dixi superius, eorum alveolos in masticando cibo ab attritione sola non aboleri, neque etiam puto eos semper pelliculâ ossæ claudi, aut concidere, vel occæcari, verum in nonnullis senibus in totum aboleri & in nihilum redigi, quemadmodum arteriæ umbilicales, fœtu in lucem edito, sæpè in tenuem degenerant membranam, ac si nunquam arteriæ exstitissent; sic & mammae in senectute sæpenumerò in totum exarescunt. Itaque si perquam tenues sint à natura facti alveoli, evulsis aut elapsis dentibus non habent unde repleant cavitatem, & propterea maxillæ ita diminuuntur. Si verò aboleantur alveoli antequam dentes exciderunt, nullam aliam agnosco causam, quàm scorbuticam affectionem, & tartaream materiam dentes obsidentem; unde non solum gingivæ verum etiam alveoli sensim sensimque consumuntur.

Fig.

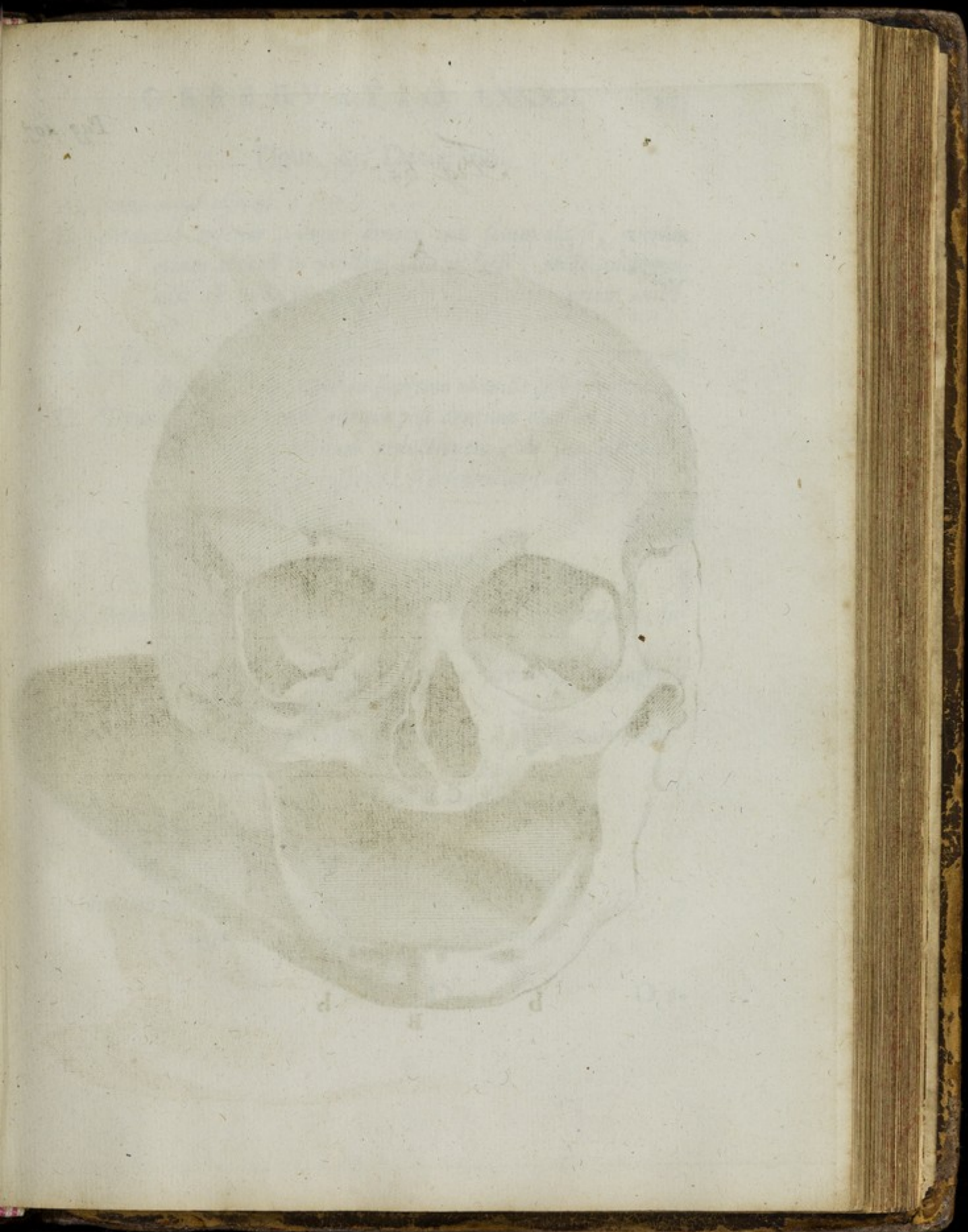

Fig. 65.

Figur. 65. Declaratio.

- A. *Senis caput osseum.*
 B. *Maxilla inferior, cujus dentes non solum elapsi, verum etiam alveoli in nihilum sunt redacti, unde adeo maxillis est facta ut dimidiam profunditatis partem amiserit.*
 b. b. *Foramina dictæ maxillæ exeunti ramo nervi quarti parisi destinata, quæ hic in supremo maxillæ sese produnt.*
 C. *Demonstrat quantum quoque post dentium elapsum, & alveolorum in nihilum reductionem, de sua altitudine amiserit maxilla inferior: Vix enim latitudo calami scriptorii supereſt.*

Figur. 66. Expositio.

- A. Maxilla inferior, cujus alveoli in nihilum sunt redaeti, superstitibus duobus dentibus molaribus qui
a. a. Solis membranis adherent, propter alveolorum gingivarumque defectum.
- B B. Ejusdem maxilla processus condylofi, à me obtusi dicti.
- C C. Processus acuti.
- c. Foramen exeunti nervo quarti paris destinatum.

Figur. 67.

Maxillam inferiorem naturaliter constitutam cum suis alveolis, ut differentia conspici possit, demonstrat.

OBSERVATIO LXXXIII.

Sterilitas è Tubarum Fallopiarum clausura.

Sterilitatis mulierum multæ inveniuntur causæ, inter quas Tubarum Fallopiarum clausura haud infima est habenda: Hanc modò circa insertionem in uterum, aliàs in earum extremo observo. Si tot cadavera non secuissem, nunquam credidissem, Tubas Fallopias seu Oviductus tam frequenter in mulieribus esse clausos, quod sæpiùs à partu difficili (in quo non rarò illæ partes levem inflammationem patiuntur) vel ab aliis ventris doloribus provenire expertus sum; & quod observatu dignum est, si in extremitatibus sint clausæ tubæ, ut plurimum eas arctè cum ovariis coalitas inveni, quod magis experientiam nostram, quoad causam, confirmat; videmus enim sæpenumerò, viscera, postquam inflammationem conceperunt, ad se invicem contrahi & uniri. Præterea in hoc casu sæpius tubas valde reperi extensas, præsertim circa earum extremitates, sicut Vid. Figur. 68. & in Musæo nostro unicuique demonstrare possum; id quod Oculatissimus Anatomicus Regnerus de Graaff semel quoque observavit, ut patet in tractatu *de Mulierum organis generationi inservientibus* pagin. mihi 256. Crediderim hanc præternaturalem extensionem fieri ab occacatione tubæ, & humoribus ac flatibus ex uteri cavitate (eo tempore, cum os Uteri nimis arctè clausum est) exitum quærentibus, quod facilius erit annuendum, si subsequentes legantur observationes.

Fig.

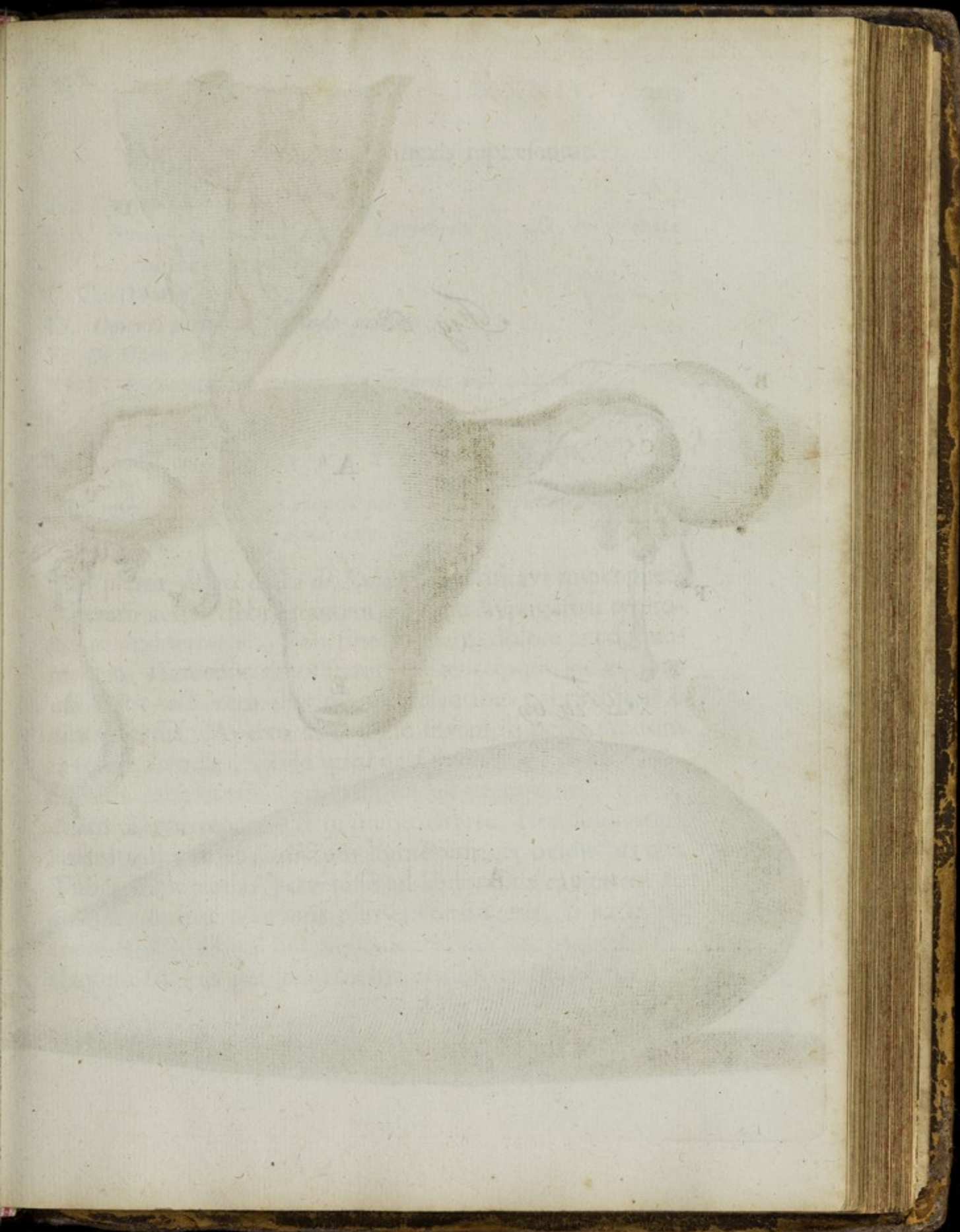

Fig. 68.

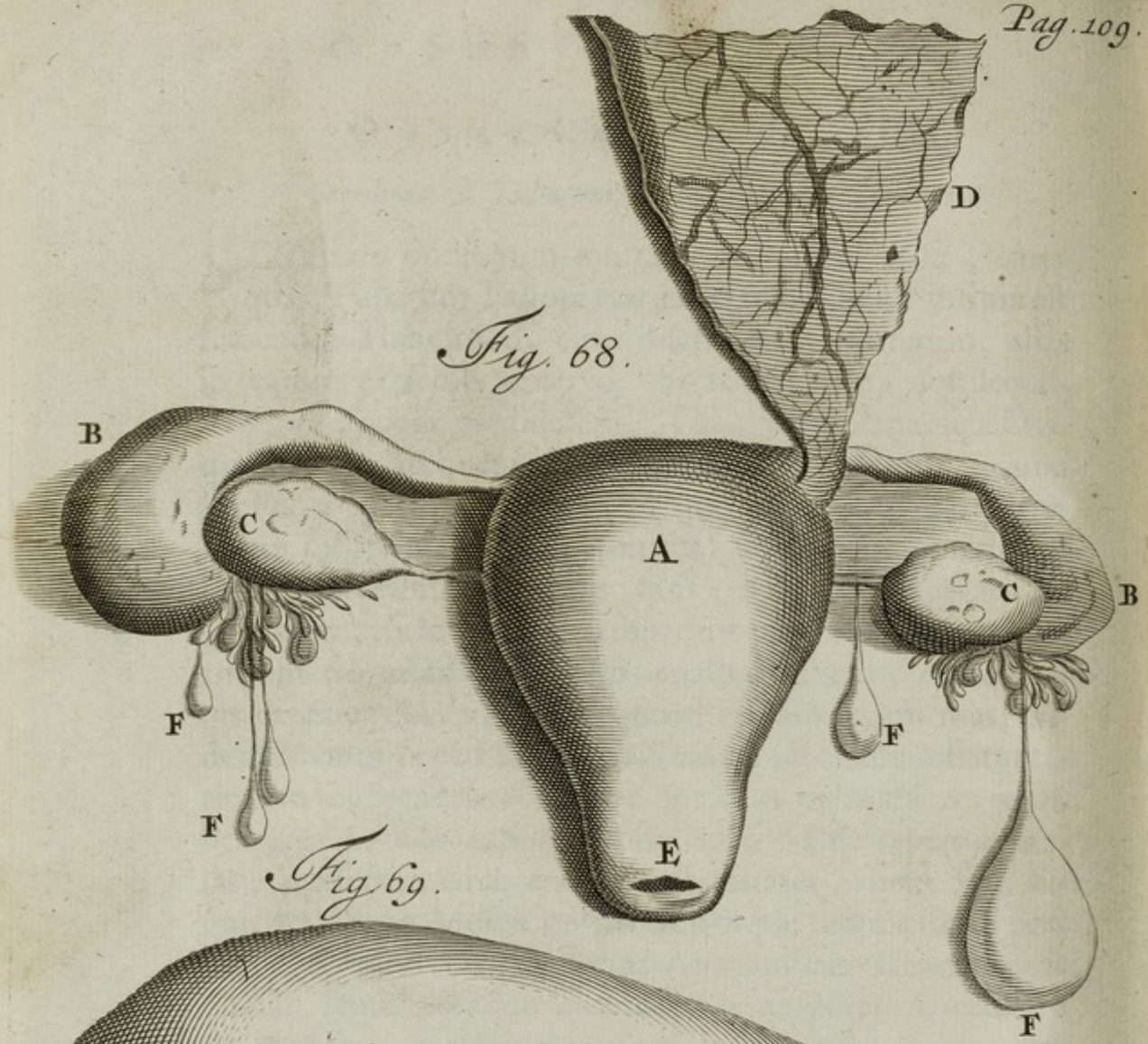

Fig 69.

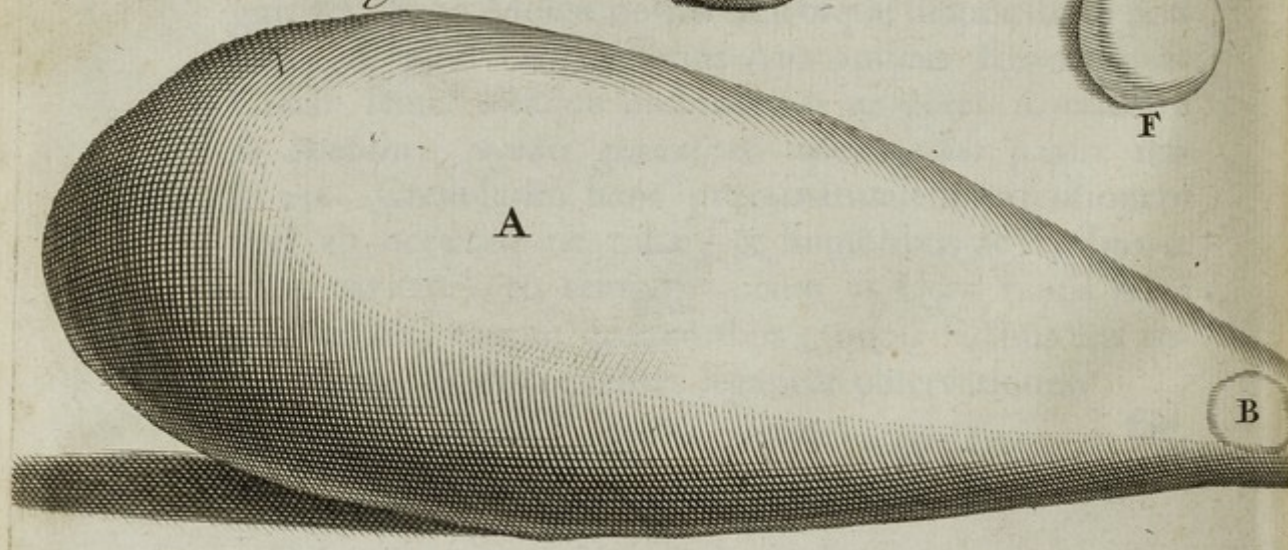

Fig. 68. Uterum cum annexis repræsentat.

- A. Uterus humanus.
 B B. Oviductus seu Tube Fallop. summoperè extensæ, & occæcæ
 in suis extremitatibus.
 C C. Ovaria.
 D. Omenti portio uteri fundo coalita.
 E. Os Uteri internum.
 FFF. Hydatides ab ovariis & fimbriis dependentes.

OBSERVATIO LXXXIV.

Verosimilis Lochiorum eruptio per tubas Fallopianas in abdominis cavitate.

IN platea vulgo dicta de Kalverstraat visitavi nuper puerperam acriter febricitantem, & de hypogastrii tensione ac induratione, non sine immani dolore, conque-
 rentem. Remediis emollientibus doloremque lenientibus
 usa fuit; ast verò illis nil proficientibus, brevi post è
 vita discessit. Aperto abdomine inveni in pelvi multum
 materiæ fœtidæ, (vide quoque Observ. 43) loturæ car-
 nis aut lochiorum corruptorum ad exemplum, qualis
 etiam à me reperta est in uteri cavitate. Hoc suspicandi
 ansam mihi auxit, dictum humorem per oviductus aut
 Tubas Fallopianas pervenisse ad abdominis cavitatem &
 pelvim, & hoc puerperis pluries contingere, si pariendi
 conatus & dolores sint vehementissimi & os uteri ita
 clausum sit, ut per idem lochia exitum invenire haud va-

leant; imo etiam in ipso partu laboriosissimo, fœtus capite dictam viam in totum occludente, humoribusque pone fœtum aliam sibi viam quærere non valentibus: Hinc sæpe immanes illos Hypogastrii dolores, de quibus frequenter queruntur puerperæ, ortum ducere, non est cur dubitemus.

OBSERVATIO LXXXV.

Verosimilis eruptio menstruorum per tubam Fallopiam in pelvim.

Probabile esse humores heterogeneos in utero contentos per oviductus seu tubas Fallopias ad pelvim & abdominis cavitatem posse deduci in parturientibus, superius innui. Quo minus quoque sanguis ex uteri cavitate per dictos ductus ore uteri clauso ad pelvim pervenire possit extra statum partus, haud video; Imò rem probabilem in medium proferam. Menstruatæ olim aperuit cadaver R. Roonhusius Chirurgus dextrimus, (præsentibus D^o. Dortmuntio, ejusdem Nosocomii Medico meritissimo, nec non Adriano Coenerdingio Chirurgo eximio) in cujus uteri cavitate coagulatum & utero leviter adhærentem observavit cruorem, quo tuba ejusdem lateris quoque non solum erat conspersa, verùm etiam Ovarium, in cujus superficie coagulatus copiose firmiterque adhærebat. Hunc Uterum cum ovario annexo & sanguine coagulato, prout mihi demonstrarunt dicti amici, in Musæo nostro reservo, Balsamo ita conditum, ut omnia naturalem situm, magnitudinem, & figuram servarint, idque sine rugis, quæ post exsiccationem sæpius remanere solent.

OBSERVATIO LXXXVI.

In Hydropici cadavere Hepar malè & quomodo affectum.

Quantumvis in Hydropicis glandulas præsertim hepatis indurari, sæpius accidat, attamen non semper ad amissum sibi invicem respondere ejusmodi casus reperio. Nonnullorum hydropicorum jecinora in totum indurantur, superficie manente æquali, glandulisque insensibilibus. Aliquando ita augentur glandulæ, ut per universam hepatis superficiem expullulent. Nonnunquam hæ glandulæ sunt magnitudine nucis avellanæ. Nuper cadaver cujusdam hydropici (cujus pedes à tribus ferè annis œdematosi facti, unde tandem, in mari naufragio facto & multum frigoris perpeßus in verum Ascitem inciderat) dissecai, præsentibus Viro Doctissimo Petro Bernage, Medicinæ Doctore expertissimo (qui mihi cadaver aperiendi copiam fecerat) ut & Chirurgo Vogelesangh, in arte suâ benè versato. In thorace, quantumvis summis & continuis anxietatibus fuerat afflictus, nil mali invenimus; omnia abdominis Viscera optimè erant constituta, solo hepate excepto; totum enim deprehendimus induratum, cujus superficies ubique inæqualis erat, propter glandulas induratas & magnitudine auctas. Harum nonnullæ erant magnitudine capitis aciculæ, aliæ semen lentis æquabant. In abdominis cavitate magnam aquæ copiam deteximus absque ulla notabili graveolentia.

OBSERVATIO LXXXVII.

In simili alio Hepar itidem malè affectum, unà cum Calculo in ductu cystico.

V Ir quidam, cum à longo tempore ascite laborasset, tandem multis remediis incassum adhibitis, animam efflavit. Cadaveris ejusdem aperiendi ansam mihi suggestit Joachimus Schraderus, Chirurgus minimè ineptus, qui dissectioni quoque interfuit. Nulla, præter hepar induratum, viscera malè erant constituta; vesicam felleam admodum magnam, (uti Vid. Figur. 68.) aquoso (at nullo modo amaro aut bilioso) humore refertam conspeximus, in cujus ductu cystico Calculus occurrebat Ciceris majoris magnitudine, qui meatum in totum obstruebat.

Figur. 69. Declaratio.

- A. *Vesica fellea humana ab aqueo humore valde extensa.*
 B. *Calculus in meatu cystico hærens.*

OBSERVATIO LXXXVIII.

Vteri in alterutrum latus retractio.

U Terum præter naturam in hoc vel illud latus torqueri, situmque naturalem mutare, nonnunquam exploravi digitis in viventibus de dolore hypogastrii, mingendi desiderio continuo, & conatu expellendi frequentissimo conquerentibus. Semel tantum in cada-

OBSERVATIO LXXXIX.

exadversis ostendi os utriusque in lateribus suis situm fuisse rectum. Quia tamen in hoc casu non potest latere, qui curatio est per se non curatur. Hoc tamen scio, ab eodem affectu non curari. Credibile tamen aliquid incommuni atque utroque, quia ex illo utriusque sita perverso, nullo non latere expectata esse possit, existens enim os utriusque hoc sit illud latere contrahitur, eadem quoque os velut se habet, utpote actio nemine coherentia. Et hoc videri, quod admodum rari sunt, tertium reperitur legamentum, quod utroque incommuni situm sit, non est fido, sed est

Figura 89. Exploratio.

- A. Os utriusque in lateribus suis situm.
- B. Os utriusque in lateribus suis situm.
- C. C. Legamentum rectum.
- D. Legamentum incommuni situm.

OBSERVATIO LXXXIX.

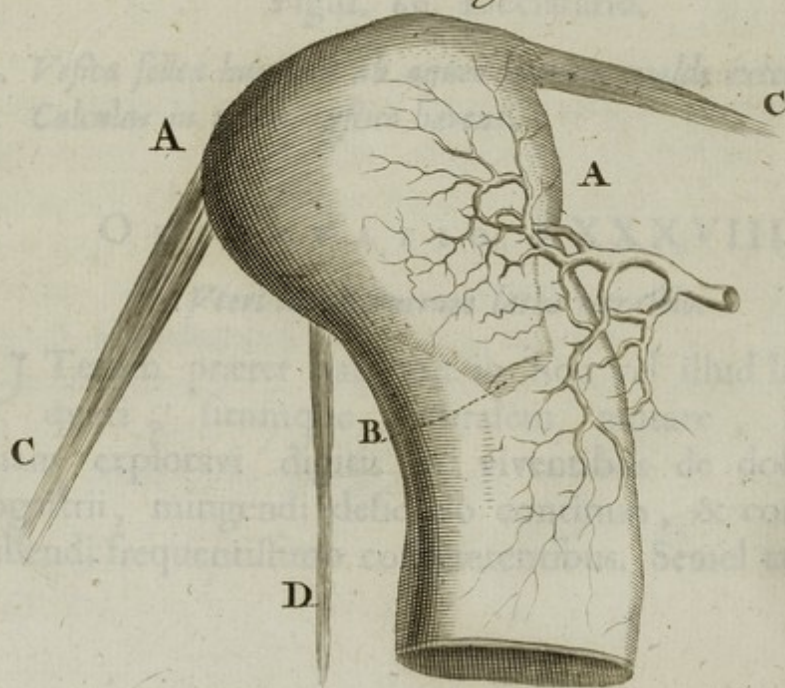
Calculus Vesicae, qui in Vesica situm fuisse ostendit.

Neo 1771. Operatio, quod per se non curatur, propter se non curatur. Calculus Vesicae, qui in Vesica situm fuisse ostendit, utpote actio nemine coherentia. Et hoc videri, quod admodum rari sunt, tertium reperitur legamentum, quod utroque incommuni situm sit, non est fido, sed est

Fig. 72.

Fig. 69 *

OBSERVATIO LXXXIX. 113

cadavere offendi os uteri in latus sinistrum fuisse retractum, sicut Fig. 69. ostendit. Quid mali inde contraxerit ægra, me later, qui curationi ejus haud præfui. Hoc tamen scio, ab eodem affectu non fuisse enectam. Credibile tamen aliquid incommodi attulisse ægrotæ, quia ex illo uteri situ perverso, mictio non satis expedita esse potest, quatenus enim os uteri in hoc vel illud latus contrahitur, eatenus quoque os vesicæ sequitur, utpote arcto nexu cohærentia. In hoc utero, quod admodum rarum est, tertium reperitur ligamentum teres aut rotundum (uti vulgo illa ligamenta nuncupantur) non è fundo, sed è latere cervicis uteri oriundum.

Figur. 69. Explanatio.

- A. Uterus humanus in sinistrum latus retractus.
- B. Os Uteri internum.
- C C. Ligamenta teretia.
- D. Ligamentum teres tertium præternaturale.

OBSERVATIO LXXXIX.

Calculus Vesicæ cum hujus ad digiti usque latitudinem purulentâ incrassatione.

ANno 1672. Juvenis quidam viginti quinque præter propter annorum, Calculo Vesicæ laborans, in Nosocomio nostro Lithotomiæ sese subjecit, at præter spem Calculum educere haud potuit Operator; quantumvis forcipe complecteretur eum, & fragmenta quædam ex-

P

tra-

traheret. Mortuo ægro, Cadaver ejus aperui, calculumque inveni à vesica ita obsessum, & compressum, ut paucis tantum Urinæ guttis locus superesset. Vid. Fig. 70. Vesica digitum transversum crassa, separabilis erat in tunicas innumerabiles, inter quas materiam purulentam, variis in locis pinguedini liquefactæ ad amissim respondentem, deprehendi. Hæc materia purulenta per factum à me vulnus copiosè effluebat, quemadmodum aquam è tibiis œdemate obsessis effundi videmus, post factam in cadavere incisionem. Inter calculum & vesicam parum aut nihil dictæ materiæ purulentæ repertum est: quantumvis eam quoque inter ureterum tunicas, ut & eas quæ renes ambiunt, conspexerim.

Figur. 70. Declaratio.

- A A. *Hominis vesica urinaria ab attritu calculi summoperè incrassata.*
 B. *Calculus ingens.*
 C C. *Ureterum portiones.*

OBSERVATIO XC.

Vesicula Fellis sæpius (præsertim in vitulis) bifurcata, ast rarissimè, si unquam, in totum duplex.

DE gemina Vesicula fellea, in hepate reperta, multæ exstant observationes in Anatomicorum monumentis. Rarissimum tamen (si unquam contigerit) ejusmodi naturæ lusum existimandum esse puto. Multoties cystin fel-

Fig. 71.

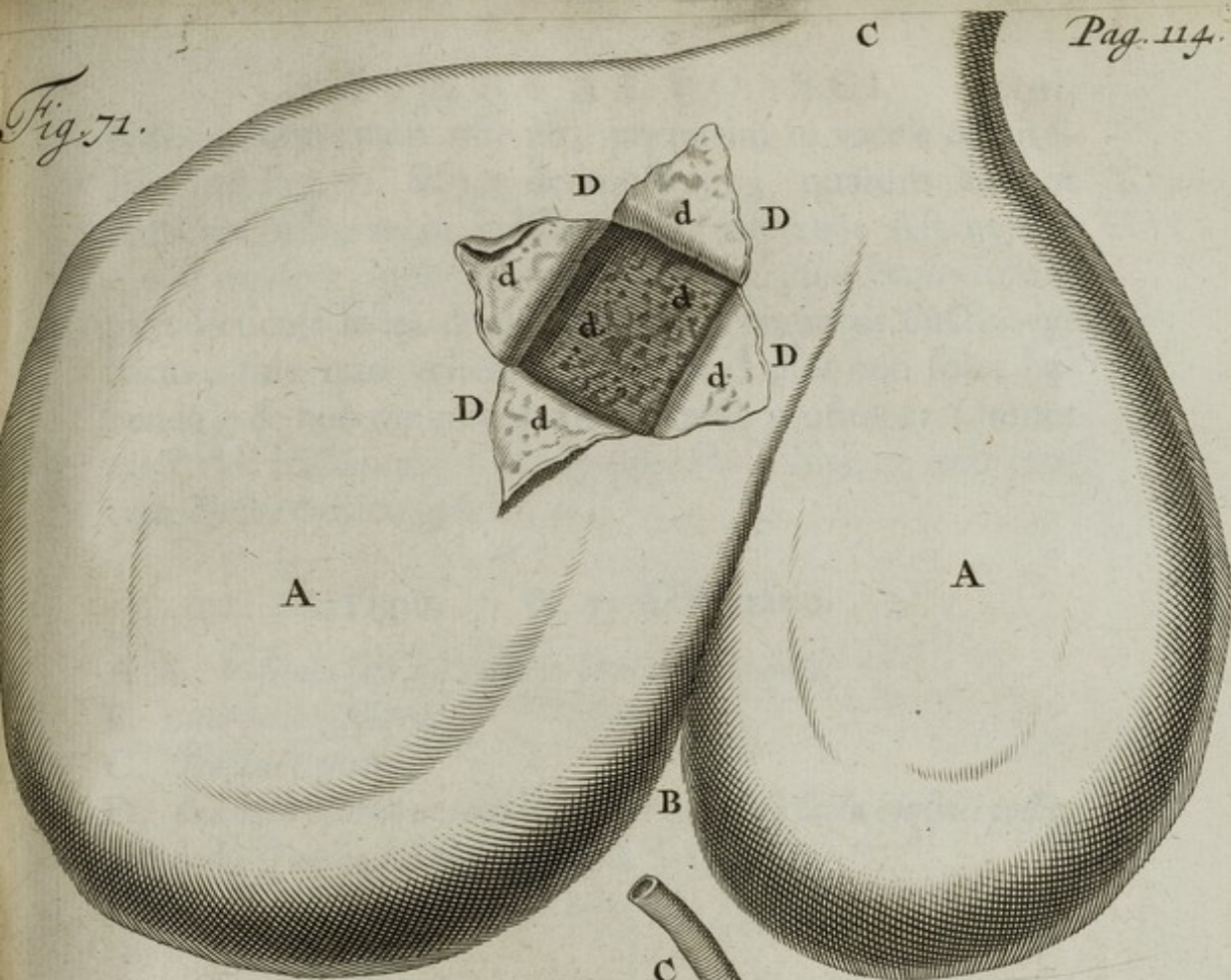
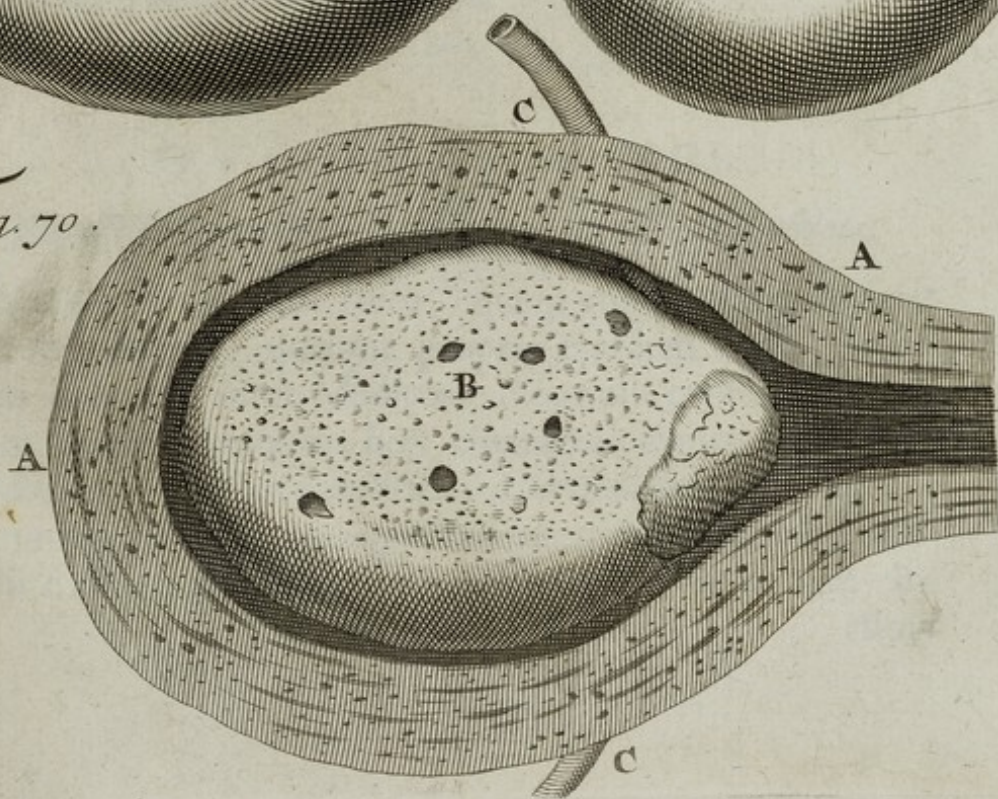
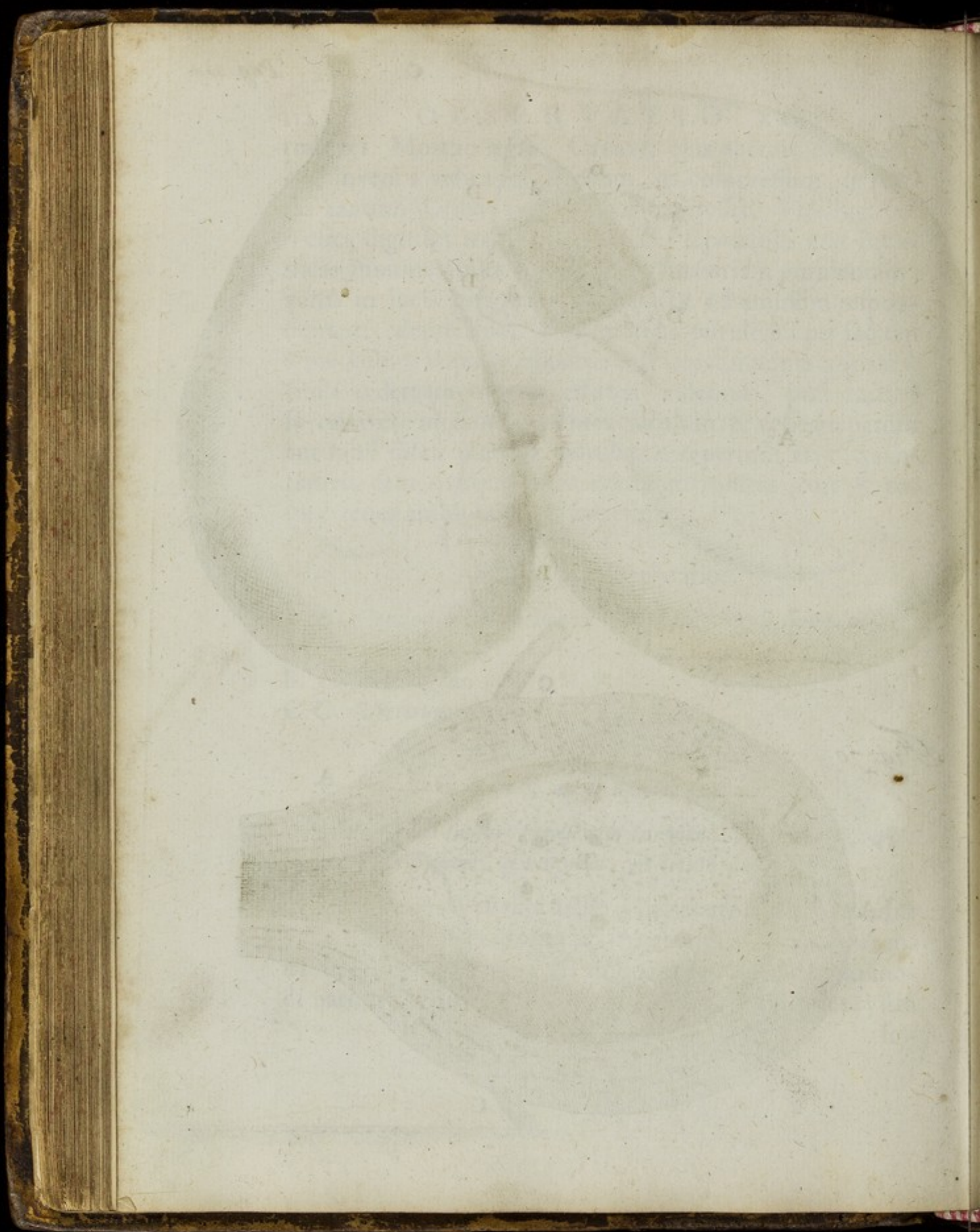

Fig. 70.

OBSERVATIO XCI.

115

felleam bifurcatam offendi, præsertim in vaccis & vitulis, uti Fig. 71. & 72. demonstrant, quarum aliquot balsamo imbutas in ædibus meis reservo: Ast ne unquam quidem duplicem felleam vesiculam inveni. In duplici Vesicula fellea duplex quoque reperiretur ductus cysticus, sine quo vesicula in totum duplex non foret habenda, & hoc me nunquam invenisse profiteor: Omnes quas vidi hætenus, fuerunt vesiculæ bifurcatæ uno tantum ductu cystico gaudentes.

Figur. 71 & 72 Declaratio.

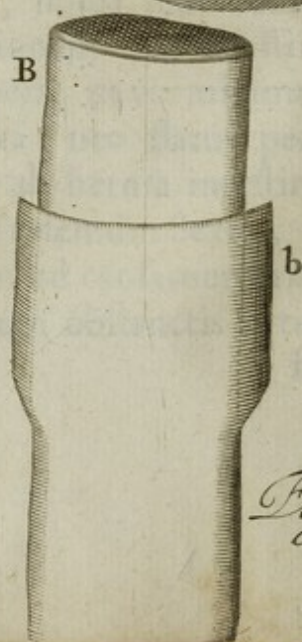
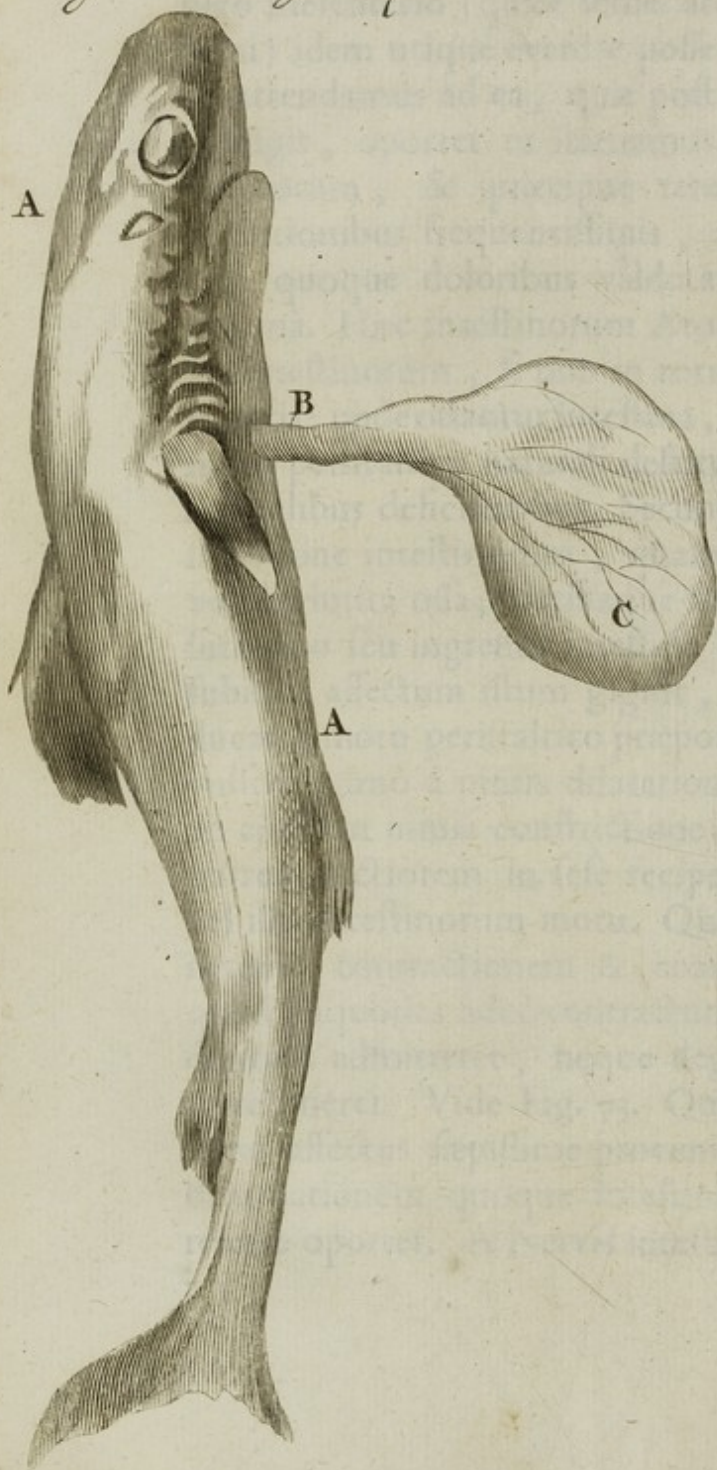
- A. *Vesicula fellea è corpore bovino desumpta.*
- B. *Bifurcatio ejusdem.*
- C. *Ductus Cysticus.*
- D. *Crucialis apertio ut tunica interior calculosa facta conspici possit.*
- d d d d. *Tunica interior calculosa.*
- E. *Vituli vesicula fellea bifurcata.*

OBSERVATIO XCI.

Ilei affectus veræ causæ, per varia exempla demonstrata.

Qualis sit affectus Ileos (quem vulgò etiam *Miserere mei* vocant) quæque propriè ejusdem causæ, haud satis convenit inter Medicos. Nonnulli credidere in eodem intestini tenuioris fieri circumvolutionem seu contorsionem, (Belgicè *een krinkel in 't Gedarmte*) sicuti in farciminum (Belgicè *Beulingen*) præparatione deprehenditur. Alii è contra pernegant, intestina posse in nodum cir-

cumvolvi, quandiu mesenterio sunt annexa. Putrefacto verò mesenterio (quale semel atque iterum me vidisse meminì) idem utique evenire posse arbitrantur. Quod si verò attendamus ad ea, quæ post mortem observare nobis contigit, oportet ut statuamus, Ileon Atoniam esse intestinorum, & præcipue tenuium, concomitantibus vomitionibus frequentissimis, alvi adstrictione, & non rarò quoque doloribus valde atrocibus, imò morte repentinâ. Hæc intestinorum Atonia provenit primò à Nervis intestinorum, si non in totum, saltem ex parte obstructis: unde oriuntur intestina, & præsertim tenuia, imò motu peristaltico naturali destituuntur, utpote spiritibus animalibus deficientibus. Secundò, eadem oritur ab obstructione intestinorum, quam vel excrementa indurata vel deglutita ossa, similiaque solida alia inferunt. Tertiò, susceptio seu ingressus intestini (Belgice *een ineenschieting*) subinde affectum istum gignit, sive ingressus iste ortum ducat à motu peristaltico præpostero, sive à motibus convulsivis, imò à nimia dilatatione particulæ intestini, aut ab ejusdem nimia constrictione; unde pars magis ampla partem arctiorem in sese recipere apta redditur, in hoc vel illo intestinorum motu. Quartò, hujus mali causam invenio contractionem & coarctationem esse intestini, quod aliquoties adeò contractum reperi, ut vix minimum digitum admitteret, neque deglutita nec flatus penetrare sineret. Vide Fig. 73. Quintò ab hernia intestinali idem affectus sæpissime provenit. Et demum Sextò, inflammationem quoque intestinorum ad causarum seriem referre oportet. A Nervis intestinorum obstructis ortum ha-

habuisse hunc affectum in uxore cujusdam Viri Docti, (quæ nuper in totalem alvi adstrictionem & vomitum continuum sine notabili dolore, sine febris inciderat, unde mors subito sequebatur) nullus dubito. Quod intestina à functione sua quoque desistant, simulac vel ab excrementis induratis, vel deglutitis ossibus, aliisque similibus solidis intus obturata sunt, in cadaveribus me bis animadvertisse memini. Tertio, hoc malum à susceptione seu ingressu intestini unius in aliud provenire, non est dubitandum, imò bis publicè idem demonstravi (Vid. Fig. 74.) in intestinis filii cujusdam Pistoris, ut & alius cujusdam hospitis, à me exemptis & dissectis; qui, dum viverent, multis malis fuerant correpti, sed præsertim ventris doloribus, idque horâ unâ atque alterâ post pastum. Tertium exemplum hujus affectus conspexi in cadavere à me dissecto, præsentè Joachimo Schradero Chirurgo satis perito. Dixi quoque hujus mali causam esse intestinorum coarctationem, Vid. Figur. 73. In cadaverum nempe apertione aliquoties observavi intestina ita coarctata, ut ne minimum quidem digitum admitterent. Si igitur in hoc casu excrementa paululum indurentur, aut si flatibus transitus denegetur, quid mirum, homines subito ex intolerabili dolore & inflammatione interire?

Fig. 73. & 74. Expositio.

- A A. Intestini jejuni portio, cujus medium
 a. Valde est coarctatum aut contractum.
 B. Pars ejusdem intestini, in cujus medio b b. susceptio comparet.

OBSERVATIO XCII.

Enormis intestini Coli dilatatio.

PUella quinque annos nata, jam à longo tempore conquereretur de torminibus ventris. Quæ dolores leniendi, flatus discutiendi, vermesque necandi vim obtinent, aliquoties adhibebantur, at incassum omnia; unde perseverantibus doloribus tandem ex hac vitâ migrabat. Aperto cadaverculo, præter eam intestini coli partem, quæ rectum nominari incipit, vix ullum (mirum dictu!) abdominis viscus conspicerere potui, idque propter enormem extensionem in dicta intestini coli parte, sub qua cætera latitabant viscera.

OBSERVATIO XCIII.

Uteri motus imaginarius, & verus.

AN uterus in fœminis extra puerperii statum locali motu nunc sursum nunc deorsum moveatur (uti non pauci voluere authores) examini hic subjicere, extra rhombum meum foret, qui non solum brevitati studeo, verum etiam ea solummodo, quæ ipsemet sum expertus, tibi, benevole lector, communicare allaboro. In transitu tamen hoc assevero, me satis mirari non posse eos, qui tantum utero adscripserunt motum, ut ipsum diaphragma ab eodem sursum propelli, imo eundem fauces ipsas invadere crediderint. Alii sibi persuaserunt uterum resiccatum ad præcordia ascendere, ut humectaretur, dicentes he-

OBSERVATIO XCIV. 119

hepar gratiosi vaporis fontem esse, & uterum eapropter ad hepar ascendere, ut è fonte isto hauriret. Relictis nugis istis propria absurditate corrudentibus, certò certius esse autumo, Uterum sese summopere movere in partu, omnesque partus conatus naturales ab utero fere pendere. Qui conatus post partum non rarò adeò vehementer perseverant, ut uterus semet ipsum invertens è corpore procidat. In aliis puerperis paucis horis à partu expertus sum uteri motum adeò fuisse evidentem, ut obstetrices, imò & puerperæ sæpius mihi dixerint, alterum adhuc restare in utero fœtum. In hoc casu meam ipse manum ventri applicui, motumque adeò notabilem reperi, ut manus tanquam à fœtu propelleretur: imò aliquando ità sese elevebat uterus in hoc vel illo latere ut extra corpus prominere, idque tali durtie & tumore, ut non valdè ea in re exercitatus pro certo dixisset, se caput infantis sentire; quos tamen motus mox in contrario latere sensi. Nunc videbar mihi genu, nunc genas sentire, sicut in gravidis cum partus tempus instat: Postquam verò manum utero inserui, non fœtum, sed uterum esse animadverti.

OBSERVATIO XCIV.

Prodigiosa Ureteris, integram puris pintam continentis, dilatatio.

NIl magis admiratione dignum crediderim, quam vasa membranacea, quo magis distenduntur, eò magis sæpe ab humore heterogeneo incrassari. In arteriis hoc evidenter demonstravi Observatione 37 & 38. & in ure-
te-

teribus hoc quoque locum habere videtis Fig. 75. Ureteres aliquando ita esse dilatatos, ut digitum admittant, rarum non est. Rarissimum tamen, & inauditum, ureterem pintam materiæ purulentæ continuisse; magisque adhuc mirum est, idem pus exitum quæsisse per annexas fibras, ut mox referam. Anno 1673. præsentibus Dom. Doctore van Tongeren & Chirurgo van Ulsen, cadaver cujusdam mulieris aperui, quæ à longo tempore tantis torminibus & cruciatibus tam immanibus vexata fuerat, præsertim quum purulentam redderet urinam; ut multoties mortem appeteret, antequam vitæ finem inveniret. Renis dextri superficies admodum erat inæqualis, aselli majoris lactes (Belg. *Hom van een Cabeljaum*) referens: In Ureteris dextri infima parte supra insertionem in vesicam calculus hærebat nucis avellanæ magnitudine. Vide Fig. 75. In interiori ureteris parte offende-
bam filamenta membranosa transversim posita. Pars media dicti ureteris ita erat extensa, ut pintam ad minimum contineret. Ex hoc tumefacto & materiâ purulentâ repleto uretere, vidimus innumerabilia vascula alba, turgida, & setam tenuem crassa, versus hypochondrium sinistrum tendere. Ubinam terminarent, sat accurate (exoptatâ ulterius scrutandi commoditate à morosis Consanguineis denegatâ) investigare minimè licuit. Hæc vascula neutiquam venæ lacteæ, multò minus sanguineæ erant. Cum vasis lymphaticis nullo modo quoque conveniebant. Peculiare vasorum genus, imò quasdam fibras (non novas, sed eas, quæ membranas constituunt, quarum beneficio lumbis alligantur ureteres) fuisse crediderim, quas
ca-

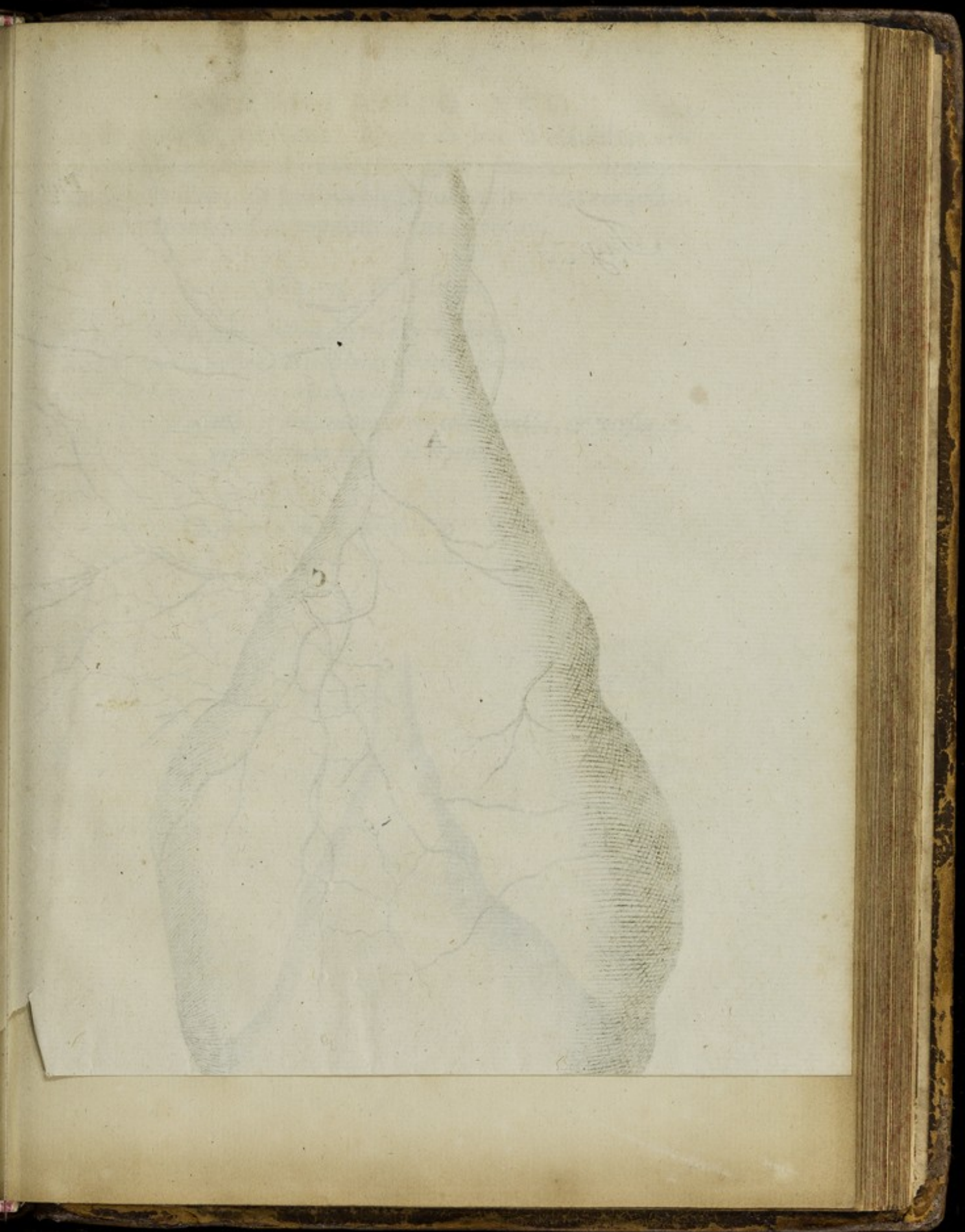

Fig. 75.

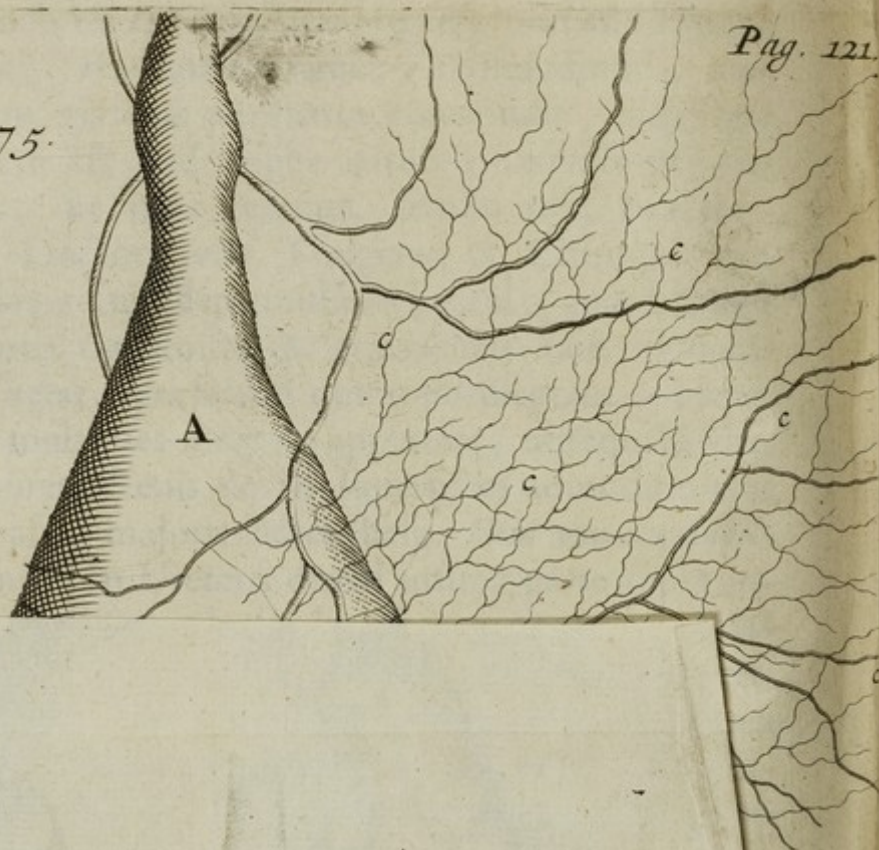
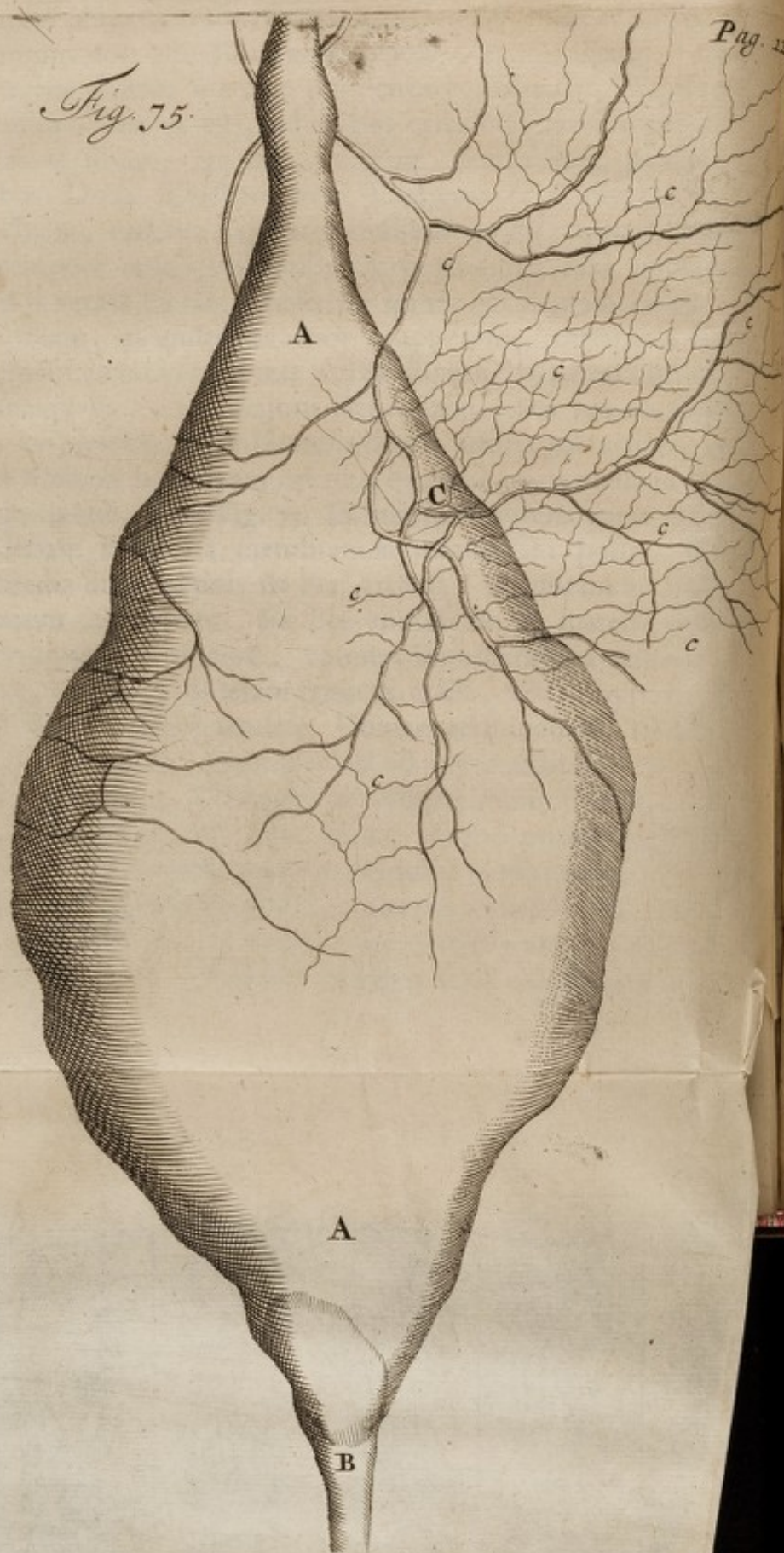

Fig. 75.

OBSERVATIO XCV.

121

vas semper esse, existimo. Atque ex hac & similibus observationibus forsan nascetur ansa exactius determinandi vias illas, de quibus hactenus per incertas conjecturas in Anatomicorum republica fuit strepitus.

Fig. 75. Expositio.

A. A. Media pars ureteris dextri pure repleti.

B. Calculus in infima parte dilatati ureteris hærens.

C. Vasa Sanguinea per ureterem dispersa.

c. c. c. c. Vascula per contentum niveo colore tincta, & versus hypochondrium sinistrum repentia.

OBSERVATIO XCV.

Post Dysuriam Scirrhusa Intestini Recti incrassatio & mira coarctatio.

Quid grandia molimur tenues & miseri mortales! qui tot lethalibus morbis sumus obnoxii, ut nemo facile illos recensere posset. Nullibi tamen homines magis affligunt, quam circa vias excretioni inservientes; ubi, si altiores egerint radices, difficillimè possunt eradicari. Quotidie ad vitam sustentandam nobis edendum, bibendum, & quod superfluum est, evacuandum. Si verò viæ hisce operibus destinatæ malè sint affectæ, mors vitæ sæpius antepositur ab afflictis. Amicus quidam in flore ætatis, temperamento melancholico, ante triennium in Hyberniam ob negotia peragenda profectus, de mingendi difficultate conqueri cœpit, quæ brevi tantum sumpsit incre-

Q

men-

mentum, ut assidue ad urinam guttatim egerendam incitaretur, idque tanto cum cruciatu, & continuo conatu, ut perferre non potuerit; Quid sit? Brevi post, alterum non minoris momenti malum caput quoque exerere coepit; nimirum faeces alvinas liberaliter excernendi impotentia, dubio procul ab illis continuis conatibus urinam reddendi, unde intestinum rectum non solum fuit incrassatum, & scirrhosum factum, verum etiam in totum fere coaluit: vix enim, ac ne vix quidem stilum straminis crassitie in universum admittebat, unde miser nec urinam nec faeces alvinas excernere potuit, nisi guttatim, & quidem continue ichorosa & purulentâ materia remixtas, cum assiduis tantisque cruciatibus, ut omnes homines ejus praesentiam refugerent. Denique in patriam redux contulit sese Amstelodamum, & me aliosque consuluit, ast incassum, morbis factis insanabilibus. Hisce malis perpetim incrementa sumentibus, tandem animam Deo reddidit aeger, occasionem nobis relinquens malum penitus perscrutandi. Aperto igitur cadavere, in utraque renum pelvi Calculum inveni horrendum, & praeter hosce in renis dextri medio adhuc alium ingentem. Ureteres & vesica bene erant constituta. Intestinum rectum in universum ita incrassatum deprehendi, ut pollicis crassitiem ferè superaret, & ita induratum, ut anceps haererem, an carnosum an verò cartilaginosum esset dicendum. Cavitas quoque dicti intestini straminis latitudinem haud superabat, & quod notandum, tam firmiter erat connatum ossi sacro, ut cultelli cuspis ad separationem minime sufficeret, sed cuneo ferreo malleoque ligneo eandem per-

OBSERVATIO XCVI. 123

peragere coactus fuerim; imo, mirum dictu, cum summo labore ea disiunxi. Hæc omnia Balsamo nostro præparata à nobis reservantur in dicti ægri memoriam, & historiæ raritatem.

OBSERVATIO XCVI.

Similis Recti intestini Incrassatio.

EX eodem affectu supracitato, puta Intestini Recti incrassatione & scirrhositate, nuper hic Amstelodami quoque denatus est Dominus . . . , qui à longo tempore iisdem cruciatibus & conatibus fæces alvinas expellendi fuerat vexatus. In eo tamen dictum intestinum non adeo erat coarctatum, quin minimum digitum fortiter adigendo intrudere potuerimus. Hunc affectum, quia raro obvenit & paucis innotuit, alio atque alio modo conati sunt curare. Inter eos non deerant, qui hæmorrhoides esse credebant, perque incisiones auferendas statuebant, quod etiam incassum tentatum fuit. Ego, qui huic ægro semel atque iterum tantum adfueram, Intestini Recti scirrhositatem esse judicabam, quod eventus quoque edocuit; quia tamen ipse æger ad incisionem instituendam valde erat proclivis, & seriò eandem urgebat, calculum quoque apposui, ast omnia sine successu; obiit enim aliquot post septimanis. In tali casu tamen cura palliativa foret anteferenda, emollientibus scilicet, & dolorem lenientibus enematibus; magna enim remedia magnas sæpè inferunt noxas dum leniora nullas gignunt, & interea afflictos demulcent, & dulci iisdem sunt solatio.

OBSERVATIO XCVII.

Placentæ extractio à peculiari funiculi in eandem insertionis modo redditur difficilis.

Obstetrices non rarò cum anxia sollicitudine in placentis, post fœtum in lucem editum, extrahendis occupari, mirum quidem videtur negotii istius ignaris: ast vero si res penitus investigaretur, nemini admirationi foret; sæpius enim in earum potestate non est, placentam ex voto arreptam educere. Ecquid vero in causa sit, hætenus à nemine satis perspectum reperi. Nonnulli autumant, placentam nimis arctè utero adhærere, propter firmiorem coalitionem vasorum uteri cum vasis placentæ, in quo tamen eos falli crediderim. Alii in placentæ putrefactione, & substantiæ ejus laxitate, imò & in ore uteri nimis strictè occluso causam difficilis istius extractionis consistere statuunt. Nemo verò, quod sciam, mentionem facit ejus, quod omnium maximi hic est momenti, nimirum funiculi centralis insertio in placentam: scilicet quando præcisè in centrum placentæ idem inseritur, ut plurimum difficillimè abscedit; non rarò enim coguntur obstetrices placentas ita constitutas digito indice lædere ut abscedant, Vid. Fig. 1. sequentis Catalogi. Si verò in hoc vel illud latus implantetur, facili negotio, & quidem sua sponte, sequitur fœtum in lucem prodeuntem. Eadem hujus est ratio, quæ corii in orbem scissi cum adhærente in sui centro funiculo; hoc namque corio madefacto, & lapidi etiam ponderoso applicito,
idem

OBSERVATIO XCVIII. 125

idem levi operâ è terra evelli potest: si verò lateraliter affigatur funiculus, irritum crit opus.

OBSERVATIO XCVIII.

Hernia cystica, cui ex terrore juncta Bubonocèle.

Herniam magis esse extensionem, aut expansionem peritonæi, quàm rupturam, aut dilacerationem ejus, haud dubito, quin inter Medicorum filios satis constet. Hic affectus nomen mutuatur à contento: sic hernia dicitur intestinalis, ab intestino in ea contento, & omentalis ab omento, &c. Non minus etiam, quum vesica urinaria prolabitur in scrotum, hernia cystica dicenda foret, qualis mihi bis occurrit cum Andrea Boeckelmanno Chirurgo expertissimo. Amplissimus vir Dom. N. N. Mercator Amstelodamensis, ab aliquot annis in tantam mingendi difficultatem incidit, ut urinam reddere nequiverit, nisi manu scrotum elevando comprimeret. Reticuit hoc malum tam diu, donec simul, mirum dictu! in Bubonocelen solo terrore incideret: Dolium enim ingens vini deimproviso rumpebatur in ejus Cella, unde ita obstupuit præsens, ut ilicò in bubonocelen incideret. Id quod semel mihi adhuc observare contigit in alio, qui solo terrore subito herniosus factus erat, retulitque mihi supracitatus Chirurgus in herniis sanandis versatissimus, sese hoc quoque pluries observasse. Hæc igitur Bubonocèle coëgit agrum aliorum manus auxiliares implorare; Vocabar ergo cum D^o. Bellangerio, Medicinæ Doctore eximio, Andrea Boeckelmanno, Petro la Nou, & Petro A-

drianí filio, Chirurgis dextrimis. Verumenimverò Bubonocle tam arctè comprimebatur à tendinibus musculorum adstis, ut nullus nostrum ægro opitulari potuerit, ita ut brevi diem suum obiret. Multiplicis hujus herniæ apertionem concesserunt nobis consanguinei, in qua notavimus bubonocle dissectà, intestini Ileí portionem inflammata, & gangrænâ (ut sæpius contingit) obsessam, aperturamque (ut vulgò loquuntur) vel potius dilatationem adeo exilem aut arctam circa tendines musculorum abdominis, ut digitus pertransire vix potuerit; unde dicti intestini portio reponi neutiquam potuit. In Scroto posthac totam Vesicam urinariam prolapsam offendimus.

OBSERVATIO XCIX.

Renum & Ureterum Ovillorum mirabilis expansio.

Vesicam Urinariam ob perpetim affluens lotium sæpius in magnam molem crescere, mirum non est: utpote quæ propter substantiam membranaceam serum continuè appellens promptè imbibit, eodemque accumulato, admodum extenditur. Verumenimverò ipsos renes ab impedito urinæ exitu in immensam adeò molem sese expandere, ut vesicæ urinariæ instar sese nobis exhibeant, omnium expectationem superat, & nullius non admirationem meretur. Ante duos circiter annos Chirurgus diligentissimus & rerum Anatomicarum amans, Vogetesangh, ad dissectionem duos nobis attulit Renes Ovillos, ita extensos & humore aquoso repletos, ut duas ferè pintas
uter-

uterque contineret. Ureteres admodum tortuosi & tantæ erant capacitatis, ut radicem majorem pastinacæ admitterent. Utraque renum tumentium extremitas substantiam naturalem glandulosam non amiserat, spatium verò intermedium constabat ex membrana. Intrinsecè tubuli pelvis cellulas magnas repræsentabant, tantæ capacitatis, ut nucem juglandem viridi cortice obductam admitterent. Urinam in Vesica Urinaria contentam facili negotio exprimebam versus ureteres & renes, verum enim verò ab ureteribus & renibus versus vesicam non nisi vi adhibitâ, idque parcissimè per exiguum foraminulum in medio cujusdam clausuræ membranacæ, quam vesicam inter & ureteres inveniebam. Talis, inquam, erant constitutionis dicta foraminula, ut e vesica urinaria versus ureteres & renes satis liber esset urinæ transitus, contraria verò compressio ab ureteribus & renibus versus vesicam maxima ex parte erat frustranea, unde dubio procul oborta fuit urinæ regurgitatio & temporis progressu talis renum & ureterum expansio. Hosce renes cum annexis ureteribus & portione vesicæ in Museo nostro reservamus: ita ut de rei veritate non sit dubitandum, sed cuilibet occasione datâ liberum, insolitam hanc partium Urinariarum difformitatem apud me contemplari.

OBSERVATIO C.

Glandis in Pene vera structura noviter detecta.

INter omnes, qui hætenus descriptionem Penis nobis dedere, Authores, haud infimum locum occupat Anatom-

tom-

tomicus oculatissimus, mihi quæ, dum viveret, peculiari amicitia junctus, Regnerus de Graaff; qui tamen hoc argumentum non omnimodè absolvit, sed nonnulla ulterius ab aliis investiganda, posteritati reliquit: imò quoad glandem penis superficiariè rem egisse & solum in opinionibus aliorum acquievisse videtur; ceu patet in tractatu ejus de *Virorum organis generationi inservientibus*, ubi fol: mihi 139. hæc reperiuntur verba: *Duobus corporibus nervosis & urethra jam descriptis, in anteriori quasi parte apponitur substantia quædam reliquis penis partibus carnosior apparens, quæ apud Anatomicos Glans, Balanus, & a similitudine Cerasum quandoque nominatur.* Non solum autem hicce Anatomicus, verùm etiam omnes alii tam Veteres quam Neoterici hanc penis partem sicco quasi pede transeunt; quantumvis in Chirurgia maximi sit momenti, hanc partem bene nosse, ut postea patebit.

Johannes van Horne b. m. Promotor olim meus, in sua Microcosmi descriptione pag. mihi 149. hunc in modum de glande penis loquitur. *Hicce (est illi sermo de corporibus nervosis, impositum est caput, quod à similitudine glans dicitur, carne constans molli & flaccida, sensus exquisitissimi, præsertim ubi turget.*

Veslingius glandem penis ex substantia carnosa molli spongiosaque conflare autumat, & præterea de ea nil refert.

Blasius in Veslingium: *Glans hæc extremitati imponitur ut caput cervici, parte enim sui inferiore & quasi basi aliquantulum penem suo ambitu excedit, in superiore verò leviter in mucronem obtusorem desinit.* Hæc ille.

Bartho-

Bartholomæus Cabrolinus carnem esse diversam à carne musculosa & glandulosa fatetur in sua dissectione Anatomica corporis humani.

Thomas Bartholinus in sua Anatome Glandem Penis carnem esse similiter profitetur, non mollem & flaccidam, ut *Joh. van Horne*, sed sensilem magis & solidiorem, quam in reliquo pene est.

Vesalius de humani corporis fabrica pag. mihi 649: *Quum autem ad eam usque penis regionem perrepsere* (loquitur de corporibus nervosis) *in qua jam glandem efformatura sunt, in acutum feruntur & carnosam glandis substantiam ipsis obnascitur.* Hæc ille.

Adriani Spigelii verba sunt: *Glans ultima pars penis est duobus corporibus nervosis obnata, quæ nonnihil ambitu quoque excedit, cum coronæ modo circulo cingatur, antè tamen acuta est, exquisitum habet sensum, substantiamque spongiosam, ut penis, sed solidiorem.*

In *Realdo Columbo* haud infimæ notæ Anatomico, ubi de glande penis agit, hæc solummodo extant: *Deinde deorsum versus inflectuntur* (ligamenta, seu corpora nervosa penis) *& ad glandis fines implantantur, quæ glans reliquis penis partibus minus dura existit.*

Ecce varias primi subseclii Anatomicorum de Glandis in pene structurâ opiniones! quas siquidem cum genuina istius particulæ descriptione mox secuturâ studiose conferre volueris, actutum animadverteres, neminem istorum Heroûm in præsentî negotio rem acu tetigisse. Hoc enim asseverare ausim, ne ullum quidem (quod sciam) glandem penis talem, qualis revera est, antehac observasse; Nec

mirum ; cum adeo difficilis sit perscrutationis : Cultellus certè Anatomicus haud sufficit , imò planè inutilis est huic detectioni. Siphon quo utimur ad vasa infarcienda , vix quoque huic rei aptus est ; quamvis ipse ansam mihi dederit hujus partis veram compagem conspiciendi , quæ in hunc usque diem in tenebris latuit. Postquam igitur integrum penem cruore omni exhausto , materiâ ceraceâ replevi , glandemque postea in lamellas transversas dissectui , reperi eandem materiâ dictâ esse infarctam , id quod mihi ansam præbuit suspicandi Glandem penis haud esse substantiæ carnosæ : proinde , ut quid hic veri subesset clarius elicerem , ad experimenta confugebam. Scilicet primò , sanguine è pene expresso & aquâ siphonis beneficio eluto corpora nerveo-spongiosa crassiora , ab aliis corpora nervosa penis , imò ligamenta penis dicta , flatu replevi , & vinculo injecto arctissime ligavi , sperans fore , ut post exsiccationem mihi pateret , quales esset vera hujus glandis constitutio. Ast incassum. Hoc enim experimento in conspectum quidem venit vera substantia dictorum corporum , ut & glandis interior , neutiquam verò exterior. Eâ enim inflatione intumuit & induruit quidem interior Glandis pars , flaccida tamen mansit pars Glandis exterior. Vid. fig. 75.

Hisce visis tubulum circa penis radicem indidi corpori nerveo-spongioso tenuiori Urethræ , ab aliis Corpus Spongiosum Urethræ dicto , ac tum flatu adacto intumuit simul cum eo pars glandis exterior , interior verò neutiquam , sed flacciditatem retinuit. Hoc animadverso credere cœpi , corpus (vel , ut alii volunt , corpora ; duo enim esse autu-
mant

mant Anatomici) nerveo-spongiosum crassius & maius à corpore nerveo-spongioso tenuiore & minore esse diversum; & hoc cogitans tertium & ultimum experimentum institui, quod omnibus modis expectationi meae satisfecit. Per tubulum nempe æneum circa penis radicem, ubi ad ossa pubis proximè accedit, insertum corpus nerveo-spongiosum majus & crassius flatu extendi, & post repletionem digitis tam diu penem detinui, donec eodem tubulo, è dicto corpore extracto, & corpori nerveo-spongioso minori & tenuiori indito, idem corpus flatu quoque replevissem; quo facto totum deinde penem ligavi & exsiccavi: at verò quam difficile sit flatum in dictis corporibus continere, usque dum omnia exsiccata sint, palam fiet iis, qui in posterum idem experiri ac imitari volent. Post exsiccationem, penem & glandem ejus in lamellas dissecai, (Vid. figuras 76, 77, 78, 79 & 80.) & reperi penis glandem nil aliud esse quàm veram continuationem tam corporis nerveo-spongiosi majoris & crassioris, maximam penis partem constituentis, quam minoris & tenuioris Urethræ, maximam & præsertim inferiorem ejus partem ambientis, sine ulla substantiæ mutatione.

Hæc autem corpora nerveo-spongiosa ita sunt constituta & posita, ut crassius & majus interiorem glandis partem constituat, minus & tenuius exteriorem, quam undiquaque ambit. Vid. fig. 81. & 82. Hæc duo corpora, nempe crassum & tenue, à se invicem sunt separata septi intermedii beneficio, (vid. fig. 81. & 82*) ita ut flatu per tubulum adactus ex uno corpore in aliud rarò perveniat; rarò inquam, quia semel atque iterum tantum

me illud observasse memini: & quantumvis Reg. de Graaff statuatur, inflatis corporibus nervosis (nobis nerveo-spongiosis majoribus & crassioribus) spongiosam Urethræ substantiam (nobis nerveo-spongiosum minus & tenuius,) etiam intumescere, & vice versa, (unde quoque deduxit notabile commercium eorum corporum inter se) nos tamen contrarium experimur; & frequentissima penum dissectio me edocuit, perquam raro illud contingere, nisi supra memoratum septum fuerit læsum; vel etiam per commercium vasorum sanguineorum, quod notabile est. Si enim corpus nerveo-spongiosum majus & crassius infletur, ut plurimum simul quoque inflantur venæ per penis dorsum repentes, (vid. fig. 75. quæ faciem anteriorem penis cum vasis sanguineis per dorsum repentibus demonstrat) quarum ramuli corporibus nerveo-spongiosis etiam inserviunt, & sic aliquando fieri potest, quod statuit supracitatus Anatomicus dexterimus. Porro etiam male observavit idem Regnerus de Graaff spongiosam Urethræ partem (nobis corpus nerveo-spongiosum minus & tenue) sensim glandi appropinquantem magis ac magis attenuari gracilioremque reddi, tandemque in glande obliterari; potius enim dictum corpus in glandis extremo maximum & crassissimum existit, imo totam partem glandis anteriorem conficit. Vid. fig. 76, 77, 78, 79, & 80. & è contrà, quo magis corpus nerveo-spongiosum majus & crassius glandis partem extremam attingit eò gracilius evadit, neque glandis extremum assequitur. Vid. figuras mox recitatas.

Hiscè probè animadversis ulterius inquirendum est, quid boni hæc observatio in praxi medica præstet.

I. Quia

I. Quia hactenus noto notius videbatur, Glandem nil aliud quam carnosam & fungosam esse substantiam, penique adnatam, hinc nequidem per somnium in ullius Anatomi mentem irrepsit, Glandem penis solum esse continuationem (prout revera est) omnium corporum nerveo-spongiosorum, sine ulla mutatione substantiæ; Et ea propter plerique minus solliciti fuere de immodica hujus partis à continui solutionibus metuenda hæmorrhagià; Quam verò periculosum sit glandi vulnus infligere, aut exulcerationem in ea nasci (præsertim si profundius penetrent ulcera aut vulnera, & ad corpus nerveo-spongiosum majus & crassius pertingant) norunt ii, qui nobiscum animadverterunt, homines aliquando ex leviori hujus partis vulnere aut ulcere in vitæ discrimen fuisse deductos (vid. obs. 42.) & præsertim si erigatur membrum virile ita læsum; unde tanta sanguinis copia non rarò ad glandem confluit, ut vix compesci possit ejusdem eruptio. Itaque caute agendum, si ulceribus obfessa sit glans, ne intrinsecum lædatur. Læsiones superficiales minus periculosas esse experti sumus, modo non obfideant medium istius partis in glande, quæ ambitu suo penem excedit, & glandis corona audit, ubi vasa sanguinea per dorsum penis repentia satis capacia sunt, quæ quocunque modo læsa ingentem sanguinis copiam periculose fundere solent.

II. Si glans ulcere maligno obfessa amputanda sit, vinculum antea injiciendum esse ejus constitutio indicat, ut enormis Hæmorrhagia præcaveatur. vid. obs. 30.

III. Notandum in Glande, Ulcera ibidem in suprema parte Urethræ periculosiora esse, ob metum majoris hæ-

morrhagiæ, quam ea, quæ urethræ imam partem occupant. Propterea quod hæc magis sint remota à corpore nerveo-spongioso majori & crassiori, per quod arteriæ multò ampliores disseminantur, & in quod idcirco sanguis majori quantitate irruiat, quam in corpus nerveo-spongiosum minus & tenuius. Credibile quoque est, in illo casu, de quo legitur in supracitato tractatu Reg. de Graaff pag. mihi 149. læsum fuisse corpus nerveo-spongiosum majus & crassius, quia 14 th sanguinis tam brevi temporis spatium vix ac ne vix quidem ex læsione Urethræ aut ejus corporis nerveo-spongiosi tenuioris & minoris potuissent effluere, utpote vasculis sanguineis minimis ibidem existentibus.

IV. Constat glandem rarò in totum posse tendi aut erigi, nisi utrumque corpus nerveo-spongiosum, ut & eorum nervi & vasa arteriosa bene sint constituta. Si verò aliqua hisce partibus accidat obstructio, in totum & æqualiter non eriget sese glans, uti necesse est in coitu. A vasorum arteriosorum laudabili constitutione quoque dependere glandis erectionem dico, circa venosa verò non est cur ita solliciti simus, quandoquidem rarissimè ulla in iisdem obstructio reperitur: Sanguis enim per penem & glandem redux, non per minutissimos ramulos neque per corpus reticulare, ut loquitur Malpighius, regreditur, sed per venarum patentia & visibilia oscula, aut foramina. Venæ enim per penem distributæ si non omnes, saltem tot, quot unquam offendi, sunt poris magnis & visibilibus foraminibus pertusæ cribri instar, quemadmodum quoque in vena splenica vitulina (vid. fig. 83. & 84.) con-

conspicitur, quod nunquam hactenus observatum esse putem. Ejusmodi venarum perforatio in causa est, quod sanguis per penem redux citissime possit à pene regredi, pene momento flaccescente. Certe si penis & glandis ejus Corpora nerveo-spongiosa, ut & eorum vasa venosa ritè examinentur, maxime illa cum splenis vitulini substantia ejusque vasis venosis convenire observabuntur, glandulis splenicis bene elotis. Hujus autem glandularum elotionis, & per venas aquæ beneficio educationis, sine ulla tamen membranæ ambientis læsione, primum me inventorem audeo profiteri, qualem etiam me agnovit olim Joh. van Horne Professor Anatomix dignissimus. Anno scilicet, ni fallor, 1664. nullo Anatomicorum de tali encheiresi cogitante, varios lienes vitulinos præparaveram, quos mox memoratus Celeberrimus Professor discipulis, imò publicè, cum applausu demonstrabat. Sed hoc obiter. Revertar ad propositum. Istis autem Lienis vitulini post inflationem levem exsiccati glandulis eductis, intrinsecum apprime cum penis intrinseco convenire, palam fiet: id quod corpus nerveo-spongiosum majus & minus à nobis in pene & glande ejus dicitur, illud in splene vitulino per fibras nervosas designatur: quæ fibræ in liene ovillo non ita copiosæ existunt, in humano verò earum nullas invenio; quantumvis Sylvius contrarium statuerit, & hypotheses non usquequaque congruas inde stabilire allaboraverit. Interim non solum ratione substantiæ fibrosæ, aut nerveo-spongiosæ conveniunt penis humanus & lien vitulinus, verum etiam respectu venarum, quæ eodem ferè modo perforatæ sunt. Quod si Authores, qui penis vasa depinxerunt,
imò

imò descripserunt, pervolvantur, apparebit quam parci sint circa venas internas, per dicta corpora distributas, imò sicco quasi pede eas transeunt, & nonnulli in totum eas extare negant; & quid mirum? difficillimè enim in conspectum producuntur.

Thomas Bartholinus inquit, penem habere arterias, venas, & nervos; venasque per penis partem exteriorem & interiorem distribui asserit; prætereaque nihil.

Reg. de Graaff de dictis venis internis nil nobis commemoravit, ubi Penis Vasa describit.

Vesalius hisce verbis liberè fatetur sese harum venarum distributionem per penis intrinsicam substantiam nunquam vidisse, & quamquam, ait, hæc Vasa (loquitur de venis & arteriis) ad penis corpora pertingant, vix tamen sectione assequor, quo itinere in corporum cavitatem inferantur. Si causam hujus difficultatis perscrutemur, facilè inveniemus eam. Unica tantum methodus, quâ dilucidari possunt hæ venæ internæ, mihi constat, idque solâ penis inflatione & exsiccatione, post sanguinis elotionem. In illa inflatione simul inflantur venæ non solum per penis superficiem, verum etiam internæ, cribri fere in modum pertusæ, quæ post exsiccationem cultello Anatomico examinari possunt; Vid. fig. 84. Lit. C. & si quis alio modo hæc perscrutetur, oleum & operam perditurus est. Ratio est, quia substantia venæ internæ propter porositatem confunditur facillimè cum penis substantia intrinseca porosissima.

Fig.

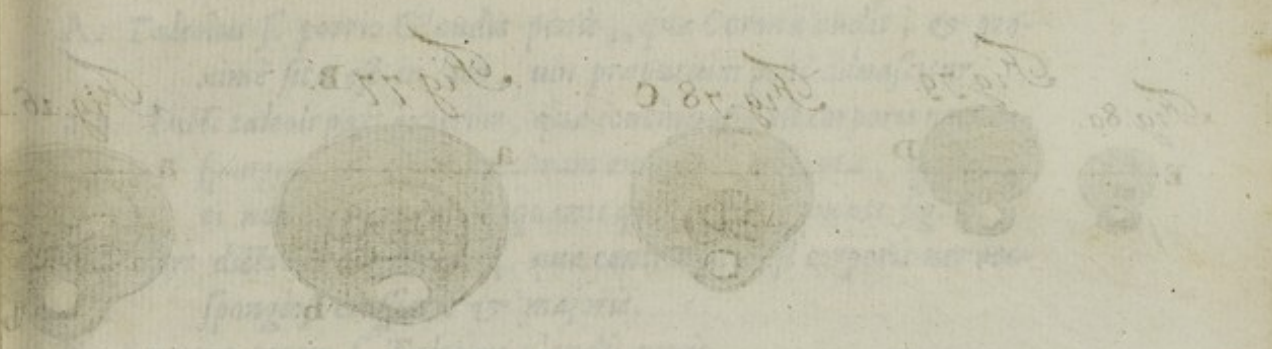
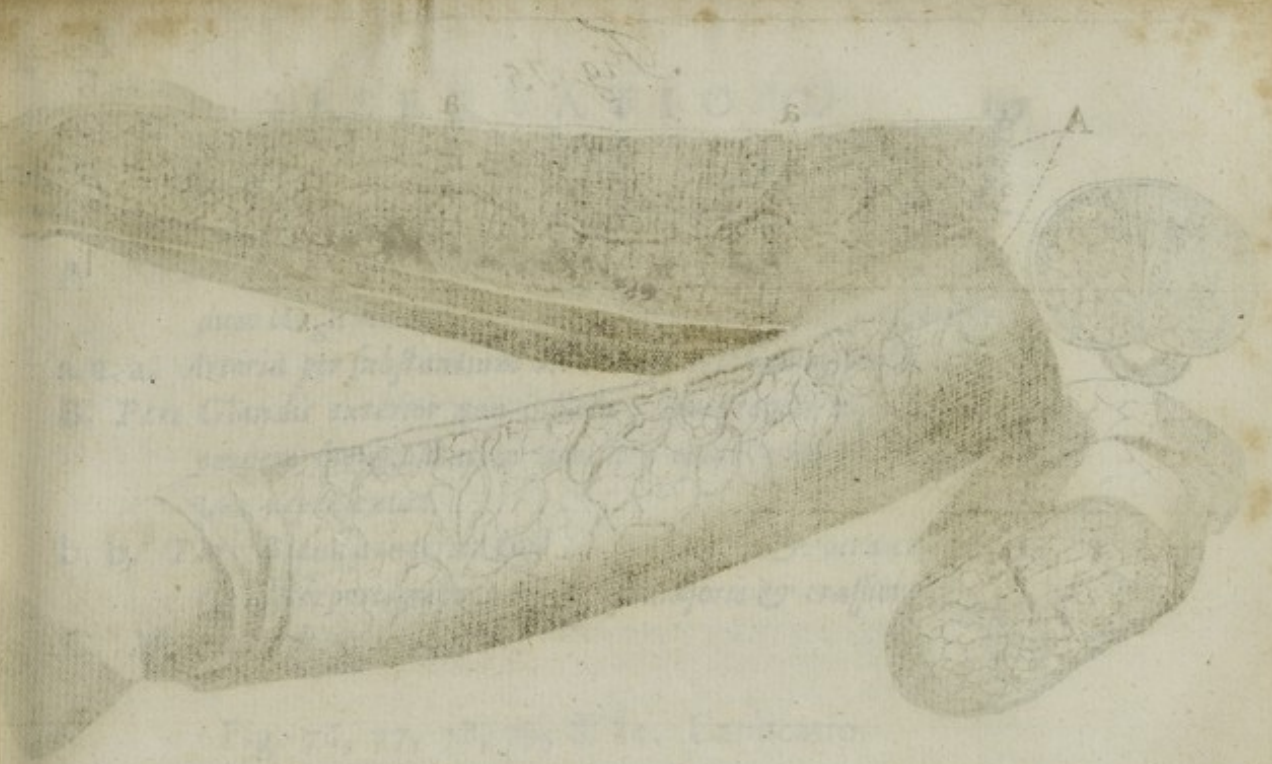

Fig. 75.

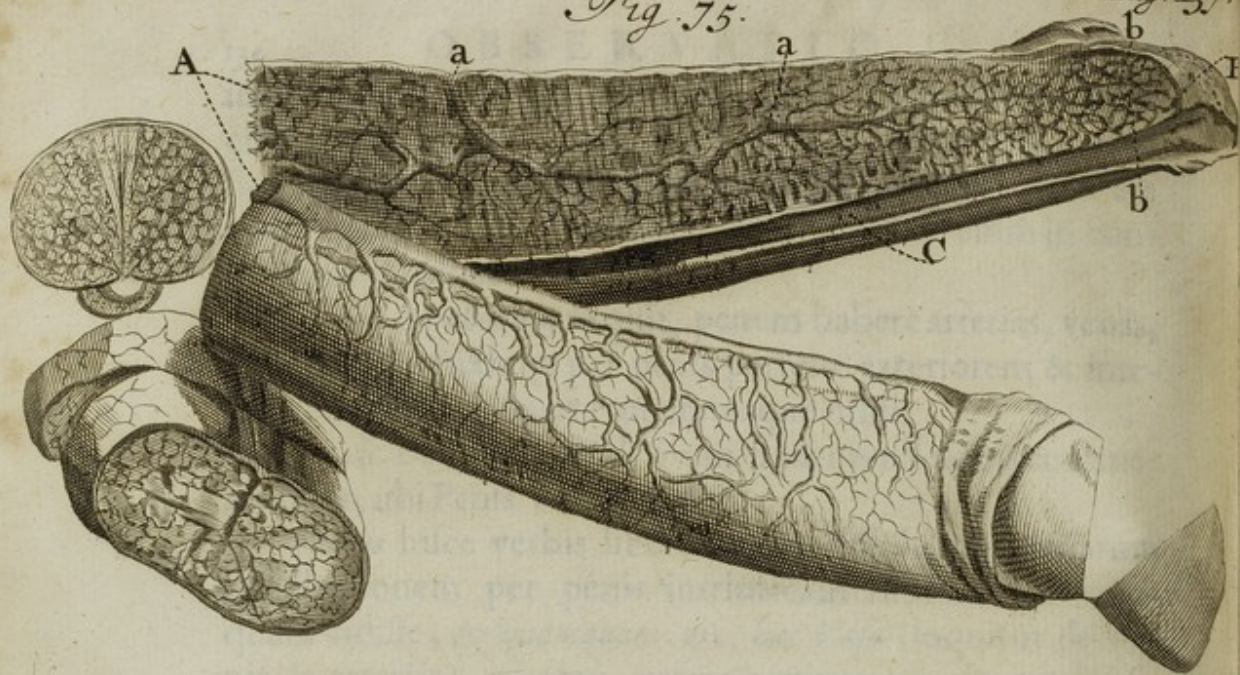

Fig. 80.

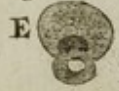

Fig. 79.

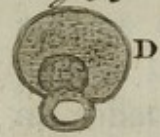

Fig. 78. C

Fig. 77. B.

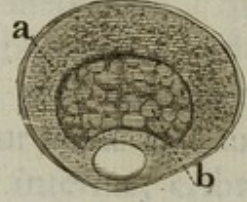

Fig. 16. A

Fig. 84.

Fig. 83.

Fig. 82.

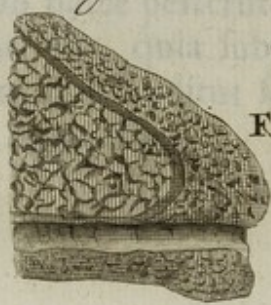

Fig. 81. A

Fig. 75. Expositio.

- A. *Penis Virilis inflatus, exsiccatus, & in duas partes secundum longitudinem divisus, ut intrinseca conspicerentur.*
 a. a. a. *Arteria per substantiam nerveo-spongiosam dispersa.*
 B. *Pars Glandis exterior non inflata, quapropter in exsiccatione omnem spongiositatem amisit, unde membranam crassam representat.*
 b. b. *Pars Glandis interior inflata, quæ pars & vera continuatio est corporis nerveo-spongiosi majoris & crassioris.*
 C. *Meatus Urinarius.*

Fig. 76, 77, 78, 79, & 80. Explicatio.

- A. *Taleolus s. portio Glandis penis, quæ Corona audit, & proximè sita est in loco, ubi præputium peni adnascitur.*
 a. a. *Dicti taleoli pars exterior, quæ continuatio est corporis nerveo-spongiosi tenuioris urethram ex parte ambientis, quæ tanti non est momenti, quanti quidem in sequenti fig. B.*
 b. *Pars dicti taleoli interior, quæ continuatio est corporis nerveo-spongiosi crassioris & majoris.*
 B. *Sequens portio s. Taleolus glandis penis.*
 a. a. *Dicti taleoli pars exterior, quæ respectu prioris taleoli major.*
 b. *Ejusdem pars interior, quæ respectu prioris minor.*
 C. D. E. *Ejusdem glandis taleolos demonstrat, qui successive diminuti, internæ substantiæ diversitatem indigitant.*

Fig. 81. Dilucidatio.

- A. Penis inflatus, exsiccatus, & secundum longitudinem divi-
sus, ut intrinseca facies appareret.
B. Exterior glandis pars nerveo-spongiosa, quae tenuioris & sub-
tilioris est texture aut substantia.
C. Interior glandis pars nerveo-spongiosa crassioris est texture aut
substantia.
D. Nerveo-spongiosa pars Urethrae.
E. Urethra.
F. Arteria per penis interiora distributio.

Figura 82.

Solius Glandis abscissa intrinsecam faciem exhibet.

Fig. 83 & 84. Expositio.

- A. Portio Venae splenicae vitulinae secundum longitudinem dis-
secta, ut perforationes ejus videri possent: quae vena
cribri instar perforata per Lienem disseminatur, &
non statim obliteratur, ubi lienem intraverit, uti High-
morus & alii voluere.
B. B. Ejusdem abscissi rami.
C. Portio Venae per corpora nerveo-spongiosa distributa, se-
cundum longitudinem dissecta.

F I N I S.

P R I V I L E G I E.

DE Staten van Holland ende West-Friesland, Doen te weeten. Alsoo ons verthoont is by *Hendrik Boom* ende de *Weduwe van Dirk Boom*, Burgers ende Boeckverkoopers binnen Amsterdam; hoe dat by haar waren Gedrukt, *Frederici Ruysch Anatomes, Chirurg. & Botanices Professoris Amstel. Observationes Anatomico Chirurgicae, cum Museo Anatomico Ruyschiano, sive Catalogus Rariorum, quae in Auctoris Aedibus asservantur*, met schoone koopere Platen voorsien, in Quarto; Ende alsoo dat voorsz Werck de supplianten veel gelt hadde gekost, op dat het wel ende naar de kunst soude werden uitgevoert; ende sy bekommert waren, dat haar dat voorsz Werk, door sommige baatsoeckende menschen, soude mogen werden naargedrukt, ende sy daar door merckelijke schade soude komen te lijden; soo was 't dat sy haar keerden tot Ons, onderdaniglijk verfoeckende, dat het Ons geliefde, haar te begunstigen met een Privilegie voor 15 à 20 Jaren achter-een-volgende, om hier te Lande het voorsz Werk, ende de *Observationes*, die meer hier op souden mogen volgen, in allerlei Talen alleen te mogen Drucken, doen Drucken ende Verkoopen, met interdictie aan allen anderen, om in den voorsz tijd, binnen Onsen Lande het voorsz Werck in 't geheel ofte ten deele, met ofte sonder Figuren, in eenige Taalen te mogen Drucken, doen Drucken, ofte elders buitens Lands naargedrukt zijnde, in Onse Landen te mogen brengen, doen brengen ofte Verkoopen, op seeckere pene tegen de Contraventeurs te stellen. *Soo is 't*, Dat Wy de saacke ende 't verfoeck voorsz overgemerckt hebbende, ende genegen wesende ter bede van de Supplianten uit Onse rechte wetenschap, Souveraine macht ende autoriteit, de selve Supplianten geconsenteert, geaccordeert ende geoctroyeert hebben, consenteren, accorderen en octroyeren mits desen, dat sy gedurende den tijd van vijftien eerst achter-een-volgende Jaren, het voorsz Werck genaamt *Frederici Ruysch Anatomes Chirurg. & Botanices Professoris Amstel. Observationes Anatomico Chirurgicae, cum Museo Anatomico Ruyschiano, sive Catalogus Rariorum, quae in Auctoris Aedibus asservantur*, met koopere Platen voorsien in Quarto, binnen den voorsz Onsen Lande alleen sullen mogen Drucken, doen Drucken, Uitgeven en Verkoopen. Verbiedende daarom alle ende eenen yegelijcken, het selve Werk, ende de *Observationes*, die meer hier op souden mogen volgen, in allerlei Taalen in 't geheel of ten deele naar te drucken, ofte elders naargedrukt binnen den selven Onsen Lande te brengen, Uit te geven ofte te Verkoopen, op verbeurte van alle de naargedrukte, ingebrachte ofte verkochte Exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens daar-en-boven te verbeuren, te appliceren een derdepart voor den Officier die de Calangie doen sal, een derdepart voor den Ar-

men der plaats daar het Casus voorvallen sal, ende het restteerende derde-
part voor de Supplianten. Alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten
met desen Onsen Ootroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van
hare schade door het naardrucken van 't voorsz Werck; daar door in gee-
nigen deele verstaan, den innehouden van dien, te authoriseren ofte te
advoueren, ende veel min het selve onder Onze protexie ende bescher-
minge eenig meerder credit, aansien ofte reputatie te geven, nemaar de
Supplianten in cas daar in iets onbehoorlijcks soude mogen influeren, alle
het selve tot haren laste sullen gehouden wesen te verantwoorden, tot dien
einde wel expresselijk begeerende, dat by aldien sy desen Onsen Ootroye
voor het selve Werck sullen willen stellen, daar van geene geabbrevieerde
ofte gecontraheerde mentie sullen mogen maken, nemaar gehouden sul-
len wesen het selve Ootroy in 't geheel ende sonder eenige omiffie daar voor
te Drucken ofte te doen Drucken; ende dat sy gehouden sullen zijn een
Exemplaar van 't voorsz Werck gebonden ende wel geconditioneert te
brengen in de Bibliotheecq van Onse Universiteit tot Leiden, ende daar
af behoorlijk te doen blijcken, alles op pene van het effect van dien te ver-
liesen. Ende ten einde de Supplianten desen Onsen consente ende Ootroye
mogen genieten als naar behooren: Lasten Wy allen ende eenen yegelijke-
ken, die 't aangaan mach, dat sy de Supplianten van den Innehouden van
desen, doen laten ende gedogen, rustelijck, vryelijck, ende volkoment-
lijck genieten ende gebrueken, cesserende alle belet ter contrarie. Gedaan
in den Hage, onder Onsen grooten Zegele hier aan doen hangen den 20.
Mey, in 't Jaar Ons Heeren en Zaligmaeckers duisent ses hondert en
tneigentig.

A. HEINSIUS Un.

Ter Ordonnantie van de Staten

SIMON van BEAUMONT.

MUSEUM ANATOMICUM
RUYSCHIANUM.
S I V E
CATALOGUS
RARIORUM.

Quæ in Authoris ædibus asservantur;
adornatus ab eodem

FREDERICO RUYSCH, M. D.
Anatomes, Chirurg. ac Botanices Professore Amstelod.
Adduntur Variæ Illustrationes, ut & Icones aeneæ.

AMSTELODAMI,
Apud HENRICUM & Viduam THEODORI BOOM,
Bibliopol. clō 10 c xci.
Cum Privilegio.

MUSEUM ANATOMICUM
 RUYSSCHIANUM
 SIVE
 CATALOGUS
 RARIORUM

Quae in Aulicis rebus observantur;
 adnotatis ab eodem
 FREDERICO RUYSCH, M.D.
 Anatomiae, Chirurgiae, & Botanicae Professori Amstelod.
 adduntur Variæ Illustrationes, ac V. Icones aeneae.

AMSTELÆDAMI,
 Apud Henricum & Viduam Theodori Boom,
 Bibliopol. c. 1727.
 Cum Privilegio.

Nobilissimo & Amplissimo Viro

D^o JOANNI COMMELINIO

Reipublicæ Amstelodamensis Senatori gravissimo,

Fautori & Amico longè honoratissimo,

Omnia fausta precatur

FREDERICUS RUYSCH.

Nobilissime & Amplissime Vir.

ET singularis Tua Rerum quarumvis Naturalium peritia, & imprimis quoque Tua erga me mihi perspectissima benevolentia merito ansam mihi suggerunt, hanc Cime-
liarchii mei Descriptionem Amplissimo mi-
hi que Carissimo Nomini Tuo consecrandi:
tum ut extet monumentum aliquod veteris jam à vigin-
ti & ultra annis cultæ amicitiae nostræ, tum ut paginae
ipsæ hoc nomine publico fiant commendatiores. Profe-
cto siue quærendus erat Fautor de me benè meritus, cui
hæ chartæ inscriberentur, neminem conspiciebam cui plus
deberem; siue deligendus Iudex, qui de his & similibus
existimare unus omnium optimè posset, nullum reperire
poteram, cui justius eadem dedicarentur quam Tibi,
Vir Nobilissime. Quapropter & spontè quasi suâ ad Te so-
lum tendant, idque ex occulto grati animi sensu; imò ob
insignia Tua erga me & (si hoc addere fas est) Filium
quo-

quoque meum merita assidue impellor ad eorundem
publicum elogium. Haud enim satis Tibi fuit tot fa-
voris & sinceri affectus indicia in me conferre, quin in-
super benignitatem Tuam ad istum natu majorem Fi-
lium meum extendere quoque Tibi placuit; quam ipse
adhuc nuper (ut alia nunc non commemorem) in Musco-
li sui extructione abunde est expertus; dum istud variis
exoticis ex utraque India allatis Seminibus liberaliter au-
gere atque ornare voluisti. Dabit ipse mecum operam,
ut hæc gratissima dona non sint incassum à Te seminata;
potius gratiarum tum flores tum fructus qualibet oc-
casionè Tibi referre allaborabit. Interim hunc, quem
Tibi offero, Rariorum Catalogum, benigna fronte ac-
ceptes, & conatus meos æqui bonique consulas velim,
neque eundem ex sua magnitudine suoque pretio at solùm
ex meo Tibi observantiam meam testandi desiderio pon-
deres. Deus Opt. Max. Te, *Nobilissime Vir*, diu servet
incolumem, omneque felicitatis genus in te Tuosque
clementer effundat. Amstelod. 9 Martii clc Io c xc.

M U-

MUSEUM ANATOMICUM
 RUYSCHIANUM.

S I V E

CATALOGUS
 RARIORUM,

Quæ in Museo Authoris asservantur.

TUMBA ERECTA VARIIS SCELETIS, &c.
 INSTRUCTA.

Nº. I. In arce hujus Tumbæ collocatum Caput osseum
 nuper nati, cum hac inscriptione:

Nullum sæva Caput Proserpina fugit.

In hoc Capite sequentia notatu digna.

1. *Ossa syncipitis, occipitis, & frontis, ubi primò osseam induunt naturam, nempe in sui medio, secundum proportionem magis quàm in adultis prominent, suntque ibidem loci multò solidiora.*
2. *Ex hac parte duriore, tanquam centro ossificationis, innumerabiles striæ osseæ videntur protractæ, quod in initio ossificationis semper locum habere reperio.*
3. *Annulus osseus ab ossis petrosi infima parte adhuc separatus*

TUMBA ERECTA.

tus est, in superiore verò jungitur Ossi temporum per symphysin sine medio.

4. Officula auditus in suo naturali situ, quæ demptâ in utroque latere membranâ Tympani luculenter apparent. Eadem Officula in recenter natis haud minora esse quàm in adultis, hic observabile.
5. Notabilis separatio aut distinctio inter os squammosum & Lapidosum, quæ in fetu solâ coherent membranulâ.
6. Dentium in tenellâ illâ etatulâ constitutio, qui quantumvis imperfecti, osseam tamen jam nacti sunt firmitudinem.
7. Os occipitis è quatuor partibus manifestissimè coagmentatum. Harum partium maximam tribus rimis sibi invicem oppositis gaudere, luce meridianâ clariùs constat.

Nº. II. Sub eo Capite, aliud exiguum Embryonis abortivi quatuor mensium Caput osseum exhibetur;

In quo observandum supra dictas strias clariùs adhuc posse cerni.

Nº. III. Sequitur Sceleton pueri tres circiter annos nati, dextra Psittaci sceleton tenens.

Volat irrevocabile Tempus.

In hoc pueri Sceletone observanda sunt.

1. Cranium in Bregmate esse clausum, fontanellâ jam oblitteratâ.

2. Dens

TUMBA ERECTA.

5

2. Dens molaris quartus in maxilla superioris utroque latere, exitum sibi querens, ante tertium ipsam maxillam perforat.
3. Spina Ossis Ilii cartilaginosa, qualis non solum in hoc sce-
leto, verum etiam in omnibus junioribus existit; quod si
non bene observetur in sceletopœia, facile spina isthac car-
tilaginea amittitur.
4. Os Ilium utrumque è tribus partibus constans, prout
semper in junioribus.
5. Patellæ in totum cartilagineæ.

Nº. IV. A dextra Sceleti memorati aliud sex septimanas
nati Sceleton humanum conspicitur vexillum
dextrâ gerens.

Frustra cruento Marte carebimus.

In Eo memorabilia occurrunt sequentia.

1. Inferior pars ossium pubis cartilaginea, superior verò jam
ossea.
2. Omnes epiphyses, non solum veræ (sic puto omnes processus
articulatorios, qui veræ parti ossis adnascuntur, vocan-
dos esse) verum etiam omnia carpi & tarsi ossicula merè
adhuc cartilaginea sunt; utroque osse calcis excepto, in
quo osseum quid apparet.
3. Dentes incisarii, qui eruptione alios ut plurimum præ-
cedunt, quantumvis crassiori membrana adhuc investian-
tur, transparent.

A 3

4. In

4. In Sutura Lambdoideâ Officulum triangulare, quod in epilepsia commendant Authores nonnulli.
5. Processus mammillaris in utroque latere adhuc deficit, itaque pro vera Apophysi est habendus, postea enim ex osse temporum erumpit.
6. Processus vertebrarum spinosi, quæ spuriae sunt Apophyses, (propterea quod veræ parti ossis, seu corporibus vertebrarum, epiphyseos in modum adnascuntur, & in usu cum apophysibus conveniunt) è cartilagine in hoc, sicut in similibus sceletis, constant. Caute itaque in sceletopœia tractandi, aliàs enim decidunt.
7. Vertebrae è quatuor partibus constare hoc ætatis tempore, sceleton istud demonstrat.
8. Capitis ossa, secus ac in recens natis, suturarum beneficio jam coherent.

Nº. V. A sinistra sese offert Sceleton octo menses nati, Lanceam gerens.

Notanda Sequentia.

1. Canalis offeus in osse petroso adhuc deficit, prout in ea ætatula communiter contingit.
2. In sinistro latere Tympani membrana pellucida, ita ut Auditus officula transpareant in suo situ naturali.
3. Cætera conveniunt cum præcedenti.

Nº. VI. A

Nº. VI. A latere sinistro comparet Sceleton Viri adulti manu dextra pectori impositâ.

Notanda.

1. *Officula lachrymalia nullo modo laesa, quemadmodum frequentissimè accidit in Sceletorum confectione, propter eorum tenuitatem.*
2. *Quæ in iisdem officulis reperiuntur foramina communia, transitui ductus lachrymalis destinata, multo capaciora sunt solito.*
3. *In sutura squamosa lateris sinistri varia reperiuntur Officula Wormiana.*
4. *Spina Ossis Ilii (quæ spuria est Apophysis; quoniam epiphyseos in modum Ossis Ilio adnascitur) ossea facta, notabili linea à verâ ossis parte separata est.*
5. *Ossa pubis à se invicem haud ita dehiscunt in inferiore parte, ac in muliere; unde in viris angustior redditur pelvis, idque non solum in hoc sceleto, verùm etiam in omnibus virorum sceletis illud ita sese habet.*
6. *Os caudæ non ita retro, aut posteriora versus, reflexum est, ac in Mulieribus, sed magis ad ossa pubis accedit.*
7. *Costas crassiores & rotundiores existere in Viro quàm Muliere, hic quoque apparet.*

Inter

Inter duo Sceleta minora supra memorata, & N°. 3. & 4. insignita, jacet cadaverculum Fœtus septem mensium, balsamo per aliquot annos nitidè conservatum, & lapidis instar induratum, cujus dextra flores fugaces, puta rosas, &c. continet, hominis fragilitatem denotantes, cujus symbolum est:

Ipsa dies aperit, conficit ipsa dies.

In hoc Fœtus cadaverculo indurato sequentia notanda.

1. Quâ cinctum est caput, Corona, ex floribus naturalibus est confecta, quorum petala sunt perpetua, illa enim non solum nunquam decidunt, verum etiam naturalem servant colorem; quod à me ita factum puta, ut illa cum subiecto, nunquam corrumpendo, convenirent.
2. Fovea in capitis fontanella, (quod fœtibus denatis familiare, signumque est animam reliquisse corpusculum) satis evidens est.
3. Cadaverculum lapideam obtinet duritiem in universum; Visceribus in corpusculo relictis, eandemque duritiem obtinentibus.
4. Color naturalis propemodum adhuc integer.

Nº. VII. Huic fatui Balsamo conservato adstat Sceleton
 Abortus quadrimestris falce minans ictum;
 cujus dictum:

Nec parcit imbellis juvencæ poplitibus.

In eo Sceletio sequentia memoratu digna.

1. Striarum protractiones in cranio instar aque in glaciem degenerantis.
2. Ea pars ossis temporum, quæ os squamosum audit, in suâ ossificatione præcedit eam partem, quæ os lapidosum dicitur.
3. Dicti ossis os Orbiculare quarto mense osseam induisse substantiam, hic videmus.
4. Maxilla inferior in tam tenero abortu magis est acuminata in suo medio, quàm in ætate proveciori.
5. Quenam partes Ossium innominatorum primò osseam induant naturam, hic luce meridianâ clarius constat.
6. Nil ossei adhuc apparet circa carpum, Metacarpus verò planè osseus.
7. In Tarso vix Osseum quid reperitur, Metatarsus è contra osseam duritiem jam obtinet.
8. Ossa digitorum manus, ea quæ sunt in digitis pedum in sua ossificatione præcedunt.
9. Os pectoris eo tempore nil ossei adhuc habere, hic clare constat.
10. Claviculæ in totum ferè osseæ, ut & costæ, exceptis earum epiphysibus.

TUMBA ERECTA.

11. *Processus anteriores maxilla inferioris* (ab aliis *Coronæ*, aut *processus acuti dicti*) veras apophyses haud esse, hoc exiguum sceleton demonstrat. Existunt enim dicti processus in prima ossificatione, & non erumpunt ex vera ossis parte; quod de essentia veræ apophyseos esset, itaque non immeritò à me pro apophysibus spuris habentur.

Nº. VIII. Sub dicto sceleto reperitur aliud octo mensium, dextra tenens Vesicam urinariam, è cane desumptam.

Homo Bulla.

In eo Sceleto sequentia visuntur.

1. *Carpus planè cartilagineus.*
2. *In tarso Calx ossream induit duritiem, cetera Pedis ossa adhuc cartilaginea.*
3. *Patellæ in totum cartilagineæ.*
4. *Omnes epiphyses totius sceleti cartilagineæ.*
5. *Maxillam inferiorem è duabus partibus constare in fetu recens nato, certum est: at verò earum unio non fit cartilaginis interventu, uti Authores autumant, imò quotiescunque illud exploravi semper reperi, hasce duas partes membranæ ope coherere, quemadmodum in hoc subiecto videri potest.*
6. *Os innominatum lateris sinistri decliviorè habet situm, quam dextri; idque neutiquam propter malam conformationem, sed ob sceleti situationem, ante ejus exsiccationem;*
id

TUMBA ERECTA.

11

id quod multis imposuit Chirurgis, existimantibus os femoris exarticulatum esse, quum offenderent alterutrum protrahi esse post lapsum, & dolores immanes. Hoc dico sæpius dependere à situ & corporis protractione, unde decliviora acquirat situm, & insequente osse femoris, crus longius nobis videtur.

7. In osse pectoris octavo mense gestationis sex septemve ossicula rotunda, secundum dicti ossis longitudinem posita, sæpius inveniuntur, hic vero nonnulla ex iis sunt gemina.
8. Fontanella in capite perquam exilis.

Nº. IX. A dextra memorati sceleti reperitur Sceleton factus humani maturi, tubam deauratam maxillis comprehendens.

Memento temporis novissimi!

Nº. X. Pueri quadriennis Sceleton, varia crepundia manibus gerens.

Vita humana lusus.

In eo Sceleto notanda.

1. Ossa pubis osseam eo ætatis tempore induisse naturam, hic constat.
2. Ossa innominata in tres partes esse separata, hoc sceleton quoque demonstrat.

B 2

3. Pa-

3. Patellæ planè adhuc cartilaginea.
4. Ossa calcis, Tali, Tarsaræ, ut & maximum ex tribus ossibus innominatis, in osseam degenerarunt substantiam; dum cætera duo innominata, seu cuneiformia, ut & naviculare, cartilaginea remanserunt.
5. Epiphyses ferè omnes osseam natæ sunt rigiditatem, inter quas & veram ossis partem multum cartilaginis intercedit.
6. Ossa femoris, Tibiæ, Suræ & humeri, figuram habent magis rectam, quàm in adultis consuevit.
7. Ex ossibus carpi duo osseam substantiam natæ sunt, idque in utroque latere.
8. Os pectoris ex undecim ossiculis rotundis (quod rarò si unquam visum) conflatum.

Nº. XI. Sceleton quinque circiter annorum pueri, à cujus dextra corculum humanum, Balsamo induratum, filo serico dependet.

Omnia sunt homini tenui pendentia filo.

In eo notanda.

1. Ossa utriusque tarfi (ossibus navicularibus exceptis) osseam induisse duritiem.
2. Os pectoris è quinque ossiculis rotundis constans.
3. Inter processum Anchoriformem, & veram ossis Scapulae par-

partem, multum cartilaginis interpositum esse; quod indicio est, dictum processum Apophysin spuriam esse.

4. Duo ex anterioribus ossibus carpi videmus verè osseam nata duritiem; cætera adhuc cartilaginea sunt, sicuti in præcedenti sceletò.
5. Summus humerus, qui processus est scapulae, hic planè adhuc cartilagineus.
6. Spina ossis ilii in totum cartilaginea.
7. Inferiorem epiphysin ossium humerorum veram esse epiphysin, luce meridiana clarius hic constat, inter eam enim & veram ossis partem cartilago intercedit.
8. Idem reperitur in inferiori epiphysi ossium quæ Radii dicuntur.
9. Superiores epiphyses ossium cubiti (nempe olecrana) cartilagineæ adhuc existunt, nilque ossei in iis invenitur.
10. Epiphyses superiores seu capita ossium brachii è duobus ossibus eo ætatis tempore constare, conspicitur.
11. Trochanteres majores ut & minores Epiphysicos more veræ ossis parti adnascuntur; itaque pro spuris Apophysibus quoque habendi.
12. Inferiores epiphyses ossium surarum osseam naturam induerunt, superiores verò cartilagineæ adhuc existunt.
13. Omnia utriusque tarsi ossa (solo Naviculari excepto) ossea facta.
14. Ossicula auditus lateris sinistri naturalem occupant in osse petroso situm.

Nº. XII. Sequioris sexus Sceleton satis procerum strophio lachrymarum abstersionem repræsentans; cum hoc symbolo:

Mundus lachrymarum Vallis.

Notanda.*

1. Sceleton femininum esse, satis indicant costarum tenuitas, ut & distantia quæ inter inferiorem partem ossium pubis animadvertitur.
2. Amplior quoque tota pelvis quàm in Viro.
3. Os Pectoris è quatuor ossibus constat, mucro verò in totum adhuc cartilagineus; quod nobis indicio est, ætate nondum fuisse proVectum; tractu temporis enim numerus ditorum ossium in osse pectoris ita diminuitur, ut in senio non rarò simul cum mucrone ex uno osse constet.

Nº. XIII. Basis Tumbæ variis humanis ossibus repleta, cameterium repræsentat.

*Æqua Tellus recluditur pauperis
Regumque pueris.*

Lit. A. Caput ossium in quo notanda.

1. In sutura squamosa sinistri lateris, circa basin processus mammillaris, ossiculum Wormianum.

2. Alte-

TUMBA ERECTA.

15

2. *Alterum par suturarum mendosarum (cujus beneficio latera ossis sphænoidis ossi frontis conjunguntur) magna ex parte oblitteratum. Exinde dicta ossa per symphysin sine medio unita sunt.*

L. B. Hominis Caput osseum.

Notanda.

1. *Palatum mirum in modum depressum.*
2. *Sutura sagittalis in totum oblitterata, in cuius parte postica fovea rotunda visitur. * An à trepanatione?*
3. *Sutura coronalis circa os temporale sinistrum oblitterata.*

L. C. Hominis Caput osseum.

Notanda.

1. *Sutura sagittalis ad nasi usque radicem extensa os frontis in duas partes dividit.*
2. *In utroque latere ossis frontis sulci longi inveniuntur, ortum ducentes è foraminibus supra oculorum orbitas sitis, in iis locantur nervi per musculos frontis distributi.*

L. D. Vetulæ Caput osseum.

Notanda.

1. *Utraque maxilla non solum edentula, verum etiam in sua altitudine ita diminuta, ut vix dimidia latitudo supersit. Vide observationem 82. & figur. 65.*

2. *Maxi-*

2. *Maxima, imò prodigiosa reperiuntur in hoc capite foramina in exteriori parte orbitarum oculorum sita, quæ a. ud Spigelium foramina quarta ossis cuneiformis audiunt. An hoc à prima conformatione, an verò ob senectutem, haud facile est determinare.*

L. E. Caput osseum, in quo Notanda:

1. *Sutura sagittalis ad nasi radicem usque exporrecta.*
2. *Cavitas in infima parte ossis frontis perquam exilis, quam Authores ab illo suturæ decursu ad nasi radicem usque oriri, autumant; verum aliquoties contrarium quoque observavi.*
3. *In sutura Lambdoidea varia Officula Wormiana; inter quæ duo triangularia, eaque ad latera, ubi sutura sagittalis cum lambdoidea conjungitur.*
4. *Processus mammillares ossium temporum cavernulis referti.*

L. F. Caput osseum, in quo Notanda:

1. *Sutura sagittalis, sicut in præcedenti, ad nasi radicem extensa.*
2. *Officulum Wormianum exiguum in sutura secunda mendosa, quod valde rarum.*
3. *In superiore & exteriori parte ossium Zygomaticorum insignis processus osseus (rarissimè si unquam antea visus) reperitur.*

L. G. Caput Osseum hominis adulti.

Notanda.

1. In latere sinistro Officulum Wormianum in sutura squamosa.
2. Inter Officula Wormiana vix majus reperitur, quàm in sutura coronali hujus capitis. Illud similiter haud frequens.
3. Vomer cum septo narium per osseam substantiam unitus, quod sepius contingit in adultis, unde ansa oborta apud nonnullos dubitandi, utrum hæc duo officula unum, an vero duo essent.
4. Musculorum temporalium vestigium insigne cum margine eminentiori in osse frontis & syncipitis.

L. H. Pueri octo circiter annos nati Caput osseum.

Notanda.

1. Notabilis hic est distinctio & separatio ossis occipitis ab osse sphænoideo; quod solum in junioribus cernitur: tandem enim hæc duo ossa conjunguntur per osseam substantiam.
2. Hic visu pulchrum, quomodo in dentium renovatione interstitia alveolorum à prorumpente dente extrudantur, imò in nihilum redigantur.

L. I. Caput osseum hominis adulti.

Notanda.

1. Officula Wormiana varia in Sutura Lambdoidea.

C

2. Ge-

TUMBA ERECTA.

2. *Geminum ossiculum Triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam.*
3. *Ossicula Wormiana varia in Sutura Secunda mendosa.*

L. K. Caput Osseum.

Notanda.

1. *Sutura sagittalis ad nasi radicem usque protracta ; quod sexus varietatem neutiquam denotat.*
2. *Varia ossicula Wormiana exigua in Sutura Coronali , inter que unum valde ingens.*
3. *Ossiculum Wormianum in Sutura Coronali.*
4. *Tot Ossicula Wormiana in Sutura Lambdoidea , ut dimidia pars dictæ suturæ gemina appareat.*

L. L. Adulti Caput Osseum.

Notanda.

1. *Sutura sagittalis in totum ferè oblitterata.*
2. *In ossis occipitis medio prominentia ossea præternaturalis apparet.*

L. M. Pueri caput osseum.

Notanda.

1. *Sutura squamosa dextra maxima ex parte gemina.*
2. *Idem reperitur in sutura Lambdoidea.*

L. N. Ca-

L. N. Caput osseum senile.

Notanda.

1. *Os triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam.*
2. *Varia ossicula Wormiana in Sutura Lambdoidea.*

Nº. XIV. *Varia ossa humana inter dicta Capita ossea disseminata, ut Cæmeterium repræsentarent.*

Inter dicta ossa primò nobis occurrit os humeri sex annos circiter nati, cujus epiphysis superior seu caput, ut & epiphysis inferior, propter decoctionem in aqua simplici separatæ sunt. Vide Nº. I.

Duo ossa cubiti ejusdem pueri, epiphysibus per decoctionem orbata, olecrano ne quidem excepto, quod indicium est, ipsum olecranium epiphysæos in modum veræ ossis parti adnasci. Itaque pro apophysi spuria quoque habendum olecranium. Vide Nº. II.

Os femoris ejusdem pueri incurvatum, cujus epiphysis superior & inferior non solum post decoctionem deciderunt, verum etiam uterque trochanter sive rotator: hinc clarè constat, dictos trochanteres spurias esse apophyses, & veræ parti ossis epiphysæos more adnasci. Vide Nº. III.

In Theca A. sequentia reperiuntur.

In Primo & supremo repositoryo exhibentur.

Nº. I. Partes generationi inservientes fœtus maturi sequioris sexus, cum annexis vesica urinaria & portione intestini recti. In uteri vagina semilunare hymen, prout ordinariè in illa ætatula comparere consuevit, conspicitur; solet enim in puellis cum tempore accrescere in circulum, in cujus centro, in statu naturali apertura semper remanet. Conspiciuntur quoque utrimque arteriæ umbilicales cum uracho impervio.

Nº. II. E Puerpera novem dierum venæ spermaticæ portio, ceraceâ materiâ repleta, in qua capacitas dictæ venæ notabilis; extra puerperium & in non gravidis neutiquam ita capaces venæ spermaticæ.

Nº. III. Vena jugularis equina, in cujus altera extremitate conspicitur valvula connivens, aut membranula semilunaris valvulam mentiens, & tamen ad valvulæ officium explendum inepta. In altera vero extremitate ostium rami è dicta vena producti occluditur verâ valvulâ.

Nº. IV. Stomachus cum intestinis embryonis quatuor mensium.

In

In Repositorio secundo reperiuntur.

Nº. I. Vesica Vitulina geminam mentiens, utpote in cuius postica parte adhæret quasi secunda vesica, priori & verâ amplior, cui crediderim ortum dedisse Urachum præter naturam dilatatum, qui in hoc animalium genere secundum naturam semper reperitur pervius.

Nº. II. Sceleton fætus quatuor mensium, brachiolorum elevatione quasi exultans.

*O mihi nunc, Ossibus molliter
quiescentibus!*

Nº. III. Partes generationi inservientes à quatuor mensibus gravidæ.

Notanda.

1. Hasce partes viginti sex annis tam nitide conservari, ut videantur recenter exsiccate.
2. In dicto Utero quoque decumbit fætus Balsamo conditus & Lapidis instar induratus, cujus symbolum.

*Formatus, denatus, & sepultus in
eodem.*

Sic Uterus mihi Tumulus.

3. Vaginam in gravidis longiorem esse hic apparet.

C 3

4. Ve-

4. *Vesicam non semper insequi hanc vaginae extensionem similiter hic observari potest.*
5. *Annexa etiam hic comparent ligamenta uteri teretia, quae hic diceret in antica potius quam postica uteri parte haerere, idque ob fundum uteri graviditatis tempore in altum sese elevantem.*
6. *Notatu quoque dignum est, eo loci ubi intestinum rectum cum vagina coalescit, parietem illum haud esse tam spissum, prout sibi communiter quis imaginaretur, & quam facile, dum haec partes male affectae sunt, sibi invicem mala sua communicent: adeo ut gangrena illic exorta tam facile à vagina ad intestinum rectum transeat.*
7. *Quam ampla sint in gravidis vasa sanguinea uterina, hic quoque apparet.*
8. *In vesica flatu leviter extensa, nulla ruga, nulla fovea; tam verò naturaliter constituta, ac si urinâ esset distenta.*

Nº. IV. Huic utero cum fœtu in eo occluso adstat Sceletum quatuor mensium cum dimidio, sinistra dictum uterum tangens.

Nec poterat Tumulo nobiliore tegi.

Notanda.

1. *In ejus sterno nil ossi adhuc apparet.*
2. *Osiculum triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam reperitur.*

Nº. V.

Nº. V. Sceleta gemellorum quatuor mensium.

*Dextrum manibus elevatis , gaudium quasi præ se ferens ,
cælum respicit.*

*Sinistrum verò dextrâ oculis lachrymantibus applicitâ , mor-
tis suæ prematuræ eventum sinistrum deplorare videtur : sic
igitur gemelli dispari quasi affectu exprimunt Democritum
& Heraclitum.*

Nº. VI. Renis humani, in lamellas scissi , portio.

Notanda.

1. A. A. *Vasa sanguinea per renem dispersa & materiâ
ceraceâ oppleta.*
2. B. B. *Canaliculi per quos urina ad pelvim deducitur.*

Nº. VII. Ren Humanus prodigiosæ magnitudinis , lage-
næ figuram referens.

Notanda.

1. *Per ejus membranas notabilia vasa sanguinea diffeminan-
tur , inter quæ , licet repleta , varia tamen adeò exilia
existunt , ut visus aciem ferè fugiant.*
2. *Arteria Renalis s. Emulgens , ab omnibus membranis &
pinguedine denudata , quibus alias occultari solet.*
3. *Tubercula , potius glandulæ renales indurata & tumefa-
cta è renis substantia expullulantes. & Lit. a. a. insi-
gnita.*

In

In Repositorio tertio.

Nº. I. Intestini Ilei humani portio pedamento insistens.

Notanda.

1. Mesenterii, cui dicta intestina coherent, vasa Mercurio vivo turgida.
2. Naturalem situm servarunt dicta intestina, quorum vasa sanguinea Mercurio vivo quoque sunt infarcta.

Nº. II. Sceleton septem mensium factus abortivi, sinistra gerens intestina & stomachum gallinæ.

Pecudum fibras rimatur & exta.

Notanda.

1. Acicula variæ stomacho infixæ sunt, quas deglutierat gallina, ex iis nonnullæ stomachum perforarant. Vide Nº. 1. a.a.
2. In osse pectoris quatuor observantur ossicula rotunda.

Nº. III. Pila è pilis vaccinis in stomacho vaccæ reperta.

Nº. IV. Portio vasorum pulmonis, Arteriæ scilicet, Venæ, & Asperæ arteriæ, super invicem ita positæ, ut naturalem posituram aut situm ferè servant.

Notanda.

Omnia dicta vasa repleta in subtilissima vascula desinunt, arboremque (quod visu pulchrum) representant.

Nº. V.

Nº. V. Thecula fenestrata quatuor Sceletis Embryonum ditata, quorum primum & maximum duorum mensium cum dimidio, intestina ranæ nitidè inflata & condita dextrâ gerit.

Notanda.

1. Caput corporis respectu solito more ingens, & maxima ex parte membranaceum.
2. Ossis frontis ossificatio primum sese offert circa oculorum orbitas; sic & os occipitis circa foramen maximum medullæ egressui dicatum.
3. Nulla adhuc ossificatio in loco ossium bregmatis.
4. Maxilla superior in totum ossea, ut & maxilla inferior, quarum utraque in oblongum est protracta, & acuminata sicut in canibus.
5. Claviculæ osseæ, ut & costæ.
6. Ossa innominata partim ossea, partim cartilaginea, quorum ossificationem in medio eorum incipere palam hic est.
7. Ossicula carpi merè cartilaginea sunt, metacarpîi verò ossea.
8. Digitorum ossicula osseam substantiam induere incipiunt, & arene magnitudine est illud, quod ossis naturam induit.
9. Ossicula metatarsi jam ossea, digitorum verò cartilaginea.

Nº. VI. Proximè succedens Sceleton , in eadem Thecula fenestrata locatum , duorum circiter mensium est , sinistra gerens pulmonem ranæ inflatum & scissum , ut intrinsecum videre liceat.

Notanda.

1. *Cranium in totum membranaceum , exceptâ superiore parte orbitæ Oculorum.*
2. *Utraque maxilla jam osseam duritiem acquisivit.*
3. *In ossibus innominatis levissimum ossificationis initium observatur , puncti candidi specie.*
4. *Metacarpii ossicula ossificationem arena in modum exiguam exhibent.*
5. *Tota spina dorsi merè cartilaginea , imo ferè membranacea videtur.*

Nº. VII. Sequitur ordine tertium embryonis septem circiter septimanarum Sceleton , in eadem Thecula fenestrata positum , sinistra gerens polypum è sinu longitudinali desumptum.

Notanda.

1. *Hic Polypus tantam habebat tenacitatem , ut eximi & exsiccari potuerit , venam referens. Quo ipso multi fuere decepti in pectoris affectibus , cum tussiendo ejusmodi polpos rejecerunt , credentes sese venas expectoratas offendisse. Hosce polpos nil aliud esse , quam serum stagnans*

THECA A REPOSITORYUM III. 27

*gnans & incrassatum in bronchiis pulmonum aut aliis vas-
sis venosis, luce meridiana clarius constare, existimo.*

2. *Parum aut nihil in sui ossificatione à precedenti discrepat.*

Nº. VIII. Quartum hujus Thecæ fenestratæ Sceleton em-
bryonis duorum circiter mensium, sinistra gerens
oyum humanum, dextra verò Ephemerum.

Nascentes morimur.

Notanda.

1. *Caput in totum membranaceum, excepta superiore parte
utrusque orbitæ Oculi. Imo in totum convenire videtur cum
Scelecto supramemorato Nº. 6. insignito.*

2. *Caput gossypio repletum est, ut rotunditatem retineret.*

Nº. IX. Dictæ Thecæ fenestratæ adstat Sceleton sex
mensium; sinistra gerens racemum calculorum è cor-
pore humano excretorum, qui calculi limosa substan-
tia cohærent; dextra verò ostendit varios calculos,
è vesicula fellea humana desumptos, qui figurâ & æ-
qualitate summopere inter se conveniunt, imò post-
icam partem patellæ æquant.

*Homo natus de muliere, brevi vivens
tempore, repletur multis miseriis.*

Notanda.

1. *In osse pectoris tria officula Sphærica reperies, cætera carti-
laginea adhuc existunt.*

D 2

2. Mem-

2. *Membrana Tympani in laevo latere integra & pellucida, per quam videmus ossicula auditus in suo situ.*
3. *In carpo tarsoque nil ossis apparet, metacarpio & metatarso in utroque latere ossibus existentibus.*

Nº. X. *Arteriæ Pulmonalis ramus ingens, ceraceâ materiâ refertus; unde ramusculi, etiam minutissimi, clariùs in oculos incurrunt.*

Notanda.

1. *Repletorum ramusculorum capillarium extremitates obtenuitatem vix ac ne vix quidem videri possunt sine microscopio.*
2. *Omnes membranæ visui obstantes in totum ablatae, ita ut vascula appareant nuda.*

Nº. XI. *Testis Virilis Balsamo induratus, & a tunica vaginali denudatus, servatâ propriâ seu albugineâ.*

Notanda.

- Lit. A *Testiculum demonstrat.*
 B *Parastata seu epididymis, per cujus superficiem vasa sanguinea innumerabilia sparguntur & quidem artificiosè repleta.*
 C *Globus Epididymidis major.*
 D *Globus Epididymidis minor.*
 E *Vasa spermatica præparantia siphone repleta miro nexu coherentia, & serpentino cursu repentia.*
 F *Musculus cremaster.*

Nº. XII.

Nº. XII. In eodem Pedamento reperitur tunica vaginalis ejusdem testiculi, cum annexo musculo cremastere.

Notanda.

Omnia ita esse preparata, ut parum aut nihil à naturali statu recesserint; vasa nempe repleta, naturalis capacitas & cavitas dictæ tunice ita sunt conservata, ut quasi adhuc inflata appareat tunica vaginalis.

Nº. XIII. Hominis vesicula fellea.

Notanda.

In ea multi calculi ciceris magnitudine, qui quoad formam patellæ haud absimiles sunt.

Nº. XIV. Vituli splen à parenchymate glanduloso & ambiente membrana separatus.

Notanda.

1. *Arteria splenica ex parte repleta.*
2. *Vena secundum longitudinem dissecta, ut ejus perforatio, & in progressu obliteratio aut annihilatio clarius videri possent.*
3. *Sulci, in quos dicta vena terminatur.*

Nº. XV. Vituli Arteria splenica ab omnibus fibris splenicis denudata, cui adhuc annectitur vena splenica in qua ejusdem obliterationo quoque apparet.

Nº. XVI. Membrana vasculis sanguineis minutissimis ditata; quorum quantumvis ceracea materia infarctorum extremitates, tamen sine microscopio in sensus haud incurrerent, propter subtilitatem suam.

Nº. XVII. Pueri duos circiter annos nati portio intestini ilei & coli, cum annexo cæco & processu vermiformi.

Notanda.

1. *Dicta intestina mesenterio & mesocolo coherent.*
2. *Vasa Mesaraica repleta.*
3. *Glandulae numerosae per dictum intestinum ileum dispersae lumini candela si exponantur, apparent.*
4. *Intestinum Colon magis magisque angustatum in processum vermiformem desinit, secus ac in aetate proVectioribus, in quibus intestinum caecum circa processum vermiformem magis protuberat, ut excrementis esset diverticulo. Vide fig.*

Nº. XVIII.

Nº. XVIII. Fœtus quatuor mensium Sceleton , sinistra gerens margaritas , quas indice dextra com-
monstrans , quasi hoc innuit :

*Cur velim ea diligere quæ sunt in
mundo ?*

Nº. XIX, XX, XXI. Humani intestini Ilei portiones.

Notanda.

1. *Vascula sanguinea ceraceâ materia ad minima usque ita in-
farcta , ut intestinum adeo rubeat ac si esset inflamma-
tum.*
2. *Variis in locis eâdem materiâ fibræ intestinorum musculosæ
seu transversæ videntur oppletæ.*

Nº. XXII. Leporis intestini Coli & Cæci portio, Balsamo
nitide præparata.

1. *In intestino Colo variæ occurrunt glandulæ.*
2. *Interior superficies seu tunica tam mirum in modum est
contorta , ut cochleam seu instrumentum , quo in Hollan-
diâ ad aquas è profundo hauriendas utuntur (Belgicè
een Handwater-molen) representet , & hoc in omni
lepore locum habere reperio.*

Nº. XXIII.

Nº. XXIII. Uterus cochleæ marinæ gravidæ , cochleis exiguis refertissimus.

Notanda.

1. Hunc Uterum Asperæ Arteriæ æmulum , & ex multis annulis cartilagineis esse compositum.
2. Totam uteri cavitatem Cochleis exiguis esse refertam , interposita materia spongiosa aut potius fibrillis spongiæ instar contextis.

Repositoryum IV.

Nº. I. Uterus humanus Balsamo induratus , & ita præparatus , ut omnia quæ ad uterum pertinent , vaginâ exceptâ , oculos incurrant. Vid. litteras , per quas particulæ omnes denotantur.

- A Uteri corpus in sinistrum latus retractum , Vide observat. 88.
- B Os uteri internum.
- C C Duo ligamenta , lata dicta.
- D D Ovaria.
- E E Tuba Fallopiana , s. Oviductus inflati , cum earundem fimbriis.
- F Vasa sanguinea repleta , & per uterum disseminata.
- G Ligamentum tertium teres , præter naturam huic utero connatum , de quo mentio facta obs. 88.

Nº. II.

Nº. II. Uterus humanus (de quo mentio facta est obl. 85.)
per medium dissectus & Balsamo nostro induratus,
in quo occurrunt.

Notanda.

1. Uteri cavitas sanguine coagulato referta.
 2. Ovario dextro sanguinis coagulati grumus adheret ; & quia Uteri ut & Tubæ dextræ cavitates sanguine erant turgide, admodum probabile est, eundem sanguinem è Tubâ in Ovarium stillasse, sicque eidem accrevisse. Hæc omnia literis sequentibus demonstrantur.
- A Uterus in duas partes divisus, in cuius cavo sanguis coagulatus a apparet.
- B B Ovaria.
- C Sanguis coagulatus ovario dextro agglutinatus.
- D D Ligamenta lata.
- E E Ligamenta teretia.
- F F Tubæ Fallopianæ inflatæ cum annexis fimbriis.
- G G Vasa sanguinea per uterum dispersa.
- H H Ova humana.
- I Os Uteri internum.

Nº. III. Sequioris sexus Fætus humanus sex mensium cum dimidio, in liquore jam à multis annis ita conservatus, ut nil præter animam amiserit. Hujus symbolum:

Nec Mors, nec Vita relictæ.

Notanda.

1. Naturalis color, magnitudo, crassitiesque, sine ullis rugis ita conservata sunt, ut pictori inservire possit dictus fætus: videtur enim recenter è vita discessisse.
2. Umbilicalis funiculus inter pedes visibilis, planè naturaliter quoque constitutus.
3. Situm naturalem quoque servavit.

Nº. IV. Cerebrum humanum Balsamo lapidis instar induratum & inversum.

Notanda.

1. In Balsamatione parum aut nihil amisit de sua magnitudine, ita ut integram cranii sui capacitatem possit replere.
2. Glandula pituitaria & infundibulum (Lit. A.) tam affabrè preparata & cerebro annexa, ut in recenti cerebro haud luculentius demonstrari possint.
3. Ambæ glandulæ (B.) pone infundibulum consite.
4. Medulla oblongata, fissurarum beneficio in duas partes divisa, quarum antica minor, major & profundior postica.

5. Pro-

5. *Protuberantia annularis.* D.
6. *Cerebri quadripartiti anteriores & posteriores lobi.* E. E.
7. *Cerebellum lamellatim dispositum.* F.
8. *Nervi olfactorii* G. G.
9. *Nervi Visorii* H. H.
10. *Nervi oculorum motorii.* I. I.
11. *Nervi Pathetici.* K. K.
12. *Par 5^m. secundum Willisium, & 3^m. Veterum.* L. L.
13. *Par 6^m. Willisii s. 4^m. Veterum.* M. M.
14. *Par auditorium.* N. N.
15. *Par vagum* O. O.
16. *Nervi accessorii* P. P.
17. *Par nonum Willisii & septimum Veterum.*
18. *Par decimum Willisii.*
19. *Infundibulum, artificiosissime preparatum, servatâ ejus cavitate.*
20. *Tenuis Meninx, s. pia Mater.*

Nº. V. Pars cerebri anterior Balsamo firmata, pedamento insists.

Nº. VI. Ejusdem cerebri portio, in qua corticalis substantia à medullari discernitur.

Nº. VII. Portio Humani intestini Ilei, & Coli, cum annexo Intestino Cæco, & ejus processu vermiformi.

Notanda.

1. *Valvule coli.*

2. *Glandule in processu vermiformi.*

E 2

3. Cal-

3. *Calculi magnitudine capitis aciculæ majoris, per membranas coli dispersi; glandulas esse in lapideam substantiam degeneratas, non dubitavi amplius, postquam illud in intestinis equinis luce meridianâ clarius inveni & conservavi.*
4. *Cellulæ Coli.*
5. *Tria Coli ligamenta.*

Nº. VIII. Vasculum ligneum, lacca expolitum, & Pilorum manipulum continens, quorum nonnulli Spithamæ longitudine visuntur.

Notanda.

1. *Hosce Pilos reperi in Atheromate omenti, pugni majoris magnitudine, Vide Observ. 18.*
2. *Nullus horum pilorum gaudet radicibus visibilibus.*

Nº. IX. Pars cranii homicidæ, in perversa decollatione à carnifice gladio in duas partes divisa.

Repositoryum V.

Nº. I. Duo ossa femoris post fracturam tam inconcinne reposita, aut saltem post repositionem tam malè conservata, ut fracturarum extremitates super invicem positæ & coalitæ, ossa valde reddiderint decurtata.

Notanda.

1. *Varie exostoses, quarum nonnullæ acute & tenues, non rarò*

rarò in causa sunt, ut afflicti, etiam sanati, adhuc impen-
se doleant, dum incedere primò conantur; id quod haud
mirum, cum in incessu musculi ab acutis istis prominentiis
atterantur.

2. Dictæ exostoses non solum circa callum, in ambitu fractu-
ræ reperiuntur; verùm etiam supra fracturam, è parte
sana proruperunt.
3. Circa originem harum exostosium hoc notandum, easdem
enasci ex illis foraminulis, in quæ implantantur fibræ ten-
dinosæ, quibus evulsis ansa datur earundem eruptioni,
quod in luxationibus similiter aliquando quoque accidit,
cujus exemplum vide in osse subsequente N°. 2 & 3.

N°. II. Ovis os innominatum, in quo sequentia notata
digna occurrunt.

Notanda.

1. Non solum in ambitu acetabuli (in quo caput ossis femoris
rotatur) multum ossis expullulavit, verùm etiam in ipso
acetabulo. Hæ ossis expulsiões s. exostoses ortum duxe-
runt ex evulsione eorum ligamentorum, quorum bene-
ficio os innominatum ossi femoris coarticulatur: idque ab
ictu vehementiori, unde simul etiam os femoris fran-
gebatur. Hanc meam opinionem confirmant quoque ossa
N°. 3 & 4. pedamento communi insistentia, quorum os
primum os femoris est supracitatum, post fracturam vitiose
ferruminatum. In quo variæ quoque reperiuntur exostoses è
sana parte prominulæ. Os secundum, dicto ossi femoris ad-
situm, inferior pars est ossis tibiæ canis venatici, qui inse-

E 3

quando

quando Cuniculum à saltu altiori in pedis luxationem incidit, unde ligamenta quoque ex osse evellebantur & eodem in loco variæ exostoses à me post mortem ejus sunt repertæ.

Nº. V. Syntaxis ossium utriusque pedis filo æneo tam affabrè concinnata, ut fila oculos vix incurrant.

Nº. VI. Sceleton Pueri recens nati, capiti osseo hominis adulti insistent, quòd illi loco pedamenti inservit. Sinistrâ continet portionem peritonæi cujusdam herniosi, in quo peritonæo visui exhibetur hernia omentalis.

Post Funera prosum.

Notanda.

1. Hic luce meridiana clarius constat, in eo affectu hernioso peritonæum quidem dilatari & extendi, idque vel in hoc vel in illo loco, non verò disrumpi.
2. Vasa spermatica sub peritonæo decurrere, aut per superficiem ejus exteriorem repere. Quod si Authores super hac re consulantur, illi dicta vasa inter peritonæi duplicaturam procurrere autumant; nos verò talem, qualem illi descripsere, duplicaturam haud admittimus.
3. Dicti Sceleti caput ferrâ maxima ex parte divisum est, ut falcis veram constitutionem, sicut & duræ matris duplicaturam cerebrum à cerebello dividens, videre liceret. Cetera conveniunt cum aliis prægressis Sceletis.
4. In capite osseo, quod dicto Sceleti pro pedamento est, sutura sagittalis ad nasi radicem usque extenditur.

5. In-

5. Inferior ejus maxilla omnibus alveolis (uno excepto) destituta, dimidiam partem suæ altitudinis amisit, unde foramina nervi quarti paris exitui destinata, in supremo maxilla visuntur.
 6. Maxilla superior tantum quoque de sua altitudine (propter alveolorum annihilationem) amisit, ut vix calami scriptorii latitudo remanserit.
 7. Foramen ossis cuneiformis, quod falso quartum audit, (non solum enim insculptum est ossi sphænoideo, verum etiam ossi zygomatico, & maxillari) & in exteriori parte orbitæ oculi invenitur, tantæ est capacitatis aut latitudinis, ut nuci avellane faciliè viam præbeat.
- Notandum hic quoque, ossa, in quibus dictum foramen exculptum est, nempe os sphænoideum, os zygomaticum, & os maxillare, diminui necesse esse.
8. In Tumbæ Basi caput osseum reperitur, in quo foramen dictum ejusdem capacitatis est.
 9. Foramina nervorum viseriorum exitui destinata, ut & foramen quintum & sextum ossis sphænoidis multò quoque ampliora propter ossium diminutionem. Ita ut in senio non solum partes molliores, puta muscoli, pinguedo &c. aliquando summopere diminuantur, verum etiam aliquando partes ossæ.
 10. In dicto capite osseo duo quoque exstant ossa triangularia inter futuram sagittalem & lambdoideam.
 11. Officula Wormiana varia reperiuntur in suturis squamosis ossium temporalium.

Theca B. Repositoryum I.

Nº. I. Particula pulmonis , è fæminâ , inflata & spongiæ æmula; in qua vesiculæ pulmonales, substantiam pulmonis constituentes, luculenter apparent.

Nº. II. Particula pulmonis , è Viro , inflata , pedamento insistens , in cujus bronchiis pulmonalibus calculus ingens , & præter eum , varii adhuc calculi eidem pedamento insistentes.

Notanda.

1. *Vesiculæ pulmonales innumerabiles visuntur diversæ magnitudinis.*
2. *Vascula sanguinea transversim secta.*

Nº. III. Particula pulmonis vitulini inflata , in qua vesicularis substantia, vasorum vestigia, ut & septa membranacea , pulmonem in varios lobos dividencia , apprimè visuntur. In eodem pedamento varii quoque calculi , è pulmone bovino desumpti, conspiciuntur.

Nº. IV. Ejusdem vitulini pulmonis portio , in qua mox dicta septa membranacea ab inflatione instar spongiæ expansa , ut & tumor flatulentus reperiuntur.

Nº. V. Pulmonis Vitulini portio , in qua septa supradicta magis adhuc sunt expansa.

Nº. VI.

Nº. VI. Pulmonis lobulus ab annexis lobulis ita separatus, ut ne quidem læsa sit ambiens ejus membrana, unde inflatus à me exsiccatus est. Huic annectitur ramulus asperæ arteriæ.

Sub dicto Repositoryo primo.

Nº. VII. Pedamentum variis particulis pulmonis inflatis instructum.

Notanda.

1. Particula pulmonis, cujus septa membranacea ita sunt extensa, ut cellulas adiposas representent.
2. Ejusdem pulmonis portio, cujus ambiens membrana est ablata, & sic medullæ sambuci ad amussim respondet.
3. Portio pulmonis inflata, cujus vasa transversim secta apprimè apparent.
4. Portio dicti pulmonis in varios lobos divisa.
5. Particula pulmonis, cujus membrana, quantumvis tenuissima existat, flatu tamen in cellulas innumerabiles separata est.
6. Pulmonis inflati portio, quæ ab ambiente membrana suspensâ manu separata est, & sericum ad contactum mentitur.
7. Membrana pulmonis tenuissima.

Nº. I. Vituli lien à glandulis seu parenchymate glanduloso separatus, & inflatus, per cujus superficiem vasa lymphatica numerosa inflata disseminantur.

F

Nº. II.

Nº. II. Anatis os alæ fractum & sanatum.

Notanda.

Hujus fracturæ callus ex materia osseo-spongiosa, diploës in cranio instar, constat; id quod aliquoties in homine quoque observari: ita ut haud nimis fidendum sit iis, qui autumant fracturarum callum semper tantæ esse firmitatis, ut ossa olim fracta & ferruminata citius (si denuo fracturam patiantur) in loco vicino, quam in dicto callo frangantur.

Nº. III. Pulmonis vitulini portio non inflata, ut vasa sanguinea per pulmonis lobulos dispersa melius in conspectum producerentur.

Notanda.

1. *Vascula sanguinea ceraceâ materiâ ita repleta, ut ne quidem eorum extremitates oculis sine microscopio assequi possimus.*
2. *Lobulorum subdivisiones.*
3. *Clarè hic constat vasa sanguinea unius lobuli nullum habere commercium cum alterius lobuli vasis, intercedente membranâ, aut septo membranaceo. Imò membrana cujusque lobuli ambit tantum lobulum proprium: vasorumque ramuli prospiciunt tantum suo proprio lobulo. Hoc ita sese habere in pulmone vitulino expertus sum. In Homine verò non semper (si unquam) illud locum habere, videfis Nº. 4.*

Nº. IV.

Nº. IV. Pulmonis humani particula aëre non distenta,
propter mox memoratam rationem.

Notanda.

1. *Vascula sanguinea ceraceâ materiâ tam affabrè eò usque sunt oppleta, ut eorum extremi ramusculi, qui vix microscopio detegi possunt, etiam ceram receperint.*
2. *Materia ceracea plurimis in locis per arterias adacta, & ad lobulorum vesiculas perducta, easdem replevit vesiculas pulmonales. Exinde in Hemoptysi palam fit, quomodo sanguis rapidior factus, propter hanc vel illam causam, nempe calorem, tenuitatem &c. aliquando per arterias ad vesiculas pulmonales, & ex iis ad asperæ arteriæ ramusculos deductus, per os rejiciatur.*

Nº. V. VI. VII. Pulmonis vitulini non inflati portiones,
quarum vascula materiâ dictâ infarcta sunt.

Notanda.

1. *In hisce perspicilli ope extremitates vasorum melius adhuc deteguntur.*
2. *Lobulorum divisiones clarius hic quoque apparent.*
3. *Lobulorum dictorum subdivisiones hic quoque ita apparent, ut quisque lobulus grani hordei cortice obducti magnitudinem representet.*
4. *Vesiculæ pulmonales ex parte materiâ ceraceâ, per arterias adacta, oppleta visuntur.*

Nº. VIII. Bovinæ asperæ Arteriæ pars, per cujus ramusculos variæ hydatides disperguntur, qui affectus, quantumvis bubus magis quàm hominibus proprius sit, non rarò tamen in pulmone humano pariter reperitur.

Notanda.

In hisce Hydatidibus observatu dignum est, easdem flatu à me fuisse repletas, exsiccatas, & ita conservatas, ut naturalem ferè magnitudinem & formam reservarint.

Nº. IX. Fætus quatuor mensium Sceleton dextra penem juvenis, in taleolas dissectum, gerens, in cujus interioribus nonnulla, à nemine hæctenus detecta, egregiè demonstrantur. Vide obser. 94.

Quantum est quod nescimus!

Nº. X. Vascula sanguinea per membranas dispersa, & Mercurio vivo repleta, ut ramificationes & inosculationes arteriarum conspici possint.

Nº. XI. Inter repositoryum secundum & tertium parieti affixa conspiciuntur varia Vascula Sanguinea, materiâ ceraccâ repleta, & ab omnibus adhærentibus membranis ita separata, ut nil membranacei supersit: quod rarissimum censeo; præsertim quia minutissimi ramusculi sunt infarcti, & ab omnibus adhærentibus separati. Vide Lit. A, B, C.

Re-

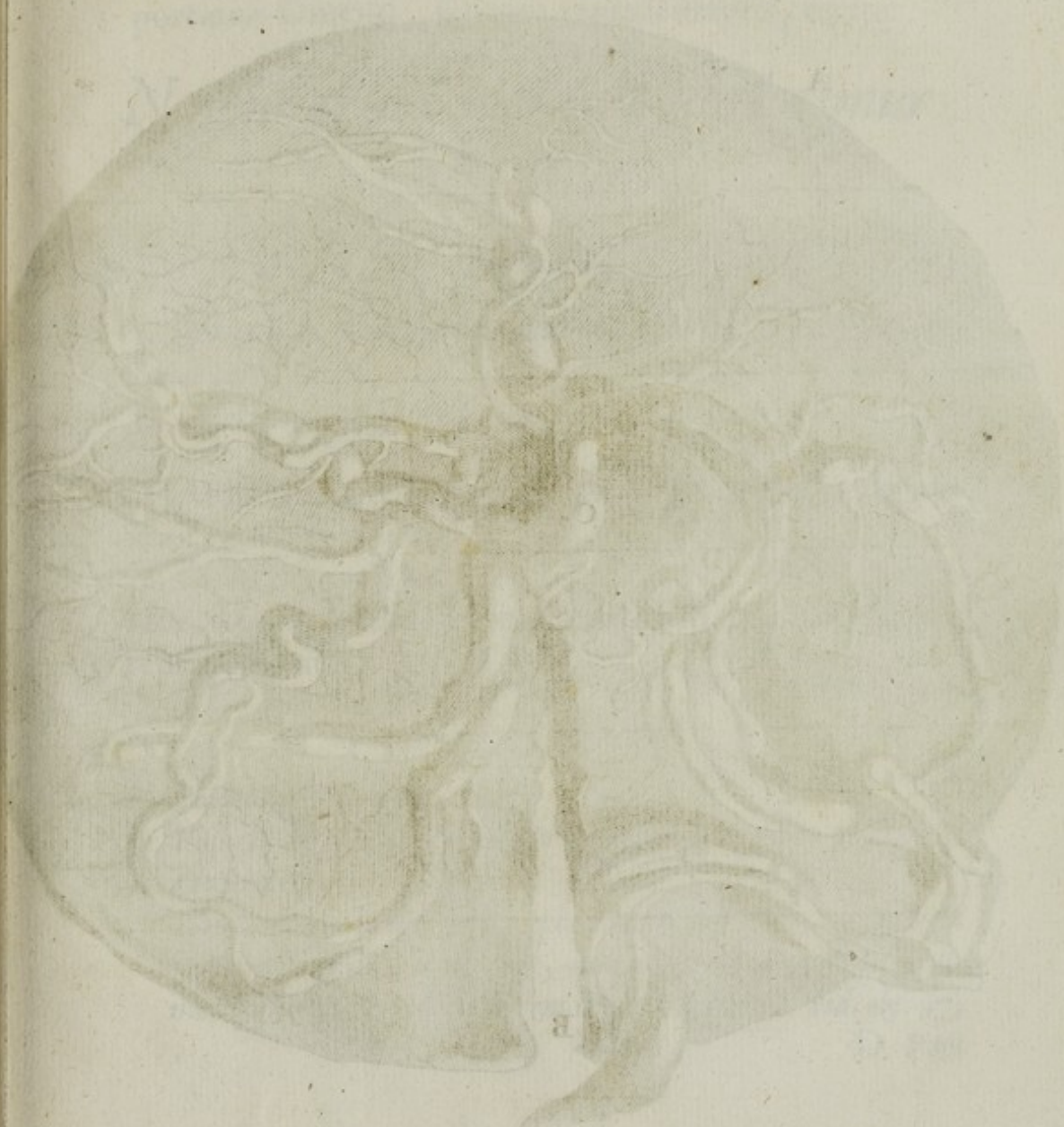
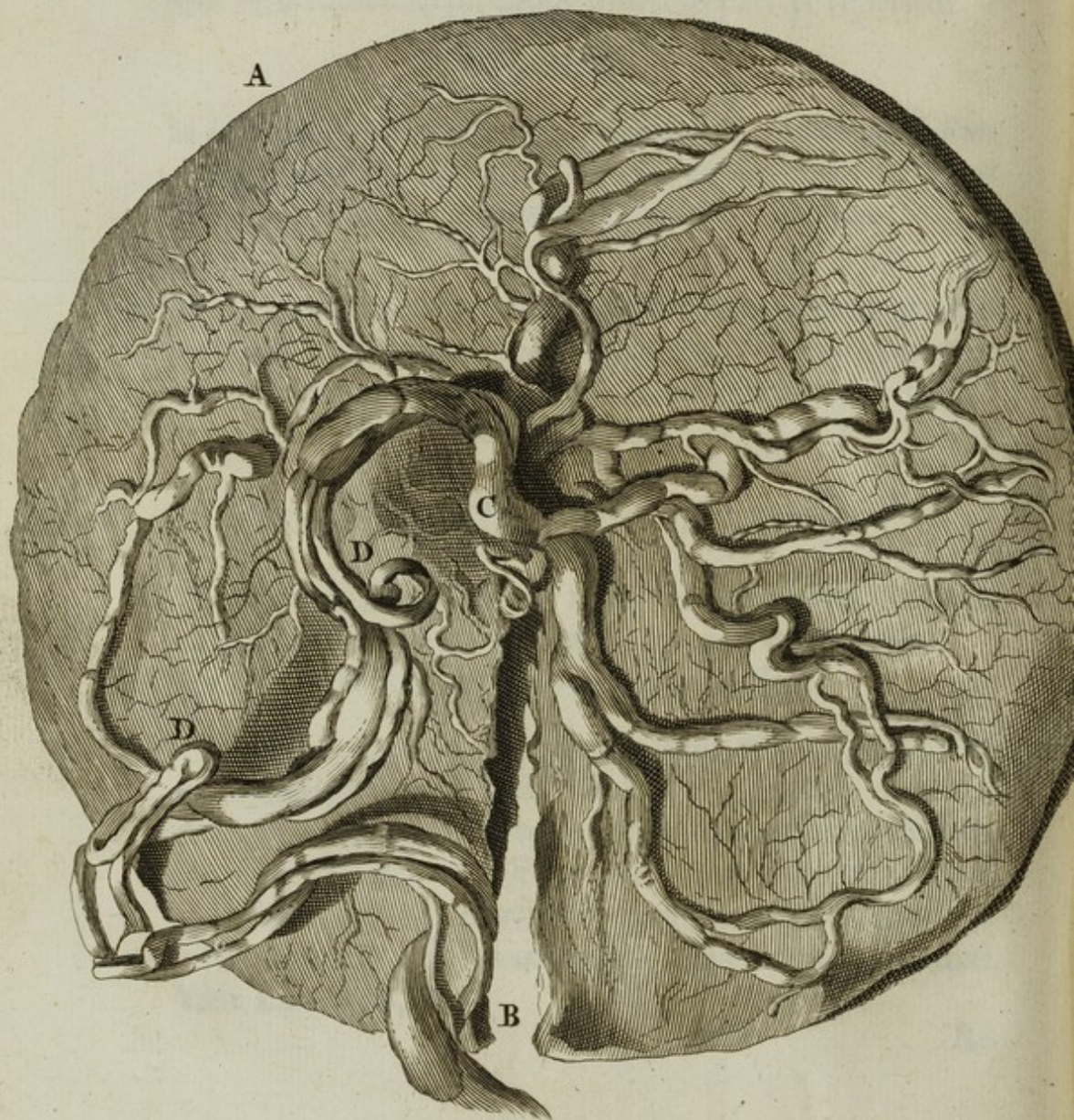

Fig. 1.

Repositoryum III.

Nº. I. Sceleton infantis sex mensium, cujus caput osseum portione Omenti, sericum repræsentantis, tegitur.

*Nascimur ad mortem, Morimur
ad vitam.*

Notanda.

1. Sternum ex quatuor ossiculis constat.
2. In tarso & carpo nil ossei adhuc apparet.
3. Deformitas exigua reperitur in maxilla superioris medio.

Nº. II. Placenta uterina ab obstetrice in evulsione digito indice magna ex parte in duas partes divulsa, & porro plures ante annos tam artificiosè à me Balsamo præparata, ut hisce diebus pictor subsequenti figura primâ eam repræsentârit.

Figur. I. Expositio.

A Placenta Uterina.

B Fissura ab obstetricis digito indice facta dum placentam evelleret.

C Locus ubi funiculus sese in placentam insinuat, circa quem locum observatu dignum est, quo magis ad centrum sese insinuat funiculus, eò difficiliorem esse extractionem. vid. obs. 97.

F 3

D Pars

D *Pars arteriæ umbilicalis funiculi quæ miro flexu sese reflectit, quod in recenti funiculo nodum representat, è cuius multiplicitate obstetrices temerariæ augurantur sætuum numerum, ab hac puerpera posthac luci exponendorum.*

Nº. III. Gallinæ Uterus cum annexo ovario, &c.

Notanda.

- A *Uterum denotat, in quo ovum per aliquod temporis spatium, ad sui perfectionem, imo corticis obductionem, detinetur.*
- B *Uteri vulva, s. vagina.*
- C *Oviductus miro flexu contortus.*
- D *Infundibulum s. Ovarii introitus.*
- E *Oviductus expansio, s. Tuba Fallopiana.*
- F *Calices è quibus vitelli sunt elapsi.*
- G *Calicum pedunculi, è quibus dependent Vitelli.*
- H *Vitellorum racemus.*
- I *Vitelli majores in racemi ambitu locati.*
- K *Vitelli minores, circa racemi centrum positi.*

Nº. IV. Effœtæ Gallinæ Uterus cum oviductu.

Notanda.

1. *Degeneratio ejusdem uteri & oviductus, cum gallina est effœta.*
2. *Non omnes circumvolutiones oviductus oblitteratæ comparent.*

Nº. V.

Nº. V. Gemellorum sex mensium Sceleta, Brachiis contortis sese mutuò amplectentia.

Prima, quæ vitam dedit, hora carpsit.

Notanda.

1. In unius sterno tria reperiuntur ossicula rotunda, in alterius verò tantum unum, quod ossificationis diversitatem innuit, eorumque opinionem falsam esse ostendit, qui tempus ossificationis tam præcisè determinare gestiunt.
2. In tarso & carpo nil ossèi adhuc apparet.
3. In infima parte capitis ossèi utriusque Sceleti omnia ossicula ab omnibus membranis, pinguedine, & musculis tam nitidè sunt mundata, ut nil visum impediatur; & sic summa differentia nobis occurrit inter ossicula horum tenellorum Sceletorum, & ossa adultorum; id quod visu mirum & delectabile.

Nº. VI. Placenta uterina humana cum suo funiculo umbilicali.

Notanda.

1. Omnes arterie à me sunt repletæ materiâ albâ, venæ è contrâ materiâ rubrâ; quæ variegatio aspectu jucunda.
2. Tam artificiosè preparata est Placenta, ut naturalem magnitudinem, formam, & crassitiem reservarit.

Nº. VII.

Nº. VII. Crepidæ è Corio humano confectæ.

Nº. VIII. Cutis in filamenta dissoluta, quæ fila sericea non malè referunt.

Nº. IX, X, XI. Funiculi umbilicales à fibris & membrana ambiente separati, quorum vasa sunt inflata, & tam artificiosè exsiccata, Balsamoque præparata, ut naturalem capacitatem, sine rugis aut foveis, retinuerint.

Nº. XII. Pars cerebri humani anterior Balsamo imprægnata & lapidis instar indurata.

Notanda.

1. *Omnes cerebri gyri & anfractus egregiè conspiciuntur.*
2. *Quantumvis indurata sit dicta cerebri portio, nulla tamen ruga in ea invenitur.*

Nº. XIII. Pars venæ portæ ossesfacta è corpore hydropicæ.

Nº. XIV.

Nº. XIV. Embryonis quatuor mensium Sceleton, cujus pedes ad cursum directi; dextra gerit particulam Ossis femoris carie infecti.

Neque ulla est aut magno aut parvo lethi fuga.

Notanda.

1. *Hæc ossis particula desumpta est post mortem è femore cujusdam mulieris, tumore spongioso obsessæ.*
2. *Quantumvis os femoris in dicta ægra magna ex parte esset cariosum & in multa fragmenta, propter dictum affectum, divisum; omnia tamen fragmenta erant nivea, & nulla nigredine inquinata; quod pluries observavi, quando dicti tumores ante obitum non fuerant aperti, & si aëri denegatus fuerat introitus.*

Nº. XV. Portio intestini Ilei è lepore desumpta, in qua glandulæ intestinales luculenter sese offerunt.

Nº. XVI. Cordis bovini auricula dextra, lapidis instar jam à viginti quinque annis nitidè conservata.

Nº. XVII. Membrana, per cujus duplicaturam vascula sanguinea, sanguine proprio infarcta, tam subtilia distribuuntur, ut visus aciem fugiant; Microscopii tamen beneficio ramusculorum extremitates, imo corpus reticulare Malpighii, in sensus incurrunt.

G

Nº. XVIII.

Nº. XVIII. Ramus arteriæ pulmonalis ceracea materia
oppletus, & ab omnibus membranis separatus,
arboremque repræsentans.

Nº. XIX. Cerebrum ovium Balsamo lapidis instarin-
duratum.

Notanda.

1. Ita reclinatum est cerebrum istud, ut duo ventriculi ante-
riores, imò & tertius ventriculus, conspici possint.
2. In eo quoque luce meridiana clarius conspiciuntur Glandula
pinealis, Testes, Nates, Medulla oblongata, ut & ejus-
dem medullæ oblongatæ crura, &c.

Nº. XX. Cor infantis balsamo conditum, & ita præpa-
ratum, ut foramen ovale, duo ventriculi, paries,
utraq; auricula, valvulæ, imò & vasorum exortus
compareant.

Nº. XXI. Cor ovium Balsamatum, in quo auriculæ na-
turalem capacitatem retinuerunt. Præterea
ibidem vasorum exortus observatur.

Notanda.

Vasa coronaria Mercurio vivo sunt infarcta.

Nº. XXII. Cor ovium jam ante viginti & sex annos
Balsamo induratum.

Nº. XXIII.

N°. XXIII. Cuniculi corculum Balsamo tam nitidè præparatum, ut naturaliter adhuc turgidulum appareat.

N°. XXIV. Cor ex anate desumptum.

N°. XXV. Uterus ovinus, in quo varia officula supersunt à prægressa imprægnatione, fætu in utero denato, & per partes expulso.

Notanda.

1. *Vasa ceracea materia ita oppleta, ut eorum cursus serpentinus demonstrari possit.*
- a a. *Uteri Cornua; potius Uteri Bifurcatio; semper enim pars posterior uteri in duas finditur partes, quæ cornua representantes, cornua audiunt.*
- B B. *Oviductus.*
- C. *Vagina.*
- D. *Vesica.*
- E. *Meatus urinarius.*
- F. *Ovarium sinistrum.*

N°. XXVI. Hominis intestini jejuni portio.

Notanda.

1. *Valvulae conniventes luculenter in ea detectæ.*
2. *Lit. A. Tumorem designat in eodem intestino, qui à flatu subortus est, postquam exterior tunica leviter fuit læsa;*

THECA B REPOSITORYUM IV.

ejusmodi tumores quoque oriri in arteriis, à sanguinis propulsione, qui Aneurismata audiunt, postquam alterutra tunica laesa est, omnibus constat.

Repositoryum IV.

Nº. I. Hominis intestini coli, & ilei portio, cum annexo intestino cæco & appendicula vermiformi.

Notanda.

1. *Glandulae numerosæ in dicta intestini ilei portione.*
2. *Glandularum acervus in processu vermiformi.*
3. *Valvularum intestini Ileï, (aut si majoris Coli,) naturalis constitutio tam affabrè reservata est, ut nil deficiat; & sic facillime concipi potest regressum excrementorum è Colo & Cæco ad Ileum in statu naturali prorsus esse impeditum.*

Nº. II. Diversæ portiones intestini Ileï è Puero.

Notanda.

Omnes sunt inversæ, ut glandula intestinales melius in conspectum producerentur.

Nº. III. Pueri biennis stomachus.

Nº. IV.

Nº. IV. Intestini jejuni humani portio; cujus valvulas con-
nivalentes reperi obliteratas, aut in nihilum redactas; cujus
affectûs nullus Authôrum, quod sciam, adhuc mentio-
nem fecit.

Notanda.

In dicto processu materia lapidis instar dura reperitur.

Nº. V. Ossa pedis ovilli ita exarticulata, ut animal coactum
fuerit supra dorsum pedis incedere.

Nº. VI. Hominis intestinum Cæcum à Colo separatum;
huic annexus est processus vermiformis.

Notanda.

1. *In dicto processu vermiformi corpuscula, lapidis instar dura, post mortem inveni.*
2. *Dictus processus glandulis scatet.*
3. *Per Cæcum variae quoque glandulae disseminantur.*

Nº. VII. Intestini Ilei è Vitulo desumpti portio.

Notanda.

1. *Totum intestinum à vasorum repletionem artificiosa rubet, quasi esset inflammatum; atque hinc ratio & modus vere inflammationis deduci potest.*
2. *Glandulae numerosissimè per dictum intestinum disseminate.*

Nº. VIII. Fætus recentèr in lucem editi omniâ intestina menterio adhuc cohærentia, naturalemque situm occupantia.

Notanda.

1. *Quanta sit differentia inter intestinum Cæcum recens nati & adulti, hic apparet.*
2. *Leviter sunt inflata, & Balsamo ita indurata, ut nulla fovea in iis reperiatur.*

Nº. IX. Ureteris calculosi portio, ita extensa ob calculorum transitum frequentem, ut minorem digitum facile recipiat.

Nº. X. Intestini Ileï humani portio.

Notanda.

1. *Vasa sanguinea ceraceâ materiâ infarctâ.*
2. *Vascula unius lateris cum alterius vasculis communicant & sese invicem osculantur.*
3. *Valvularum conniventium vascula sanguinea eâdem materia sunt oppleta; vide fig.*

Nº. XI. Trunci Arteriæ magnæ & Arteriæ pulmonalis circa cordis basin abscissi, idque è corpore Vitulino, recentèr in lucem edito.

Notanda.

1. *Dicti trunci repleti sunt.*

2. *Ductus*

THECA B REPOSITORYUM IV. 55

2. *Ductus arteriosus, per quem sanguis in fetu immediatè ex arteria pulmonali in arteriam magnam transfunditur, hic quoque conspicitur.*

Nº. XII. Fætus humani sex mensium Sceleton.

Nº. XIII. Vituli splen à parenchymate glanduloso seu glandulis separatus, & inflatus, quantumvis nullibi membrana ejus læsa sit; qui separandi modus à me ante viginti sex annos est inventus.

Nº. XIV. Hominis intestinum duodenum, in quo paucae aut nullae valvulae conniventes communiter inveniuntur.

Nº. XV. Hepatis portio, in qua glandulae hujus Visceris luculentissime apparent.

Nº. XVI. Infantis caput balsamatum, lapidis instar induratum, & corona laurea (margaritis intertextâ) nitide cinctum, & sic pedamento suffultum.

Nº. XVII. Arteriae ramus repletus, mirum in modum ramusculos suos spargens.

Repositorium V. & infimum.

Nº. I. Fætus humanus octo mensium cum dimidio, rostrum piscis Gladii dentibus asperioribus præditum humero gerens.

Ab fata, ab aspera fata!

Nº. II. Infantis quinque menses nati Sceleton, dextrâ ramum arteriæ ceraceâ materiâ infarctum elevans; sinistra verò vituli intestinis innixum.

Quid grandia molimur tenues!

Notanda.

1. In osse sterno ossicula solitò numerosiora, imo nonnulla gemina.
2. Dentes incisorii eruptionem minantur.
3. Varia ossicula Wormiana inter os frontis & sphænoidis, præsertim in latere dextro.
4. In Occipitis osse foraminulum præternaturale.
5. Nil ferè ossei in carpis.
6. In tarso verò nonnullæ cartilagines osseam induerunt substantiam.

Nº. III.

Nº. III. Infantis bimestris Sceleton , dextrâ gerens fasciculum florum naturalium , quorum colores admodum amœni jam à plurimis annis superstites manent; prout sunt Amaranthoides Africana , Stœchas citrina latifolia , Gnaphalium , &c. Ab ejus sinistra dependet catena , cui affixus est calculus ex vesica fellea humana desumptus, qui nucis moschatae magnitudinem refert ; quibus quasi exprimit juventutis florem , & senectutis spinam.

Notanda.

1. Sinus longitudinalis per fontanellam egregiè transparet.
2. Circa os pectoris idem ferè observatur ac in precedenti.
3. Officula auditus in sinistro latere in situ naturali visuntur.

Nº. IV. Sceleton sex mensium , è cujus dextra Margaritæ funiculo constrictæ , ut & aliæ majores dependent ; in sinistra gerit concham matris perlarum ut & varias margaritas filo constrictas ; cujus symbolum :

Morte linquenda Omnia.

Notanda.

1. Duo ex incisoriis dentibus in maxilla superiori proruperunt, inferiores è contra sub crassiori membrana adhuc latitant.
2. In Tarso, Talus, Calx, Os naviculare & tessaræ, ex parte osseam induerunt naturam.

H

Nº. V.

Nº. V. Venæ brachii humani ceraceâ materiâ repletæ, in quibus variæ protuberantiæ, valvulas denotantes, apparent.

Repositoryum I.

Nº. I. Penis cum annexa Vesica ex Ove desumptus, cujus meatu urinario magna ex parte deficiente, urina sese exoneraverat per foramen in postica penis parte: qui affectus in homine aliquando quoque occurrit, & sterilitatem affert.

Nº. II. Intestinum Cæcum cum Coli portione è fætu recens nato, in quibus observatu dignum est, Cæcum cum processu vermiformi canalem esse uniformem, absque peculiari prominentia, quemadmodum in ætate provectioribus. Vid. figur. 2. observatu quoque dignum, Ileum & Colon ejusdem esse capacitatis.

Figur. 2. Explanatio.

A Intestini Ilei portio, ubi in Colon sese inserit.

B Intestini Coli portio.

C Intestini Cæci cum processu vermiformi confusio, & instar cornu arietini contorti.

Nº. III.

Nº. III. Portio arteriæ magnæ , circa egressum è Corde abscissa , cujus valvulæ ossifactæ , coalitæ , & planè deformes redditæ. De quibus mentio facta est in observatione 69. Vide quoque Fig. 57. observ. 69.

Nº. IV. Intestini Ovini portio , cujus vasa repleta.

Repositorium II.

Nº. I. Portio Coli Leporini glandulis refertissima.

Nº. II. Ureteris Equini portio.

Nº. III. Fætus humani Sceleton quatuor mensium cum dimidio , dextram in altum elevans , sinistra vero exiguum serpentem gerens , cujus cauda in os inserta circulum repræsentat.

Finisque ab origine pendet.

Nº. IV. & V. Renes Ovini prodigiosi , inflati & Balsamo præparati cum annexis ureteribus.

Circa hos notanda.

1. Inter omnes dissectiones anatomicas ; quas celebravi hætenus , nunquam casum rariorem offendi ; utrumque enim renem ita expansum inveni , ut uterque pintam

cum dimidia liquoris contineret. Quæ extensio suborta fuit ab impedito urinæ libero exitu ad vesicam, unde renes ita sunt extensi & substantiâ adeò tenues facti, ut videantur vesicæ urinariæ, excepto utriusque extremo, ubi carneo-glandulosam retinere substantiam. Hic affectus (quoniam consistit in dilatatione & expansione enormi, ob continuum & irritum expellendi conatum) cum hernia coincidit, ac proinde jure merito Hernia renalis nominandus est.

2. *Arteriarum ceracea materia infarctarum cursus naturalis in hisce expansis renibus melius, quam in renibus bene constitutis, videri potest.*
3. *Ureteres admodum tortuosi, & circa exortum tantæ capacitatis, ut pastinacam majorem recipere possint.*
4. *Utrumque renem exiguo foramine aperui, ut interiora melius conspici possent, ubi variæ concamerationes membranose apparent.*

Nº. VI. Vesica ex eadem Ove desumpta, quæ veram causam remoræ urinæ manifestat: si enim attendas introitum ureterum in vesicam, litteris A A denotatum, nullam visibilem reperies aperturam, attamen aliqualem fuisse ante exsiccationem, sequens probat experimentum. Per tubulum ureteribus insertum vi quadam adactus flatus, aliquatenus vesicam intrabat. Dico, vi quadam, quoniam flatu leviter adacto haud extendebatur vesica, propter membranulam illud impediens. Tubulo verò in vesicam inserto, statim ureteres imò & renes flatu extendebantur.

Notanda.

B B. Ureterum extrema , ubi vesicam intrare consueverunt , demonstrant ! ubi consideratu dignum est , dicta extrema ita esse extensa , ut duos globulos nucis juglandis crassitie repræsentent.

C C. Rotundarum & exiguarum membranarum vestigia denotant , quæ obstaculo fuere , ne urina in vesicam liberè descendere potuerit.

D. Sphincter dictæ vesicæ.

E. Vas Lymphaticum per pelvim & renem dispersum.

F F. Renum extremitates , quæ glandulo-carnosam retinuerunt substantiam.

Nº. VII. Sceletum Embryonis humani trium mensium , sinistra ferens spinas ex Echinomelocacto desumptas , stellamque repræsentantes. Dextrâ verò in cælum elevatâ pro symbolo habet :

Per aspera ad Astra.

Nº. VIII. Capsula in qua annulus aureus , qui loco adamantis , aut alterius lapidis pretiosi , calculum humanum continet octangularem , in vesica , dum viveret ægra , tam affabrè politum ut mirum appareat inveniendi. Vide observationem primam , ubi inauditam reperies historiam.

Nº. IX. Vesica Humana tribus ureteribus instructa, quorum unusquisque seorsim sese exonerat in vesicæ cavitationem.

Nº. X. Gallinæ Africanæ intestinum cæcum, per quod Striæ membranosæ variæ distribuuntur.

Nº. XI. Vituli splen à parenchymate glanduloso & ambiente membrana separatus, cujus arteria ceraceâ materiâ infarcta.

Nº. XII. Arteria splenica vitulina repleta, & ab omnibus fibris membranaceis circumscitis separata, ita ut nuda appareat arteria.

Repositoryum III.

Nº. I. Equi, recens in lucem editi, Intestinum Cæcum, cum annexa portione Coli & Cæci.

Notanda.

1. *Valvule Coli ita coalitæ, ut excrementorum transitus in totum fuerit impeditus, unde mors subitanea suborta fuit.*
2. *Triplex ligamentum in Colo, sicut in homine.*
3. *Hinc triplices quoque sunt valvule conniventes in Colo, cellulas representantes.*

Nº. II.

THE CAVE REPOSITORY

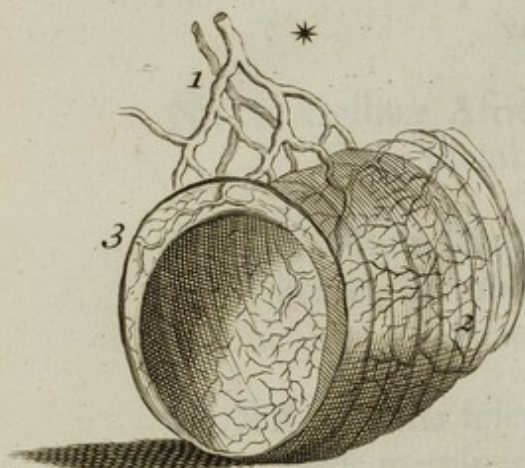

Fig. 2.

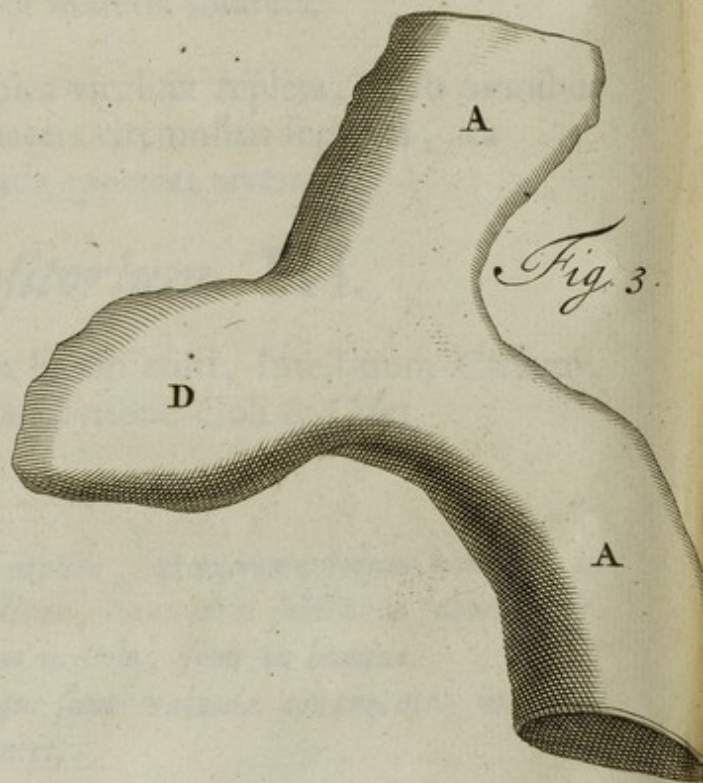

Fig. 3.

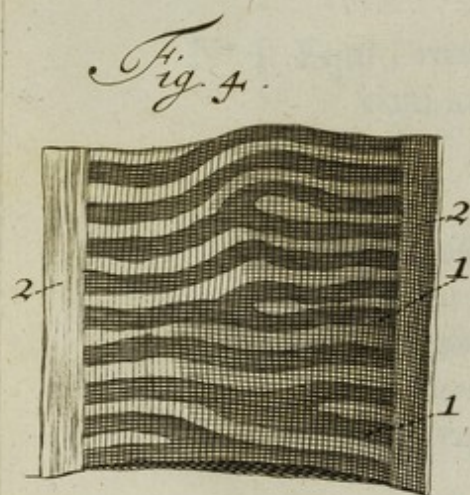

Fig. 4.

Nº. II. Intestini Ilei humani portio, in qua diverticulum satis magnum & præternaturale reperitur. Vide fig. 3.

Figur. 3. Explicatio.

A A. Intestini Ilei portio.

D Diverticulum præternaturale.

Nº. III. Hepatis vasa à glanduloso parenchymate separata, & tam affabrè concinnata, ut variis in locis ne quidem capillaria Vascula deficient.

Notanda.

A Vena cava per hepar dispersa.

B Vena portæ.

C Vena umbilicalis in ligamentum mutata.

D Ductus venosus itidem in ligamentum degeneratus.

Nº. IV. Gemellorum humanorum, sex menses cum dimidio natorum, Sceleta nivea, arteriam rubicundâ materiâ oppletam humeris gerentia.

*Nos dulcis vitæ exsortes & ab ubere
raptos abstulit atra dies, &
funere mersit acerbo.*

Notanda.

1. In osse pectoris unius tria reperiuntur ossicula rotunda; in alterius verò quatuor.

2. Au-

2. *Auditus ossicula nondum perfecta luculenter in statu naturali visuntur.*
3. *Observatu dignum, tantum discriminis intercedere inter utriusque fontanellæ latitudinem.*

Nº. V. Arteria Pulmonalis à Vesiculis pulmonalibus separata, & in ramusculos minutissimos divisa; Huic connectitur portio arteriæ magnæ à corde abscissa.

Notandum.

A Ductum arteriosum, inter arteriam pulmonalem & arteriam magnam situm, indigitat.

Nº. VI. Parieti hujus thecæ adhæret portio arteriæ pulmonalis à vesiculis pulmonalibus tam affabre separata, ut ejus extremitates plusquam capillares optimè sint conservatæ.

Nº. VII. Fætus humani maturi Sceleton gerens arteriæ ramum, qui pectori innititur.

*Cum tantum in vita restet transire
malorum, liber ab his letho,
lætus sine voce triumpho.*

Nº. VIII. Intestini jejuni Vitulini portio, glandulis refertissima, cujus vasa ceraceâ materiâ sunt oppleta.

Nº. IX.

Nº. IX. Septum lucidum è Cerebro Hydrocephali octo annos nati.

Notanda.

1. *Pars inferior hujus Septi infernè cerebro erat connatum, & variis in locis pertusum aut perforatum, ita ut lymphaticus humor in ventriculis contentus ex uno ad alterum ventriculum potuerit profluere.*
2. *Latex aquosus in ventriculis de die in diem ita accreverat, ut pintam dimidiam & ultra invenerim; unde cerebri substantiam diminutam reperiēbam.*
3. *Totum caput in majorem molem erat extensum, suturis ita hiantibus, ut digitum facile interponerem, quemadmodum videtis. Nº. 10.*

Nº. X. Pars cranii è mox memorato Hydrocephalo.

Nº. XI. Vituli splen à glanduloso parenchymate separatus, in quo arteriā repletā, venæ oblitteratio eleganter visui occurrit.

Nº. XII. Vetulæ Uterus cum annexis Vesica urinaria, Ovariis, Tubis Fallopiānis, ligamentis, intestino recto, &c. Præterea innumerabilia vascula sanguinea per uterum dispersa, & ceraceā materiā infarcta visuntur.

Notanda.

1. *In sinistrum latus contractus est uterus; de quo affectu legitur*

66 THECA c REPOSITORYUM III.

legitur observat. 88. me scil. semel tantum hunc affectum post mortem invenisse; hic autem secundum habemus exemplum.

2. *Ovaria in nihilum ferè redacta in hac vetula.*
3. *Tubæ præter naturam ovariiis connatæ, & occacatæ, sterilitatem incurabilem arguunt, vid. obs. 83.*
4. *Omenti portio utero connata.*

Nº. XIII. Embryonis humani trium mensium cum dimidio Sceleton, sinistrâ ferens ranæ stomachum, cum annexis intestinis inflatis.

Quid grandia molimur tenues!

Nº. XIV. Vituli splen à glanduloso parenchymate separatus, & inflatus, cujus arteria repleta.

Nº. XV. Uterus humanus artificiosissimè Balsamo conditus, ita ut omnia naturalem magnitudinem & situm conservarint. Præterea vesica cum annexis ureteribus inflata, naturalem capacitatem, situm, & rotunditatem, sine rugis aut foveis reservavit. In eadem vesica fibrarum cursus nitide quoque videri possunt.

Notanda.

a *Vesicam designat.*

b b *Ureterum portiones.*

c *Meatus urinarius.*

d *Vagina.*

e *Os uteri.*

f *Rugæ*

f *Rugæ in superiori parte vaginæ.*

g g *Ovaria.*

h h *Ova.*

i i *Ligamenta lata.*

k k *Rotunda, potius teretia ligamenta.*

l l *Tubæ Fallopianæ.*

m m *Earum fimbriæ.*

n n *Vasa sanguinea per uterum dispersa.*

Nº. XVI. Leporis Paraſtatæ Mercurio vivo repletæ, in quibus notatu dignum eſt, Mercurium per vaſa ejaculatoria adactum, non ſolùm paraſtatas verum etiam quædam alia vaſcula minutiffima verſus abdomen tendentia, repleviſſe.

Nº. XVII. Embryonis duorum menſium cum dimidio Sceleton ſiniſtrâ gerens aſperam arteriam fatus quatuor menſium.

Quo vivamus, vivere deſinimus.

Nº. XVIII. Equi ren ſuccenturiatus naturalem magnitudinem & conſtitutionem habens.

Nº. XIX. Ventriculi humani portio, cujus pylorus anulum repræſentat, quod in ventriculis humanis ſemper ferè locum habere reperio.

Nº. XX. Hominis Vesiculæ seminales ceraceâ materiâ alba
oppletæ cum annexis vasis ejaculatoriis & prostaticis.

Nº. XXI. Arteriæ ramus major ab omnibus fibris denu-
datus, & ceraceâ materiâ infarctus.

Repositoryum IV.

Nº. I. Ren humanus Balsamo præparatus, cujus ureter
tortuosus à calculorum transitu summopere
extensus est.

Nº. II. Portio ventriculi humani incisa, in qua venarum
repletarum cursus luculenter videri potest.

Nº. III. Senis decrepiti caput osseum nitidum, & propter
alveolorum in nihilum redactionem edentulum,
pedamento insists.

Nº. IV. Gigantis os syncipitis sinistrum, cujus dextrum re-
servatur in Museo Nobilissimi, Amplissimi, Consultissi-
mique Viri D. J. Witsen augustæ Amstelodamensium
Reipublicæ Consulis, & Studiorum omniumque bo-
norum Mecænatis eximii.

Notanda.

*Tam prodigiosæ magnitudinis dictum os est, ut integro homi-
nis capiti pro galea inservire possit, quod ansam dedit
non-*

nonnullis dubitandi, an hominis, an verò quadrupedis majoris esset os syncipitis. Verum enim verò consideratis considerandis palam fiet, humanum esse. Libitinarius Templi Novi hujus civitatis dixit nobis sese illud inter alia ossa effodisse, cujus curiositas tanta non erat, ut cetera quoque reservaret. Præterea in omni convenit cum osse syncipitis humani, solâ magnitudine exceptâ. In eo ossiculum Wormianum magnum reperitur; Arteriarum vestigia aut sinus in interiori superficie haud quoque deficiunt. Præterea nullius animalis quadrupedis caput osseum tanta gaudet cavitate, ne quidem Elephantis; cujus caput olim serrâ aperui.

Nº. V. Magna portio intestini Coli ex homine desumpta, in cujus extremo contorsio mirabilis.

Nº. VI. Vesica humana, in qua obliquæ insertiones ureterum clarissime apparent.

Nº. VII. Intestini Coli & Ileci portio, in qua circulos coli semilunares, seu valvulas conniventes triplices esse, ex triplici ligamento videmus.

Nº. VIII & IX. Vitulorum Lienes à parenchymate glanduloso separati, & inflati, ut supra quoque innui. Si Lienem Nº. 7. respicias, venæ oblitteratio, quamprimum ea lienem intravit, optime apparebit.

Nº. X. Ren humanus in totum ferè consumptus in quo pelvis tripartita est, & ureter summopere dilatatus.

Nº. XI. Asperæ arteriæ humanæ portio per medium dissecta, ut annulorum constitutio lumini opposita melius conspiceretur.

Notanda.

1. *Asperam arteriam partim esse cartilagineam, partim membranaceam, omnibus constat; sed verò circa partem cartilagineam videtis varias bifurcationes in utroque extremo, quod notatu dignum existimo.*
2. *Partem membranosam asperæ arteriæ œsophago connatam fibras obtinere secundum corporis longitudinem exporrectas, & abbreviationi dictarum partium destinatas, hic quoque luce meridianâ clarius constat. Vid. figur.*

Nº. XII. Duo Renes cum ureteribus, è cadavere juvenis desumpti, & Balsamo conservati, in quorum pelvibus ut & tubulis Renalibus calculi ingentissimi hærent, Vid. observ. 95.

Nº. XIII. Gemellorum placenta uterinâ duplex.

Notanda.

Vasa unius ceraceâ materiâ albâ referta sunt, alterius verò rubrâ, & sic eadem sese invicem interfecant, sine ulla tamen

THECA c REPOSITORYUM IV. 71

tamen connexione aut inosculatione, non aliter ac radices
fibrosæ variarum herbarum, proxime sibi adsitarum, sibi
invicem coherent. Atque talis structura toties mihi occurrit,
quoties duæ placentæ uterinæ sibi invicem accumbunt.

Nº. XIV. Septem mensium fœtus Sceleton, jaculo ictum
minans.

*Damna quidem celeres reparant cæ-
lestia Lunæ:*

Nos ubi decidimus,

*Quo pius Aeneas, quo Tullus dives
& Ancus,*

Pulvis & umbra sumus.

*Quis scit an adjiciant hodiernæ crasti-
na Lunæ*

Tempora Di superi?

Re-

Repositoryum I.

Nº. I. Ossis humeri pars superior ab humoribus acrioribus ita exesa, ut ante obitum plane à parte inferiore esset separata. Vide observ. 81. ubi Tumoris ossivori mentionem feci.

Notandum.

Quod dolor exiguus admodum fuerit in principio, ut ager, ipse nobis retulit: aliquot tamen septimanis ante obitum intolerabili dolore fuerit vexatus.

Nº. II. Octo dierum puerperæ Uterus cum annexis tubis, ovariis, ligamentis, vagina, & vesica.

A Corpus uteri valde adhuc crassum & latum.

B Os uteri internum.

C C Tubæ Fallopianæ cum simbris.

D D Teretia ligamenta.

E E Uteri ligamenta lata.

F Vesica admodum exigua, quemadmodum eam inveni; nec flatu magis extendere volupe fuit.

G Vasa sanguinea per vesicam distributa, ubi consideratu dignum, tot vasa in interiori superficie, & quidem in infima parte reperiri, & præsertim circa sphincterem ejus, ut mirum non sit, calculosos facillime incidere in sanguinolentam mictionem propter calculorum attritionem.

H Mea.

H *Meatus urinarius.*

I I *Ovaria.*

K K *Ureterum portiones valde distente.*

L *Vagina.*

Nº. III. Utero dicto incumbit Sceleton quatuor mensium, brachiis extensis vesicæ cavitatem & innumera vasa quasi inspiciens pro symbolo habet:

Quo minimè credis gurgite piscis erit.

Nº. IV. Pueri triennis Intestinum Cæcum cum processu vermiformi, ut & valvulis Coli.

Nº. V. Idem è puero novem annorum.

Nº. VI. Leporis intestinum Colon, cujus tunica interior, loco valvularum conniventium, circularis seu cochleæ instar sese habens.

Nº. VII. Ejusdem animalis Colon intestinum cum annexo Cæco, glandulis scatente, undè intrinsecè planè glandulosum apparet Cæcum intestinum.

Nº. VIII. Placenta uterina fætus septem mensium, cujus vasa tam affabrè infarcta, ut extrema variis in locis solo microscopio propter tenuitatem oculos incurrant. Præterea observatu dignum, sanguinem in ar-

K

teriis

teriis umbilicalibus contentum quasi in globulos separatum sese exhibuisse, quemadmodum materia ceracea post repletionem jam quoque repræsentat, ita ut credam arterias in tot cellulas fuisse divisas; quod nunquam antehac observatum neque ullibi me legisse memini.

Nº. IX. Portio intestini Ilei, cujus vasa repleta; variis quoque in locis calculi inveniuntur, quos glandulas lapidifectas esse nullus dubito, propterea quod pluries hoc observarim in equinis intestinis, idque circa glandularum acervum, inter quas nonnullæ benè erant constitutæ & nonnullæ lapidifectæ.

Nº. X. Portio Coli intestini circa Rectum, ubi nullæ cellulæ apparent.

Repositoryum II.

Nº. I. Vesicula fellea bovina inflata, & Balsamo ita præparata, ut naturalem formam semper retinere apta sit.

Nº. II. Hominis Larynx cum osse Hyoidéo.

Nº. III. Rhombi piscis spina dorsi, cujus processus magna ex parte fuerunt fracti, & postea ferruminati.

Nº. IV. Capsula calculis humanis repleta.

Nº. V.

Nº. V. Leporis stomachus, in quo observatu dignum est, introitum & exitum sibi invicem tam propè adstare; id quod in leporibus communiter observamus.

Nº. VI. Portio extremæ partis intestini Coli, cujus vasa ita infarcta ut totum rubeat intestinum.

Notanda.

1. In hac extrema parte intestini Coli nulla ligamenta secundum longitudinem exporrecta apparent; eaque de causa nullas cellulas aut valvulas conniventes hic reperies, nec unquam in statu naturali reperiuntur.
2. Lit. A chartula extremitati adsita, utriculos, seu vasorum cellulas indigitat. Arteriæ hic finem facere videntur, & sanguinem in dictas cellulas deponere, qui sanguis ex iisdem cellulis redux à venularum extremitatibus, in dictis cellulis radices quoque agentibus, suscipitur. Dictæ cellule in arteriæ repletionem quoque sunt infarctæ, unde rotundæ arenulæ instar, & rubræ nobis microscopii beneficio obveniunt.
3. B Vasorum vascula quæ innumerabilia sunt, demonstrat.
4. Chartula Lit. C. membranaceas appendiculas designat, quæ in obesitate copiosa pinguedine gaudentes, & ab exteriori membrana dicti intestini dependentes, multa obtinent vasa sanguinea; à nemine hætenus delineatas vid. fig. 5.

K 2

Fig.

Figur. 5. Explicatio.

A *Arteria mesenterica.*

a a *Arteriarum mesentericarum arteria.*

B *Membrana adiposa (ut ita loquar) ab exteriori membrana intestini Coli dependentes, & vasis sanguineis materiâ ceraceâ infarctis scatentes.*

Nº. VII. Ovulum cortice duriore obductum, & in ovario gallinaceo inventum. Hoc pluries contingere demonstrant nobis observationes curiosæ Harvéi, Bartholini, Corn. Stalpert van der Wiele, aliorumque Virorum de rebus anatomicis & medicis benè meritorum.

Nº. VIII. Quatuor mensium fatus Sceleton, sinistra tenens fasciculum vasorum Lymphaticorum ante viginti & quinque annos è corpore desumptorum, inflatorum & ità conservatorum, ut valvulæ luculenter appareant.

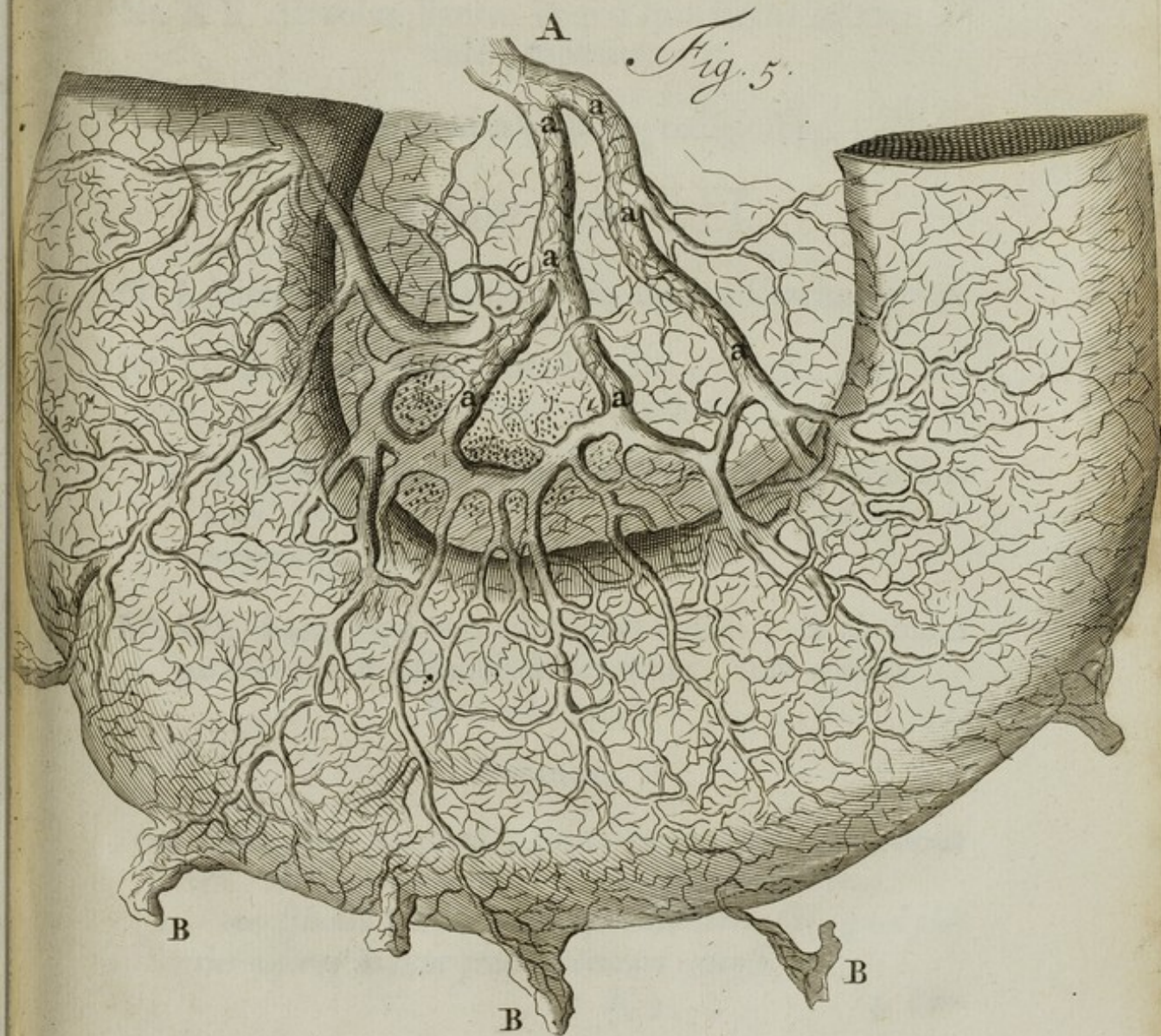
Difficilia quæ pulchra!

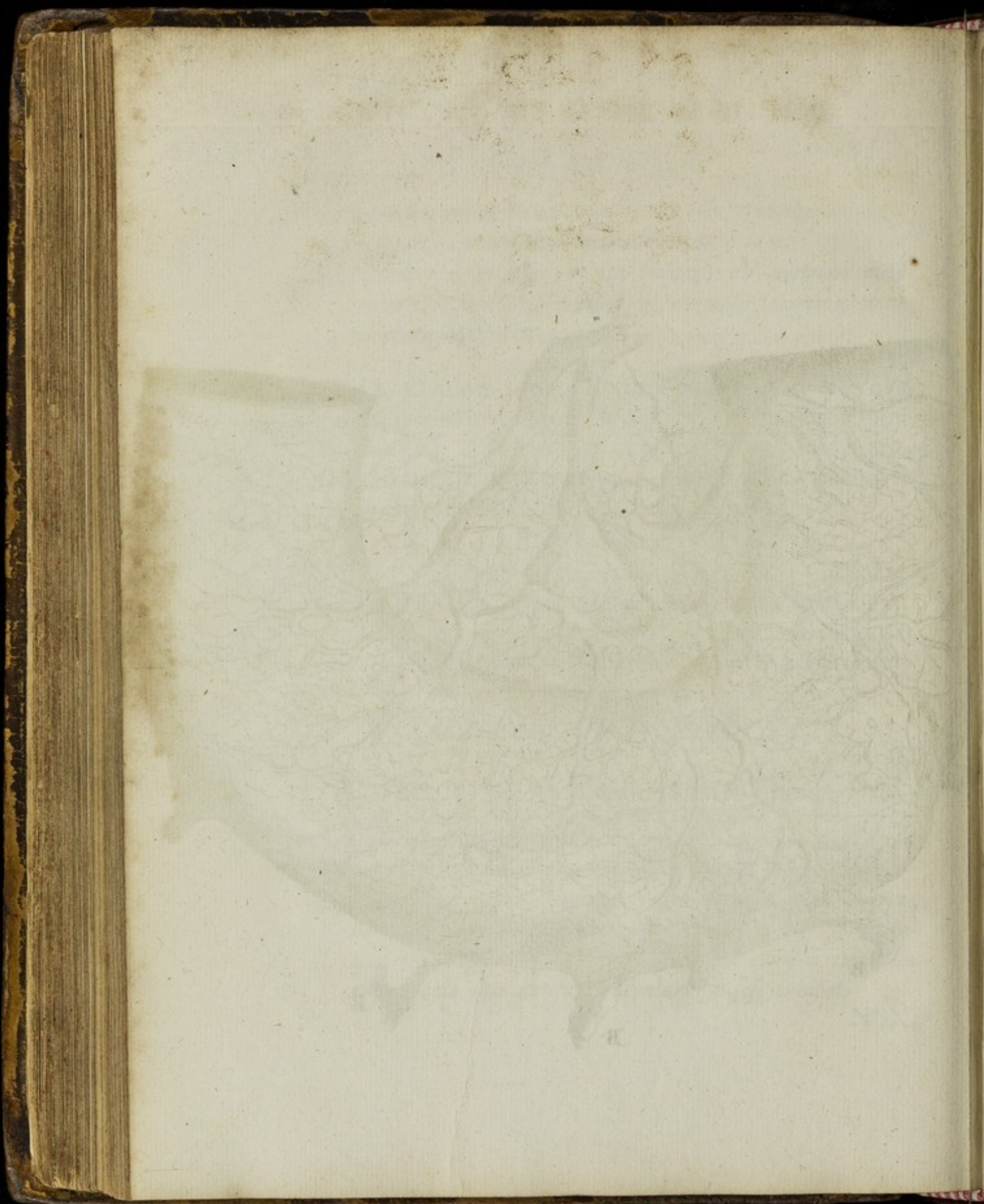
Nº. IX. Pedamentum in quo insistent:

1. *Pueri vena jugularis inflata, & ab una parte aperta, ut vera valvule constitutio immediatè ostendi posset.*
2. *Exigua venæ portio inflata & ab utraque parte aperta, in cujus cavo simplex valvula, sanguinis regressui in totum non resistens. Præterea in eadem exortus cujusdam ramuli cum ejus annexa valvula visui sese exhibet.*

Nº. X.

Fig. 5.

Nº. X. Vasa Lymphatica inflata, exsiccata, & post exsiccationem ab una parte abscissa, ut valvulae immediatè viderentur.

Nº. XI. Alveolus ligneus in quo membrana amnios nitide præparata.

Nº. XII. Ovum gallinae prodigiosum.

Repositoryum III.

Nº. I. Vituli recens nati vesica cum annexo Uracho pervio.

Nº. II. Hominis portio intestini Ilei & Coli, cum annexo processu vermiformi.

In iis notatu dignum, Colon intestinum post prægressam herniam inguinalem prodigiose fuisse extensum, id quod in herniosis pluries me observasse memini.

Nº. III. Lien humanus admodum ingens, & ab omni parenchymate glanduloso separatus, cum annexa stomachi parte.

Notanda.

1. Nullis fibris transversis, quemadmodum in liene vitulorum & ovium, gaudere lienem humanum hic apparet.
2. Vena splenica Lit. A prodigiose capacitatis est, quod pluries observo in liene præter naturam extenso.

K 3

3. Cur-

3. *Cursus aut progressus arteriæ splenicæ Lit. B admodum tortuosus.*

b b b Dictorum vasorum capillares ramusculos indigitant.

4. *C Arteria per Omentum dispersa & Epiploica dicta.*

5. *D Arteria Hemorrhoidalis.*

6. *E Venæ & arteriæ per stomachum distributæ, Vasa brevia dicta.*

7. *F Pars stomachi sinistra.*

8. *G Stomachi introitus, Os sinistrum dictus.*

9. *H Pars Gule.*

Nº. IV. Pedamentum supra quod renes humani & omnis generis calculi variis exiguis pedamentis insistentes, reperiuntur.

In hoc pedamento magno Lit. A indigitatur Ren humanus tam artificiose Balsamo conservatus, ut naturalem magnitudinem, latitudinem, & crassitiem conservaverit.

Notanda.

Lit. a a Vascula sanguinea per dicti renis superficiem dispersa, & infarcta, commonstrant.

b Arteria renalis s. emulgens ceraceâ materiâ oppleta.

c Ureter leviter inflatus ut naturalem capacitatem conservaret, in quo nulla subsidencia, aut fovea præternaturalis, seu rugæ inveniuntur: sed tam artificiose conservatus, ut nullo modo à naturali uretere in corpore adhuc existente, & urina repleto, recedat.

d Vascula sanguinea per dictum ureterem disseminata & repleta.

B Ren

B Ren humanus maxima ex parte in corpore extabectus cum annexo uretere.

C Ureter humanus admodum (propter calculorum transgressum) extensus, in cujus pelvi calculus instar majoris radicis Zinziberis. Vide observat. 56.

D Portio ureteris cujusdam filiae, ob calculum in eo hærentem denata.

E, F, G, H, I, K, L, M, N. demonstrant varia pedamenta exigua diversis calculorum generibus instructa.

Nº. V. Vituli aspera arteria cum ramusculis materia rubra infarctis, & tam artificiose præparatis, ut naturalem situm representent.

Nº. VI. Abortus quatuor mensium Sceletum, dextrâ gerens cystin felleam cujusdam fetus abortivi.

Nympharum in gremio debuit ille mori.

Nº. VII. Portio Coli, Cæci, & Ileï è corpore humano.

Notanda.

A Coli portio, quam circa Cecum aperui, ut duæ Coli, s. Ileï valvule veræ, ut & triplices valvule Coli conniventes, & cellulas Coli producentes, conspici possent.

B Processus vermiformis intestini Cæci admodum exiguus.

b b b Ileï glandule singulares.

Nº. VIII.

Nº. VIII. Fætus sex mensium stomachus cum omnibus annexis & inflatis intestinis.

Nº. IX. Caput osseum humanum nitidissimum pedamento insistens.

Nº. X. Vituli portio mesenterii, cujus vasa repleta.

Nº. XI. Jejuni intestini humani portio, in qua valvulæ conniventes affabre visuntur.

Nº. XII. Vituli vesica fellea bifida, ab aliis incongruè duplex habita. Vid. observ. 90.

Nº. XIII. Intestini vitulini portio, in qua glandulæ miliares numerosissimæ apparent.

Nº. XIV. Hominis vesicula fellea, in cujus fundo aliquot diverticula, inque his calculosam substantiam inveni.

Nº. XV. Jejuni intestini humani portio, cujus non solum circuli aut valvulæ conniventes eleganter in oculos incurrunt, verum etiam earum vascula sanguinea ceraceâ materiâ oppleta.

Nº. XVI.

Nº. XVI. Fætus humani quatuor mensium cum dimidio
Sceleton , dextrâ tenens racemum piperis nigri ; ita
demonstrans, quomodo racematim crescat piper nigrum ;
sinistrâ verò minutissimam candelam gerens.

Vita hominis , lumen sub dio positum.

Nº. XVII. Ramus asperæ arteriæ ceraceâ materiâ albâ
repletus , cum annexo ramusculo arteriæ bronchialis ,
& arteriæ pulmonalis , quæ arteriæ variis in locis per
anastomoses conjunguntur : imò cum dictam arteriam
pulmonalem materiâ ceraceâ replerem , arteria bron-
chialis simul quoque eandem admittebat.

Notanda.

a Arteria Bronchialis.

b Arteria pulmonalis.

c c Anastomoses.

Nº. XVIII. Calculus humanus ab Abrahamo Cypriano
Med. Doct^r. & Lithotomo expertissimo exsectus, cu-
jus superficies inæqualis morum repræsentat maximum.

Nº. XIX. Calculus humanus pugni magnitudine.

Nº. XX. Ramus venæ portæ ex hepate humano , cujus
ramusculi partim repleti , partim vacui , nitidissimeque
à glanduloso parenchymate separati sunt.

L

Nº. XXI.

IVXXI

Nº. XX I. Portio Stomachi humani cum pyloro, qui circuli instar.

Nº. XXII. Embryo grani secalis magnitudine cum annexa placentula, & funiculo umbilicali, jam à viginti quinque annis conservatus & induratus.

O dementiam credentium ex hisce primordiis ad superbiam se genitos!

Nº. XXIII. Portio Coli è puero tres circiter annos nato, in qua valvulæ Coli cum annexo Cæco & processu vermiformi.

Notanda.

Lit. A *Valvulas Coli designat.*

B *Intestinum Cæcum, quod ab adutorum Cæco valde differt.*

C *Vermiformem processum glandulis refertum.*

Nº. XXIV. Portio intestini Ilei humani, cujus tunica extima ab intima flatu dehiscit, unde intrinsecum reticulatum apparet.

Nº. XXV. Fætus humani trium cum dimidio mensium Sceleton, gerens in capite ut & dextra manu Pajaneli femina miranda.

Ab Utero ad Tumulum.

Nº. XXVI.

Nº. XXVI. Fetus humani maturi Sceleton nitidissimum, cujus caput osseum ferra apertum, ut intrinsecum exactissimè in conspectum produceretur.

Hæc mihi prima dies, hæc mihi summa fuit.

Repositoryum IV.

Nº. I. Pueri Octo annos nati Sceleton nitidissimum cujus ossa nivis instar albicant; innititur scipioni & pro symbolo habet:

Huc cursus fuit.

Notanda.

1. Patella in sui medio tantum ossesactæ, in ambitu verò cartilagineæ.
2. Omnes epiphyses cartilaginis beneficio veris partibus ossium ubique adherent.
3. Tarsus & carpus ossesacti.
4. Ossa innominata è tribus partibus constare hic luculenter apparet.
5. Epiphyses Corporibus vertebrarum adherere hic palam est, præsertim in inferiori spine parte.
6. In sterno octo officula rotunda.

L 2 -

7. Offi-

7. *Officula auditus proprium locum adhuc occupant.*
8. *Processus styloides cartilaginei.*
9. *Utraque maxilla dentibus omnibus niveis instructa.*

Nº. II. Sceleton humanum nitidum, unius circiter anni cum dimidio, dextrâ sphæram gerens.

*Est avido transmissus Olympo, non
optans tot sæcula nosse, tot nu-
merare dies.*

Notanda.

1. *Carpus cartilagineus.*
2. *Tarsus maxima ex parte osseus.*
3. *Patellæ in totum cartilagineæ.*
4. *Epiphyses ossium femoris magna ex parte cartilagineæ.*
5. *Sternon octo officula rotunda obtinens.*
6. *Circa basin scapularum epiphyses cartilaginose observantur.*
7. *Idem reperitur circa spinam ossium Ilium, quæ magna ex parte cartilaginea.*
8. *Omnes trochanteres s. rotatores spurias esse apophyses non est dubitandum, quia in hoc ut & aliis junioribus Sceletis cartilaginis beneficio veræ ossis parti connascuntur.*
9. *In osse syncipitis sinistri lateris duo foramina præternaturalia.*
10. *Transversos processus ossis sacri cartilaginis ope connatos esse in infantibus, hic constat.*

11. *Ossa innominata ex tribus partibus esse composita, hic etiam videmus.*

12. *Fontanella adhuc satis magna.*

Nº. III. *Skeleton humanum nitidissimum unius circiter anni, sinistra spicam ingentem Milii Indici ferens, cujus grana semen Coriandri magnitudine adæquant.*

Proh Dii immortales, quam optabiler iter illud ineundum est, quo confecto, nulla reliqua cura, nulla sollicitudo futura est!

Notandum:

1. *Per superficiem exteriorem ossis frontis circa ejus medium Sinus longus decurrit, in quo vas sanguineum notabile reconditur. Hoc in capitis incisione observandum, ne laedatur illud, semper enim dictum vas ibi reperies, quantumvis sinus in cranio deficiat. Quando in prima conformatione vas illud tam profundum habet situm, ut talem sinum efformare possit in cranio tenerrimo & molli adhuc existente, tunc solummodo occurrit Sinus dictus. In ceteris repit dictum vas paulò sublimius, nullum sinum in cranio efformans.*
2. *Processus summus, Humerus dictus, in utraque scapula plane cartilagineus, veraque epiphysis est.*
3. *Fontanella admodum exigua in hoc Skeletono.*

86 THECA E, F, & G REPOSITORYUM I & II.

Nº. IV. Sceleton humanum candidissimum septem circiter annorum, scipioni innitens.

Vixi, & quem dederat natura cursum peregi.

Theca E & F.

Triginta & quatuor Herbaria viva trium serè annorum spatio à me confecta continent : scilicet ab eo tempore, quo Nobilissimi & Amplissimi Dnn. Consules Amstelodamenses Professionem Botanices in me contulerunt. In iis omnis generis planta, tam indigena quam exotica, nitidè à me exsiccata & conservata sine numero reperiuntur.

Theca G Repositoryum I.

Nº. I. Uterus Ovinus cum annexa vesica.

Repositoryum II.

Nº. I. Brachium humanum cum musculis rite separatis, & jam ab annis viginti & quinque Balsamo conditis.

Nº. II.

Nº. II. Utrumque Os Tibiæ cum fibulis, è Cæmeterio mihi allatum; quorum ossium partes inferiores supra juncturam aut ferrâ aut alio instrumento, dum viveret homo, per infortunium amputatæ sunt. In iis notatu digna occurrunt:

1. *In ferruratione utrumque os in utroque latere circa amputationis locum esse coalitum.*
2. *In omnibus dictis ossibus eo in loco ubi membrana illa crassa reperitur, (cujus beneficio utrumque os secundum longitudinem copulatur.) innumerabiles exostoses videri: An propter alimenti exuperantem copiam, utroque pede amputato?*

Nº. III. Portio intestini Coli humani, cujus cellulae (ligamentis cultello dissolutis) in totum oblitteratæ sunt. Unde constat cellularum constitutionem à ligamentis per longitudinem dicti intestini procurrentibus dependere.

Nº. IV. Brachium humanum, cujus musculi scalpello separati Balsamo conservati sunt à pluribus annis.

Notanda.

Chartularum literæ quemque musculum indignant.

A *Musculus palmaris.*

B *Flexor carpi interior.*

C *Flexor carpi exterior.*

D *Flexor*

- D Flexor secundi internodii, seu perforatus, qui in quatuor partes carnosas sese separat & sic ulterius quatuor tendinibus magna ex parte inseritur in quatuor ossa secundi internodii, pollice excepto, utpote peculiari musculo praedito.
- E Extensor carpi interior.
- F Extensor carpi exterior.
- G Pronator teres.
- H Pronator quadratus.
- I Supinator longior seu primus.
- K Supinator brevis.
- L Pollicis tertium internodium flectens.
- M Flexor tertii internodii digitorum s. Perforans.
- N Primi internodii pollicis flexor primus.
- O Primi internodii pollicis flexor secundus.
- P Secundi internodii Pollicis flexor primus.
- Q Pollicis tertium internodium extendens.
- R Secundi & tertii pollicis internodii extensor.
- S Primus digitorum extensor, tertium & secundum os (ut Spigelius vult) extendens. Verum ego existimo omnes digitos pollice excepto ab eo extendi, imò secundum extensorem Lit. T. insignitum huic musculo etiam esse annumerandum, & neutiquam ab extensore digitorum primo separandum.
- T Secundus extensor. (ut Spigelius vult) qui ossa minimi digiti extendit; mihi verò portio primi extensoris esse videtur.
- V Primum internodium flectentes, seu Lumbricales musculi.
- W Biceps musculus.
- X Flexor cubiti secundus s. Brachialis.

Nº. V. Pueri Diaphragma cum annexo pericardio.

Notanda.

1. *Dimidia ferè pericardii pars tantam habet cum diaphragmatis parte tendinosa affinitatem, ut unum videantur corpus; imò ab invicem haud separari possunt sine dilaceratione. Contrarium videmus in canibus, ovibus, ceterisque animalibus, in quibus dictæ partes à se invicem magis separatae comparent.*
2. *Dictum pericardium suam naturalem formam & capacitatem retinuit in balsamatione.*

Nº. VI. Maxillæ superioris portio ex ove desumpta, per quam ductus lachrymalis transit.

Notanda.

- A *Particula orbitæ.*
- B *Principium ductus lachrymalis.*
- C *Finis ejus in infima naris parte.*

Nº. VII. Eadem è corpore Bovino desumpta.

Notanda.

- A *Duo puncta lachrymalia, quæ oscula sunt per quæ oculorum latex aquosus ad ductum lachrymalem derivatur.*
- B *Bifurcatio ejusdem ductus, ut ex utroque puncto lachrymali humorem hauriat.*
- C *Finis dicti ductus in infima naris parte.*

M

Nº. VIII.

Nº. VIII. Phiala portionem Lumbrici lati in liquore continens.

Nº. IX. Hydatis ingens ex hepate humano desumpta.

Nº. X. Testes viriles , quorum vasa repleta.

Nº. XI. Renis humani portio , in qua renales ductus copiosissime conspiciuntur.

Nº. XII. Fœtus octimestris Sceleton humanum sinistra gerens os femoris Anatis post fracturam ferruminatum.

*Editus in lucem jacui sine viribus
infans.*

Nº. XIII. Ejusdem fere ætatis Sceleton humanum sal-
tum per funem minans, in quo illi loco funis
plica polonica est.

Communis ad Lethum via.

Repositoryum III.

Nº. I. Embryo trium circiter mensium in liquore conservatus, cujus funiculus umbilicalis filum tenue repræsentat, quod mihi indicio est dictum embryonem aliquot diebus ante partum fuisse denatum. Id quod minus periti non videntur observasse, qui in omni occasione, placentularum extractionem in embryonibus ita commendant, ut pessimè ab iis audire debeant, si hoc omni tempore præstare nequeant.

Nº. II. Cor humanum magnum à longo tempore tam affabre conservatum, ut hodie è corpore videatur exsectum.

Nº. III. Quatuor mensium Fætus humanus membranis involutus & nitidè conservatus.

Omnis Dies, omnis hora vitam nostram carpit, omne denique momentum

Quam nihil simus ostendit.

Nº. IV. Leporis intestinum Colon, cum annexo Cæco & particula Ilei, pedamento insistens.

Notanda.

1. In Ilei fine, ubi Cæcum inseritur, diverticulum reperitur glandulis refertissimum, vid. Lit. A.
2. In Cæci fine appendicula glandulosissima, B.
3. Glandulae innumerabiles in intestino Colo, C.
4. In eodem pedamine seorsim reperitur diverticulum glandulosum supra memoratum. D.

Nº. V. Hominis integra Spinalis medulla.

Nº. VI. Particula stomachi ovini, cujus intrinseca superficies internam superficiem capitis papaveris repræsentat.

Nº. VII. Ovum humanum fecundatum, quod in utero per aliquot dies moram contraxit; quod satis liquet ex superficie exterioris tunicae dicti ovi, quæ fibrosa, & placenta rudimentum est.

Notand.

Me illud hætenus in liquore reservasse, & ne quidem humorem in interiori tunica, quæ amnios audit, neglexisse; in cujus medio mihi videor (cælo sereno existente) observare corpusculum rotundum magnitudine capitis aciculae minoris.

Omnia

Omnia ex Ovo!

Nº. VIII. Embryo magnitudine majoris seminis Pæoniæ, cujus caput, respectu corporis, prodigiosum. Funiculus Umbilicalis pollicem longus, totius embryonis crassitiem adæquat; præterea observatu dignum est, placentulam tantæ esse magnitudinis & crassitiei, ut ne quidem foetus trium mensium majorem obtineat.

Nº. IX. Quatuor mensium embryonis sequioris sexus pudendum, prima fronte masculini sexus pudendum repræsentans, quod pluries antehac observavi.

Nº. X. Placentæ portio in hydatides innumerabiles degenerata. vid. observ. 33.

Nº. XI. Foetuum varii pulmones in liquore fundum petentes; quod certissimum indicium, omnes istos fœtus ante partum fuisse denatos, & nunquam respirasse.

Nº. XII. Pullus gallinæ duobus rostris præditus.

Nº. XIII. Pueri Stomachus cum omnibus intestinis mesenterio & mesocolo annexis.

Nº. XIV. Eadem è puero septem circiter annorum.

Notand.

In iis distincta separatio apparet inter intestinum Jejunum & Ileum. In Ileo enim nullæ valvule conniventes seu circuli, quibus Jejunum est refertissimum.

Repositorium IV.

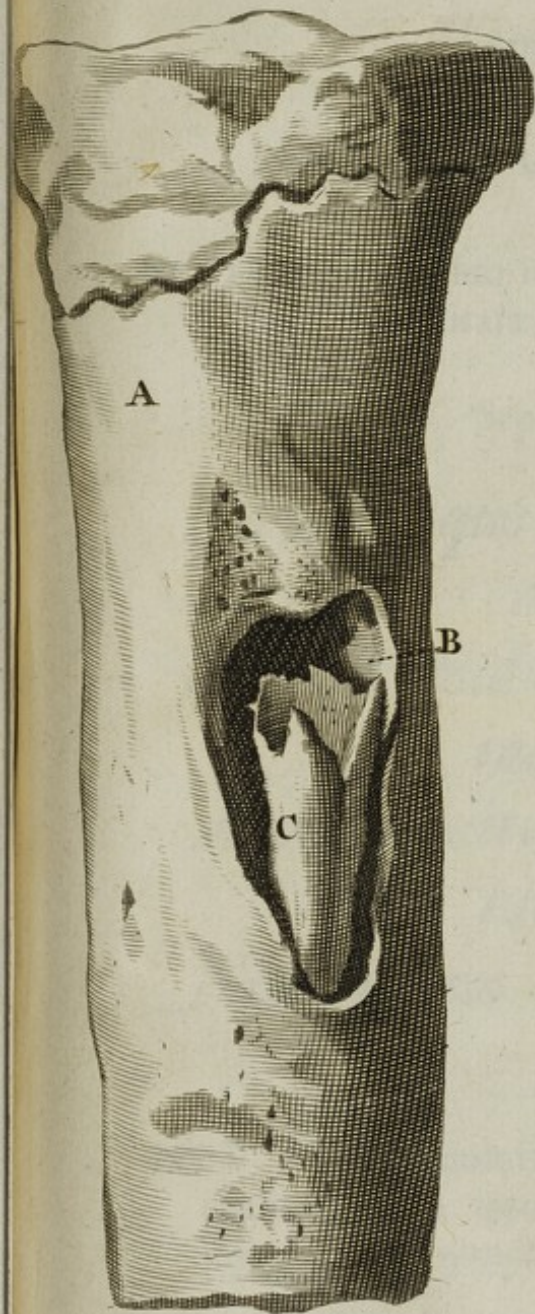
Nº. I. Pes humanus pedamento insistens, cujus musculi à se invicem separati; quorum naturalis elegantia balsami artificio tam genuinè ab interitu vindicata, ut quilibet distinctam eorundem notitiam inde sibi comparare facillè possit.

Nº. II. Os Tibiæ, è cujus superiori parte per cariem inveteratam corruptâ in curatione vi naturæ propullulavit frustum osseum teres & cavum. Quo tibiæ osse Magister Joachimus Schraderus Chirurgus expertissimus, qui curationi præfuerat, Musæum meum ditavit, vide Figur. 6, 7, & 8.

Figur. 6, 7, & 8. Explanatio.

- A *Os Tibiæ ab humoribus putridis magis incrassatum.*
- B *Caries.*
- C *Frustum osseum teres & cavum undiquaque ab osse tibiæ separatum.*
- D *Frustum dictum separatim indigitat.*
- E *Caries, quæ cum superiori carie commercium habet.*

Fig. 6.

Offis tibiae pars superior.

Fig. 7.

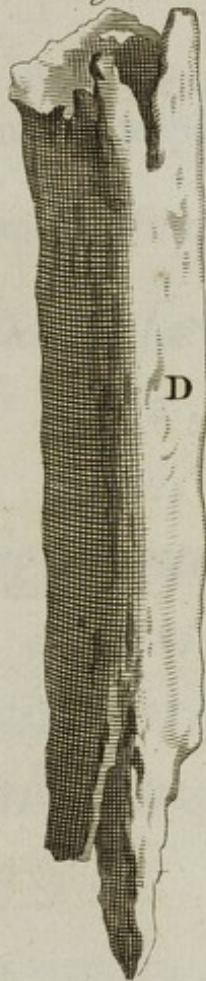
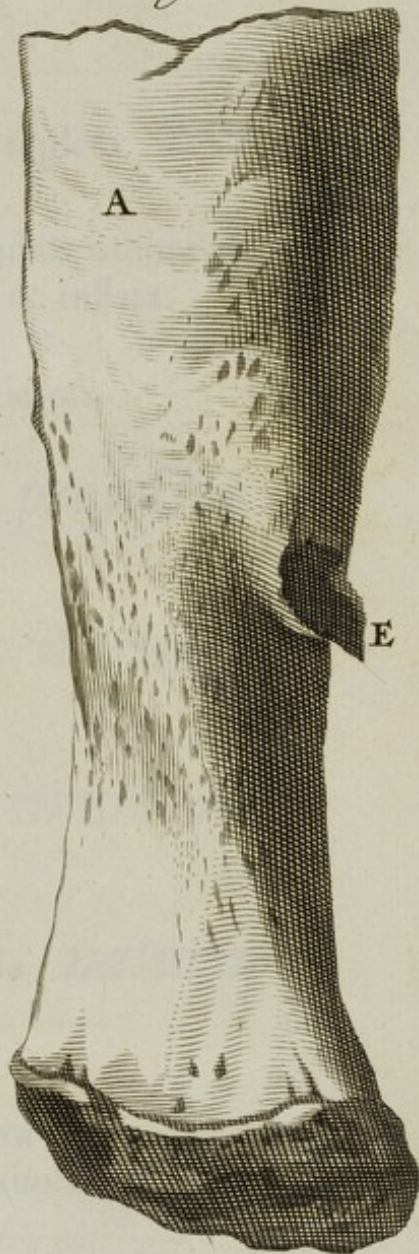
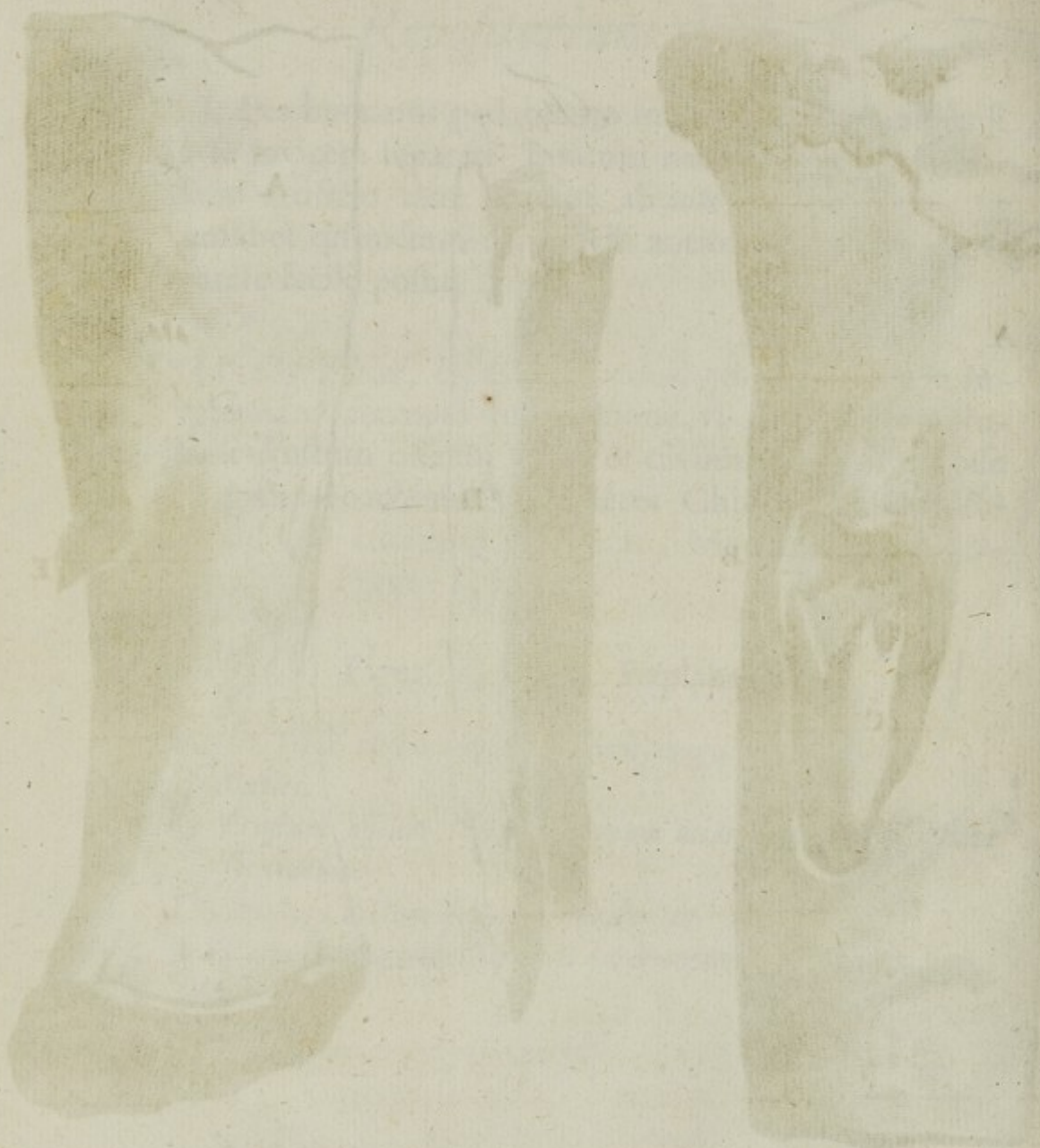

Fig. 8.

Offis tibiae pars infer.

8

Faint, illegible handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date.

Repositoryum I.

Nº. I. & II. Vasa Hepatica non repleta.

Nº. III. Gallinæ duo intestina Cæca (quibus omnes gallinæ sunt ditatæ) nitide præparata & inflata.

Nº. IV. Septimestris fætus Sceleton.

*Navita, quo pacto sævis projectus
ab undis,*

*Sic ego nudus humi jacui puer
indigus omni*

*Auxilio vitæ, cum primum in
luminis oras*

*Nixibus ex alvo matris natura
profudit.*

Nº. V. Gibbosi hominis vertebræ septem, sibi invicem coalitæ, & ita intortæ, ut corpus supremæ corpori infimæ sit conjunctum, vide observ. 67.

Nº. VI.

Nº. VI. Easdem ferè repræsentat vertebrae, ita coalitas.

Nº. VII. Aspera arteria ab annis viginti & sex conservata.

Repositoryum II.

Nº. I. Aspera arteria ab omnibus vesiculis pulmonalibus separata.

Nº. II. Asperam arteriam inversam. pedamini insistentem, & arborem repræsentantem demonstrat, cui avis Sceleton adstat.

Nº. III. Corii humani præparati portio.

Nº. IV. Caput infantis Balsamo induratum, & pedamento insistens.

Nº. V. Portio intestini Ilei humani, cujus vascula ceraceâ materiâ ita infarcta, ut totum rubeat intestinum, quasi esset inflammatum; in eo vasa minutissima, visus aciem fugientia, reperiuntur.

Nº. VI. Fætus humanus sex mensium Balsamo imbutus, & lapidis instar induratus, cujus caput coronâ florum naturalium cinctum.

Notanda.

1. *Facies sine rugis, admodum venusta.*
2. *In funiculo abscisso, vasa abscissa clare visuntur.*
3. *Situm naturalem, quem habuit in utero, adhuc tener.*

Nº. VII.

Nº. VII. Hominis adulti maxilla inferior maxima ex parte edentula, duobus dentibus molaribus exceptis, qui sola membrana maxillæ adhærent, alveolis nempe in nihilum redactis.

Nº. VIII. Fætus humani Sceleton falcem manibus gerens.

O miser hoc assidue times, quod semel est ferendum; hoc times, quod in manu tua est, ne timeas. Lips.

Nº. IX. Ramus arteriæ ceraceâ materiâ infarctus, cujus minutissimî ramusculi conservati sunt.

Repositoryum III.

Nº. I. Cujusdam meretricis famosissimæ, è morbo gallico denatæ, ossa duorum pedum filo æneo cohærentia.

Notand.

Ex hoc morbo ita fuit enervata, ut dicta ossa levissima red-dita nunc aquæ injecta, plumæ instar, supernatent.

Nº. II. Ejusdem meretricis ren dexter, cujus vasa renalia repleta rite visuntur.

N

Nº. III.

Nº. III. Ejusdem Uterus cum annexis.

Notand.

Unius lateris Tuba Fallopiana seu Oviductus occacatus est, ita ut ab hac parte infecunda fuerit.

Nº. IV. Ossa Brachii ejusdem à morbo venereo ita infecta, ut Ossa cubiti & radii non solum cariola sint facta. verum etiam mirum in modum intorta & incurvata.

Nº. V. Ejusdem meretricis caput osseum, nitidissimum quidem, attamen ab hoc affectu ita exesum, ut variis in locis sit pertusum. Aliis in locis adeò extenuatum, ut luci candelæ oppositum transpareat.

Notand.

Index manus dextræ hoc malum tangit, quasi omnibus demonstrare & quemlibet exhortari vellet, cum hac inscriptione:

In tali tales capiuntur flumine pisces.

Nº. VI. Ejusdem os tibiæ variis in locis exesum, in aliis incrassatum, aut crassius factum, cum hac inscriptione:

Imis hæret amor medullis!

Re-

Repositoryum IV.

Nº. I. Tres costæ cujusdam animalis post fracturam ferruminatæ.

Nº. II. Hominis os tibiæ & femoris per ancylosin coalita.
Notand.

In osse tibiæ nullam reperi cavitatem, sed ita compactum & durum esse observavi, ut curiositatis ergò aliquot manubria ex iis confici curaverim.

Nº. III. Pars cranii superior, ejus crassities admiranda.

Nº. IV. Sceleti humani ossa cubiti & manus, in quibus notatu dignum, duo ex ossiculis carpi esse fracta, & post fracturam nunquam ferruminata, quantumvis aliquot annis post acceptam fracturam, à lapsu graviore ortam, superstes fuerit. Vide observ. 4.

Nº. V. Vituli caput osseum in quo duo ossa occipitis supra invicem posita inveniuntur.

Notanda.

1. *In utroque osse foramen magnum exitui spinalis medulle destinatum observamus.*
2. *In foramine supremo nil spinalis medulle sed cruorem invenit Chirurgus expertissimus J. Hartmannus, qui mihi hoc caput dono obtulit.*

Nº. VI. Hominis ætatis prævectioris Intestina omnia mesenterio & mesocolo cohærentia in suo naturali situ.

Notanda.

1. Hæc intestina leviter inflata, & nitidissime Balsamo conservata.
2. In iis exactam distinctionem observamus inter Jejunum & Ileum: Jejunum enim valvulis conniventibus est refertissimum, Ileum verò nullas habet.

Nº. VII. Equi aspera arteria cum ejusdem ramis.

Repositoryum I.

Variæ Caput Humanorum partes

Repositoryum II.

Nº. I. Fætus humani Sceletum, sinistra ferens portionem arteriæ magnæ bovinæ in multas tunicas seu lamellas divisam.

*Nil difficile si velimus,
Nil grave si attendamus.*

Nº. II.

Nº. II. Arteria per Splenem Vitulinum disseminata & infarcta.

Nº. III. Fœtus Humani maturi Sceleton, cujus caput osseum variis in locis pertusum, præsertim in ossibus sincipitis; id quod multoties reperi in nuper natis, ab ossificatione impedita.

*Charontis unda scilicet omnibus,
Quicunque terræ munere vescimur,
Enaviganda, sive Reges,
Sive Inopes erimus Coloni.*

Nº. IV. Fœtus humani octimestris Sceleton sinistra Rosam Hierichunteam tenens.

*Quasi herba solstitialis paulisper fui;
repentè exortus sum, repentinò
occidi.*

Nº. V. Abortus quadrimestris Sceleton dextrâ falcem tenens, eâque ictum minans fœtui sex mensium Balsamo nostro condito.

Quis vellet tanti nuncius esse mali.

Notand.

Capiti imposita corona è floribus naturalibus nunquam corrumpendis.

Nº. VI. Hominis os palati è cujus medio dens molaris prorupit.

Nº. VII. Capitis ossei varia ossicula triangularia.

Repositoryum III.

Nº. I. Digitorum & plantæ pedis epidermis in duas tresve pelliculas discerpta.

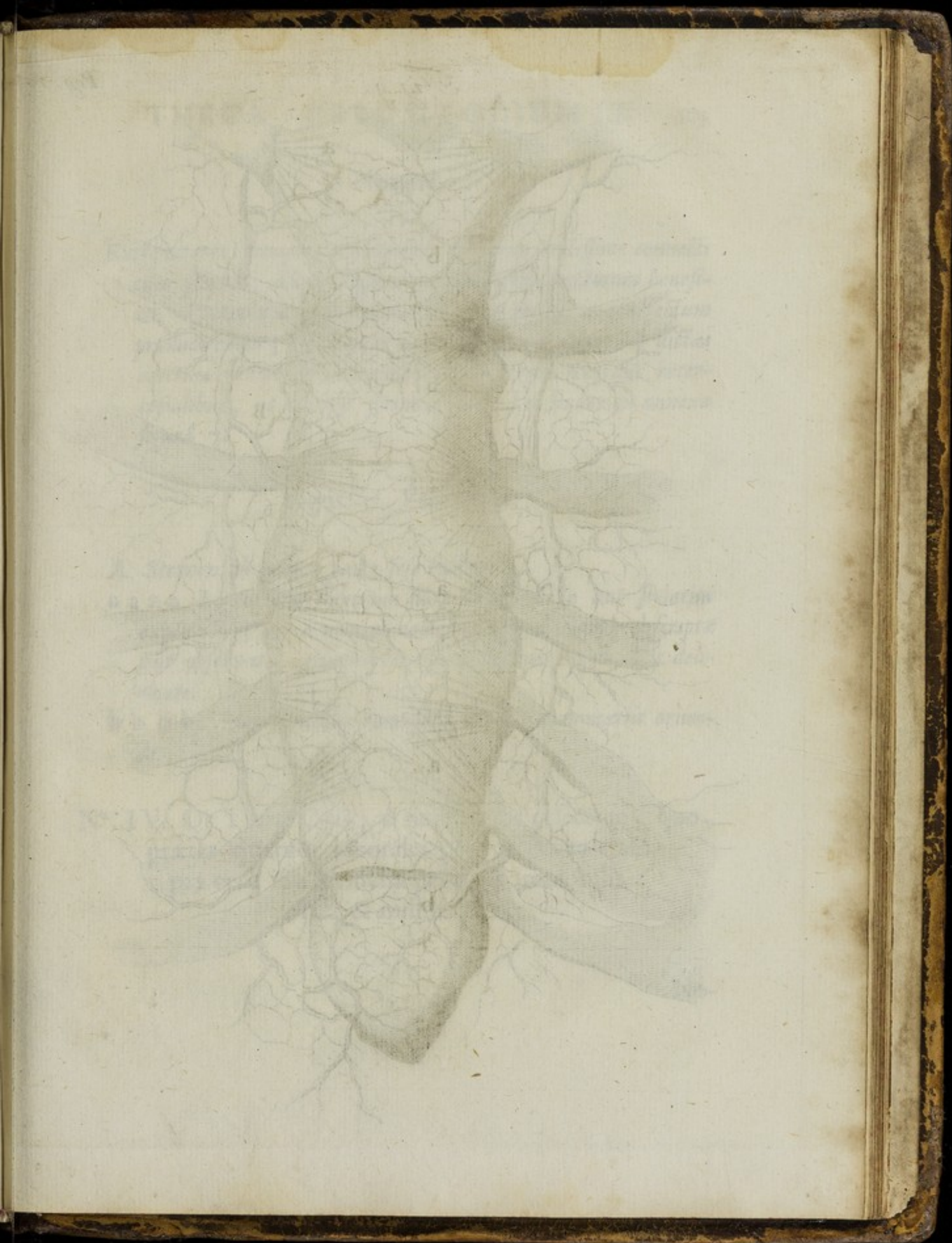
Nº. II. Unio ossea s. ancylosis ossium innominatorum & ossis sacri.

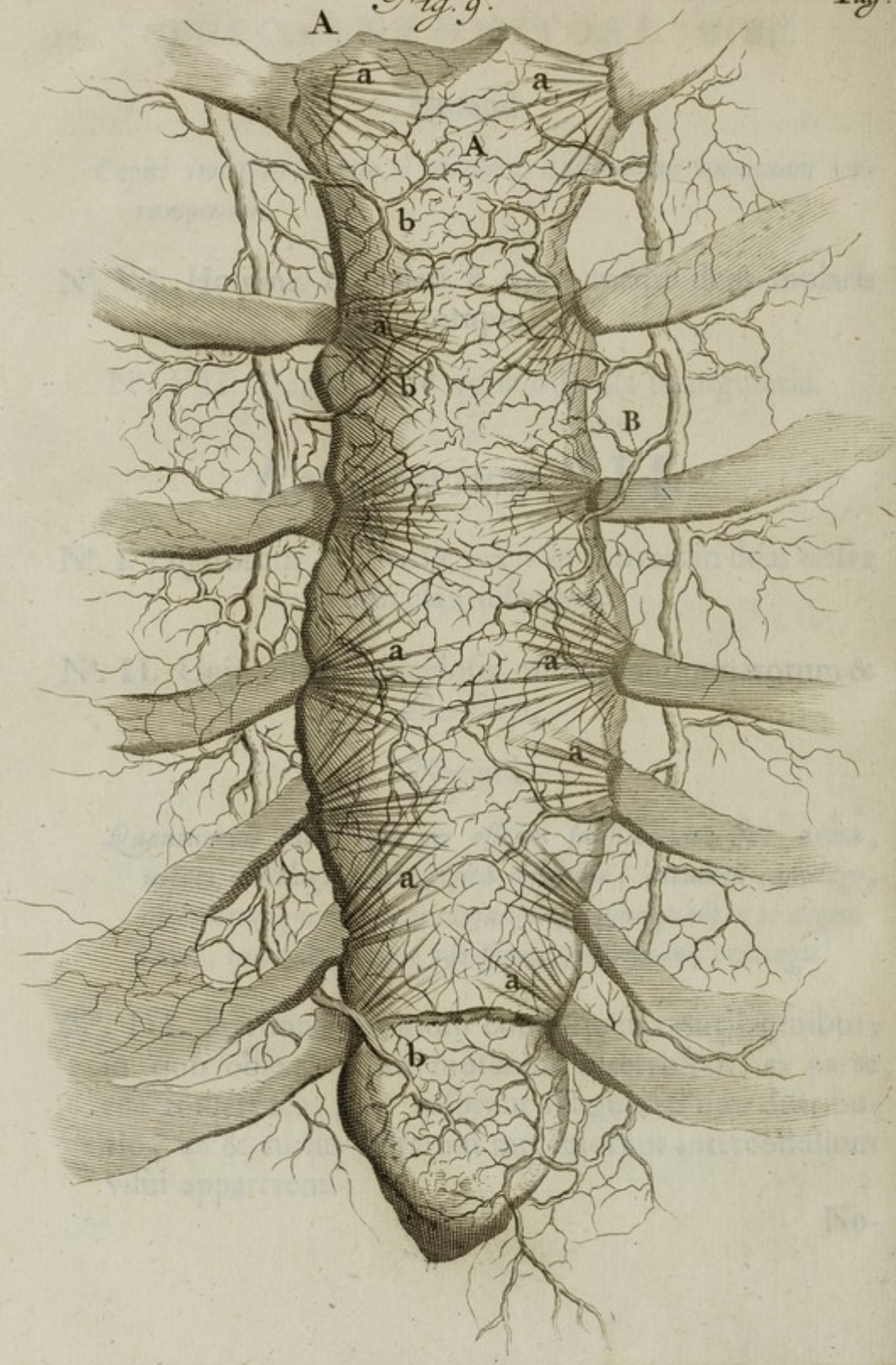
Notand.

Quantumvis dicta ossa per osseam substantiam sint unita, utpote cartilagine interpositâ ossesacta; attamen cartilago, quæ utrumque os pubis conjungit, nequaquam in os degeneravit; quod in homine rarissime (si unquam) contingit.

Nº. III. Sternon humanum cum annexis cartilaginibus; in quo observandum musculos intercostales ex parte esse conservatos, ut vasorum sanguineorum distributio, ut & cursus fibrarum musculorum intercostalium visui apparerent.

No-

Notand.

Extremities quoque cartilaginum costarum artissime connecti cum sterno, idque ligamentorum infra depictorum beneficio. Præterea arteriæ repletæ sunt, ut melius in conspectum producerentur, circa quas notatu dignum occurrit, dictas arterias varios & notabiles ramos largiri musculis intercostalibus, ut & ipsi sterno; sicuti hoc liquet ex annexa figurâ 7.

Figur. 7. Expositio.

A Sternon ab antica parte sese exhibens.

a a a a Ligamenta, quorum fibræ instar stellæ aut striatim exporrectæ, & à nemine hætenus (quod sciam) descriptæ aut observatæ, quapropter operæ pretium duxi, eas delineare.

b b b b. Innumerabiles ramusculi è vasis mammariis oriundi.

Nº. IV. Os Tibiæ Ovis, è nucha ejus exsectum, quo, præter quatuor naturales pedes, ditata erat: pes verò iste è nucha pendens immobilis erat, & nullius usus.

No-

Notandum.

In eo osse præternaturali nil substantiæ reperi; verum enim verò tota ejus cavitas medulla molliori erat repleta, & loco musculorum in ambitu hujus ossis nil præter pinguedinem inveni.

Nº. V. Caput osseum cujusdam hominis ætate provectionis ferrâ divisum, ut admiranda ejus crassities videri posset.

Nº. VI. Vituli Hydrocephali caput osseum prodigiosum, rotundum, & ubique ferè pertusum ob ossis defectum, ita ut laternam repræsentare videatur.

Nº. VII. Senis Os pectoris ex uno osse constans, cartilagine ensiformi in totum quoque ossifacta.

Nº. VIII. Hominis os femoris, tibiæ, & patella, per ancylosin unita.

Repositoryum IV.

Nº. I. Simiæ caput albissimum.

Nº. II. Bovis costa post fracturam exactissimè à natura ferruminata.

Nº. III. Caput osseum humanum nitidissimum.

Nº. IV.

N°. IV. Pedamentum quinque ossibus maxillaribus instructum.

In quibus notatu digna occurrunt:

1. Lit. A. *Hic videmus, in dentium renovatione dentem novum erumpentem, veterem propellere, & suo loco aut alveolo extrudere.*
2. B. *Hic apparet alveolos annihilari, si dentes exciderint ante dentium renovationem. Imo novus alveolus formatur à subsequente dente.*
3. C. *Si non exciderit dens ante renovationem, qui sequitur dens tempore renovationis sæpissimè crassior & latior existens, interstitium osseum seu septum alveolorum, quod inter utrumque dentem reperitur, in nihilum redigit; prout hic observari potest.*
4. *Posteriores dentes molares os maxillare semper perforare in sua eruptione, hic quoque videre est.*

N°. V. Superior pars cranii cum annexa dura matre, ut ejus cohæsiō ostenderetur.

N°. VI. Pars cranii humani superior, in qua ossiculum triangulare; nempe inter futuram Sagittalem & Lambdoideam.

Repositoryum V.

Nº. I. Pedis humani cutis , servatâ naturali pedis figurâ.

Nº. II. Tibiæ humanæ os incurvatum , in cujus parte anteriore Tophus osseus.

Nº. III. Os tibiæ humanæ, post fracturam artificiosissimè ferruminatum.

Nº. IV. Os tibiæ humanæ , post fracturam artificiose quidem sanatum ; at verò cum exigua prominentia unius frusti fracti , idque propter fracturæ conditionem , quæ obliqua difficulter (quantumvis benè sit reposita) ita conservari potuit , quin aliquantulum mutaret situm.

Nº. V. Os femoris humani ab humoribus valde expansum; qui affectus Belgicè dicitur *Been-suiger* , & ab eo affectu differt , qui Belgicè dicitur *Been-vreeter*. Vide observationem 81.

Nº. VI. Affer , in quo Nº. I. Intestini humani portionem demonstrat , cujus vasa mesaraica infarcta. Nº. II. idem repræsentat. Nº. III & IV. Vasa mesaraica ab intestinis separata cum annexis nervis indigitat.

Nº. VII.

Nº. VII. Fœtus humanus ab annis 25 Balsamo conservatus, cujus muscoli separati sunt. Manu sinistra gerit Omentum equinum.

Vulneror ut sanem.

Nº. VIII. Quinque mensium fœtus humanus masculini sexus, cum annexis funiculo umbilicali, membranis amnio & chorio, & placenta uterina.

Notand.

Omnia tam affabrè in liquore esse conservata, ut nil nisi anima deficiat.

Repositoryum I.

Nº. I. Vasa pulmonis materiâ albâ artificiosissimè infarcta, quorum extremitates admodum subtiles.

Nº. II. Stomachus nuper nati, cum exigua particula intestini duodeni, tam artificiose præparatus, ut naturalem magnitudinem, formamque reservavit, sine ulla ruga. Præterea in ejus exitu pylorus circuli instar curiosissimè visitur.

Nº. III. Duo Atheromata ossesfacta, è pulmone bovino desumpta.

O 2

Nº. IV.

Nº. IV. Vesiculæ feminales viriles ita præparatæ , ut intrinsecæ cellulæ accuratissimè videri possint. Hæ cellulæ Apum favos repræsentant.

Nº. V. Varii calculi octanguli è corpore Vetulæ (de qua vide observationem primam) exsecti.

Nº. VI. Glandulæ Intestinales.

Repositoryum II.

Nº. I. Cerebelli dissecti variæ portiones.

Nº. II. Cor hominis adulti , in quo foramen ovale adhuc apertum remansit.

Nº. III. Cor Humanum nitide conservatum.

Nº. IV & V. Duo Corda à Clarissimo Dº. Stenonio post decoctionem ita præparata , ut fibrarum cursus luce meridiana clarius videri possint. Atque (quod notatu dignum) isthæc corda pro me dissecuit eximius ille Anatomicus paucis diebus antequam animam Deo redderet , ultimumque fuerunt ejus cultri Anatomici subjectum , referente Nobilissimo & Curiosissimo Domino Kerkringio , qui mihi ea transmisit.

Nº. VI. Cor Pueri.

Nº. VII. Spinalis medullæ principium.

Re-

Repositoryum III.

Nº. I. Hominis falx ut & infundibulum , tam eleganter exsiccata, ut eorum figuræ apprimè appareant.

Nº. II. Ren succenturiatus ex corpore humano , ita præparatus , ut intrinsecam cavitatem perlustrare liceat.

Nº. III. Portiones Cerebri humani Balsamo induratae.

Nº. IV. Omenti portio serici instar præparata.

Nº. V. Varia auditus ossicula.

Nº. VI. Ramus venæ ex aselli hepate desumptus ; huic adhærent varii vermes in hepatis substantia reperti.

Nº. VII. Variæ intestini Coli humani portiones, quarum cellulae in nihilum sunt redactæ , propter ligamentorum, secundum intestini longitudinem exporrectorum, resectionem.

Nº. VIII. Varii Ossium affectus.

Nº. IX. Antrum Highmori (seu cavitas , quæ in tertio pari maxillæ superioris invenitur) polypo refertum.

Vide observ. 77.

Nº. X. Penis virilis taleoli, in quibus penis spongiositas apprimè videtur.

Nº. XI. Portio intestini Jejuni humani, substantia admodum crassi, & quasi congelati; sic (mirum dictu!) omnia intestina apparebant.

Notand.

Cum hoc cadaver diffecarem, præsens erat Expertissimus Dom. Dortmond Nosocomii Medicus meritissimus, mecum in admirationem raptus. Videbantur enim omnia quasi gelu indurata, & glacie splendente obsessa, idque tempore æstivo, & (ni fallor) mense Junio. Hoc mihi nunquam obvenisse fateor, nec unquam ab aliis fuisse visum memini.

Nº. XII. Vasculum sanguineum placentæ uterinæ tam subtiliter repletum, separatum, & exsiccatum, ut per totam vitam meam subtilius quicquam nec fecerim nec viderim.

Nº. XIII. Vesicula fellea humana à fundo ad extremum usque serpentino ductu repens.

Nº. XIV. Uterus Leporinus bifidus.

Nº. XV & XVI. Variæ Lacertæ.

Nº. XVII. Fœtus piscis vivipari Carchariæ, quinque circiter pollices longus; cum ejus funiculo umbilicali, & vitello. Vide figur. 8.

Figur. 8. Expositio.

A Fœtus Piscis Carchariæ,

B Funiculus Umbilicalis.

C Vitellum funiculo dicto appensum, per cujus superficiem varia vasa sanguinea distribuuntur.

Nº. XVIII.

N°. XVIII. Lacerta Volans.

N°. XIX. Crocodili fœtus.

N°. XX. Serpens.

N°. XXI. Vesica ovis septi beneficio in duas partes divisa, vide observ. 8.

N°. XXII. Omentum equinum.

Repositoryum IV.

N°. I. Vesica equina cum ureteribus, & vesiculis seminalibus inflatis, quæ vesiculæ neutiquam in varias cellulas dividuntur, quemadmodum in homine. Ad latera harum vesicularum duo glandulosa corpora inveniuntur, quibus equi ditati sunt.

N°. II. Uteri humani altera pars, ita dissecta, ut utericaavitas non solum, verum etiam cervicis interioris cavitas appareat.

N°. III. Penis Equinus post inflationem & exsiccationem in varios talculos divisus, ut substantia interior appareat; quæ ad amussim respondet substantiæ osseospongiosæ, quæ intrinsece in ossium extremitatibus reperitur, postquam serrâ fuerunt divisa ossa.

Re-

Repositoryum V.

Nº. I. Cellulæ adiposæ per quas vasa sanguinea distribuuntur infarcta.

Nº. II & III. Vitulorum Lienes, quorum arteria repleta.

Nº. IV. Superfætationis Embryo cum annexa placentula, in cujus funiculo umbilicali hoc dignum erat observatu, quod variis hydatidibus esset obsessus.

Nº. V. Hydatis ingens quam ab hepate dependentem inveni.

Nº. VI. Hominis tenuia intestina, quorum vasa ita repleta, ut mirari subeat.

Nº. VII. Leporis Vesica Urinaria cum testibus, quorum epididymides mercurio sunt infarctæ.

Nº. VIII. Intestina humana quorum vasa sunt repleta.

Nº. IX. Vesicula fellea in duas partes divisa, cum appendice ductu Cystico, Hepatico, & Communi; quodque notandum, è ductu Cystico radices quidem proveniunt, sed non, uti authores autumant, è fundo vesiculæ, ubi rarò ortum ducere ejusmodi radices observo.

Notanda.

A *Vesiculam in duas partes divisam ostendit.*

B *Ductum Cysticum simplicem.*

C *Radi-*

C *Radices ejus.*

D *Ductum Hepaticum per hepar dispersum.*

Nº. X. Ductus Cysticus, è quo variæ radices (potius rami) idque è corpore bovino.

Nº. XI. Vitulorum Lienes curiosissimè præparati. In quibus Venarum obliterationes, quamprimum lienem intraverunt, luculenter apparent.

Nº. XII. Hominis Intestinum duodenum cum annexo ductu pancreatico & vasis felleis.

Notanda.

A *Intestinum duodenum.*

B *Ductus pancreaticus cum suis ramusculis per pancreas distributis.*

C *Vesicula fellea.*

D *Ductus Cysticus.*

E *Ductus Hepaticus per hepar distributus.*

F *Ductus communis dicti intestini infimam partem perforans.*

Nº. XIII. Vesica humana cum annexis vesiculis semina- libus & prostaticis.

Supra dictas Thecas positæ sunt
minores Theculæ.

Thecula A.

Partes Generationi inservientes cum annexis è Virgine de-
sumptæ, circa quas sequentia notanda.

1. *Uterum suam naturalem reservasse figuram & magnitudi-
nem, idque sine ulla ruga.*
2. *Quia nunquam peperit, Uterum respectu earum, quæ ute-
ro gessere, exilem admodum esse.*
3. *Uterum vasis sanguineis scatere, quæ maxima quidem ex
parte è vasis hypogastricis originem ducunt, nonnulla ve-
rò quoque videmus originem habere è vasis spermaticis.*
4. *Ovaria tantæ esse longitudinis, ut mirari subeat.*
5. *Vesicam Urinariam inflatam sine rugis à pluribus annis à
me esse conservatam, sine ulla subsidencia aut fovea.*

Sequentes literæ unamquamque partem demonstrant.

A *Uterus.*

B B *Ovaria, per quorum superficiem ova prominent.*

C C *Tubæ Fallopianæ flatu distenta.*

c c c *Dictarum tubarum fimbriæ.*

D D *Partes membranaceæ inter Tubas & Ovaria, quæ li-
gamenta Uteri lata audiunt, sed falsò; horum interven-
tu Tubæ quidem ovariiis alligantur, non verò Uterus peri-
toneo, nisi in statu præternaturali.*

E E *Vasa*

THECULA B.

115

E E *Vasa spermatica partim per ovaria , partim per dictas membranas , ligamenta lata dictas , repentes ad uteri corpus tendunt.*

F F *Utraque vena spermatica; quarum dextra è cavæ trunco , sinistra verò ex emulgente , aut potius vena renali ortum ducit.*

f f f *Dictarum venarum ramusculi per ureteres dispersi.*

x x x x *Earundem ramusculi per membranas renum , & præsertim per adiposam , distributi.*

G *Uteri vagina cum Clitoride & ejus cruribus.*

H *Intestinum rectum.*

I *Perinaeum.*

K K *Ligamenta teretia , aliis rotunda dicta.*

L *Vesica urinaria cum suis urëteribus inflatis.*

l l *Ureterum insertiones in vesicam.*

M *Vena cava.*

N N *Venæ renales.*

O O *Renes artificiose Balsamo præparati & indurati , naturali magnitudine & figura reservatis.*

P P *Renes succenturiati.*

p p *Venæ per renes succenturiatos distributæ , ortumque ducentes ex venis renalibus.*

Thecula B.

Partes Generationis cujusdam mulieris Uteri procidentiam perpeffæ , cum annexis : in iis observatu digna sunt.

1. *Uterum ob prægressam imprægnationem majorem esse illo , cujus descriptionem supra exhibui.*

P 2

2. Va-

2. Vaginam multo capaciorem esse propter uteri prolapsum.
3. Uterum, Vesicam, Ureteresque naturalem figuram & magnitudinem reservasse.
4. Arteriam renalem s. emulgentem dextram duplicem esse.
5. Figuram utriusque renis succenturiati neutiquam convenire.

Sequentes literæ unamquamque partem designant.

- A Uterus vasis sanguineis scatens.
 B Teretia ligamenta.
 C Vagina.
 D Os uteri internum.
 E Meatus Urinarius.
 F Vesica urinaria.
 G G Ureterum portiones abscissæ.
 H Arteria magna ceraceâ materiâ infarctâ.
 I I Arteriæ renales, quarum dextra gemina.
 K K Arteriæ spermaticæ è trunco arteriæ magnæ sub arteriis renalibus oriundæ.
 L L Arteriæ Lumbares.
 M Arteria mesenterica.
 N N Rami Iliaci arteriosi.
 O O Eorundem ramusculi per uterum, vesicam, & vaginam distributi.
 P Ren sinister.
 Q Q Arteriæ per renem distributæ.

Thecula C.

Variæ Asperæ Arteriæ.

Thecula D.

Thorax è præparatâ cute furis suspensi confectus, in cujus postica parte duo stigmata visibilia remanserunt post cutis præparationem.

Thecula E.

Placenta Uterina, cujus iusta forma, magnitudo & crassities post indurationem & exsiccationem reservatæ.

In ea quoque vasa ita sunt infarcta, ut vel minutissima videri possint.

Thecula F.

Pueri biennis intestina omnia mesenterio & mesocolo co-hærentia, in quibus notandum, Jejunum nullis gaudere valvulis conniventibus.

Notanda.

Lit. A. Intestinum rectum indigitat.

B Intestinum Colon.

C Intestinum Cæcum.

P 3

D 4p-

D *Appendicula Intestini Caci.*

E *Intestinum Ileum.*

F *Intestinum Jejunum.*

G *Intestinum Duodenum.*

Thecula G.

Sceleton polydactylon monstrosus, cujus figura reperitur in curioso Spicilegio Nobilissimi Kerckringii.

Quoniam in fluvio nostro 't Y inventum fuit cadaverculum, pro symbolo habet.

Ab Fata, Ab aspera fata!

Notanda.

1. *Caput osseum corporis respectu maximum.*
2. *Ossa capitis solito duriora.*
3. *Fontanella duplo major.*
4. *Ossa temporum exilia admodum.*
5. *In Sutura squamosa lateris sinistri duo Officula Wormiana.*
6. *Ossa nasi latiora, & magis, quam in aliis recenter natis, depressa.*
7. *Oculorum orbitæ nonnihil deformes.*
8. *Dehiscencia in parte inferiore maxillæ superioris sub naso.*
9. *Maxilla inferior ex unico osse constat, quod rarissime (si unquam) visum est in recens natis; præterea prominentiam osseam cristæ gallinæ æmulam habet in maxillæ inferioris medio,*

medio, idque non solum in parte anteriore, verum etiam in posteriore.

10. Sub processibus maxillæ inferioris alæ ossæ seu latæ prominentiæ ossæ visuntur.
11. Dentes varii videntur in eruptione versari.
12. Costæ brevissimæ, digitumque transversum longitudine vix superantes.
13. Scapulæ tam exiles, ut sex mensium fetus majores habeant, Claviculæ e contra naturalem habent magnitudinem.
14. Sternon totum osseum, & quasi è tribus ossibus conflatum, sicut in homine adulto, & pro ratione corporis justo minus.
15. Ossa humeri brevissima, ut & ossa brachiorum & cubitorum.
16. In carpis varia exigua ossicula apparent.
17. In manu dextra septem digiti.
18. In sinistra sex, & præter eos pollex duplex.
19. In pollice & digito auriculari rotunda quædam appendicula.
20. Ossa femoris brevissima.
21. Ossa suræ & tibiæ transversæ digiti longitudine.
22. In Tarso varia ossicula rotunda.
23. Pes dexter octo gaudet digitis. Sinister novem digitos habet.
24. In Metatarso dextro sex ossicula reperiuntur.
25. Metatarsus sinister septem ossiculis ditatus est.

Thecula H.

Viri Partes Generationi inservientes cum annexis, exsiccatae & tam affabrè concinnatae, ut omnia naturalem constitutionem reservarint. Vesica inflata nullam habet rimam aut foveam, at vero ingens calculus in ea à me inventus, quem in vesica reliqui.

Thecula I.

Quatuor Sceleta Fætuum novem mensium.

Fætus humanus quinque ferè mensium cum omnibus suis involucris & annexa placenta uterina in liquore & situ naturali tam nitide conservatus, ut videatur adhuc vivere.

Peculiare hujusce Abortus fatum sequenti dicto innuitur:

*Immaturè projectum Balsamus maturè excepit,
Ne mortem immaturam exciperet matura corruptio.*

Præter hæc omnia adhuc plurima alia Musæum meum foveat, quæ hic, ob rationes reticendas, non commemorantur.

F I N I S.

